

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ
ทางด้านนาฏศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ ไม่สังกัดภาควิชา/เทียบเท่า
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CREATION OF A DANCE FROM IMPERFECTIONS IN THE PROCESS OF SELECTING
NATIONAL ARTISTS IN DANCE

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Fine and Applied Arts in Fine and Applied Arts

Common Course

FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS

Chulalongkorn University

Academic Year 2020

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์

ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

โดย

น.ส.พรรณพัชร์ เกษประยูร

สาขาวิชา

ศิลปกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต

----- คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

----- ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร)

----- อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี)

----- กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิตร์ เผ่าสวัสดิ์)

----- กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ)

----- กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.วิชชุดา วุธาทิตย์)

พรรณพัชร์ เกษประยูร : การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์. (THE CREATION OF A DANCE FROM IMPERFECTIONS IN THE PROCESS OF SELECTING NATIONAL ARTISTS IN DANCE) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ศ. ดร.นราพงษ์ จรัสศรี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ และนำข้อมูลมาสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหารูปแบบและแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์ โดยใช้รูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ที่มีการศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ สื่อสารสนเทศ เกณฑ์การสร้างมาตรฐานการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย ซึ่งนำข้อมูลมาตรวจสอบวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของนาฏศิลป์สร้างสรรค์ในครั้งนี้สามารถจำแนกตามองค์ประกอบของนาฏศิลป์ 8 องค์ประกอบได้แก่ 1) บทการแสดง โดยแบ่งเป็น 7 องค์การแสดงตามเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ๆ มาจัดหมวดหมู่ใหม่ 2) นักแสดง มีทักษะด้านนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก บัลเลต์คลาสสิก และทักษะศิลปะละคร จำนวน 12 คน 3) ลีลานาฏศิลป์ ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน นาฏศิลป์สมัยใหม่ การเคลื่อนไหวบัลเลต์คลาสสิก การใช้ศิลปะการละครรูปแบบนาฏศิลป์การแสดง 4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การใช้อุปกรณ์ชีวิตประจำวัน ได้แก่ ถ้วยรางวัล แฟ้มสีดำ ผ้าสีขาว พู่กัน ไฟฉาย และถุงมือ 5) การออกแบบเสียงและเครื่องดนตรี ใช้เครื่องดนตรีที่หลากหลายในการบรรเลงดนตรี ได้แก่ โทณ กูเจิง จะเข้ ซอด้วง โปงลาง และระนาดทุ้ม 6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ใช้เครื่องแต่งกายแบบสากลนิยม การใช้ผ้าที่บางเพื่อสะท้อนถึงความโปร่งใสของกระบวนการ 7) การออกแบบพื้นที่การแสดง ใช้โรงละคร แบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) ที่มีลักษณะสี่เหลี่ยม 8) การออกแบบแสง ใช้แสงสีถึงบรรยากาศ เช่น แสงสีแดงแดงถึงความวิกฤตของศิลปิน นอกจากนี้มีแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงาน โดยคำนึงถึงแนวคิดที่สำคัญ 7 ประการ ได้แก่ 1) การคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน 2) การคำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคม 3) การคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม 4) การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ 5) การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ 6) การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง 7) การคำนึงถึงทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ ซึ่งผลการวิจัยทั้งหมดนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกประการทั้งนี้การวิจัยในครั้งนี้เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ เชื่อมโยงประสบการณ์และพัฒนากระบวนการสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ต่อวงการวิชาการและวงการนาฏศิลป์ ตลอดจนเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้สร้างสรรค์ผลงานในอนาคต

สาขาวิชา ศิลปกรรมศาสตร์

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6186816835 : MAJOR FINE AND APPLIED ARTS

KEYWORD: DANCE CREATION, IMPERFECTIONS, ARTISTS SELECTION

PANNAPAT KETPRAYOON : THE CREATION OF A DANCE FROM IMPERFECTIONS IN THE PROCESS OF SELECTING NATIONAL ARTISTS IN DANCE. ADVISOR: PROF. NARAPHONG CHARASSRI, PH.D.

This research paper is study of imperfections in the selection process of national dance artists and apply information for dance creation. The purpose is to find the patterns and received concept from dance creation on format of qualitative and creative research with academic papers, interviews, observations, seminars, information media. Criteria for establishing a standard of recognition of dance role models, and researcher's personal experience which had been examined, analyzed, synthesized, and applied for dance creation.

The findings indicate that format of this dance creation could be divided into 8 compositions which are 1) dance script with 7 acts as criteria of artists' revised of categories standard of recognition, 2) 12 performers with Thai dance, Western dance, classic ballet, and theatre arts 3) dances with daily life movements, modern dances, and usage of theatrical arts in form of performing arts, 4) props design, usage of daily life's equipment for examples, a trophy, a black file, a white cloth, a brush, a flashlight, and gloves, 5) design of sound and instruments with variety in music performance which are Tone, Guzheng, Jakae, Saw-ou, Ponglang, and Rammana Lamtud, 6) costume design with international popular clothing and usage of thin fabric to reflect transparency of the process, 7) performance area design by usage of theatre as square-shaped black box theatre, 8) lighting design by usage of light to convey the atmospheres, for example, red light represents artist's crisis with additional ideas obtained after dance creation with 7 significant concepts which consist of 1) consideration of imperfections in artists' selection process, 2) consideration of social reflection, 3) consideration of communication with the audience and people in the society, 4) consideration of dance creativity, 5) consideration of symbols usage in dance creation, 6) consideration of diversity in dance formats, 7) consideration of theories in dance, music, and visual arts. All findings corresponded to research's objective.

Field of Study: Fine and Applied Arts

Student's Signature

Academic Year: 2020

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยผู้มีคุณูปการหลายท่าน โดยผู้วิจัยขอกล่าวถึงด้วยความรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเอื้อเฟื้อ ความช่วยเหลือและคำแนะนำ

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยสละเวลาในการตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแนะนำและสร้างองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์อันมีคุณค่าต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีเสมอมาผู้วิจัยจะนำองค์ความรู้ที่ได้ไปต่อยอดสร้างสรรค์และถ่ายทอดองค์ความรู้ในโอกาสต่อไป

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.พรประพิตร์ เผ่าสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สันติอักษรธรรณ อาจารย์ ดร.วิชชุดา วุธาติศย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้คำแนะนำตรวจสอบและข้อแก้ไขอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานและพัฒนากาพย์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่คอยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ ไม้เจริญ ประธานสาขานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ที่เปิดโอกาสและสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอด รวมถึงเพื่อนร่วมงานสาขานาฏศิลป์และการละคร ในความเข้าใจและช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่เมื่อต้องทำงานแข่งกับเวลา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านดังรายนามที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำหรับการสละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์กับผู้วิจัยเสมอมา จนทำให้ผู้วิจัยเกิดความรู้ และสามารถพัฒนางานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณนักแสดงและนักดนตรีที่เสียสละเวลามาร่วมสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ รวมทั้งกัลยาณมิตรทุกท่านและเพื่อน DFA 11 ที่คอยให้กำลังใจช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมา จนสามารถทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่พิสมัย เกษประยูร กำลังสำคัญที่สุด ที่พร้อมสนับสนุนผู้วิจัยอย่างเต็มความสามารถสำหรับปริญญาฉบับสุดท้ายนี้

พรรณพัชร เกษประยูร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	ง
กิตติกรรมประกาศ.....จ	จ
สารบัญ.....ฉ	ฉ
สารบัญตาราง.....ฉ	ฉ
สารบัญภาพ.....ฐ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ..... 1	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย..... 2	2
1.3 คำถามวิจัยในการวิจัย..... 3	3
1.4 ขอบเขตของงานวิจัย..... 4	4
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น..... 4	4
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย..... 4	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 6	6
1.8 การรายงานผลการวิจัย..... 6	6
1.9 สรุปบท..... 7	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 8	8
2.1 อารัมภบท..... 8	8
2.2 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 8	8
2.2.1 ความไม่สมบูรณ์..... 8	8
2.2.2 กระบวนการ..... 10	10

2.2.3 การคัดเลือกศิลปินระดับชาติ.....	11
2.2.4 นาฏยศิลป์ (Dance).....	12
2.2.5 นาฏยศิลป์ไทย (Thai Dance).....	14
2.2.6 นาฏยศิลป์ร่วมสมัย (Contemporary Dance).....	15
2.2.7 นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance).....	17
2.2.8 นาฏยศิลป์สร้างสรรค์.....	18
2.2.9 ความคิดสร้างสรรค์.....	20
2.2.10 คนรุ่นใหม่.....	21
2.3 ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ.....	22
2.3.1 บุคคล.....	26
2.3.1.1 ปัญหาจากกรรมการตัดสินรางวัล.....	27
2.3.1.2 ความรู้และคุณวุฒิ.....	30
2.3.2 เกณฑ์การคัดเลือกศิลปิน.....	33
2.3.2.1 เกณฑ์การคัดเลือกศิลปินเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ.....	33
2.3.2.2 เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์.....	38
2.4 ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย.....	54
2.5 ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	73
2.6 สรุปบท.....	85
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	86
3.1 อารัมภบท.....	86
3.2 รูปแบบงานวิจัย.....	86
3.2.1 การวิจัยเชิงสร้างสรรค์.....	86
3.2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	88
3.3 การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์.....	90

3.3.1	วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	90
3.3.2	คำถามในงานวิจัย	90
3.3.2.1	รูปแบบของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์	90
3.3.2.2	แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากความสำเร็จใน กระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์	102
3.4	เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	111
3.4.1	การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร.....	111
3.4.2	การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	112
3.4.3	สื่อสารสนเทศ.....	112
3.4.4	การสังเกตการณ์.....	112
3.4.5	การสัมภาษณ์.....	115
3.4.6	เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์.....	116
3.4.7	ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย.....	118
3.5	ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย	119
3.6	ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	120
3.6.1	กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องด้านกระบวนการคัดเลือกศิลปิน.....	120
3.6.2	กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์.....	122
3.7	สรุปบท.....	128
บทที่ 4	กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์.....	128
4.1	อาร์มบท.....	128
4.2	การวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์.....	128
4.2.1	รูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากความสำเร็จในกระบวนการคัดเลือก ศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์	128
4.2.2	การวิเคราะห์แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากความสำเร็จใน กระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์.....	273

4.3 อภิปรายผล	290
4.3.1 รูปแบบของการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือก ศิลป์ในระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์	290
4.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการ คัดเลือกศิลป์ในระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์	298
4.4 สรุปบท.....	303
บทที่ 5 บทสรุป	299
5.1 อารัมภบท	299
5.2 ผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือก ศิลป์ในระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์.....	299
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการวิจัยต่อไปในอนาคต.....	317
บรรณานุกรม	319
ภาคผนวก	321
ภาคผนวก ก แบบประเมินการแสดงผลงานดุซงฎิบัณฑิตการสร้างสรรค์ นาฏยศิลป์จากความไม่ สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลป์ในระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์.....	322
ภาคผนวก ข บรรยากาศการแสดงผลงานดุซงฎิบัณฑิตการสร้างสรรค์ นาฏยศิลป์จากความไม่ สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลป์ในระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์.....	327
ประวัติผู้เขียน	330

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 ตารางเปรียบเทียบเกณฑ์รางวัลเชิดชูเกียรติและเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์	52
ตารางที่ 3.1 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านกระบวนการคัดเลือกศิลปิน.....	122
ตารางที่ 3.2 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านนาฏยศิลป์สร้างสรรค์	125
ตารางที่ 4.1 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1	134
ตารางที่ 4.2 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 1	142
ตารางที่ 4.3 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 1.....	148
ตารางที่ 4.4 ตารางการจัดหมวดหมู่การออกแบบบทการแสดง การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 2..	152
ตารางที่ 4.5 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2.....	154
ตารางที่ 4.6 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 2	162
ตารางที่ 4.7 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 2.....	172
ตารางที่ 4.8 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 3.....	176
ตารางที่ 4.9 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 3	184

ตารางที่ 4.10 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 3.....	189
ตารางที่ 4.11 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค ครั้งที่ 4.....	194
ตารางที่ 4.12 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 4.....	206
ตารางที่ 4.13 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 4.....	233
ตารางที่ 4.14 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค ครั้งที่ 5.....	237
ตารางที่ 4.15 การออกแบบเสียงและเครื่องดนตรีประกอบการแสดง.....	247
ตารางที่ 4.16 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ใน กระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 5.....	257
ตารางที่ 4.17 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 5.....	271
ตารางที่ 4.18 สรุปพัฒนาการออกแบบองค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์.....	272
ตารางที่ 5.1 ประมวลภาพการแสดงผลงานนาฏยศิลป์สร้างสรรค์การสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากความ ไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์.....	304

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 ภาพรูปแบบการเต้นที่ผสมผสานท่าทางการเต้นบัลเลต์ เรื่อง นารายณ์อวตาร.....	57
ภาพที่ 2.2 ภาพการใช้อุปกรณ์การแสดงเชิงสัญลักษณ์ ในการแสดงการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชุด บรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy).....	60
ภาพที่ 2.3 ภาพการแสดงเพลงรักพรุฟร็อก (The Love Song of J. Alfred Prufrock).....	63
ภาพที่ 2.4 ภาพการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly).....	65
ภาพที่ 2.5 ภาพการแสดงผลงานนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา	67
ภาพที่ 2.6 ภาพเส้นโค้งแห่งการปกป้องดูแล ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอม ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู.....	69
ภาพที่ 2.7 ภาพการออกแบบเครื่องแต่งกายสะท้อนให้เห็นถึงความเรียบง่ายมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ในการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสี.....	72
ภาพที่ 3.1 ภาพการแสดงชุด วินัส แห่งวิลเลนดอร์ฟ: วิญญาณอิสระปลดปล่อยโลก (Venus of Willendorf).....	114
ภาพที่ 3.2 ภาพการเสวนาในโครงการเสวนาและนำเสนอการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย ในงาน Blinded.....	116
ภาพที่ 3.3 ภาพบทบาทนักแสดงในการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (LET THE WORLD PEACE FLY).....	119
ภาพที่ 4.1 ภาพการแสดงชุด คาวบอยแดนซ์ (Cowboy Dance).....	180
ภาพที่ 4.2 ภาพอุปกรณ์ผ้าสีขาว ประกอบการแสดงองค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy). 181	
ภาพที่ 4.3 ภาพลีลาการเคลื่อนไหวที่เทคนิคการเคลื่อนไหวบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ในการแสดงองค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer).....	196
ภาพที่ 4.4 ภาพลีลาการแสดงชุดครอสซิง เดอะ วอเตอร์ (Crossing the water)	197
ภาพที่ 4.5 ภาพอุปกรณ์ไฟฉาย ประกอบการแสดงองค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile). 199	

ภาพที่ 4.6 ภาพอุปกรณ์ถ้วยรางวัล ประกอบการแสดงองค์ 5 หลงใหล (Passion).....	200
ภาพที่ 4.7 ภาพอุปกรณ์ถูงมือ ประกอบแสดง องค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge).....	201
ภาพที่ 4.8 ภาพเครื่องแต่งกายของการแสดงชุดคัตเตอร์ (Cutter).....	204
ภาพที่ 4.9 ภาพการออกแบบเครื่องแต่งกายการสร้างสรรค่านาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์.....	204
ภาพที่ 4.10 ภาพการออกแบบลีลานาฏศิลป์การเกริ่นนำก่อนเข้าการแสดง.....	241
ภาพที่ 4.11 ภาพการออกแบบลีลานาฏศิลป์การแสดง (Dance Theatre) ของคณะกรรมการไม่เลือกคุณสมบัติที่ศิลปินพึงมี.....	242
ภาพที่ 4.12 ภาพการใช้ลีลานาฏศิลป์ตะวันตกใช้เทคนิคบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic)	242
ภาพที่ 4.13 ภาพการออกแบบลีลานาฏศิลป์ทสรูปการแสดง	243
ภาพที่ 4.14 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดงโต๊ะและเก้าอี้.....	244
ภาพที่ 4.15 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผ้าสีขาวขนาดใหญ่.....	244
ภาพที่ 4.16 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง ถูงมือ.....	245
ภาพที่ 4.17 ภาพนักดนตรีและเครื่องดนตรีในการแสดง.....	246
ภาพที่ 4.18 ภาพเครื่องแต่งกายชุดสุทแบบสากลนิยม ปรากฏในช่วงเกริ่นนำ.....	250
ภาพที่ 4.19 ภาพเครื่องแต่งกายแบบจีนสามใส่เสื้อสีขาว กางเกงสีขาว ปรากฏในองค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy).....	250
ภาพที่ 4.20 ภาพเครื่องแต่งกายเสื้อโปร่งแสงสีขาว ปรากฏในองค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic).....	251
ภาพที่ 4.21 ภาพเครื่องแต่งกายชุดสีขาว ปรากฏในองค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)	251
ภาพที่ 4.22 ภาพเครื่องแต่งกายศิลปิน ปรากฏในองค์ 5 หลงใหล (Passion).....	252
ภาพที่ 4.23 ภาพเครื่องแต่งกายศิลปิน ปรากฏในองค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge)	253
ภาพที่ 4.24 ภาพเครื่องแต่งกายคณะกรรมการและศิลปิน ปรากฏในองค์ 7 รสนิยม (Taste) และบทสรุป.....	253

ภาพที่ 4.25 ภาพการแสดงการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ ปรากฏแนวคิดการคำนึงหัวข้อของงานวิจัย.....	274
ภาพที่ 4.26 ภาพการสร้างสรรคละครเพลงร่วมสมัยเรื่องศิลปินผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัย ในประเทศไทย ปรากฏแนวคิดการคำนึงหัวข้อของงานวิจัย	275
ภาพที่ 4.27 ภาพการแสดงที่น่าเกณท์ยกย่องมาตรฐานศิลปินโครงการสร้างของบทางการแสดง ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน.....	276
ภาพที่ 4.28 ภาพการแสดงวีเนสแห่งวิลเลนดอร์ฟ วิทยุณอิสระปลดปล่อยโลก (Venus of Willendorf : Free Spirit, Free the World) ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงการสะท้อน สภาพของสังคม.....	277
ภาพที่ 4.29 ภาพการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อผู้หญิงกับการยุติความรุนแรง ปรากฏแนวคิด การคำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคม.....	278
ภาพที่ 4.30 ภาพนักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝน (Untried Dance) ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึง การสะท้อนสภาพของสังคม	278
ภาพที่ 4.31 ภาพการนำเสนอการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากข้อถกเถียงเรื่องเพศ ปรากฏแนวคิด การคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม	280
ภาพที่ 4.32 ภาพการนำเสนอการสร้างสรรคนาฏศิลป์ที่สะท้อนจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม	280
ภาพที่ 4.33 ภาพการออกแบบเครื่องแต่งกาย ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคน ในสังคม.....	281
ภาพที่ 4.34 ภาพการแสดงการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอม ในความเชื่อของศาสนา พราหมณ์-ฮินดู ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์.....	282
ภาพที่ 4.35 ภาพการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากกระบวนการทำรำอาทมาฏ ดาบพระนเรศวร ปรากฏ แนวคิดการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์.....	282
ภาพที่ 4.36 ภาพลีลานาฏศิลป์वादเป็นรูปเป็นตัวอักษร ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงความคิด สร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์.....	283
ภาพที่ 4.37 ภาพการแสดงการสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพความเชื่อเรื่องกุมารทองใน สังคมไทย ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคนาฏศิลป์	284

- ภาพที่ 4.38 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ ปราภฏแนวคิด
การค้ำนึ่งถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์..... 285
- ภาพที่ 4.39 ภาพการใช้อุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ของการพิจารณาผลรางวัลของศิลปิน ปราภฏแนวคิด
การค้ำนึ่งถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์..... 285
- ภาพที่ 4.40 ภาพการสร้างสรรค์ละครเพลงร่วมสมัย เรื่องศิลปินผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัย
ในประเทศไทย ปราภฏแนวคิดการค้ำนึ่งถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง 286
- ภาพที่ 4.41 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากนิทรรศการผลงานทางนาฏศิลป์ของ
นราพงษ์ จรัสศรี ปราภฏแนวคิดการค้ำนึ่งถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง 287
- ภาพที่ 4.42 ภาพลีลานาฏศิลป์ ปราภฏแนวคิดการค้ำนึ่งถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง
..... 287
- ภาพที่ 4.43 ภาพการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสี ปราภฏแนวคิด
การค้ำนึ่งถึงทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์..... 289
- ภาพที่ 4.44 ภาพนักดนตรีและเครื่องดนตรีประกอบการแสดง ปราภฏแนวคิดการค้ำนึ่งถึงทฤษฎี
นาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์..... 289

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผลรางวัลศิลปินระดับชาติทางด้านศิลปะการแสดงในประเทศไทย มีแนวโน้มที่จะสร้างคำถามให้กับสาธารณชนถึงความชอบธรรมในคำตัดสินของคณะกรรมการมาโดยตลอด เนื่องจากผลรางวัลที่ประกาศออกมาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในรางวัลนั้นสร้างความผิดหวังให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในรางวัลนั้น ๆ เช่น ตัวศิลปินเอง ผู้ที่สนับสนุนและผู้ที่มีความเป็นธรรมทั้งหลาย ที่ต่างก็ได้รับทราบหรือได้ติดตามเกี่ยวกับผลงานของศิลปินที่เขาชื่นชมและให้ความนิยมนอยู่ แต่กลับไม่ได้รางวัลซึ่งผลประโยชน์จากรางวัลเหล่านั้นย่อมมีความหมายทั้งทางด้านจิตใจ และมูลค่าที่จะนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ในระดับหนึ่ง ด้วยศิลปินทางด้านศิลปะการแสดงนั้นสังคมไทยได้ตราหน้าว่า “เด่นกินรำกิน” เมื่อครั้งหนึ่งชีวิตศิลปินยังอยู่ในความนิยมนอาจจะให้ความสำคัญกับการสร้างงานศิลปะ ในฐานะศิลปินที่มีอุดมคติจนไม่ได้คำนึงถึงการดำรงชีวิตในระยะยาว เมื่อวันหนึ่งความนิยมในศิลปะที่ตนถนัดหมดความนิยมลงจึงเกิดปัญหาเรื่องเงินยังชีพ ด้วยเหตุนี้มูลค่าที่เป็นเงินของรางวัลศิลปินระดับชาติจึงมีความหมายต่อชีวิตของศิลปินเหล่านั้น ฉะนั้นเมื่อความผิดหวังเกิดขึ้นจากผลที่ประกาศออกมาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในรางวัลนั้น จึงก่อให้เกิดการตั้งคำถามถึงความเป็นธรรม กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งสร้างความกังขาให้กับผู้ที่ติดตามผลในทุกปีที่วาระของการประกาศผลมาถึง เพราะมีศิลปินที่มีผลงานที่เหมาะสมกับรางวัลมากมายที่ต้องบอกกล่าวกับรางวัลนั้นไปอย่างน่าเสียดาย

อีกหนึ่งปัจจัยมาจากความสนใจในผลรางวัลศิลปินระดับชาติทางด้านศิลปะการแสดงในประเทศไทย ของสาธารณชนมีแนวโน้มที่จะลดลงทุกปี จึงเท่ากับเป็นการเปิดทางให้กับกระบวนการที่ไม่เป็นธรรมของคณะผู้จัดทำโครงการ รวมไปถึงคณะกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งถูกเก็บเป็นความลับต่อสาธารณชนโดยไม่จำเป็น การเล่นพรรคเล่นพวก ความลับของคณะกรรมการ กฎเกณฑ์ที่ไม่เป็นธรรม ระบบของการรับสมัครศิลปินที่จะเข้ามาให้คณะกรรมการพิจารณา ประกอบกับความมีอุดมคติ ความเป็นปัจเจก และอัตตาของศิลปินในสังคมไทย ก็มีส่วนทำให้เรื่องของการร้องเรียนต่อความไม่เป็นธรรมของศิลปินในสังคมไทยเงียบหายไป ยังผลให้กับหน่วยงานของชาติที่รับผิดชอบใน

รางวัลยังคงปฏิบัติในแนวทางเดิมที่ขาดความเป็นธรรมต่อไป และนับวันก็จะยิ่งทวีความผิดพลาดมากขึ้น เพราะในที่สุดเรื่องก็เงียบไปเอง ไม่มีบุคคลใดให้ความสนใจ

ในฐานะที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์อยู่ในวงการที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการแสดงมาระยะหนึ่ง มีความคุ้นเคยกับหัวข้อของงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์จำนวนมาก พบว่ายังไม่มียานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ขึ้นใดในประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นของความสำเร็จในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่ต้องการการแก้ไขในวงการศิลปะการแสดงของไทยและที่สำคัญการแสดงงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ในประเทศไทยยังขาดความเป็นวิชาการที่มีการอธิบายถึงกระบวนการสร้างสรรค์งานอย่างมีขั้นตอน การนำเสนอผลงาน การสร้างสรรค์ทางศิลปะการแสดงในระดับอุดมศึกษา จะต้องมีการอธิบายถึงขั้นตอน กระบวนการสร้างสรรค์งานอย่างลึกซึ้ง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือถึงการนำเสนอประเด็นใหม่ของงานวิจัยและแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการ อันจะเป็นประโยชน์ในอนาคตของการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านศิลปะการแสดงและนาฏศิลป์ให้ก้าวหน้าต่อไป

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์สร้างสรรค์จากความสำเร็จในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อเป็นตัวอย่างของงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ที่ได้นำประเด็นปัญหาในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์มานำเสนอ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการสะท้อนปัญหาของเหล่าศิลปินที่มีมายาวนาน ในขณะเดียวกันผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ให้เป็นที่ยอมรับตามหลักวิชาการ ด้วยการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในประเด็นใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการสร้างสรรค์นาฏศิลป์สำหรับผู้สนใจต่อไปในอนาคต และผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เปิดแนวคิดใหม่ให้กับสังคมไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 ค้นหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความสำเร็จในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

1.2.2 ศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการออกแบบงานการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความสำเร็จในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

1.3 คำถามวิจัยในการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามไว้ดังนี้

1.3.1 รูปแบบงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ รูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์เป็นอย่างไร โดยจำแนกตามองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์

1.3.1.1 การออกแบบบทของการแสดง

1.3.1.2 การคัดเลือกนักแสดง

1.3.1.3 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

1.3.1.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

1.3.1.5 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

1.3.1.6 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

1.3.1.7 การออกแบบพื้นที่การแสดง

1.3.1.8 การออกแบบแสง

1.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์

แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง โดยผู้วิจัยได้แบ่งตามประเด็นที่ต้องคำนึงถึงดังต่อไปนี้

1.3.2.1 การคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน

1.3.2.2 การคำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคม

1.3.2.3 การคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม

1.3.2.4 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์

1.3.2.5 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

1.3.2.6 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

1.3.2.7 การคำนึงถึงทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์

1.4 ขอบเขตของงานวิจัย

งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยไว้ดังนี้

1.4.1 ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบและแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ นำมาสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ พ.ศ.2528 – พ.ศ. 2562 เท่านั้น

1.4.2 การสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อศิลปะ มิได้มีเจตนาในการใช้ผลการประเมินมาสร้างเป็นมาตรฐาน หรือให้คุณค่าของผลงานนาฏยศิลป์สร้างสรรค์และแนวคิดทางศิลปะอื่น ๆ

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์นี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยใช้กระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์มาเป็นแรงบันดาลใจ แต่มิได้มีเจตนาในการสร้างมาตรฐานการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1.6.1 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1.6.1.1 การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏยศิลป์ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

1.6.1.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้พิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล การสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง โดยใช้ประเด็นคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยไว้ 2 กลุ่ม

ได้แก่ กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือกศิลปิน และกลุ่มที่เกี่ยวข้องด้านการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์

1.6.1.3 สื่อสารสนเทศ ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกศึกษาผลงานจากสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นกระบวนการคัดเลือกศิลปิน เกณฑ์การคัดเลือกศิลปิน ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ โดยมุ่งเน้นในประเด็นความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการคัดเลือก

1.6.1.4 การสังเกตการณ์ โดยการมีส่วนร่วมฝึกปฏิบัติการแสดงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ ด้วยการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ

1.6.1.5 การสัมมนา ผู้วิจัยได้เข้าร่วมงานสัมมนาการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย จัดโดย นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น 12 ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต เมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2562 และการเสวนาในงานสัมมนาการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนทรรศนะของนิสิตระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิชานาฏยศิลป์ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ และสาขาวิชาดนตรีศิลป์ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องด้านเนื้อหาในหนังสือทำเนียบศิลปินระดับชาติ

1.6.1.6 ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์มาตรฐานศิลปินมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อสร้างมาตรฐานให้กับศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานกับงานวิจัยสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ในครั้งนี้

1.6.1.7 ประสพการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย โดยการนำประสพการณ์ทางด้านนาฏยศิลป์ของผู้วิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยและการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยเคยมีประสพการณ์การสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานด้วย ทั้งในบทบาทของนักแสดง บทบาทของผู้ออกแบบสร้างสรรค์ผลงาน และบทบาทของผู้ถ่ายทอด

1.6.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากข้อมูลเชิงเอกสาร บทสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล บทสัมภาษณ์แบบกลุ่ม จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และไม่มีโครงสร้าง สื่อสารสนเทศ ข้อมูลภาคสนาม และการสังเกตการณ์ การสัมมนา เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน และ

ประสบการณ์ส่วนตัวจากผู้วิจัยเอง ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนดังนี้

1.6.2.1 ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบการวิจัยเชิงคุณภาพ การสังเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาจากการรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เนื้อหา แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนการลงภาคสนามหรือภาคปฏิบัติ

1.6.2.2 ผู้วิจัยนำวิธีการวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการสร้างสรรค์งาน จะพิจารณาจากองค์ประกอบในการแสดงนาฏศิลป์อย่างเหมาะสม

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

งานวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับดังต่อไปนี้

1.7.1 ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ในลักษณะผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานสร้างสรรค์ และเป็นต้นแบบให้กับผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป

1.7.2 การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ เป็นการบุกเบิกผลงานทางด้านนาฏศิลป์อย่างมีระบบระเบียบวิธีการ ซึ่งผลงานการสร้างสรรค์ที่มีมาก่อนนั้น มิได้มีการอธิบายถึงกระบวนการ ขั้นตอนอย่างมีระเบียบ และวิธีการสร้างสรรค์ที่ชัดเจน

1.8 การรายงานผลการวิจัย

การนำเสนอรายงานการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้จำแนกรายละเอียดออกเป็น 5 บท ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบไปด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น วิธีการดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย และสรุปบท

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย อารัมภบท นิยามศัพท์เฉพาะ ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ งานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย อารัมภบท รูปแบบงานวิจัย การออกแบบ งานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ งานวิจัยเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์งานวิจัย คำถามในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท

บทที่ 4 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ ประกอบไปด้วย อารัมภบท การวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ แนวคิดที่ได้หลังจาก การออกแบบงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อนำไปสู่การอภิปรายผลการสร้างสรรค์นาฏศิลป์และสรุปบท

บทที่ 5 สรุป ประกอบไปด้วย อารัมภบท ผลที่ได้จากการวิจัยการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ชุด การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้าน นาฏศิลป์รวมทั้งข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าและการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

1.9 สรุปบท

ในบทหน้าที่ผู้วิจัยได้อธิบายความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น วิธีการดำเนินการวิจัย และประโยชน์ คาดว่าจะได้รับของการวิจัยในครั้งนี้ โดยในบทต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันประกอบไปด้วย อารัมภบท นิยามศัพท์เฉพาะ ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน เกณฑ์การคัดเลือกศิลปิน ผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย และ ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท ดังจะกล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละประเด็นใน บทที่ 2 ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 อารัมภบท

ในบทที่ 1 บทนำของผู้วิจัยได้อธิบายความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามในการวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น วิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วย การใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการสำรวจข้อมูล เช่น การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย การสืบค้นข้อมูลจากสื่อสารสนเทศ การสังเกตการณ์ การเข้าร่วมสัมมนา เถลถายมาตรฐานศิลปิน และประสบการณ์ของผู้วิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และประโยชน์คาดว่าจะได้รับของการวิจัยในครั้งนี้ โดยในบทที่ 2 ผู้วิจัยจะนำเสนออธิบายลำดับต่อไปคือ ข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันประกอบไปด้วย อารัมภบท นิยามศัพท์เฉพาะ ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน เถลถายการคัดเลือกศิลปิน ผลงานนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสรุปบท ดังจะกล่าวถึงรายละเอียดของแต่ละประเด็นในบทที่ 2 ต่อไป

2.2 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้อธิบายคำศัพท์ทางด้านนาฏยศิลป์และคำศัพท์เทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งประกอบไปด้วยคำศัพท์ดังต่อไปนี้

2.2.1 ความไม่สมบูรณ์

ในงานวิจัยฉบับนี้คำว่า “ความไม่สมบูรณ์” หมายถึง สิ่งที่ขาดหายไปจากความครบถ้วนในส่วนที่ควรจะเป็น ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายว่า คำว่า “สมบูรณ์” หมายถึง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะครบถ้วน เช่น มีคุณสมบัติสมบูรณ์ตามที่กำหนด (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554: 1168) ซึ่งในวิจัยเล่มนี้ หมายถึง กฎเกณฑ์ที่ควรจะมีควรจะเป็นแต่ไม่มี และจุดอ่อนที่ปรากฏขึ้นในหลักเกณฑ์ กระบวนการ ฉะนั้นความไม่สมบูรณ์ในวิจัยเล่มนี้ หมายถึง ความไม่ครบถ้วน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงความไม่สมบูรณ์ ไว้ว่า

ความไม่สมบูรณ์ หมายถึง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะไม่ครบถ้วน หรือการขาดหายไปจากสิ่ง ที่ควรจะมี ความครบถ้วน หรือมีลักษณะที่เต็มรูปแบบ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2563)

นอกจากความไม่สมบูรณ์ หมายถึง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะไม่ครบถ้วนแล้ว ธารกร จันทนะสโร ได้อธิบายถึงความไม่สมบูรณ์ อีกหนึ่งความหมาย คือ ข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน ไว้ว่า

ความไม่สมบูรณ์ หมายถึง ข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน ที่ปรากฏขึ้นในหลักเกณฑ์ กระบวนการ บุคคล สภาพแวดล้อม รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผลสรุปของรางวัล โดยอาจเกิดมาจากอคติส่วนตนในผลงานของศิลปิน ทั้งนี้หากมีความโปร่งใสในกระบวนการที่สามารถพิสูจน์หรือตรวจสอบได้นั้น ก็ย่อมทำให้รางวัลมีศักดิ์ศรี (ธารกร จันทนะสโร, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2563)

ความไม่สมบูรณ์ หมายถึง ข้อบกพร่องจุดอ่อน หรือความไม่ครบถ้วน ดังที่ อัมรงค์ บุญราช ได้อธิบายถึงความไม่สมบูรณ์ ไว้ว่า

ความไม่สมบูรณ์ คือ ความไม่ครบถ้วนหรือยังมีข้อบกพร่องในสิ่ง ๆ นั้น ซึ่งถ้าหากนำมาใช้ในบริบทของความไม่สมบูรณ์ของเกณฑ์การคัดเลือกต่าง ๆ ย่อมหมายความว่า ข้อบกพร่องของเกณฑ์การคัดเลือกนั้น ๆ เป็นต้น (อัมรงค์ บุญราช, สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2563)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ความไม่สมบูรณ์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง สิ่ง ที่ขาดหายไปจากสิ่ง ที่ควรจะมี ความครบถ้วน หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน ที่ปรากฏขึ้นในหลักเกณฑ์ กระบวนการ บุคคล สภาพแวดล้อม รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งถ้าหากนำมาใช้ในบริบทของความไม่สมบูรณ์ของเกณฑ์การคัดเลือกต่าง ๆ ย่อมหมายความว่า ข้อบกพร่องของเกณฑ์การคัดเลือกนั้น ๆ

2.2.2 กระบวนการ

ในงานวิจัยฉบับนี้คำว่า “กระบวนการ” หมายถึง ขั้นตอนการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งตั้งแต่ต้นจนสำเร็จลุล่วง ซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนที่สามารถตรวจสอบและพิสูจน์ได้ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 ได้ให้ความหมายคำว่า “กระบวนการ” หมายถึง ปรากฏการณ์ธรรมชาติที่ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบ ไปสู่ผลอย่างหนึ่ง เช่น กระบวนการเจริญเติบโต, กรรมวิธีหรือลำดับการกระทำซึ่งดำเนินต่อเนื่องกันไปจนสำเร็จลง ณ ระดับหนึ่ง (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554: 45) ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงกระบวนการ ไว้ว่า

กระบวนการ หมายถึง กรรมวิธีหรือขั้นตอนการทำงาน ซึ่งอาจจะมีการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วเกิดเป็นผลขึ้นมา สำหรับผู้ที่มาทีหลังสามารถนำไปต่อยอดหรือปฏิบัติตาม แล้วเกิดเป็นผลผลิตขึ้นมาได้ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 18 ตุลาคม 2563)

จากที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวว่า กระบวนการเป็นกรรมวิธีหรือขั้นตอนการทำงานที่ผู้ปฏิบัติตามสามารถนำไปต่อยอด ขณะที่ ธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายถึงกระบวนการอีกหนึ่งความหมาย ไว้ว่า

กระบวนการเป็นลำดับขั้นตอนที่สามารถตรวจสอบ พิสูจน์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับรางวัลในแขนงนั้น ๆ โดยแท้จริง โดยควรเป็นผู้เกี่ยวข้องจากหลากหลาย เช่น ศิลปิน นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงประชาชนทั่วไปที่เสพงานศิลป์แขนงนั้น ๆ (ธรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 26 กันยายน 2563)

ธรากร จันทนะสาโร กล่าวว่า กระบวนการเป็นลำดับขั้นตอนที่สามารถตรวจสอบ พิสูจน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ชำมรงค์ บุญราช ได้อธิบายถึงความหมายของคำว่า กระบวนการ

กระบวนการ คือ การเปลี่ยนแปลงสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างเป็นระเบียบหรืออย่างเป็นระบบที่สามารถตรวจสอบหรือพิสูจน์ได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือให้ได้มาซึ่งคำตอบสิ่งนั้น ยกตัวอย่าง เช่น กระบวนการในการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ย่อมหมายถึง วิธีการในการคัดเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งศิลปินที่ควรค่ากับการเป็นศิลปินระดับในระดับชาติ (ชำรงศ์ บุนนราช, **สัมภาษณ์**, 7 พฤศจิกายน 2563)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่ากระบวนการ กรรมวิธี หรือขั้นตอนการทำงานมีลำดับขั้นตอนที่สามารถตรวจสอบและพิสูจน์ได้ ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้กระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนที่สามารถตรวจสอบได้อย่างเปิดเผย โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับรางวัลในแขนงนั้น ๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกรรมวิธี หรือขั้นตอนการทำงานสำหรับผู้ที่มาทีหลังสามารถนำไปต่อยอดหรือปฏิบัติตามแล้วเกิดเป็นผลผลิตขึ้นมาได้

2.2.3 การคัดเลือกศิลปินระดับชาติ

ในงานวิจัยฉบับนี้การคัดเลือกศิลปินระดับชาติ หมายถึง การเลือกบุคคลที่ต้องการยืนยันคุณภาพด้วยหลักเกณฑ์ที่มีมาตรฐาน ที่สามารถตรวจสอบได้อย่างถูกต้อง ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายคำว่า “คัดเลือก” หมายถึง เลือกเอาที่ต้องการไว้, คัดเอาที่ไม่ต้องการออก (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554: 250) ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ไว้ว่า

การสรรหาศิลปินที่มีคุณภาพตรงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในประเทศนั้น ๆ ซึ่งน่าจะมีเกณฑ์หรือมาตรฐานที่สามารถอธิบายถึงคุณสมบัติที่เหมาะสมที่จะเป็นศิลปินในระดับชาติได้ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 18 ตุลาคม 2563)

นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวว่า การคัดเลือกเป็นการสรรหาศิลปินที่มีคุณภาพโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานที่สามารถอธิบายถึงคุณสมบัตินั้นได้ สอดคล้องกับ ธารากร จันทนะสาโร ได้อธิบายถึงการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ไว้ว่า

การคัดเลือกเป็นการยืนยันคุณภาพของศิลปินในสาขานั้น ๆ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน ยืนยันว่าเป็นผู้ที่มีคุณภาพการต่องานศิลป์นั้น ๆ ในประเทศไทย ซึ่งเป็นการยืนยันคุณภาพด้วยหลักเกณฑ์ที่มีมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ควรมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป หรือให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการตัดสินใจในการคัดเลือกศิลปินระดับชาตินั้น ๆ (ธรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 26 กันยายน 2563)

นอกจากนี้ ลักษณะ แสงแดง ยังได้อธิบายความหมายของคำว่า การคัดเลือกศิลปินระดับชาติซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ไว้ว่า

การคัดเลือกศิลปินระดับชาติ เป็นการสรรหาเลือกเฟ้นศิลปินที่มีผลงานมาตรฐาน อันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยอาจมีเกณฑ์การพิจารณาที่สามารถชี้ขาดได้ว่าเกณฑ์นั้นมีความเหมาะสมและมีความเป็นมาตรฐาน ไม่เกิดประเด็นโต้แย้งในสังคม และไม่เกิดความเหลื่อมล้ำ (**สัมภาษณ์**, 8 พฤศจิกายน 2563)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ในงานวิจัยฉบับนี้หมายถึง การเลือกศิลปินที่มีคุณภาพตรงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการยืนยันคุณภาพของศิลปินในสาขานั้น ๆ ว่ามีคุณสมบัติและเป็นผู้ที่มีคุณภาพการต่องานศิลป์นั้น ๆ ในประเทศไทย โดยเป็นการยืนยันคุณภาพด้วยหลักเกณฑ์ที่มีมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

2.2.4 นาฏยศิลป์ (Dance)

นาฏยศิลป์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ศิลปะการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อเป็นการแสดงออกของอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับนาฏยศิลป์ซึ่งปรากฏอยู่ในหนังสือประวัตินาฏยศิลป์ตะวันตก ไว้ว่า

นาฏยศิลป์เป็นศิลปะที่เก่าแก่ชนิดหนึ่งในก่อนยุคประวัติศาสตร์ ถือเป็น การแสดงออก (Express) ของอารมณ์ความรู้สึก (Feeling) ที่แสดงออกมาในรูปแบบ

ของกิจกรรมของมนุษย์โดยเกี่ยวข้องกับทางสังคมเพื่อใช้ความบันเทิง เช่น การแสดง
ที่จัดขึ้นให้ผู้อื่นเข้ามาชมก็นับเป็นการสร้างสรรค์ความบันเทิงแก่ผู้อื่นด้วยการแสดง
(นราพงษ์ จรัสศรี, 2548)

นาฏยศิลป์ถือเป็นการแสดงออก (Express) ของอารมณ์ความรู้สึก (Feeling)
ที่แสดงออกมาในรูปแบบของกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่ง พรรณศักดิ์ สุชี ได้อธิบายเกี่ยวกับนาฏยศิลป์
ที่แสดงออกมาในรูปแบบที่เน้นลีลาการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อการสื่อความหมาย ไว้ว่า

นาฏยศิลป์เป็นการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวร่างกาย ในการเคลื่อนไหวจะสื่อ
ความหมายและในการเคลื่อนไหวนั้น ๆ จะมีความงาม แล้วความงามนั้นสะท้อน
ความจริงจนยกย่องได้ว่าเป็นงานศิลปะ (พรรณศักดิ์ สุชี, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม
2563)

พรรณศักดิ์ สุชี ได้อธิบายว่า นาฏยศิลป์เป็นการใช้ร่างกายเคลื่อนไหวที่สามารถสื่อ
ความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ ธารากร จันทนะसार ได้แสดงอธิบายเกี่ยวกับนาฏยศิลป์ที่เน้นการ
เคลื่อนไหวที่สื่อสารในรูปแบบไม่อาศัยคำพูด ไว้ว่า

นาฏยศิลป์เป็นศิลปะที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดท่าทาง โดย
ท่าทางนั้น ๆ มีการคิดประดิษฐ์มีอากัปกิริยาตามธรรมชาติ เน้นการเคลื่อนไหวที่
สื่อสารในรูปแบบไม่อาศัยคำพูด แต่ต้องให้ความสำคัญกับความหมาย ศิลปินเป็น
ผู้ส่งสาร ผู้รับสารนั้นคือผู้ชม แต่อย่างไรก็ตามความหมายที่อยู่ภายใต้งานนาฏยศิลป์
อาจไม่จำเป็นสำหรับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด หรือมุ่งเน้นสำหรับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดก็ได้ (ธารากร
จันทนะसार, สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2563)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า นาฏยศิลป์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ศิลปะการ
เคลื่อนไหวร่างกาย ที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นการแสดงออกของอารมณ์ ความรู้สึกของมนุษย์
เน้นการเคลื่อนไหวที่สื่อสารในรูปแบบไม่อาศัยคำพูด แต่ต้องให้ความสำคัญกับความหมาย โดย
เลียนแบบมาจากธรรมชาติหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์

2.2.5 นาฏยศิลป์ไทย (Thai Dance)

นาฏยศิลป์ไทยในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง นาฏยศิลป์ในรูปแบบดั้งเดิม ที่มีข้อปฏิบัติ จารีตที่กำหนดไว้ ดังที่ อมรา กล่ำเจริญ ได้อธิบายเกี่ยวกับนาฏยศิลป์ไทยไว้ว่า

นาฏยศิลป์ไทยเป็นการร่ายรำซึ่งเกิดมาจากธรรมชาติ สิ่งที่มีมนุษย์ประดิษฐ์ ขึ้นจากธรรมชาติความสวยงามด้วยความประณีตและลึกซึ้ง เพียบพร้อมด้วยความ วิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อน มีรูปแบบดั้งเดิม มีข้อปฏิบัติ กฎ จารีต ที่เปลี่ยนแปลง ค่อนข้างยาก นาฏยศิลป์ไทยยังรวมถึงการร้องและการบรรเลงอีกด้วย (อมรา กล่ำเจริญ, **สัมภาษณ์**, 22 กรกฎาคม 2563)

นาฏยศิลป์ไทยมีความวิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อน มีรูปแบบดั้งเดิม มีข้อปฏิบัติ กฎ และจารีต ซึ่งสอดคล้องกับ ราชินี ชัยสงคราม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏยศิลป์ไทย ได้อธิบายเกี่ยวกับ นาฏยศิลป์ไทยเป็นการแสดงที่มาจากแบบแผนและจารีต ไว้ว่า

นาฏยศิลป์ไทยเป็นการแสดงที่มาจากแบบแผน ที่มีจารีตประเพณีของ นาฏยศิลป์ไทยแบบดั้งเดิม จำเป็นต้องมีองค์ประกอบการแสดงทั้งบทการแสดง ดนตรี ท่ารำ รวมทั้งเครื่องแต่งกาย ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ไทยเป็นสิ่งที่เรา คิดค้นขึ้นมาใหม่ ผลงานการแสดงที่ได้จำเป็นต้องมีแบบแผนมาจากเพลงมาตรฐานของ นาฏยศิลป์ไทย เช่น กระบวนท่ารำมีแบบแผนมาจากเพลงมาตรฐานของ นาฏยศิลป์ไทย (ราชินี ชัยสงคราม, **สัมภาษณ์**, 24 กันยายน 2563)

นอกจากนี้ บุปผาชาติ อุปถัมภ์นรากร อาจารย์และนักวิชาการทางด้านนาฏยศิลป์ ไทย ได้อธิบายเกี่ยวกับนาฏยศิลป์ไทยในแนวทางการสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ โดยยึดรูปแบบนาฏยศิลป์ไทย มาตรฐาน ไว้ว่า

นาฏยศิลป์ไทยเป็นการแสดงที่ครูในอดีตได้สร้างสรรค์ไว้ เมื่อนำมาแสดง กระบวนท่ารำรวมถึงองค์ประกอบการแสดงต่าง ๆ ก็ยังยึดไว้ตามรูปแบบที่กำหนด นาฏยศิลป์ไทยมีการสร้างสรรค์ขึ้นโดยยึดรูปแบบนาฏยศิลป์ไทยมาตรฐาน กล่าวคือ

การใช้กระบวนท่าจากรำมาตรฐาน คือ เพลงช้า เพลงเร็ว และรำแม่บท เป็นต้น การสร้างสรรค์นี้เกิดขึ้นตามแนวคิดกระบวนท่ารำอาจเกิดขึ้นจากจินตนาการ การเทียบเคียงเลียนแบบสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามแนวคิดนั้น ๆ (บุปผาชาติ อุปลัมภ์นรากร, **สัมภาษณ์**, 28 กันยายน 2563)

จากข้อมูลข้างต้นสรุปว่า นาฏศิลป์ไทย หมายถึง การร่ายรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีต มีแบบแผนตามจารีตประเพณี ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ไทยขึ้นใหม่เป็นการนำท่ารำจากเพลงมาตรฐานมาร้อยเรียง หรือประดิษฐ์ท่ารำขึ้นจากจินตนาการ เพื่อใช้ในการสื่อความหมาย ซึ่งผู้สร้างสรรค์ผลงานจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจทางด้านจารีตของนาฏศิลป์ไทยอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทยอนุรักษ์มีความถูกต้องตามจารีตและแบบแผนของนาฏศิลป์ไทย

2.2.6 นาฏศิลป์ร่วมสมัย (Contemporary Dance)

นาฏศิลป์ร่วมสมัย คือ นาฏศิลป์ที่ไม่ยึดติดตามแบบแผนดั้งเดิม มีแนวคิดที่ผสมผสานรูปแบบ วิธีการ อาจมาจากนาฏศิลป์ที่หลากหลายมากกว่าหนึ่งสกุลมาร่วมแสดงไว้ในที่เดียวกัน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับนาฏศิลป์ร่วมสมัย ไว้ว่า

นาฏศิลป์ร่วมสมัยอธิบายได้เป็น 2 นัยยะ หนึ่งคือเรื่องของความหมายของคำหมายถึง การนำการแสดงนาฏศิลป์ในอดีต เต้นรำหรือการฟ้อนรำในสมัยหนึ่ง มาร่วมกับอีกสมัยหนึ่ง ตลอดจนการนำเอาการเต้นจากความหลากหลายวัฒนธรรม อาทิ ตะวันตก ตะวันออก และการฟ้อนรำมาแสดงไว้ในคราวเดียวกัน ความหมายที่สองอธิบายในด้านของเทคนิคการเต้นจะหมายถึง การเต้นสมัยใหม่ (Modern Dance) ซึ่งศิลปินได้บุกเบิกนับตั้งแต่ ปลายศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษที่ 20 ศิลปินที่มีความสามารถหลากหลายได้ปฏิวัติการเต้น เช่น ศิลปิน อิสตอรา ดันแคน (Isadora Duncan) เป็นต้น (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 6 มิถุนายน 2563)

ในขณะเดียวกัน ธารากร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับนาฏศิลป์ร่วมสมัย (Contemporary Dance) ที่เน้นการสอดแทรกแนวคิดและวิธีการนำเสนอ โดยการตีแผ่เรื่องราวของ จิตวิญญาณ มนุษย์ สังคม วรรณกรรมและนามธรรม ไว้ว่า

นาฏศิลป์ร่วมสมัยตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า (Contemporary Dance) ถูกพัฒนาขึ้นมาในช่วงศตวรรษที่ 20 ได้รับความนิยมจากศิลปิน โดยเฉพาะศิลปินใน ทวีปยุโรป นาฏศิลป์ร่วมสมัยอาศัยรูปแบบของนาฏศิลป์จากหลากหลายสกุลไม่ เจาะจงไปที่สกุลใดเป็นพิเศษ สำคัญที่นาฏศิลป์ร่วมสมัยมักสอดแทรกแนวคิด วิธีการนำเสนอ โดยการตีแผ่เรื่องราวของจิตวิญญาณ มนุษย์ สังคม วรรณกรรม หรือ แม้แต่นามธรรม (ธารากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 6 มิถุนายน 2563)

ธารากร จันทนะสาโร ได้อธิบายว่า นาฏศิลป์ร่วมสมัยถูกพัฒนาขึ้นมาในช่วง ศตวรรษที่ 20 ซึ่งสอดคล้องกับ พรรณศักดิ์ สุขี ได้ แสดงทรรศนะเกี่ยวกับนาฏศิลป์ร่วมสมัย ที่เกิดขึ้นในปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงศตวรรษที่ 20 ไว้ว่า

นาฏศิลป์ร่วมสมัย เริ่มขึ้นตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงศตวรรษที่ 20 เป็นแนวโน้มที่ปฏิเสธความไม่จริงที่อยู่ในละครเพราะศิลปะการแสดงต้องการหา สัจจะ หรือความแท้จริงที่สุด จึงเกิดเป็นละครสมัยใหม่ (Modern Drama) การหา ความจริงที่มองได้ด้วยประสาทสัมผัสไปจนกระทั่งที่มองไม่เห็นแต่สัมผัสได้เพราะมัน อยู่ในจิตใจ ความจริงเฉพาะตัว โลกจะเปลี่ยนไปเท่าไรตรงนั้นก็ยิ่งจะเรียกว่า ละคร สมัยใหม่ (Modern Drama) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ขึ้น ณ ช่วงเวลาปัจจุบันที่ ศิลปินผู้นั้นมีชีวิตอยู่ ไม่ว่าจะนำเอาประเพณีนิยม การสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ผสมผสาน กันหากเกิดขึ้นปัจจุบัน และสะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคมของประเทศหรือของ โลก ณ ช่วงเวลานั้น (พรรณศักดิ์ สุขี, **สัมภาษณ์**, 17 กันยายน 2562)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า นาฏศิลป์ร่วมสมัยถูกพัฒนาขึ้นมาในช่วงศตวรรษ ที่ 20 โดย ศิลปินที่มีความสามารถหลากหลายได้ปฏิบัติการณ์ ฉะนั้นนาฏศิลป์ร่วมสมัยในงานวิจัย ฉบับนี้ หมายถึง นาฏศิลป์ที่มีแนวคิดทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีการนำเอานาฏศิลป์ต่างยุค

ต่างสมัยเข้ามาจัดการแสดงไว้ด้วยกันนำเสนอแนวคิด การตีแผ่เรื่องราวของจิตวิญญาณ มนุษย์ สังคม วรรณกรรม และเรื่องนามธรรม รวมทั้งการนำผลงานนาฏศิลป์ในอดีต กลับมาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ให้มีความสอดคล้องกับยุคสมัยนั้น ๆ โดยการนำแนวคิดและประเด็นต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันมาสร้างสรรค์เป็นผลงานนาฏศิลป์

2.2.7 นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance)

นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ หมายถึง นาฏศิลป์ที่เกิดขึ้นหลังจากยุคสมัยใหม่ ไม่มีข้อจำกัดของรูปแบบการแสดงผลงานที่สร้างสรรค์ทำให้เกิดความต่างหรือความแปลกใหม่ ดังที่เบลเนสและคาร์โรลล์ (Banes and Carroll) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) มิได้มีท่าทางที่เป็นมาตรฐานสามัญหรือมีการเคลื่อนไหวที่เฉพาะ แต่ลีลาของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ คือการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวที่เรียกว่ามาตรฐานสามัญก็อาจปรากฏอยู่ในรูปแบบของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ได้ในบางครั้ง นอกจากนี้การเคลื่อนไหวยังมุ่งเน้นไปที่การแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติ และนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่เป็นการปฏิเสธรูปแบบของนาฏศิลป์สมัยใหม่ (Banes and Carroll, 2006: 60 อ้างถึงใน ธารกร จันทะสาโร, 2557:19)

นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) จะปฏิเสธรูปแบบของนาฏศิลป์สมัยใหม่ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี นักวิชาการและศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในประเทศไทยได้อธิบายเกี่ยวกับนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ มีแนวคิดที่ต่อต้านอุดมการณ์ของนาฏศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance)

นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) จะมีแนวคิดที่ต่อต้านอุดมการณ์ของนาฏศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) คือ นาฏศิลป์ที่ให้ความสำคัญกับลีลาเป็นหลักและไม่คำนึงถึงเรื่องของความกลมกลืน โดยอาจมีเรื่องของประเพณีมาเป็นข้อเปรียบเทียบด้วย ซึ่งทำให้เกิดรูปแบบของการแสดงต่างวัฒนธรรม

กันที่เข้ากันไม่ได้ แต่มาอยู่ในการแสดงเดียวกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 6 มิถุนายน 2563)

นอกจากนี้ ธารากร จันทนะสาโร ได้แสดงอธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบในการแสดง นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ที่ใช้การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ไว้ว่า

นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ไม่ได้คำนึงถึงกรอบ หรือจารีตของนาฏยศิลป์สกุลใดสกุลหนึ่งเป็นหลัก ไม่มีรูปแบบที่แน่นอน แต่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไปตามความถนัดของศิลปิน นอกจากนี้องค์ประกอบในการแสดงนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่จะมีความแตกต่างไปจากนาฏยศิลป์ในรูปแบบดั้งเดิม โดยไม่มุ่งเน้นความงดงามในการแสดงทักษะการปฏิบัติแบบนาฏยศิลป์ชั้นสูง ดังเช่น การออกแบบลีลานาฏยศิลป์และท่าทางการเคลื่อนไหวจะนำท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) โดยทั่วไปมาใช้ในการสร้างสรรค์ รวมทั้งมีการนำเสนอสาระสำคัญของการแสดงอย่างตรงไปตรงมาและมักจะมีการออกแบบลีลาและท่าทางการเคลื่อนไหวแบบซ้ำไปซ้ำมา (Repetitive Movement) (ธารากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 6 มิถุนายน 2563)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ในงานวิจัยฉบับนี้หมายถึง ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ โดยการแสดงต่างวัฒนธรรมกันที่เข้ากันไม่ได้ แต่มาอยู่ในการแสดงเดียวกัน มีองค์ประกอบในการแสดงนาฏยศิลป์เป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความเรียบง่าย (Minimalism) ของการเคลื่อนไหวด้วยท่าทางในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) และการเคลื่อนไหวด้วยท่าทางที่ซ้ำไปซ้ำมา (Repetitive Movement)

2.2.8 นาฏยศิลป์สร้างสรรค์

นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ที่ก่อให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ โดยการนำประเด็นใหม่มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากทฤษฎีของนักวิชาการและศิลปิน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทฤษฎีเกี่ยวกับนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ไว้ว่า

นาฏยศิลป์สร้างสรรค์มีจุดมุ่งหมายสร้างผลงานนาฏยศิลป์ให้ใหม่กว่าของเดิม และไม่เคยเผยแพร่หรือปรากฏที่ใดมาก่อน การออกแบบงานนาฏยศิลป์สร้างสรรค์นี้ ศิลปินสามารถออกแบบผลงานทางด้านความคิดอย่างอิสระ โดยไม่ต้องยึดติดกับยุคสมัย เวลา และสถานที่ นอกจากนี้งานนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ยังถือได้ว่าเป็นการสร้างสรรคงานแบบบูรณาการ โดยนำสิ่งที่เคยมีเคยปรากฏอยู่แล้ว แต่เดิมมาพัฒนาและต่อยอดเป็นงานใหม่ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 16 พฤษภาคม 2563)

นราพงษ์ จรัสศรี ให้ความหมายของนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสร้างผลงานนาฏยศิลป์ให้ใหม่กว่าของเดิม โดยไม่ต้องยึดติดกับยุคสมัย สอดคล้องกับ ธรรมชาติ จันทนะสาโร ได้อธิบายกระบวนการสร้างสรรค์ทางนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

นาฏยศิลป์สร้างสรรค์เกิดจากแรงบันดาลใจในสิ่งรอบตัว แล้วนำมาพัฒนาผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางนาฏยศิลป์ โดยไม่ยึดติดกับรูปแบบของนาฏยศิลป์ เวลา สถานที่ ยุคสมัย และทักษะด้านนาฏยศิลป์ของผู้แสดง แต่ให้ความสำคัญกับความคิดสร้างสรรค์ มุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญ ทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีความแตกต่างไปจากเดิม (ธรรมชาติ จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 6 มิถุนายน 2563)

นาฏยศิลป์สร้างสรรค์มุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญ ทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีความแตกต่างไปจากเดิม ซึ่งสอดคล้องกับ อภิชาติ เกตุแก้ว ได้อธิบายเกี่ยวกับนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการความคิดที่เป็นสิ่งใหม่

นาฏยศิลป์สร้างสรรค์เป็นกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ที่เป็นสิ่งใหม่เป็นสิ่งสำคัญโดยไม่ยึดติดกับรูปแบบของนาฏยศิลป์ สถานที่ และยุคสมัย นอกเหนือจากสิ่งที่มีแต่เดิม แต่ในปัจจุบันผลงานนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ยังสามารถช่วยเป็นกลวิธีที่สามารถช่วยการขยายความหรืออธิบายเรื่องราวที่เป็นนามธรรม ซึ่งสามารถทำให้เกิดคุณค่าทางจิตใจ บ่งบอกเรื่องราวเหตุการณ์

คติสอนใจ ปัญหาสังคม ฯลฯ นอกเหนือแค่นี้ไว้เพื่อความสวยงามเพียงอย่างเดียว
(อภิโชติ เกตุแก้ว, **สัมภาษณ์**, 24 กันยายน 2563)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า นาฏยศิลป์สร้างสรรค์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ มีจุดมุ่งหมายสร้างผลงานให้ใหม่กว่าของเดิม โดยมีได้คำนึงถึงกรอบของเวลายุคสมัย สถานที่ และทักษะทางด้านนาฏยศิลป์ของผู้แสดง ซึ่งเป็นงานสร้างสรรค์ใหม่ที่ยังไม่ปรากฏ เผยแพร่ที่ใดมาก่อน หรือเป็นงานสร้างสรรค์จากสิ่งที่เคยมีอยู่แล้วในอดีตโดยศิลปินได้นำมาพัฒนาและสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ ด้วยการนำเสนอแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป

2.2.9 ความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง ความคิดที่ทำให้เกิดผลงานด้านงานนาฏยศิลป์ขึ้นมาใหม่ ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้ให้ความสำคัญกับความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏยศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏยศิลป์สร้างสรรค์และผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย กล่าวว่า

ความคิดสร้างสรรค์ คือ ความคิดใหม่ ทำใหม่ ไม่ยึดติดกรอบเดิม มีการสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ที่ไม่ซ้ำใคร นำเสนอในสิ่งที่เป็นประเด็นใหม่ที่จะมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง หรือเป็นการต่อต้านความคิดซึ่งมีอยู่แล้ว (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 24 ตุลาคม 2563)

ความคิดสร้างสรรค์จะนำไปสู่การนำเสนอในสิ่งที่เป็นประเด็นใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ ธารากร จันทนะสาโร ได้อธิบายเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ในประเด็นใหม่ที่ไม่เคยซ้ำแบบใคร ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่แสดงออกถึงลักษณะของการคิดค้น การเสาะแสวงหากระบวนการ วิธีการ แนวทางใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น ซึ่งความคิด

สร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ต้องเอื้อประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และวัฒนธรรมของมนุษย์
(ธรากร จันทนะสาโร, 2557: 21)

นอกจากนี้ ลักษณะ แสงแดด ได้อธิบายเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ ที่เน้น
การสร้างสรรคในประเด็นใหม่ไม่ซ้ำแบบใคร ไว้ว่า

การคิดค้นสิ่งที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน หรือเป็นการสร้างสรรค์ในประเด็นใหม่
ที่ไม่เคยซ้ำแบบใคร ผ่านกระบวนการสร้างงานทางศิลปะแขนงต่าง ๆ หรือการบูรณา
การศาสตร์ต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน จนเกิดเป็นงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะชิ้นใหม่ ๆ ขึ้น
(ลักษณะ แสงแดด, **สัมภาษณ์**, 8 พฤศจิกายน 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง
ความคิดในกระบวนการสร้างงานในสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อน โดยผ่านกระบวนการสร้างงาน
ทางศิลปะแขนงต่าง ๆ หรือการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน ซึ่งมีวิธีการนำเสนอในรูปแบบที่มี
ความหลากหลาย แปลกใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม อาจจะมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง หรือเป็นการ
ต่อต้านความคิดซึ่งมีอยู่แล้ว

2.2.10 คนรุ่นใหม่

คนรุ่นใหม่ หมายถึง คนที่มีความคิดแตกต่างไปจากเดิม ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้
หมายถึง คนรุ่นใหม่ในแง่ของผู้ชมการแสดง โดยมีแนวความคิดของคนรุ่นใหม่ที่มีต่อการชมงาน
สร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายความคิดของคนรุ่นใหม่ที่แตกต่างกันไป
จากยุคก่อน ไว้ว่า

คนรุ่นใหม่ คือ คนที่มีความคิดที่ได้รับอิทธิพลจากสภาวะแวดล้อมที่ต่างไป
อดีต ทำให้มีความคิดที่ต่างไปจากยุคก่อน ทั้งนี้ไม่ได้นับกันที่อายุ แต่จะให้
ความสำคัญกับเรื่องของความคิดไม่ว่าผู้นั้นจะมีอายุมากน้อยเพียงใด (นราพงษ์
จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 18 ตุลาคม 2563)

คนรุ่นใหม่ คือ คนที่มีความคิดซึ่งได้รับอิทธิพลจากสภาวะแวดล้อมที่ต่างไปอดีต
 ดังที่ ญัฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายถึง คนรุ่นใหม่ ไว้ว่า

คนรุ่นใหม่เป็นกลุ่มคนที่เกิดและเติบโตมาพร้อมกับ อินเทอร์เน็ต
 โทรศัพท์มือถือ รวมทั้งสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ทัศนคติและพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่
 มีความถนัดที่จะรับรู้ และประมวลข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง รวมทั้งสามารถ
 เชื่อมโยงและบูรณาการระหว่างประสบการณ์บนโลกออนไลน์และโลกจริงได้อย่าง
 กลมกลืน (ญัฐพร เพ็ชรเรือง, **สัมภาษณ์**, 10 พฤศจิกายน 2563)

คนรุ่นใหม่เป็นกลุ่มคนที่เกิดและเติบโตมาพร้อมกับสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ทัศนคติ
 และพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่แตกต่างจากเดิม ดังที่ ลักษณ์า แสงแดง ได้อธิบายถึง กระบวนการคิด
 ของคนรุ่นใหม่ที่มีความคิดใหม่ต่างไปจากเดิม ไว้ว่า

คนรุ่นใหม่คือคนที่มีความคิดทันสมัย มีกระบวนการทางความคิดที่
 สร้างสรรค์ อย่างตรงไปตรงมา แต่มีความสมเหตุสมผล คนรุ่นใหม่ในที่นี้ไม่ได้
 หมายถึงคนที่อายุน้อย แต่เป็นคนกลุ่มคนที่มีความคิดใหม่ที่สามารถยกระดับทาง
 ความคิดต่างไปจากเดิม (ลักษณ์า แสงแดง, **สัมภาษณ์**, 8 พฤศจิกายน 2563)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า คนรุ่นใหม่ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง กลุ่มคน
 ที่เกิดและเติบโตมาพร้อมกับสื่อสังคมออนไลน์ เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น สามารถ
 เชื่อมโยงและบูรณาการ ระหว่างประสบการณ์บนโลกออนไลน์และโลกจริงได้อย่างกลมกลืน มี
 ความคิดที่ต่างไปจากยุคก่อน ซึ่งมีกระบวนการทางความคิดที่สร้างสรรค์อย่างตรงไปตรงมา

2.3 ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ

งานวิจัยฉบับนี้มีขอบเขตการวิจัยที่กล่าวถึงประเด็นความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือก
 ศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ หมายถึง สิ่งที่ขาดหายไปจากสิ่งที่จะควรมี เช่น ความครบถ้วน
 หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน ที่ปรากฏขึ้นจากกรรมวิธี หรือขั้นตอนการทำงานที่มี
 ลำดับขั้นตอนที่สามารถตรวจสอบและพิสูจน์ได้ ผลที่ได้เป็นการเลือกศิลปินที่มีคุณภาพตรงตาม

คุณสมบัติที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการยืนยันคุณภาพของศิลปินในสาขานั้น ๆ ว่ามีคุณสมบัติครบถ้วน ซึ่งเป็นการยืนยันคุณภาพด้วยหลักเกณฑ์ที่มีมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา งานวิจัย และบทความงานวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ขณะที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารอยู่นั้น พบว่ามีหนังสือ “ทำเนียบนามศิลปินร่วมสมัย สาขา ศิลปะการแสดง พ.ศ. 2561” ซึ่งเป็นหนังสือที่ได้รับทุนสนับสนุนการจัดพิมพ์จากกองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยกระทรวงวัฒนธรรม โดยหนังสือเล่มดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ “สร้างสื่อกลางทางด้านข้อมูลให้ผู้ที่สนใจในศิลปะการแสดงร่วมสมัย ใช้เป็นจุดเริ่มต้นทำความรู้จักศิลปิน ผู้ทำงานเกี่ยวกับการแสดงร่วมสมัย ทั้งในด้านการศึกษาและกิจกรรมทางวิชาชีพ” (เวลา อมตธรรมชาติ, ชนินาถ แสงระวี, ชาระที เมืองอยู่ และประภาพรรณ สุธีราวุธ. [กองบรรณาธิการ]. 2561: คำนำ) โดยมีการจำแนกกลุ่มศิลปินร่วมสมัยออกเป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ละคร 2) การเคลื่อนไหวและการเต้น 3) ละครใบ้ 4) ละครหุ่น และ 5) การแสดงทดลองและศิลปะการแสดงสด

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากหนังสือดังกล่าว พบว่า หนังสือยังขาดความสมบูรณ์ของรายชื่อและการรวบรวมผลงานของนาฏยศิลปินร่วมสมัยในประเทศไทยอยู่จำนวนหนึ่ง โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในแวดวงของผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์ร่วมสมัย นาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย หรือนาฏยศิลป์พื้นเมืองร่วมสมัยก็ดี ซึ่งรายชื่อของศิลปินที่ปรากฏยังไม่สมบูรณ์ในเอกสาร ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของกองบรรณาธิการ ที่ได้กล่าวเอาไว้ในคำนำ ความตอนหนึ่งว่า

ข้อมูลศิลปินภายในเล่ม เป็นการรวบรวมรายชื่อ ประวัติ และตัวอย่าง ผลงานของศิลปินร่วมสมัยสาขาศิลปะการแสดง ที่มีการสร้างสรรค์ผลงานต่อเนื่องถึงปัจจุบัน จากการสำรวจในช่วงเดือน มกราคม – เมษายน พ.ศ. 2561 ทำเนียบนามเล่มนี้ ไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นทำเนียบนามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ยังมีศิลปินอีกจำนวนหนึ่งที่ทางคณะผู้จัดทำ ยังไม่สามารถเก็บข้อมูลได้เสร็จสิ้น (เวลา อมตธรรมชาติ, ชนินาถ แสงระวี, ชาระที เมืองอยู่ และประภาพรรณ สุธีราวุธ. [กองบรรณาธิการ]. 2561: คำนำ)

ความตอนหนึ่งที่ได้ระบุไว้ว่าทำเนียบนามเล่มนี้ ไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นทำเนียบนามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ยังมีศิลปินอีกจำนวนหนึ่งที่ทางคณะผู้จัดทำ ยังไม่สามารถเก็บข้อมูลได้เสร็จสิ้น ซึ่งนราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับประเด็นความครบถ้วน ไว้ว่า

ในฐานะของศิลปินที่ให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา จึงสังเกตเห็นความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการคัดเลือก คือ ความไม่ครบถ้วนของระยะเวลา (Timeline) ในด้านของผลงาน และชีวประวัติของศิลปิน ในที่นี้เป็นข้อมูลที่ไม่ได้มองอย่างเข้าข้างตนเอง แต่มองในภาพรวมถึงศิลปินท่านอื่น ๆ ด้วย ซึ่งเนื้อหาที่มีส่วนที่ขาดหายไปเป็นจำนวนมาก ทั้งงานที่ส่วนตัวคิดว่าเป็นงานที่สำคัญมากที่สุดก็ไม่ได้ถูกบรรจุอยู่ในทำเนียบนามศิลปิน ตัวศิลปินเองที่เกี่ยวข้องโดยตรงก็ไม่มีชื่อปรากฏ การแสดงที่ถือว่ายิ่งใหญ่ที่สุดในด้านปริมาณคนแสดง ด้านคุณภาพ และเรื่องของปริมาณผู้ชมก็ไม่ได้ปรากฏ การสร้างสรรค์งานผลงานที่ทำเพื่อสังคม ที่ให้ความสำคัญกับคุณธรรมและจริยธรรม ก็ไม่ได้มีจารึกไว้ในหนังสือเล่มนี้ด้วย (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 17 กันยายน 2562)

ความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการคัดเลือกซึ่งส่งผลให้ เนื้อหาขาดหายไปเป็นจำนวนมาก งานที่สำคัญมากที่สุดก็ไม่ได้ถูกบรรจุอยู่ในทำเนียบนามศิลปิน ตัวศิลปินเองที่เกี่ยวข้องโดยตรงก็ไม่มีชื่อปรากฏ จึงเป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษา จากการที่ผู้วิจัยได้เข้าร่วมการสัมมนาโครงการเสวนาและนำเสนอผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัย การแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย จัดโดย นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต รุ่น 12 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2562 โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในประเด็นความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ดังที่ พรรณศักดิ์ สุขี ที่ได้กล่าวถึงความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการคัดเลือกศิลปิน ไว้ว่า

ความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการคัดเลือกศิลปิน อาจเกิดจากความคับแคบ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ ความคับแคบในโลกทัศน์ อาจไม่ได้รับรู้ อาจจะไม่เคยรู้จักศิลปินคนนั้นเลย เพราะว่าโลกทัศน์ติดอยู่กับศิลปินกลุ่มใด

กลุ่มหนึ่งไม่เคยได้เปิดโลกกว้างว่ายังมีศิลปินอีกมากมาย ความคับแคบของจิตทัศน์
ไม่ใจกว้างพอในใจมีกรอบแล้วว่าเกณฑ์ของตนเองเป็นอย่างไร ผู้กติตสนิทสนมอยู่ใน
โลกของตนเอง (พรรณศักดิ์ สุชี, **สัมภาษณ์**, 17 กันยายน 2562)

ความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการคัดเลือกศิลปินเป็นจุดอ่อนที่ประชาชนคนทั่วไปไม่ได้มีส่วน
ร่วม ดังที่ ธีรกร จันทนะสาโร ได้อธิบายไว้ว่า

ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์
กระบวนการที่ไม่เป็นสาธารณะ จุดอ่อนในกระบวนการที่ทำให้เกิดความไม่สมบูรณ์
คือ ไม่ได้มีส่วนร่วมจึงไม่รู้ถึงกระบวนการของการจัดทำ แต่สุดท้ายความไม่สมบูรณ์
เกิดจากอะไรอาจเกิดจาก ความไม่ตั้งใจและความตั้งใจในแง่ของการเก็บข้อมูล
หรืออาจจะต้องไปดูว่าการตกลงอาจจะไม่เข้าเกณฑ์ หรือไม่ได้เป็นกลุ่มเป้าหมาย
(ธีรกร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 23 พฤษภาคม 2563)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลประเด็นความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ
ทางด้านนาฏศิลป์ จากการเข้าร่วมการสัมมนาโครงการเสวนาและนำเสนอผลงานศิลปะการแสดง
ร่วมสมัยการสร้างสรรค์ร่วมสมัย จัดโดย นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต รุ่น 12
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2562 โดยจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ร่วมกับ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ณ โรงละคร แบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) ซึ่งใน
การเสวนาได้นำเสนอถึงปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติที่มี
ข้อบกพร่องหลายอย่าง ดังที่ จันท์ เทียงสุรินทร์ ผู้กำกับการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย ได้แสดงอธิบาย
เกี่ยวกับข้อบกพร่องในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

เกณฑ์การคัดเลือกศิลปินที่กำหนดขึ้นมาเป็นเกณฑ์มีลักษณะเฉพาะตัว
อาจจะเป็นมุมมองของผู้ที่สร้างเกณฑ์นี้ขึ้นมา อันนี้ก็เคารพในมุมมองของผู้ที่สร้าง
เกณฑ์นี้ขึ้นมา แต่ว่าเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมาอาจจะขาดการมีส่วนร่วมของคนในวงการ

แม้ว่าน่าสนใจแต่ทำให้ไม่ได้รับการยอมรับในวงกว้าง โดยเฉพาะคนที่อยู่ในวงการเดียวกัน (จันท์ เทียงสุรินทร์, **สัมภาษณ์**, 17 กันยายน 2562)

เกณฑ์ที่สร้างขึ้นมาจากจะขาดการมีส่วนร่วมของคนในวงการ ดังที่ วิราณี แฉ่วนทอง นักแสดงผู้ถ่ายทอดความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ในการแสดงร่วมสมัยโครงการเสวนาและนำเสนอผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัยการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัยได้อธิบายไว้ว่า

ในการนำเสนอปัจจัยข้อบกพร่อง และความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน การแสดงก็มีส่วนในการนำเสนอประเด็นสำคัญ ซึ่งนำเสนอถึงหนังสือศิลปินร่วมสมัย เพื่อให้เห็นอีกหนึ่งมุมมองที่สะท้อนศิลปินอีกหลาย ๆ คนที่มีความสามารถแต่ทำไม่ถึงไม่ได้รับพิจารณาให้มีชื่อปรากฏในหนังสือเล่มนี้ (วิราณี แฉ่วนทอง, **สัมภาษณ์**, 17 กันยายน 2562)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน ในงานวิจัยเล่มนี้หมายถึง สิ่งที่ขาดหายไปหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน ที่ปรากฏขึ้นจากกรรมวิธีหรือขั้นตอนการทำงานที่มีลำดับขั้นตอนที่สามารถตรวจสอบและพิสูจน์ได้ ผลที่ได้เป็นการเลือกศิลปินที่มีคุณภาพตรงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ซึ่งมีกระบวนการที่ไม่เป็นสาธารณะ กล่าวได้ว่ามีจุดอ่อนในกระบวนการที่ทำให้เกิดความไม่ครบถ้วนเกิดข้อบกพร่อง เนื่องจากคนทั่วไปไม่ได้มีส่วนเข้าไปรับรู้ถึงกระบวนการ ทำให้ไม่สมบูรณ์อาจเกิดจากความไม่ตั้งใจ และความตั้งใจ ในแง่ของความการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือในแง่ต่าง ๆ ซึ่งในเรื่องของความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อย่อยเพื่อศึกษารายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.1 บุคคล

ผู้วิจัยยังได้ศึกษาความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ที่ผู้ได้รับรางวัลลูกสิงคมตั้งถาม ตลอดจนกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางในกรณีที่มีผู้เห็นต่างจากบุคคล ซึ่งเป็นคณะกรรมการตัดสิน กรรมการตัดสินรางวัลก็เป็นบุคคลหนึ่งที่มีพฤติกรรมดังทฤษฎี X และ Y ของแมคเกรเกอร์ (McGregor) กล่าวว่า “พฤติกรรมของบุคคลสามารถแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ มีทั้งด้านดีและด้านไม่ดี” (บรรยงค์ โตจินดา, 2545: 21) บุคคลประเภทแรกมีลักษณะแบบเผด็จการ

คือ คนประเภทเกียจคร้านในการบริหารจึงควรใช้มาตรการบังคับ มีระเบียบกฎเกณฑ์คอยกำกับ ควบคุมการทำงานอย่างใกล้ชิดและมีการลงโทษเป็นหลัก ส่วนประเภทที่ 2 มีลักษณะคนประเภทขยัน ควรมีการกำหนดหน้าที่การงานที่เหมาะสมท้าทายความสามารถสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเชิงบวกและควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม ซึ่งในเรื่องของบุคคลผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อย่อยออกเป็น 2 ประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1.1 ปัญหาจากกรรมการตัดสินรางวัล การดำเนินการมอบรางวัลต่าง ๆ ในประเทศไทยพบกรณีการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับคณะกรรมการตัดสินรางวัล ในประเด็นมาตรฐานในการพิจารณารางวัล กล่าวคือการทำหน้าที่ของกรรมการพิจารณารางวัลตามเกณฑ์ของรางวัลนั้น ๆ นอกจากนี้นักวิชาการในแวดวงนาฏศิลป์ ยังได้กล่าวถึงกรรมการตัดสินรางวัลในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน ไว้ว่า

ศิลปินที่ได้รางวัลการคัดเลือกกรรมการมาตัวแทนระดับชาติ กรรมการควรเป็นกรรมการในระดับชาติ เช่น รัฐมนตรี และตัวแทนจากประชาชน ศิลปินที่ได้รางวัลก่อนต้องมีส่วนมาเป็นกรรมการตัดสินด้วย รางวัลที่ได้มาจากภาษีประชาชน แต่กระบวนการไม่เป็นสาธารณะ กระบวนการต้องสามารถให้คนที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนในรางวัลของศิลปินทำเพื่อหน้าที่โฆษณา อาจเกิดจากอายุของศิลปินมีความหลากหลาย ความลำสมัยของตัวรางวัล เกณฑ์ต่าง ๆ เช่น บุคคลที่เป็นกรรมการ การส่งชื่อศิลปิน อายุของคนที่ยังทำงาน แนะนำศิลปินที่อยู่ในวัยเดียวกัน การแยกประเภทของผลงาน เป็นต้น อาจจะไม่ตัดสินไม่ได้ถ้าไม่รู้ถึงกระบวนการของการจัดทำ แต่สุดท้ายความไม่สมบูรณ์เกิดจากอะไรนั้น เช่น ความไม่ตั้งใจ และความตั้งใจ พลัดในแง่ของความการเก็บข้อมูล หรืออาจจะต้องไปดูว่าตกลงของคนอาจจะไม่เข้าเกณฑ์ ไม่ได้ อยู่กลุ่มเป้าหมาย แต่จะตรวจสอบยากเรารู้แต่ปลายทางแต่อาจจะเปิดเผยไม่ได้ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2563)

การคัดเลือกกรรมการตัดสินรางวัลนั้นควรเป็นตัวแทนระดับชาติ และกรรมการตัดสินรางวัลมีกระบวนการการตัดสินอย่างโปร่งใส ดังที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ นักวิชาการและศิลปินใน

ประเทศไทย เกี่ยวกับแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ได้แสดงอธิบายเกี่ยวกับกรรมการตัดสินรางวัล ไว้ว่า

เวลาคัดเลือกศิลปินเราจะรู้ตอนประกาศผล จุดอ่อน คือ เราไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการและขั้นตอน ซึ่งเราไม่มีทางรู้กระบวนการ หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกที่ชัดเจนเกณฑ์ก็ไม่เข้าข้างฝ่ายใด หรือคอยเอื้อประโยชน์ให้ใครเป็นพิเศษ ศิลปินที่เป็นปราชญ์ ชาวบ้าน สามารถส่งผลงานมาขอรางวัลได้ กังวลในเรื่องตัวอย่างบางรางวัลจะใช้คนนอกวงการเป็นคนส่งรางวัลให้ศิลปิน เพราะฉะนั้นข้อมูลอาจจะไม่ได้ครอบคลุมกระบวนการไม่เป็นที่สาธารณะ ยกตัวอย่างเช่น มีกระบวนการมีหลายขั้นตอนที่เกิดข้อคำถามในใจ เพราะอาจจะตอบไม่ได้ว่าคนนอกวงการจะเคารพกรรมการ แต่กระบวนการทั้งหมดจะต้องสาธารณะเปิดโอกาสให้คนทั่วไปได้มีส่วนร่วมมีโอกาสได้ตั้งคำถาม (ธรากร จันทนะसार, **สัมภาษณ์**, 23 พฤษภาคม 2563)

ผู้วิจัยได้ศึกษากรณีกรรมการตัดสินรางวัลในเวทีการประกวด นางสาวสมิหลา 2020 รอบตัดสิน ณ เวทีสระบัว แหลมสมิหลา ตำบลบ่อทราย อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เมื่อคืนวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ.2563 เกิดความวุ่นวายขึ้น ช่วงตอบคำถามรอบ 5 คนสุดท้าย เมื่ออรณพวรรณ ณ เชียงใหม่ เป็นตัวแทนผู้เข้าประกวด ประท้วงกรรมการตัดสิน และผู้จัดการประกวด เพื่อขอให้เปิดเผยผลคะแนนเพื่อแสดงความโปร่งใส เพราะผู้เข้าประกวดที่ตอบคำถามได้คะแนนแต่กลับตกรอบ สร้างความกังขาให้กับประชาชนที่ร่วมรับชม ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้แสดงทรรศนะไว้ว่า

กรณีที่ผู้เข้าประกวดที่ตอบคำถามคะแนน แต่ตกรอบสร้างความสงสัยให้กับผู้ชม และประชาชนล้วนสร้างคำถามกับเวทีการประกวดนางสาวสมิหลา 2020 เกิดจากไม่ได้รับคำตอบและคำอธิบายที่สมเหตุสมผล ในงานผู้เข้าประกวดคนหนึ่งมีโอกาสพูดผ่านไมค์ถึงความไม่ยุติธรรม แต่ว่ายยังไม่พูดไม่จบและกองประกวดได้ตัดเสียงไมค์ไปจึงได้พูดด้วยเสียงตัวเอง ภาพและคลิปที่เผยแพร่ออกมาดูรุนแรง และสร้างคำถามให้กับประชาชนว่าคณะกรรมการมีกระบวนการการตัดสินอย่างไร (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 30 ธันวาคม 2563)

การประกวดดังกล่าวได้สร้างคำถามว่า คณะกรรมการมีกระบวนการการตัดสินอย่างไร โปร่งใสอย่างไร นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลอันเป็นประโยชน์กับประเด็นหัวข้อ จากข้อมูลผลการประเมินผลโครงการจัดการมอรางวัลศิลปินศิลปาธร โดยสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในด้านกระบวนการ ผลประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีข้อเสนอแนะจากนักวิชาการและนักวิจารณ์ศิลปะ กล่าวไว้ว่า

เมื่อศิลปินที่ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้นแล้วควรประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ เพื่อให้ นักวิชาการ ครูอาจารย์และศิลปินที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านศิลปะ หรือ แม้แต่นักศึกษาสายศิลปะได้ร่วมวิพากษ์วิจารณ์คนที่ได้รับการพิจารณาให้เป็นต้นแบบ ในปีนั้น ๆ เพราะถือว่าคนกลุ่มนี้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการที่มีศิลปินศิลปาธร ซึ่ง ผลประโยชน์ที่ได้คือ การได้ประชาสัมพันธ์รางวัล ตัวศิลปินให้รู้จักกว้างขวางมากยิ่งขึ้น และเป็นการเพิ่มช่องทางและพื้นที่ในการเข้าถึงศิลปะตามความคาดหวังของรางวัล ด้วย (ปิยวดี มากพา 2556:136)

ศิลปินที่ผ่านการพิจารณาคุณสมบัติเบื้องต้นแล้วกรรมการตัดสินรางวัลควร ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่เป็นสาธารณะ เพื่อได้ร่วมวิพากษ์วิจารณ์คนที่ได้รับการพิจารณาให้เป็น ต้นแบบในปีนั้น ๆ ซึ่งในด้านการคัดเลือกคณะกรรมการสรรหาศิลปินร่วมสมัยเป็นที่ยอมรับ ผลของ การประเมินนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีศิลปินและนักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นกรรมการ ตัดสินรางวัล ไว้ว่า

กรรมการไม่เหมาะสมทั้งด้านปริมาณ คุณสมบัติและประสบการณ์ที่ไม่ เหมาะสม ตัวอย่างในเรื่องปริมาณเท่าที่ทราบ กรรมการสรรหา 2 คน ไม่เพียงพอ ในการสรรหาศิลปินทั่วประเทศให้มาตัดสิน และกรรมการบางคนก็ไม่ใช้คนที่ติดตามดูศิลปะการแสดง แล้วจะเชื่อได้อย่างไรว่าจะสามารถวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงได้ หรือการที่คณะกรรมการตัดสินมาจากคนละสาขา ถึงเวลาตัดสินสาขา อื่นจะใช้ความรู้ ประสบการณ์ที่ตนเองมีมาตัดสิน อย่างทัศนศิลป์ร่วมไหวตตัดสิน ศิลปินสาขาศิลปะการแสดง เป็นต้น หรือแม้แต่การที่คณะกรรมการสาขา

ศิลปะการแสดงเชี่ยวชาญด้านการละคร แต่ตัดสินศิลปินที่เชี่ยวชาญด้านการเต้น การรำ ให้ได้รางวัล เขาเอาอะไรตัดสิน นี่ยังไม่รวมถึงกรรมการที่ไม่ได้มี ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะเลย (ปิยวดี มากพา 2556:137)

กรรมการตัดสินรางวัลไม่เหมาะสมทั้งด้านปริมาณ คุณสมบัติ และประสบการณ์ จึงสร้างคำถามว่าจะเชื่อมั่นได้อย่างไรว่าจะสามารถวิพากษ์วิจารณ์ผลงานได้ ผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านการ คัดเลือกคณะกรรมการตัดสินรางวัลศิลปาธรที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งผลของการประเมินนั้นอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีศิลปินศิลปาธรได้แสดงความคิดเห็นต่อกรรมการในการคัดเลือกศิลปิน ไว้ว่า

กรรมการที่ตัดสินรู้จักศิลปิน หรือดูผลงานมาบ้างหรือยัง กรรมการมีวุฒิ น้อยกว่าตัวศิลปินหรือเปล่า เด็กตัดสินมอบรางวัลให้ผู้ใหญ่หรือไม่จริง ๆ แล้วไม่ ศรัทธารางวัลหรือการประเมินอะไรหรอกนะ เพราะกรรมการทั้งหลายนี้ยังไม่เคย เห็นหน้า หรือเข้ามาคลุกคลี หรือดูผลงานอะไรเลย (ปิยวดี มากพา 2556: 138)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ปัญหาจากคณะกรรมการตัดสินรางวัลที่มี กระบวนการที่ไม่เป็นสาธารณะมีจุดอ่อนทำให้เกิดความไม่ครบถ้วน ทำให้เกิดข้อบกพร่อง ประชาชน ไม่มีส่วนเข้าไปรับรู้ถึงกระบวนการของการตัดสินทำให้ไม่สมบูรณ์ อาจเกิดจากความจงใจในแง่ของ ความการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงคุณสมบัติและประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสมของคณะกรรมการ ตัดสินรางวัล

2.3.1.2 ความรู้และคุณวุฒิ ความรู้และคุณวุฒิถือเป็นคุณสมบัติของกรรมการและ ศิลปินในอุดมคติของสังคมไทย ซึ่งความรู้เป็นพื้นฐานของความคิดและหลักการวิชาการที่จะถ่ายทอด หรือแสดงออกทางศิลปะ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารจากผลการประเมินโครงการศิลปินศิลปาธร ซึ่งผลการ ประเมินได้แยกเป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งกลุ่มของคณะกรรมการตัดสินรางวัลนั้น มีอาจารย์และนักวิชาการได้ให้ ข้อเสนอแนะไว้ว่า “คุณสมบัติของคณะกรรมการยังไม่ชัดเจน ทำให้เกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับ คณะกรรมการ ข้อกำหนดกับการปฏิบัติของฝ่ายดำเนินการคาดว่าจะมีปัญหาเพราะบางปีกรรมการไม่ เหมาะสม” (ปิยวดี มากพา 2556: 133)

จากข้อมูลที่กำลังมาข้างต้นสรุปได้ว่า นักวิชาการ ครูอาจารย์ และศิลปินที่มีความรู้ความสามารถทางด้านศิลปะ ควรได้ร่วมวิพากษ์วิจารณ์คนที่ได้รับพิจารณาให้เป็นต้นแบบในปีนั้น ๆ ในขณะที่ความรู้และคุณวุฒิของคณะกรรมการตัดสินรางวัลถูกสังคมตั้งคำถามถึงคุณสมบัติแล้ว ด้านคุณธรรมและจริยธรรมก็ถูกพูดถึง จากข้อเสนอแนะของศิลปินและนักวิชาการ กล่าวไว้ว่า

สัมพันธภาพส่วนตัวของกรรมการตัดสินรางวัลกับศิลปิน คิดว่าหากเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมจริง กรรมการจะต้องถอนตัว เพื่อไม่ให้ผลการตัดสินออกมาลำเอียงเพราะรัก แล้วความยุติธรรมจะอยู่ตรงไหน ที่เขาเรียกว่า การสนับสนุนโดยเสน่หา (ปิยวดี มากพา 2556: 137)

กรรมการตัดสินรางวัลกับศิลปิน เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ต้องสร้างความปลอดภัยและความยุติธรรม ดังที่ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงคุณสมบัติด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังที่ วิรุณ ตั้งเจริญ ได้สรุปกระแสพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของศิลปินผู้สร้างสรรค์ศิลปกรรม ไว้ว่า

ศิลปินควรเป็นคนดีมีจริยธรรม และมีเจตนาอันดีงามเพื่อสร้างสรรค์ศิลปะที่ดีสำหรับสังคม มีความรู้ ความคิดและหลักการวิชาการที่จะถ่ายทอดหรือแสดงออกทางศิลปะ มีความสามารถในการถ่ายทอดและแสดงออกทางศิลปะมีลักษณะเฉพาะตัว (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2542: 30-31)

ผู้ที่เป็นศิลปินสิ่งที่มีคุณค่าที่สำคัญในฐานะของผู้สร้างสรรค์คือจริยธรรม และการถ่ายทอดผลงาน ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในสาขาของตนเองมายาวนานในระยะหนึ่ง มีความรอบรู้ที่เป็นมาตรฐานที่ถูกต้องได้รับการยอมรับจากสังคมดังที่ จำเรียง พุฒประดับ ได้กล่าวถึงวิธีครองตัวครองตนและครองงานว่า

ศิลปินจะต้องมีความรู้ความสามารถทางศิลปะเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ผู้ที่เป็นศิลปินต้องหมั่นฝึกฝนสั่งสมประสบการณ์ความอ่อนนุ่มถ่อมตนเป็นคุณธรรมที่

จะต้องรักษาไว้และแสดงออกทุกโอกาสที่จะต้องทำงานโดยเฉพาะท่านที่เป็นผู้อาวุโส มีความกตัญญูต่อครูอาจารย์ผู้มีพระคุณ ซึ่งเป็นจารีตนาฏศิลป์ไทยที่มีความสำคัญยิ่ง การแสดงความคิดเห็นเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถของตน แต่ควรรู้จักกาลเทศะ การสงบใจ ปล่อยวางในบางเรื่องและที่สำคัญต้องคำนึงถึงหน้าที่ของศิลปิน คือการนำผลงานการแสดงเสนอต่อผู้ชม ซึ่งมีตัวระยะเวลาเป็นกรอบกำหนด ศิลปินมีช่วงชีวิตในการแสดงถึงขีดสุดแล้วต้องลงจากเวที (จำเรียง พุฒประดับ, 2545: 45)

นอกจากการมีคุณธรรมจริยธรรมแล้ว ธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายเกี่ยวกับคุณสมบัติของศิลปินอีกหนึ่งประการในด้านจิตวิญญาณความเป็นศิลปิน ไว้ว่า

คุณสมบัติของผู้ที่เป็นศิลปินต้องเป็นคนที่ทำงานให้กับประเทศชาติ มีจิตวิญญาณความเป็นศิลปิน ทั้งอารมณ์ ความรัก ความผูกพัน รวมถึงการแสดงผลงานด้วยใจบริสุทธิ์ โดยไม่อยู่ภายใต้แรงกดดัน ไม่หวังเพียงแต่สร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง อุทิศตนเองเพื่อการทำงานเป็นอย่างดี ผลงานเป็นที่ประจักษ์นำเสนอถึงความ เป็นอัตลักษณ์ ภาพลักษณ์ส่วนรวมของชาติ (ธรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2563)

คุณสมบัติของผู้ที่เป็นศิลปิน และกรรมการตัดสินรางวัลนั้นต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมที่ จะต้องรักษาไว้ รวมทั้งการมีความรู้และคุณวุฒิที่เป็นคุณสมบัติเบื้องต้น ดังที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความรู้และคุณวุฒิของคณะกรรมการผู้ตัดสินรางวัลจากพรรณนะของ พรรณศักดิ์ สุขี ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า

คุณสมบัติของกรรมการตัดสินรางวัลประกอบด้วย 2 คุณสมบัติ กล่าวคือ ข้อ 1 ทักษะและองค์ความรู้ ทักษะถือว่าเป็นเรื่องของการฝึกฝน ทำแล้วทำเล่า จนกลายเป็นธรรมชาติสามารถใช้เครื่องมือของตนเองได้อย่างงดงาม องค์ความรู้เกิดจากการสะสมจนกระทั่งเป็นความเชี่ยวชาญ ข้อ 2 คือคุณธรรมจริยธรรมในฐานะของกรรมการตัดสินรางวัล หรือศิลปินเองต้องสามารถเชื่อมโยงตนเองศิลปะและ ธรรมชาติได้ ตนเองคือส่วนหนึ่งของศิลปะ ศิลปะนั้นก็หมายถึงความดีและความงาม

ประการสุดท้ายคือมีจิตวิญญาณความเป็นครูที่จะถ่ายทอดเพื่อให้มีผู้สืบสานผลงาน
นั้น ๆ ต่อไป (พรรณศักดิ์ สุชี, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2563)

คุณสมบัติทั้งสองประการอัน ได้แก่ ทักษะด้านองค์ความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม
เป็นคุณสมบัติพื้นฐานของศิลปิน และกรรมการตัดสินรางวัล อันจะนำไปสู่จิตวิญญาณที่จะถ่ายทอด
เพื่อให้มีผู้สืบสานผลงานนั้น ๆ ต่อไป ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้แสดงมุมมองและแนวคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่
สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์นี้
ทำให้ผู้วิจัยได้ตระหนักและทบทวน ให้งานสร้างสรรค์มีความน่าสนใจและแสดงผ่านแนวคิดหรือ
องค์ประกอบต่าง ๆ ในงานนาฏยศิลป์ โดยงานสร้างสรรค์นาฏยศิลป์นี้จะเป็นตัวแทนของการตอบ
คำถามในวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสรุปว่าความรู้และคุณวุฒิ ของกรรมการและศิลปินผู้
สร้างสรรค์ผลงานนั้น ควรมีความรู้และคุณวุฒิเป็นคุณสมบัติเบื้องต้น ควบคู่กับการเป็นคนดีมี
จริยธรรม มีเจตนาอันดีงามเพื่อสร้างสรรค์ศิลปะที่ดีสำหรับสังคมและประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง

2.3.2 เกณฑ์การคัดเลือกศิลปิน

ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความวิชาการ
สื่อสารสนเทศ และการสัมภาษณ์ในเรื่องของเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์
เพื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยเกณฑ์ยกย่องมาตรฐานศิลปิน ซึ่งแนวคิดที่ได้กล่าวมาได้แสดงถึง
ลักษณะเฉพาะของศิลปิน ตลอดจนความเป็นศิลปินระดับชาติในบริบทของสังคมไทย ซึ่งในเรื่องเกณฑ์
การคัดเลือกศิลปิน ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อย่อยเพื่อศึกษารายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.2.1 เกณฑ์การคัดเลือกศิลปินเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ

การสรรหาและคัดเลือกศิลปินเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ โดยกรมส่งเสริม
วัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ในการดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2528 ถึง 2562 ปัจจุบันการยกย่อง
เชิดชูเกียรติศิลปินมี 3 สาขา อันประกอบด้วย สาขาทัศนศิลป์ สาขาศิลปะการแสดง และสาขา

วรรณศิลป์ ในงานวิจัยครั้งนี้ให้ความสำคัญกับสาขาศิลปะการแสดง ซึ่งเป็นศิลปะที่สื่อสารผ่านทางการแสดง เพื่อสร้างความบันเทิงและจรรโลงใจให้กับผู้คนและสังคม ซึ่งเป็นได้ทั้งแบบประเพณีแบบประยุกต์ แบบสากล และแบบพื้นบ้าน ประกอบด้วย ประเภทดนตรี ประเภทนาฏศิลป์ ประเภทภาพยนตร์และการละคร ในการคัดเลือกศิลปินมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติของศิลปินให้เป็นที่ยอมรับในแวดวงศิลปะและสังคม เริ่มต้นมาตั้งแต่ พ.ศ. 2528 จนถึงประกาศรายชื่อศิลปินแห่งชาติประจำปี พ.ศ. 2562 มีการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติ รวมทั้งสิ้น 319 ท่าน เสียชีวิตแล้ว 146 ท่าน และมีชีวิตอยู่ 173 ท่าน โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งมีกระบวนการสรรหาและคัดเลือกจากคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยศิลปินแห่งชาติผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาศิลปะ และนักวิชาการใน 3 สาขา ดังนั้น กรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้จัดทำคู่มือการสรรหาและคัดเลือกขึ้นมา เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ พ.ศ. 2563 แบ่งออกเป็นรายละเอียดดังคุณสมบัติต่อไปนี้

1) ศิลปินที่มีสัญชาติไทย ศิลปินผู้ที่มีชื่อได้รับประกาศยกย่องมีคุณสมบัติประการแรก คือ ต้องมีสัญชาติไทยและมีชีวิตอยู่ในวันประกาศยกย่องอีกด้วย ศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสร้างสรรค์ผลงานอย่างเชี่ยวชาญ และมีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับของวงการศิลปะในสาขานั้น ดังที่ ลักษณะ แสงแดง อธิบายว่า

ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานมาอย่างยาวนาน ใช้ระยะเวลาสั่งสมประสบการณ์ ผู้ที่มากด้วยผลงาน เมื่อมีชื่อเข้าพิจารณาหรืออยู่ในกระบวนการคัดเลือก ต้องผ่านคุณสมบัติข้อแรกซึ่งในเกณฑ์ระบุว่าต้องมีสัญชาติไทยเท่านั้น และเมื่อถึงวันประกาศยกย่องต้องมีชีวิตอยู่ถึงวันประกาศ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2563)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ศิลปินต้องมีคุณสมบัติประการแรกในการเข้ารับการสรรหาหรือมีชื่อพิจารณาการคัดเลือกประกาศยกย่อง คือคุณสมบัติสัญชาติไทย และคุณสมบัติประการสองที่คู่ขนานกันคือ เมื่อมีการประกาศชื่อแล้ว ผู้ที่ได้รับการประกาศยกย่องต้องมีชีวิตอยู่จนถึงวันประกาศยกย่องอีกด้วย

2) ศิลปินมีผลงานเป็นที่ยอมรับ ศิลปินเป็นที่ยอมรับของวงการในสาขานั้น ๆ และเผยแพร่ผลงานในวงการศิลปะของไทยอย่างต่อเนื่อง มีนักวิชาการและศิลปินในประเทศไทยได้อธิบายเพิ่มเติมถึงคุณสมบัติของศิลปินในด้านผลงานเป็นที่ยอมรับ ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ กล่าวว่า

คุณสมบัติของศิลปินมีผลงานเป็นที่ยอมรับในวงการเดียวกัน ศิลปินมีความสามารถแสดงออกซึ่งคุณสมบัติทางศิลปะ ไม่ว่าจะในด้านจิตรกรรม ประติมากรรม เป็นต้น และมีผลงานเป็นที่พิสูจน์แล้วว่าได้รับการยอมรับนับถือจากวงการหรือสาขาเดียวกัน (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 20 พฤศจิกายน 2563)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คุณสมบัติของศิลปินมีผลงานเป็นที่ยอมรับ ซึ่งได้รับการพิสูจน์แล้วว่า ผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขา หรือวงการเดียวกัน ศิลปินมีความสามารถแสดงออกซึ่งคุณสมบัติทางศิลปะ ไม่ว่าจะในด้านจิตรกรรม ประติมากรรม เป็นต้น เผยแพร่ผลงานในวงการศิลปะของไทยอย่างต่อเนื่อง

3) ศิลปินผู้มีผลงานสร้างสรรค์ ศิลปินมีคุณสมบัติสามารถพัฒนาผลงานในสาขาที่ตนเองมีความถนัด สร้างสรรค์ผลงาน ถ่ายทอดหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง การสร้างสรรค์มีลักษณะเฉพาะตัว อันเกิดจากการบูรณาการความรู้อื่นเข้ากับความเข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรม ผลงานการสร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับของวงการเดียวกัน หรือได้รับการกล่าวถึงความก้าวหน้าและความใหม่ของผลงาน ดังที่ อัมรงค์ บุญราช กล่าวว่า

ศิลปินผู้มีผลงานสร้างสรรค์ ผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานของประสบการณ์และการศึกษาของศิลปินรวมถึงความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตนเอง เมื่อนำมาผนวกกับพรสวรรค์ทางด้านศิลปะที่ศิลปินมีอยู่แล้ว จึงส่งผลให้ศิลปินมีแนวคิดที่จะพัฒนางานศิลปะให้กลายเป็นผลงานที่แปลกใหม่สร้างสรรค์และสร้างเอกลักษณ์ให้กับงานศิลปะของตนเอง (อัมรงค์ บุญราช, **สัมภาษณ์**, 30 ธันวาคม 2563)

จากข้อมูลที่กำลังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คุณสมบัติของศิลปินผู้มีผลงานสร้างสรรค์นั้น ผลงานที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานของประสบการณ์ และการศึกษาของศิลปินรวมถึงความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตนเอง เมื่อนำมาผนวกกับพรสวรรค์ทางด้านศิลปะที่ศิลปินมีอยู่แล้ว สามารถพัฒนาผลงานในสาขาที่ตนเองถนัด สร้างสรรค์ผลงานถ่ายทอดหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้การสร้างสรรค์นั้นที่มีลักษณะเฉพาะตัว

4) ศิลปินเป็นผู้ที่ผดุงและถ่ายทอด ศิลปินเป็นผู้ที่สร้างสรรค์ผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับของวงการศิลปะในสาขานั้น เป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานเป็นผู้ที่ผดุงรักษาไว้ ถ่ายทอดเผยแพร่ หรือเป็นต้นแบบศิลปะในกับสาขานั้น ๆ รวมถึงศิลปินเป็นผู้ที่มีคุณธรรม ทุ่เมท และอุทิศตนเพื่องานศิลปะ สร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ และเป็นศิลปินต้นแบบถ่ายทอดความรู้ให้กับศิลปินรุ่นต่อ ๆ ไป ดังที่ จิรายุทธ พนมรัชช์ ได้อธิบายไว้ว่า

คุณสมบัติการเป็นศิลปินเป็นผู้ที่ผดุงรักษาไว้ซึ่งผลงานให้กับศิลปินรุ่นต่อรุ่น และควรต้องมีการถ่ายทอดความรู้ให้กับศิลปินรุ่นต่อ ๆ ไปอีกด้วย รวมถึงมีการแบ่งปันความรู้ที่เป็นประสบการณ์จริงที่ตนเองเคยได้รับรู้และสัมผัสมาให้กับศิลปินรุ่นหลัง ให้รู้จักวิธีการสร้างงานและให้แนวคิดที่จะสร้างงานให้เกิดความความรู้ อีกด้วย (จิรายุทธ พนมรัชช์, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2563)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากข้อมูลที่กำลังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คุณสมบัติของศิลปินที่ผดุงและถ่ายทอดความรู้ นั้น เป็นผู้ที่รักษา ถ่ายทอด และเผยแพร่ รวมถึงการเป็นต้นแบบให้กับสาขาที่ตนเองถนัด โดยการรักษาไว้ซึ่งผลงานให้กับศิลปินรุ่นต่อรุ่น และควรต้องมีการถ่ายทอดความรู้ให้กับศิลปินรุ่นต่อ ๆ ไปอีกด้วย รวมถึงมีการแบ่งปันความรู้ที่เป็นประสบการณ์จริงที่ตนเองเคยได้รับรู้และสัมผัสมาให้กับศิลปินรุ่นใหม่

5) ศิลปินเป็นผู้มีคุณธรรม คุณสมบัติของศิลปินที่พึงมีในเรื่องของคุณธรรม ซึ่งเป็นการทุ่เมท และอุทิศตนสร้างสรรค์ผลงานเพื่อประเทศชาติ ศิลปินที่มีคุณสมบัติในข้อนี้มีผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ซึ่งมีนักวิชาการและศิลปินในประเทศไทยได้อธิบายถึง

คุณสมบัติของศิลปินที่พึงมีในด้านคุณธรรม ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงคุณสมบัติของศิลปินด้านคุณธรรมไว้ว่า

การมีคุณธรรมและจริยธรรมนับเป็นคุณสมบัติที่ดี ความประพฤติและการปฏิบัติที่ถือว่ามีความถูกต้องดีงาม ควรทำตามหลักจริยธรรมคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งเป็นการทำความดี ละเว้นความชั่ว เห็นคุณค่าประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตนและต้องมีความเป็นครูที่พร้อมที่จะถ่ายทอดศิลปะและองค์ความรู้ของตนเองให้มันสืบต่อไปยังบุคคลอื่น ๆ ต่อไปได้ (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คุณสมบัติของศิลปินที่พึงมีในเรื่องของคุณธรรม ซึ่งเป็นการทุ่มเท และอุทิศตน สร้างสรรค์ผลงานเพื่อประเทศชาติ ความประพฤติและการปฏิบัติที่ถือว่ามีความถูกต้องดีงามควรทำตามหลักจริยธรรมคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งเป็นระบบของการทำความดี ละเว้นความชั่ว เห็นคุณค่าประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเอง

6) ศิลปินมีผลงานสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อสังคม คุณสมบัติการสร้างสรรค์ผลงานและเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ศิลปินมีผลงานได้รับการจัดแสดงถ่ายทอด หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีหลักฐานอ้างอิง ผลงานแสดงให้เห็นพัฒนาการทางงานศิลปะอย่างเด่นชัด ผลงานได้รับรางวัล หรือได้รับการประกาศเกียรติคุณยกย่องในระดับภูมิภาค ระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาที่มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ ดังที่ พรรณศักดิ์ สุขี ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงคุณสมบัติศิลปินมีผลงานสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อสังคม ไว้ว่า

คุณสมบัติของศิลปินที่มีผลงานสร้างสรรค์อันเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ ศิลปินต้องทักษะและองค์ความรู้เกี่ยวกับสาขาที่เชี่ยวชาญ ซึ่งทักษะในที่นี้คือ การฝึกฝนจนกระทั่งซึม จนกระทั่งสามารถเป็นต้นแบบศิลปินได้ ส่วนองค์ความรู้ได้จากการกลั่นกรองจนกระทั่งสกัดออกมา เป็นองค์ความรู้ของตัวเอง ศิลปินสามารถ

สังเคราะห์ออกมาเป็นองค์ความรู้ใหม่ของตนเองได้ เป็นแบบฉบับของตนเองได้ เป็นสกุลช่างของตนเองได้ซึ่งผลงานนั้น ๆ สามารถเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ (พรรณศักดิ์ สุขี, สัมภาษณ์, 17 พฤษภาคม 2563)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า คุณสมบัติของศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงาน สามารถเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ผลงานได้รับการจัดแสดง ถ่ายทอดหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง มีหลักฐานอ้างอิงโดยเป็นผลงานที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดของศิลปินผ่านผลงานนั้น ๆ รวมไปถึงศิลปินสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ได้ สามารถการกลั่นกรองจนกระทั่งสกัดเป็นองค์ความรู้ของตัวเอง สามารถสังเคราะห์ออกมาเป็นองค์ความรู้ใหม่ของตนเองได้ เป็นแบบฉบับของตนเองซึ่งใช้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

2.3.2.2 เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์

ศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มาอย่างยาวนานในแวดวงนาฏยศิลป์ มีอัตลักษณ์เฉพาะตนที่โดดเด่นมีทั้งความรู้ทางด้านทฤษฎีและเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงทางด้านวิชาการอีกด้วย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์ของ วิชชุดา วุธาติธย์ มาเป็นแนวทางในการคัดเลือกเพื่อศึกษาศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ผู้มีบทบาทในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์อันเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนและเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ของผู้วิจัย โดยมีหลักเกณฑ์ในการกำหนดคุณสมบัติของศิลปินดังนี้

1) จิตวิญญาณความเป็นศิลปิน (Spiritual) จิตวิญญาณความเป็นศิลปิน หมายถึง คุณลักษณะอันพึงมีของศิลปินซึ่งจิตวิญญาณมาจากหลายส่วนด้วยกัน เช่น อารมณ์ ความรัก ความผูกพันในสิ่งที่ตัวเองยึดมั่นเกิดเป็นปณิธานแน่วแน่ในการอุทิศตนเพื่อการทำงานอย่างดีที่สุด จิตวิญญาณอาจรวมถึงการแสดงผลงานด้วยใจบริสุทธิ์ โดยไม่อยู่ภายใต้แรงกดดันจากผู้สนับสนุนใด ๆ ดังที่ วิชชุดา วุธาติธย์ ได้อธิบายเพิ่มเติมคุณลักษณะด้านจิตวิญญาณความเป็นศิลปิน (Spiritual) ว่า

ศิลปินเป็นผู้ถ่ายทอดผลงาน การมีพลังจากชีวิตจิตใจ มุ่งหมายเพื่อผดุงชีวิตและให้ความหมายที่สำคัญที่สุดแก่ชีวิตและมีปณิธานแน่วแน่ในทาง

นาฏยศิลป์ จิตวิญญาณต้องมาจากหลายส่วน ทั้งอารมณ์ ความรัก ความผูกพันในสิ่ง
 ที่ตัวเอง เกิดเป็นปณิธานแน่วแน่ในการอุทิศตนเพื่อการทำงานอย่างดีที่สุดตาม
 แนวทางของตัวเอง จิตวิญญาณของความเป็นศิลปินรวมถึงการแสดงผลงานด้วยใจ
 อันทันที โดยไม่อยู่ภายใต้แรงกดดันจากผู้สนับสนุน ศิลปินทำงานอยู่ตลอดเวลา
 มีความมุ่งมั่น ความผูกพัน และความต่อเนื่อง (วิชชุตา วุธาติศย์, **สัมภาษณ์,**
 5 กันยายน 2563)

จิตวิญญาณมาจากอารมณ์ เรื่องที่ศิลปินชอบ สิ่งที่ศิลปินเคารพ สิ่งที่ศิลปิน
 เชื่อ ทำให้เกิดเป็นปณิธานแน่วแน่ในการอุทิศตน เพื่อการทำงานอย่างดีที่สุด ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี
 ได้อธิบายเพิ่มเติมจิตวิญญาณความเป็นศิลปิน (Spiritual) ไว้ว่า

จิตวิญญาณของศิลปินที่จะปรากฏอยู่ในงานศิลปะนั้น ประกอบไป
 ด้วยหลายปัจจัย เช่น เกิดจากเรื่องที่ศิลปินชอบ สิ่งที่ศิลปินเคารพ สิ่งที่ศิลปินเชื่อ
 พื้นฐานถิ่นกำเนิดของศิลปิน ฯลฯ ปัจจัยดังที่กล่าวมานี้จะประกอบกันแล้วแฝงหรือ
 ปรากฏอยู่ในงานศิลปะของศิลปิน เมื่อผู้ชมได้รับชมงานศิลปะ ผู้ชมจะสามารถสัมผัส
 ได้ถึงจิตวิญญาณความเป็นศิลปินท่านนั้น ๆ ได้ไม่มากนักน้อย (นราพงษ์ จรัสศรี,
สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2563)

นอกจากนี้ ศิลปินที่ผ่านการทำงานมามาก ใช้เวลาในการบ่มเพาะคุณภาพ
 ของผลงาน ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงจิตวิญญาณของความเป็นศิลปิน (Spiritual)

ศิลปินเมื่อทำงานมามากใช้เวลาบ่มเพาะคุณภาพของผลงาน
 จะสามารถตอบควมมีคุณภาพของศิลปินได้เป็นอย่างดี การใช้เวลาของการบ่มเพาะ
 ทำให้เกิดคุณภาพของผลงานได้อย่างเด่นชัด และการใช้เวลาจะทำให้เกิดการสั่งสม
 ประสบการณ์ให้กับศิลปินได้อย่างมีคุณภาพ (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์,** 20
 พฤศจิกายน 2563)

จากข้อมูลที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าจิตวิญญาณความเป็นศิลปิน (Spiritual) ต้องมาจากหลายส่วน ทั้งอารมณ์ ความรัก ความผูกพันในสิ่งที่ตัวเองชื่นชอบ โดยอาศัยการใช้เวลาบ่มเพาะคุณภาพของผลงาน จึงสามารถตอบควมมีคุณภาพของศิลปินท่านนั้นได้เป็นอย่างดี ซึ่งการใช้เวลาของการบ่มเพาะทำให้เกิดคุณภาพของงานได้อย่างเด่นชัด

2) รสนิยม (Taste) รสนิยม หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของตัวศิลปินที่มีความชื่นชอบทางศิลปะ และการแสดงออกทางศิลปะ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ ความชื่นชอบส่วนตัว รู้จักเลือกสรรและภาวะทางอารมณ์ที่ได้รับรู้จาก ตา หู จมูก ลิ้น กายและใจ ศิลปินอาจสร้างมาตรฐานรสนิยมของตัวเอง นอกเหนือจากเกณฑ์ดังกล่าวจนเป็นที่ยอมรับ ด้วยวิธีการสร้างงานที่เป็นกระบวนการอย่างมีเหตุผล ดังที่ วิชชุตา วุธาติศย์ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึง เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์ ด้านรสนิยม (Taste) ไว้ว่า

รสนิยมของศิลปินสามารถเกิดขึ้นได้ด้วยปัจจัยหลายประการ ศิลปินที่จะมีรสนิยมที่ดีได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านงานศิลปะอย่างหลากหลายและกว้างขวางจนสามารถนำมาตกผลึกเป็นความชื่นชอบและรสนิยมแบบปัจเจกบุคคล (individual) และสามารถนำความชอบดังกล่าวมาพัฒนาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตงานศิลปะที่งดงามต่อไป (วิชชุตา วุธาติศย์, **สัมภาษณ์**, 5 กันยายน 2563)

รสนิยมจะนำมาซึ่งประสบการณ์ทางด้านงานศิลปะอย่างหลากหลาย ซึ่งประสบการณ์จะมีความแตกต่างกันมาจากการเลี้ยงดู และภูมิหลัง ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงรสนิยม (Taste) ไว้ว่า

การนำประเด็นเกี่ยวกับความชื่นชอบส่วนตัว ให้ศิลปินแต่ละท่านสร้างสรรค์ผลงานจะมีความแตกต่างกัน ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งความแตกต่างนี้มาจากประสบการณ์ การเลี้ยงดู และภูมิหลัง การเลือกใช้ ฌ เวลานั้น ในการสร้างสรรค์ผลงานความคงอยู่ความถาวรของชิ้นงาน จะสามารถสร้างความทันสมัยใหม่เสมอ (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 20 พฤศจิกายน 2563)

นอกจากนี้ สุขเมธ ป้อมป้องภัย ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงรสนิยม (Taste) เกิดขึ้น จากความหลากหลายในแหล่งที่มาของศิลปินแต่ละบุคคล ไว้ว่า

รสนิยมของศิลปินเกิดขึ้นจากความหลากหลายในแหล่งที่มาของ ศิลปินแต่ละบุคคล ยกตัวอย่างเช่น ภูมิลำเนา และสภาพแวดล้อมที่อยู่ของศิลปิน พื้นฐานครอบครัว และการศึกษา แล้วนำมาปรุงแต่งให้เกิดเป็นรสนิยมตามความชื่นชอบส่วนตัวของศิลปินจนสามารถสื่อสารออกมาในรูปแบบงานศิลปะ (สุขเมธ ป้อมป้องภัย, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2563)

จากข้อมูลที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า รสนิยม (Taste) เป็นสิ่งที่ศิลปินมีความชื่นชอบจะนำมาซึ่งเอกลักษณ์ อาศัยประสบการณ์ทางด้านงานศิลปะอย่างหลากหลายและกว้างขวางจนสามารถนำมาตกผลึกเป็นความชื่นชอบสามารถนำความชื่นชอบดังกล่าวมาพัฒนาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ศิลปินแต่ละท่านสร้างสรรค์ผลงานที่มีความแตกต่างกัน ทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ของศิลปินเอง ซึ่งความแตกต่างนี้มาจากประสบการณ์ การเลี้ยงดู และภูมิหลัง การเลือกใช้ วัสดุนั้น ๆ

3) ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์เป็นสิ่งที่ศิลปินต้องอาศัยระยะเวลาในการฝึกฝน การศึกษา การสั่งสมบ่มเพาะจนเกิดทักษะและความชำนาญทางศิลปะ นอกจากนี้ศิลปินต้องเป็นผู้มีความรู้หลากหลาย และรู้จักประมวลสิ่งที่ได้รู้ได้เห็นมาได้ลองผิดลองถูก จนเล็งเห็นการณ์ไกล และยังคงพัฒนาตนเองอย่างไม่หยุดยั้ง ดังที่ วิชชุดา วุธาติทย์ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ด้านประสบการณ์ (Experience) ไว้ว่า

การใช้ชีวิตที่ผ่านมาเกี่ยวเก็บความรู้ ทักษะ การใช้ชีวิตอยู่ในวงการ ของตนเองมาอย่างยาวนาน พบเจอเรื่องราวที่เป็นอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงาน แล้วนำอุปสรรคที่ผ่านมาเป็นบทเรียนใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี มีความชำนาญเชี่ยวชาญจนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่แตกฉานด้วยการสั่งสมความรู้ การศึกษาหาความรู้ตลอดเวลาไม่หยุดการพัฒนาตนเอง สร้างสรรค์ผลงานเป็นที่

ประจักษ์ สร้างความประทับใจให้กับผู้ร่วมงาน ตลอดจนผู้ชมผลงานนั้น ๆ (วิชชุดา วุธาติศย์, **สัมภาษณ์**, 5 กันยายน 2563)

การเก็บเกี่ยวความรู้ ทักษะ และการใช้ชีวิตที่อยู่ในวงการของตนเองมาอย่างยาวนาน ทำให้เกิดองค์ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดความรู้กับผู้อื่นได้อย่างเชี่ยวชาญ ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงประสบการณ์ (Experience) ไว้ว่า

ศิลปินใช้ระยะเวลาสั่งสมการสร้างสรรค์ผลงานมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน จนทำให้เกิดองค์ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดความรู้กับผู้อื่นได้อย่างเชี่ยวชาญ ศิลปินสั่งสมผลงานที่มากเป็นจำนวนมาก โดยใช้เวลาในการทำงานมาอย่างยาวนาน และปรับปรุงพัฒนาผลงานขึ้นมาเรื่อย ๆ จนทำให้มีทั้งคุณวุฒิและวัยวุฒิ (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 20 พฤศจิกายน 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ประสบการณ์ (Experience) เป็นสิ่งที่ศิลปินได้ผ่านการใช้ชีวิต เกี่ยวเก็บความรู้ ทักษะในการใช้ชีวิตอยู่ในวงการของตนเองมาอย่างยาวนาน พบเจอเรื่องราวที่เป็นอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงาน แล้วนำอุปสรรคที่ผ่านมาเป็นบทเรียนใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี และปรับปรุงพัฒนาผลงานขึ้นมาเรื่อย ๆ จนทำให้มีทั้งคุณวุฒิและวัยวุฒิ

4) ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) ปรัชญาในการทำงานเป็นสิ่งที่

ศิลปินแสดงให้เห็นว่ามีศรัทธายึดมั่นไม่สั่นคลอนต่อเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นสิ่งที่ว่าด้วยความรู้ และการดำเนินชีวิตอันทรงคุณค่า เป็นประโยชน์แก่สาธารณะ เพื่อให้สังคมได้ซึมซับและเรียนรู้ ศิลปินสามารถประยุกต์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตของแต่ละปัจเจกบุคคล โดยสะท้อนออกมาเป็นงานศิลปะ ดังที่ วิชชุดา วุธาติศย์ อธิบายเพิ่มเติมถึงปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) ไว้ว่า

การยึดมั่นศรัทธาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่สั่นคลอน ผู้มีจิตวิญญาณที่แน่วแน่ยึดมั่นในอุดมการณ์ของตนเอง มีความคิดเป็นตัวเอง ไม่มีผู้ใดที่สามารถมาเปลี่ยนแปลงความคิด เปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ที่แน่วแน่นี้ได้ยาก มีการศึกษาและ

รักษาการยึดมั่นต่อสิ่งนั้นให้คงอยู่สืบไปเป็นคุณ ประโยชน์ให้แก่สังคม และประเทศชาติ มิได้หวงแหนความรู้อันทรงคุณค่าไว้เพียงแต่ตนเองแต่ยังเผยแพร่ ส่งต่อความรู้ไปสู่รุ่นต่อไป จนทำให้เกิดเป็นคุณค่าความลึกซึ้งต่อสิ่ง ๆ นั้น (วิชชุตาวุธาพิติย์, **สัมภาษณ์**, 5 กันยายน 2563)

ความศรัทธาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างแน่วแน่ ทำให้ศิลปินสามารถออกแบบ และสร้างงานได้อย่างมีหลักการ ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายไว้ว่า

ศิลปินควรมีแนวคิดในการออกแบบสร้างสรรค์งานศิลปะ เพราะ การแนวคิดจะนำไปสู่ความยึดมั่น และแนวคิดจะส่งผลให้ศิลปินสามารถออกแบบ และสร้างงานได้อย่างมีหลักการ มีกระบวนการและมีวิธีการ จนเป็นผลให้ศิลปิน สามารถสร้างสรรค์งานออกมาได้อย่างเป็นเหตุเป็นผลจนทำให้งานศิลปะมีเอกลักษณ์ ที่ไม่เหมือนใคร มีแนวคิด วิธีการ สร้างสรรค์ผลงาน และผลงานที่สร้างสรรค์มี เอกลักษณ์ (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 20 พฤศจิกายน 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ศิลปินที่มีปรัชญาในการทำงาน นำมาใช้เป็นอุดมการณ์แล้วจะนำไปสู่การออกแบบสร้างสรรค์งานศิลปะ ซึ่งแนวคิดนี้จะนำไปสู่ความ ยึดมั่น และส่งผลให้ศิลปินสามารถออกแบบและสร้างงานได้อย่างมีหลักการ มีกระบวนการ และมี วิธีการ จนเป็นผลให้ศิลปินสามารถสร้างสรรค์งานออกมาได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ทำให้งานศิลปะมี เอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร มีแนวคิด วิธีการ สร้างสรรค์ผลงานและผลงานที่สร้างสรรค์มีเอกลักษณ์ เฉพาะตัว

5) ความสามารถหลากหลาย (Versatile) ศิลปินผู้ที่มีความสามารถ หลากหลายเป็นผู้นำความรู้ และประสบการณ์รอบตัวมาบูรณาการ และปรับเปลี่ยนอย่างเหมาะสมกับ กาลเวลาและสถานที่ ที่มีมุมมองรอบด้าน แสดงให้เห็นถึงความสามารถอันวิเศษไม่สิ้นสุด ทักษะที่ หลากหลาย การสนใจในหลาย ๆ อย่าง การเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา การใฝ่รู้ จะเพิ่มโอกาสในการได้ ทำงานหลาย ๆ ชนิด ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับคุณสมบัติของศิลปินในข้อนี้ ไว้ว่า

คุณสมบัติของศิลปินจะต้องเป็นผู้ที่มีความหลากหลายมีความเป็นพหุสูตร มีความเป็นผู้นำและมีประสบการณ์รอบตัวนำมาบูรณาการ สร้างสรรค์ผลงานใหม่ มีมุมมองที่รอบด้านเป็นผู้ที่บุกเบิกมีอิทธิพลต่อวงการศิลปะหรือสังคม อาจเป็นผู้ที่คิดทดลองทางศิลปะ สร้างสรรค์ผลงานที่แสดงออกทางความคิด รสนิยม สะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะตัวของศิลปิน ผลงานที่ปรากฏเป็นผลงานของตนเอง และเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ที่จะนำไปสู่การสืบทอดต่อไป (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 16 พฤษภาคม 2563)

การเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา การใฝ่รู้ สนใจในหลาย ๆ สิ่งจะเพิ่มโอกาสในการได้ทำงานหลาย ๆ ชนิด ดังที่ วิชชุตตา วุธาติตย์ ได้อธิบายถึงความสำคัญของความสามารถที่หลากหลายของศิลปิน ไว้ว่า

คุณสมบัติของศิลปินที่มีความหลากหลาย ศิลปินคนนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความคล่องแคล่วอย่างดีเยี่ยม ในการปฏิบัติทักษะในศาสตร์ของตนเองได้หลายประการ หากเป็นศิลปินทางด้านนาฏศิลป์จะต้องมีความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกายได้หลายรูปแบบ อาทิ รำไทย บัลเลต์ แจ๊ส ฯลฯ ซึ่งความสามารถที่หลากหลายเหล่านี้ ล้วนเกิดจากการเปิดใจที่จะเรียนรู้อย่างหลากหลายของศิลปินด้วย นอกจากนี้ประสบการณ์ในด้านการแสดง การแก้ไขปัญหาระหว่างการแสดง ยังถือเป็นข้อดีอีกประการที่จะช่วยเพิ่มความสามารถให้กับศิลปินรู้จักแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดีกว่าศิลปินที่ไม่ค่อยประสบปัญหา และสุดท้ายศิลปินที่ดีควรจะมีใฝ่รู้ ฝึกฝนการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพให้กับตนเองอยู่เสมอในทุก ๆ ด้าน เพราะศิลปินที่มีความสามารถที่หลากหลายจะช่วยเสริมในเรื่องของการได้โอกาสในการทำงานมากกว่าศิลปินท่านอื่น ๆ (วิชชุตตา วุธาติตย์, **สัมภาษณ์**, 5 กันยายน 2563)

ศิลปินที่มีความสามารถหลากหลายรูปแบบต้องนำมาประยุกต์ใช้กับงานศิลปะของตนเองได้ ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายถึงคุณสมบัติของศิลปินในด้านความสามารถที่หลากหลาย (Versatile) ไว้ว่า

ศิลปินที่มีความสามารถหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของลีลาการเคลื่อนไหว ความสามารถ ความรู้และประสบการณ์ ถือเป็นศิลปินมีต้นทุนที่ดี เพราะศิลปินที่มีความสามารถหลากหลายดังที่กล่าวมานั้น ย่อมสามารถคัดสรรความรู้และประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่มาประยุกต์ใช้กับงานศิลปะของตนเองได้อย่างสวยงาม และสามารถปรับใช้ความสามารถของตนเองได้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 20 พฤศจิกายน 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสามารถหลากหลายของศิลปินเป็นคุณสมบัติที่ศิลปินจะต้องมีความเป็นพหุสูต มีความเป็นผู้นำ และมีประสบการณ์รอบตัวสามารถบูรณาการ สร้างสรรค์ผลงานใหม่ มีมุมมองที่หลากหลายรอบด้าน เป็นผู้บุกเบิกที่มีอิทธิพลต่อวงการศิลปะหรือสังคม อีกทั้งยังสามารถคัดสรรความรู้ และประสบการณ์ที่ตนเองมีอยู่มาประยุกต์ใช้กับงานศิลปะของตนเองได้อย่างดี และสุดท้ายศิลปินที่ดีควรจะมีใจที่ใฝ่รู้ ฝึกฝนการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพให้กับตนเองอยู่เสมอในทุก ๆ ด้าน

6) การสร้างสรรค์ (Creativity) การสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะของศิลปินที่สามารถสร้างผลงานศิลปะที่ประยุกต์ความรู้ และความงามให้เข้ากับบริบทต่าง ๆ ซึ่งนำองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องมาใช้ในงานศิลปะด้วยทัศนคติและวิธีการที่ดี ผลงานที่ปรากฏเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีการถ่ายทอดการสร้างสรรค์ผลงานเหล่านั้น ดังที่ วิชชุดา วุธาติตย์ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ด้านการสร้างสรรค์ (Creativity) ไว้ว่า

ศิลปินที่มีคุณสมบัติการสร้างสรรค์ไม่ว่าทุกคนจะสามารถทำได้ ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ที่สำคัญศิลปินต้องมีพรสวรรค์ในเรื่องของการสร้างสรรค์ผลงานเป็นทุนเดิมอยู่แล้วจึงสามารถพัฒนาต่อยอด ด้วยการใช้วิธีการฝึกฝนทักษะเพิ่มเติมตลอดเวลา จนเกิดเป็นความเชี่ยวชาญในการคิดสร้างสรรค์ แต่ศิลปินต้องไม่หยุดนิ่งในการพัฒนาฝึกฝนทักษะของตนเอง เป็นการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา (วิชชุดา วุธาติตย์, **สัมภาษณ์**, 5 กันยายน 2563)

ศิลปินที่มีคุณสมบัติความคิดสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ต้องอาศัยการฝึกฝนทักษะเพิ่มเติมตลอดเวลา ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ของศิลปิน ไว้ว่า

การสร้างสรรคของศิลปินจะเกิดขึ้นได้นั้นย่อมมาจากพื้นฐานของประสบการณ์และการศึกษาของศิลปิน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรคงานศิลปะใหม่ ๆ ให้เกิดความน่าสนใจ นอกจากการมีพื้นฐานของประสบการณ์แล้วการไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่มีการคิดพัฒนาอยู่ตลอดเวลาทำให้งานศิลปะมีคุณค่าและไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 20 พฤศจิกายน 2563)

จากข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การสร้างสรรค (Creativity) เป็นคุณลักษณะของศิลปินที่สามารถสร้างสรรคสิ่งใหม่ ๆ ไม่ใช่ทุกคนจะสามารถทำได้ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ที่สำคัญศิลปินต้องมีพรสวรรค์ในเรื่องของการสร้างสรรคผลงานเป็นทุนเดิมอยู่แล้วจึงพัฒนาต่อยอดด้วยการใช้วิธีการฝึกฝนทักษะเพิ่มเติมตลอดเวลา

7) การเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) การเป็นผู้นำและผู้บุกเบิกเป็นคุณสมบัติของผู้สร้างผลงานศิลปะที่มีอิทธิพลต่อวงการศิลปะ หรือสังคม ศิลปินสร้างงานที่แสดงออกทางความคิด รสนิยม และสะท้อนเอกลักษณ์ของตน จนเป็นที่นิยมและยอมรับในสังคมด้วยการแสวงหาวิธีการและรูปแบบใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากทรรศนะของ นราพงษ์ จรัสศรี ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากวงการนาฏศิลป์ว่าเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย อธิบายเกี่ยวกับคุณสมบัติการเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก ไว้ว่า

ศิลปินผู้ที่กล้าคิด กล้าทดลอง ลองทำในสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่เหมือนใคร ค้นหากะบวนการด้วยตนเอง มีความกล้าที่จะลองทำสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อนแล้วไม่เพียงแค่อคิด ต้องลงมือปฏิบัติให้เกิดผลงาน ลองผิดลองถูก แต่ก่อนที่ศิลปินจะสามารถสร้างสรรคผลงานได้นั้น ตนเองต้องเป็นผู้ที่ลงมือปฏิบัติทักษะนั้นอย่างเชี่ยวชาญมาก่อน จนเกิดเป็นความชำนาญจนลึกซึ้งในศาสตร์ของตนเอง ตลอดจน

ตนเองจะต้องมุ่งมั่นพัฒนาที่จะหาความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองให้มีความโดดเด่น
ไม่เหมือนใคร (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 16 พฤษภาคม 2563)

ศิลปินที่มีความโดดเด่นไม่เหมือนใครจะต้องกล้าคิดกล้าทำ และลงมือ
ทดลองสร้างสรรค์งานศิลปะให้สดใหม่อยู่เสมอ ดังที่ วิชชุดา วุธาติศย์ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงคุณสมบัติ
ของศิลปินที่สามารถเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) ไว้ว่า

ศิลปินที่มีความเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก จะต้องกล้าคิดกล้าทำและลง
มือทดลองสร้างสรรค์งานศิลปะให้สดใหม่อยู่เสมอ สิ่งทีกล่าวมาข้างต้นจะเป็น
แรงผลักดันสำคัญ ที่จะช่วยส่งเสริมให้ศิลปินเกิดความใฝ่รู้และมุ่งมั่นหาความเป็นตัว
ของตัวเอง จนทำให้เกิดอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ในผลงานของตนเองที่ไม่เหมือนใคร
(วิชชุดา วุธาติศย์, **สัมภาษณ์**, 5 กันยายน 2563)

จากข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า คุณสมบัติการเป็นผู้นำและผู้
บุกเบิก (Pioneer) ของศิลปินเป็นผู้ที่กล้าคิด กล้าทดลอง ลองทำในสิ่งที่แปลกใหม่ ไม่เหมือนใคร
ค้นหากระบวนการด้วยตนเองมีความกล้าที่จะลองทำสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อนแล้วไม่เพียงแคคิด ต้องลง
มือปฏิบัติให้เกิดผลงาน ซึ่งเป็นแรงผลักดันสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ศิลปินเกิดความใฝ่รู้ และมุ่งมั่นหา
ความเป็นตัวของตัวเอง จนทำให้เกิดอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ในผลงานของตนเองที่ไม่เหมือนใคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

8) การถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) การถ่ายทอด
องค์ความรู้เป็นคุณสมบัติของผู้สร้างบุคลากรที่มีคุณภาพให้แก่วงการนาฏยศิลป์ ด้วยวิธีการถ่ายทอด
อย่างเหมาะสม มีกระบวนการและระบบทางความรู้ รู้จักปรัชญาของความรู้ และเชิดชูความรู้รวมถึง
ปลูกฝังคุณธรรมแก่ศิษย์ ดังที่ วิชชุดา วุธาติศย์ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการ
ยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) ไว้ว่า

ศิลปินที่มีทั้งความเป็นศิลปิน และการถ่ายทอดองค์ความรู้ถือว่าเป็น
เป็นบุคคลที่หายาก ศิลปินผู้ที่จะสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้อื่นได้นั้น ต้อง
เป็นผู้ที่มีความอดทนและเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นอันดับแรก มี

ความรักความหวังดีให้กับลูกศิษย์ ปราบปรามดีหวังเพียงเห็นลูกศิษย์ฝึกฝนทักษะจนเกิดเป็นความชำนาญเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน สิ่งทีกล่าวมาข้างต้นจะเห็นผลได้ย่อมต้องอาศัยความมุ่งมั่น มานะ ความพยายาม ของศิลปินที่มีทั้งความเป็นศิลปิน และมีทั้งการถ่ายทอดองค์ความรู้ (วิชชุดา วุธาติตย์, **สัมภาษณ์**, 5 กันยายน 2563)

ศิลปินที่มีทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ถือว่าเป็นบุคคลที่หายากต้องเป็นผู้ที่มีความอดทนและเสียสละ ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้กล่าวถึง เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) ไว้ว่า

การถ่ายทอดองค์ความรู้เป็นคุณสมบัติที่ของศิลปินผู้ที่จะสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้อื่นได้นั้นต้องเป็นผู้ที่มีความอดทนและเสียสละ อีกประการคือการสอนให้สร้างสรรค์ผลงานที่มีความแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร และแบ่งปันถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่คนอื่น โดยการถ่ายทอดแบบประสบการณ์ตรงจึงถือได้ว่าเป็นศิลปินที่มีความรู้และสามารถถ่ายทอดความรู้ (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 20 พฤศจิกายน 2563)

การถ่ายทอดความรู้ด้านการแสดงถือว่าเป็นจิตวิญญาณของความเป็นครู มีกระบวนการด้วยวิธีการถ่ายทอดอย่างเหมาะสม ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ลูกศิษย์ ดังที่ กุลนาถ พุ่มอำภา ได้อธิบาย ไว้ว่า

การถ่ายทอดความรู้ด้านการแสดงถือว่าเป็นจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการด้วยวิธีการถ่ายทอดอย่างเหมาะสม โดยใส่ใจในรายละเอียดต่าง ๆ และปลูกฝังคุณธรรม ควบคู่กับจริยธรรมให้แก่ลูกศิษย์ ถือได้ว่าเป็นการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพต่อไปให้แก่วงการศิลปะการแสดง (กุลนาถ พุ่มอำภา)

จากข้อมูลทีกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) ถือว่าเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอีกประการถือว่าเป็นบุคคลที่หายาก ศิลปินจะสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้อื่นได้นั้นต้องเป็นผู้ที่มีความอดทน มีความเสียสละ และยอม

ต้องอาศัยความมุ่งมั่น อดทน มีมานะ ใฝ่ความพยายามของศิลปิน ซึ่งต้องอาศัยความเป็นศิลปิน และการถ่ายทอดองค์ความรู้ควบคู่กันไป

9) เป็นผู้หายาก (Rarity) การเป็นผู้หายากคุณสมบัติของศิลปินที่รอบรู้หาบุคคลใดจะมาเทียบเคียงได้ยาก ดังที่ วิชชุตา วุธาติศย์ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ด้านเป็นผู้หายาก (Rarity) ไว้ว่า

รูปแบบของผลงานศิลปินแต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะโดดเด่นไม่เหมือนกัน ศิลปินแต่ละท่านจะใส่ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนถ่ายทอดผ่านผลงานให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงความมีรูปแบบที่ชัดเจนไม่ซ้ำใคร ความสามารถพิเศษที่ไม่มีใครเหมือนในวงการเป็นผู้ที่ทำให้ใครเปรียบได้ยาก เพราะด้วยความสามารถที่ชัดเจนเห็นผลงานแล้วรู้ว่า ผลงานเป็นของศิลปินท่านใด ความสามารถพิเศษเหล่านี้มาจากพรสวรรค์ที่ศิลปินมีติดตัว และการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา (วิชชุตา วุธาติศย์, **สัมภาษณ์**, 5 กันยายน 2563)

ศิลปินมีความสามารถพิเศษที่ไม่มีใครเหมือนในวงการเป็นผู้ที่ทำให้ใครเปรียบได้ยาก ซึ่งเป็นศิลปินที่มีความรู้อย่างแตกฉานจะสามารถทำการแสดงได้โดดเด่น และสร้างสรรค์กว่าศิลปินทั่ว ๆ ไป ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ อธิบายว่า

ศิลปินที่มีความรู้อย่างแตกฉานและสามารถทำการแสดงได้โดดเด่นกว่าศิลปินทั่ว ๆ ไป อีกทั้งที่มีความกล้าที่จะบุกเบิกรูปแบบการแสดงและนำเสนอลีลาท่าทางที่แปลกและใหม่ไม่ซ้ำกับงานที่เคยปรากฏมาก่อนนั้น ถือได้ว่าเป็นศิลปินที่หาได้ยาก (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 20 พฤศจิกายน 2563)

จากข้อมูลที่กล่าวข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การเป็นผู้หายาก (Rarity) เป็นคุณสมบัติของศิลปินที่บุคคลใดจะมาเทียบเคียงได้ยาก ซึ่งรูปแบบของผลงานศิลปินแต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะโดดเด่นไม่เหมือนกัน ศิลปินจะใส่ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนถ่ายทอดผ่านผลงานให้

ผู้ชมได้รับรู้ถึงความมีรูปแบบที่ชัดเจน แพลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ความสามารถพิเศษเหล่านี้มาจากพรสวรรค์ที่ศิลปินมีติดตัว และอาศัยการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

10) จรรยาบรรณ (Ethic) จรรยาบรรณเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของศิลปินที่บำเพ็ญตนให้อยู่ในศีลธรรมจรรยา มีทัศนคติ และจุดยืนที่ชัดเจนว่าด้วยเรื่องของศีลธรรม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของศิลปิน ดังที่ วิชชุตา วุชาทิพย์ ได้กล่าวว่า

ศิลปินย่อมต้องมีความประพฤติและการปฏิบัติที่ถือว่ามี ความถูกต้องดีงาม ทำตามหลักจริยธรรมของจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งเป็นระบบของการทำความดี ละเว้นความชั่ว จริยธรรมจะเกิดขึ้นเมื่อศิลปินเห็นคุณค่าประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์เฉพาะตน หรือพวกพ้องในกลุ่มเล็ก ๆ จึงมักเป็นบุคคลที่มีจริยธรรมสูง มีความให้เกียรติ และเคารพให้สิทธิ์ของศิลปินด้วยกัน เรียกร้องความยุติธรรมให้กับสังคมไม่เพิกเฉยกับสิ่งอยุติธรรม (วิชชุตา วุชาทิพย์, **สัมภาษณ์**, 5 กันยายน 2563)

การปฏิบัติที่ถือว่ามี ความถูกต้องดีงามตามหลักจริยธรรมของจรรยาบรรณวิชาชีพ ถือว่าเป็นคุณสมบัติที่ยึดตามระบบของการทำความดีละเว้นความชั่ว ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงจรรยาบรรณ (Ethic) ไว้ว่า **มหาวิทยาลัย**

CHULALONGKORN UNIVERSITY

นอกจากความสามารถและความรู้ของศิลปิน คุณสมบัติที่เป็นประการสำคัญที่ศิลปินพึงมี คือ ลักษณะนิสัยและความประพฤติตนที่อยู่ในศีลธรรม ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะถ่ายทอดสู่รุ่นสู่รุ่น การออกแบบ การสอน การให้ความรู้ และควรตระหนักถึงคุณค่าอันดีงาม (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 20 พฤศจิกายน 2563)

นอกจากคุณธรรม จริยธรรมแล้ว ศิลปินควรมีความกตัญญูต่อผู้ให้วิชาความรู้ ดังที่ อัมรงค์ บุญราช ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงจรรยาบรรณ (Ethical) ไว้ว่า

ศิลปินควรมีคุณธรรมจริยธรรมในด้านความกตัญญูต่อผู้ให้วิชา ความรู้และต้องมีความขยันหมั่นฝึกซ้อมทักษะของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ศิลปินควร ให้เกียรติศิลปินซึ่งกันและกัน ไม่ดูถูกดูหมิ่นศิลปินท่านอื่น ๆ ให้ได้รับความเสียหาย ทั้งทางตรงและทางอ้อม (อำมรงค์ บุญราช, **สัมภาษณ์**, 7 พฤศจิกายน 2563)

จากข้อมูลทีกล่าวข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า จรรยาบรรณ (Ethic) เป็น คุณสมบัติพื้นฐานที่สำคัญของศิลปินย่อมต้องมีความประพฤติและปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ดีงาม ควรทำตามหลักจริยธรรมของจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งเป็นระบบของการทำความดี ละเว้นความชั่ว จริยธรรม จะเกิดขึ้นเมื่อศิลปินเห็นคุณค่าประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์แก่เฉพาะตน

นอกจากเกณฑ์การสร้างมาตรฐานการยกย่องศิลปินของ วิชชุตา วุธาติศย์ แล้วความหลงใหล (Passion) เป็นอีกคุณสมบัติที่ศิลปินต้องมีอยู่ในตัวเอง ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหลงใหล (Passion) ไว้ว่า

ความหลงใหลเป็นสิ่งที่ศิลปินต้องมีอยู่ในตัวตนของศิลปินเอง มีความชื่นชอบในสิ่งที่ศิลปินกำลังสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนมีความมุ่งมั่นพยายาม ไม่ท้อถอยในสิ่งที่ศิลปินจินตนาการ และในผลงานการสร้างสรรค์มีความเป็นตัวตน เฉพาะบุคคลแสดงออกผ่านผลงาน สร้างความหลงใหลให้กับผู้ชม คุณสมบัติและ มาตรฐานของผู้ที่สมควรได้รับการยกย่องว่าเป็นศิลปิน (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 16 พฤษภาคม 2563)

นอกจากความชื่นชอบที่มีอยู่ในตัวของศิลปินแล้ว ความมุ่งมั่นพยายามที่ไม่ ท้อถอยต่อการสร้างสรรค์ผลงานให้มีความเป็นตัวตนเฉพาะบุคคลสามารถแสดงออกผ่านผลงาน ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายถึงความหลงใหล (Passion) ไว้ว่า

ความหลงใหล (Passion) ของศิลปินสามารถเกิดได้หลากหลาย รูปแบบ ทั้งความหลงใหลในสิ่งที่ตนเองรักและสนใจ ความหลงใหลในอารมณ์ ฯลฯ เมื่อศิลปินมีความหลงใหล ศิลปินจึงนำความหลงใหลที่ตนเองมีมาส่งเป็นแรงผลักดัน

ให้มีความกล้า และมุ่งมั่นในการที่จะสร้างสรรค์ผลงานทำให้เกิดผลงานสร้างสรรค์
ขึ้น (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 20 พฤศจิกายน 2563)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความหลงใหล (Passion) เป็นคุณสมบัติสำคัญที่ศิลปินมีความชื่นชอบในสิ่งที่ศิลปินกำลังสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนมีความมุ่งมั่นพยายามไม่ทอดทิ้งในสิ่งที่ศิลปินจินตนาการ และในผลงานการสร้างสรรค์นั้น มีความเป็นตัวตนเฉพาะบุคคลแสดงออกผ่านผลงาน สร้างความหลงใหลให้กับผู้ชม ส่งผลเป็นแรงผลักดันให้มีความกล้า และมุ่งมั่นในการที่จะสร้างสรรค์ผลงานทำให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปคุณสมบัติศิลปินจากเกณฑ์คัดเลือกศิลปินและเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทดลองการปฏิบัติการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ การอภิปรายผล ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานศิลปินในแต่ละประเด็นกับผลที่ได้จากการวิจัยในด้านองค์ประกอบการแสดงซึ่งเป็นตัวกำหนดรูปแบบของการแสดงซึ่งปรากฏอยู่ในบทที่ 4 เพื่อเป็นข้อมูลการค้นคว้าทางด้านวิชาการเกี่ยวกับประเด็นข้อหัวข้องานวิจัยต่อไป

ตารางที่ 2.1 ตารางเปรียบเทียบเกณฑ์รางวัลเชิดชูเกียรติและเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่อง
บุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์

ที่มา: ผู้วิจัย

เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน	เกณฑ์รางวัล เชิดชูเกียรติ	เกณฑ์ยกย่อง มาตรฐานศิลปิน
1) ศิลปินที่มีสัญชาติไทย	✓	
2) ศิลปินมีผลงานเป็นที่ยอมรับ	✓	✓
3) ศิลปินผู้มีผลงานสร้างสรรค์	✓	✓
4) ศิลปินเป็นผู้ที่ผดุงและถ่ายทอด	✓	✓
5) ศิลปินเป็นผู้มีคุณธรรม	✓	✓

เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน	เกณฑ์รางวัล เชิดชูเกียรติ	เกณฑ์ยกย่อง มาตรฐานศิลปิน
6) ศิลปินมีผลงานสร้างสรรค์	✓	✓
7) จิตวิญญาณความเป็นศิลปิน	✓	✓
8) รสนิยม	✓	✓
9) ประสบการณ์	✓	✓
10) ปรัชญาในการทำงาน	✓	✓
11) ความสามารถหลากหลาย	✓	✓
12) การสร้างสรรค์	✓	✓
13) การเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก	✓	✓
14) การถ่ายทอดองค์ความรู้	✓	✓
15) เป็นผู้หายาก	✓	✓
16) จรรยาบรรณ	✓	✓
17) หลงใหล	✓	✓

จากตารางข้างต้นผู้วิจัยสรุปว่า เกณฑ์รางวัลเชิดชูเกียรติและเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์ มีคุณสมบัติหลายข้อมีความคล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตามมีคุณสมบัติ 1 ข้อที่มีความแตกต่างกัน คือคุณสมบัติ ศิลปินที่มีสัญชาติไทย และยังอยู่ในวันประกาศยกย่อง ศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสร้างสรรค์ผลงาน มีสัญชาติไทย ในวันประกาศยกย่องศิลปินต้องยังมีชีวิตอยู่ ศิลปินผู้ที่มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญ และมีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับของวงการศิลปะในสาขานั้น ผู้วิจัยได้นำตารางเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานศิลปินในแต่ละประเด็นกับผลที่ได้จากการวิจัยองค์ประกอบการแสดงซึ่งเป็นตัวกำหนดรูปแบบของการแสดงซึ่งปรากฏอยู่ในบทที่ 4 เพื่อเป็นข้อมูลการค้นคว้าทางด้านวิชาการเกี่ยวกับประเด็นของหัวข้อ และกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ต่อไป

2.4 ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย

การสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญที่จะมุ่งศึกษาผลงานนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำมาวิเคราะห์และค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ของผู้วิจัยในลำดับต่อไป นอกจากนี้ผู้วิจัย ในประเด็นกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ เพื่อผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ และค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ในลำดับต่อไป

ทั้งนี้ในการศึกษาผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยตั้งเป้าหมายที่จะศึกษาผลงานนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ของศิลปิน ผู้สร้างสรรค์ผลงานโดยตรงของ นราพงษ์ จรัสศรี นักวิชาการและศิลปินผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทยพบว่า ผลงานสร้างสรรค์มีความหลากหลายและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตเห็นความสำคัญของนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ว่า “นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่เกิดขึ้นหลังยุคสมัยใหม่มีความขัดแย้งกัน ไม่กลมกลืนกัน มีความเป็นอิสระในการสร้างสรรค์ผลงาน” (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 15 สิงหาคม 2563) ในขณะที่ นัฏภรณ์ พูลภักดี ได้อธิบายถึงรูปแบบของนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ ไว้ว่า

นาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่มีรูปแบบที่หลากหลายตามแนวความคิดของศิลปิน ซึ่งได้รูปแบบของนาฏยศิลป์ที่มีความขัดแย้งมาอยู่ร่วมแสดงในเวทีเดียวกัน (นัฏภรณ์ พูลภักดี, **สัมภาษณ์**, 18 ตุลาคม 2563)

นอกจากทฤษฎีทางด้านนาฏยศิลป์อื่นที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ โดยนำทฤษฎีทางด้านทัศนศิลป์ คือ ศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) ซึ่งเป็นแนวคิดของศิลปินสมัยใหม่ที่ปฏิเสธแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะแบบเดิม ด้วยวิธีการหยิบยืมผลงานต้นฉบับของศิลปินมาสร้างสรรค์ให้เกิดผลงานในรูปแบบใหม่ ดังที่ รสลิน กาสต์ ได้อธิบายในหนังสือแอฟโพรเอชันอาร์ต เรื่องศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) ไว้ว่า

ศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) ได้มีการอธิบายมักถูกอ้างถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกหยิบยืมมาสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ สิ่งที่ยืมมาอาจรวมถึงภาพ รูปทรง หรือรูปแบบต่าง ๆ จากประวัติศาสตร์ศิลปะ จากวัฒนธรรมหรือวัสดุและเทคนิคต่าง ๆ จากสิ่งที่เป็นศิลปะ ซึ่งศิลปินอาจเปลี่ยนแปลงชิ้นงานชิ้นใหม่หรือไม่เปลี่ยนแปลงจากผลงานต้นแบบ (รสลิน กาศต์, 2558: 3)

ในขณะที่ รสลิน กาศต์ ได้อธิบายถึงสิ่งที่ยืมมาอาจรวมถึงภาพ รูปทรง หรือรูปแบบต่าง ๆ ซึ่ง กมล เผ่าสวัสดิ์ ได้อธิบาย ศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) ในด้านทัศนศิลป์เป็นผลงานที่เล่นกับสิ่งที่มีอยู่แล้ว ไว้ว่า

ศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) เป็นงานศิลปะที่เล่นกับสิ่งที่มีอยู่แล้ว มีการใช้การจัดการที่เป็นวิธีการทางศิลปะที่ศิลปินหยิบยืมสิ่งเหล่านั้นมาใช้ จนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของโพสต์โมเดิร์น (Post-Modern) (กมล เผ่าสวัสดิ์, สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2561)

ในเรื่องของการหยิบยืมบางช่วงของการแสดงในอดีตมาวางไว้ในที่ ๆ เหมาะสมท่ามกลางสถานการณ์ใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายศิลปะการหยิบยืม (Appropriation) ในแนวทางของนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

ศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) มีความเป็นไปได้ที่จะมีการสร้างสรรค์ผลงานโดยนำบางช่วงของการแสดงในอดีต หรือได้ออกแบบโดยผู้อื่นที่มีความเกี่ยวข้อง กับการออกแบบใหม่จึงได้มีการยกช่วงของการแสดงนั้น มาวางไว้ในที่ที่เหมาะสมท่ามกลางสถานการณ์ใหม่ที่ต่างไปจากผลงานที่เราได้นำช่วงของการแสดงนั้นมาใช้ เพื่อแสดงความหมายหรือสัญลักษณ์บางอย่างที่มีความเกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ดูแล้วมิได้เป็นการคัดลอกผลงานของศิลปินนั้น ตรงกันข้ามอาจจะถือว่าการอ้างอิง หรือให้เกียรตินำผลงานชิ้นนั้นมากล่าวถึงในผลงานชิ้นใหม่ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2563)

จากการศึกษาทฤษฎีศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) เป็นทฤษฎีที่สามารถหยิบยืมมาจากภาพ รูปทรง หรือรูปแบบต่าง ๆ เป็นงานศิลปะที่เล่นกับสิ่งที่มีอยู่แล้ว มีการใช้การที่เป็นวิธีการทางศิลปะที่ศิลปินหยิบยืมสิ่งเหล่านั้นมาใช้ จนเกิดเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัวที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ ซึ่งเป็น การนำรูปแบบที่ศิลปินรุ่นเก่าได้สร้างไว้มาใช้เป็นงานชิ้นใหม่ หรืออาจใช้แนวคิดของศิลปินรุ่นเก่า มาสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ด้วยวิธีการหยิบยืมผลงานต้นฉบับของศิลปินมาสร้างสรรค์ให้เกิดผลงานใหม่

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบเครื่องแต่งกาย และการออกแบบอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดง อีกทั้งในการศึกษาผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดที่จะศึกษาผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ของศิลปิน โดยการสัมภาษณ์แนวความคิด และกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์จากตัวศิลปินโดยตรงเป็นอันดับแรก ซึ่งผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้จะมีกระบวนการและเนื้อหาที่น่าสนใจซึ่ง ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าเป็นประโยชน์นำไปต่อยอดในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้วิจัยจะได้นำผลงานสร้างสรรค์เหล่านี้มาเป็นตัวอย่าง

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์โดยสัมภาษณ์ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์โดยตรง ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาผลงานสร้างสรรค์ของ นราพงษ์ จรัสศรี นักวิชาการ และศิลปินผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทยอีกทั้งเป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศทั้ง 3 ประการอัน ได้แก่ 1) นักแสดง 2) นักออกแบบสร้างสรรค์ และ 3) นักวิชาการ พบว่าผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินมีเอกลักษณ์เฉพาะตนทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางการสร้างสรรค์ผลงานที่หลากหลาย สามารถนำมาเป็นแนวคิดในการวิเคราะห์การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ ชุตนารายณ์อวตาร

1) นารายณ์อวตาร เป็นผลงานการออกแบบสร้างสรรค์โดย นราพงษ์ จรัสศรี จัดขึ้นครั้งแรกที่ หอประชุมใหญ่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2546 โดยได้นำบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เรื่องรามเกียรติ์ ที่นำมาปรับการออกแบบเครื่องแต่งกาย ฉาก ดนตรี แสงสี และเสียง นำเสนอในรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยร่วมสมัยโดย

นำเสนอการแสดงแบ่งออกเป็น 3 องค์กร ได้แก่ องค์กร 1 นารายณ์ปราบหนทุก องค์กร 2 นารายณ์อวตาร และองค์กร 3 ลงกาและโอโยธยา การแสดงนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย เรื่อง นารายณ์อวตาร นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ในการแสดงนารายณ์อวตาร ใช้ลีลานาฏยศิลป์ ที่นำมาจากท่าเต้นรำที่เป็นเอกลักษณ์ไทยดั้งเดิม เช่น องค์กร 1 นารายณ์ปราบหนทุก ฉากที่ 5 นำระบำสี่บทที่เป็นพื้นฐานในการฝึกท่ารำในเพลงอื่น ๆ มาใช้เป็นโครงสร้าง ในการสร้างสรรค์ลีลานาฏยศิลป์ตะวันตก ซึ่งการแสดงนารายณ์อวตารสามารถแบ่ง รูปแบบในการออกลีลานาฏยศิลป์ที่มีเอกลักษณ์ไทยปรากฏ คือ การสร้างสรรค์ลีลานาฏยศิลป์ใหม่บนพื้นฐานของลีลานาฏยศิลป์แบบดั้งเดิมและมีการผสมผสานท่าทาง จากการเต้นบัลเลต์ (การเต้นบนปลายเท้า) กับท่าทางอากัปกริยาของนาฏยศิลป์ไทย (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2563)

ภาพที่ 2.1 ภาพรูปแบบการเต้นที่ผสมผสานท่าทางการเต้นบัลเลต์ เรื่อง นารายณ์อวตาร
ที่มา: ภาพถ่ายส่วนบุคคลของ นราพงษ์ จรัสศรี

การแสดงในรูปแบบนาฏยศิลป์ร่วมสมัย ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี เป็นผู้กำกับและ ออกแบบท่าเต้น อีกทั้งเป็นผู้แสดงในการแสดงชุดนี้ด้วย การแสดงนำเสนอให้เห็นถึงเอกลักษณ์ ที่โดดเด่นของผู้สร้างสรรค์มีการผสมผสานรูปแบบของนาฏยศิลป์ที่หลากหลาย โดยมีวัตถุประสงค์ใน การใช้ที่ชัดเจน ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงชุดการแสดง นารายณ์อวตาร ไว้ว่า

การออกแบบการแสดงชุดนารายณ์อวตาร ผู้สร้างสรรค์แสดงมุ่งนำเสนอให้เห็นถึงเอกลักษณ์รูปแบบงานทางด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัย นำลีลาการเต้นบัลเลต์ที่ใช้ในช่วงการแสดงอิทธิฤทธิ์การแปลงกายให้เป็นนางนารายณ์อวตารทั้งหมด 3 ตัว ที่แสดงถึงความมหัศจรรย์ช่วงนางแปลง ช่วงนางมณฑาทีกำลังคลั่งไคล้ การใช้เทคนิคขึ้นปลายเท้าของบัลเลต์ แสดงถึงเรื่องของการแสดงที่เหนือธรรมชาติ เพราะฉะนั้นจึงนำมาใช้ในฉากมหัศจรรย์ ซึ่งนางนารายณ์ถือเป็นนางแปลงที่เสกขึ้นมา เพราะฉะนั้นจึงขึ้นปลายเท้า เพื่อหนีจุดศูนย์ถ่วงของโลกทำให้ดูเหมือนการลอยไปลอยมา (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 5 ตุลาคม 2563)

ฉากการแสดงการแปลงกายให้เป็นนางนารายณ์อวตารทั้งหมด 3 ตัว และฉากการแสดงช่วงนางมณฑาทีกำลังคลั่งไคล้ ยังมีฉากเทวดาที่แสดงปฏิกิริยาเนื่องจากนงทุกซึ้นนิ้วเพชรไปซึ่งเทวดาใช้ลีลาการเคลื่อนไหวที่แบบกายกรรมที่มาจากลีลาที่ปรากฏในการแสดงโขนลิง ดังที่ สมชาย พูลพิพัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญทางการแสดงโขน กล่าวถึงการเคลื่อนไหวในการแสดงโขนลิง ไว้ว่า

การเคลื่อนไหวในตัวละครที่ได้รับบทบาทในการแสดงโขนนั้น มีลักษณะอยู่ 2 แบบ คือ ซิกแซกและการตีลังกา ในการแสดงจะขึ้นอยู่กับว่านักแสดงต้องการจะแสดงความสามารถอะไร ซึ่งนักแสดงบางคนแสดงการเคลื่อนไหว 2 แบบ สื่อถึงบทบาทที่ได้รับความนิยม ความโลดโผน แสดงพลังกำลังที่แข็งแรงเป็นการแสดงออกถึงลักษณะนิสัยของบทบาทที่ได้รับ (สมชาย พูลพิพัฒน์, **สัมภาษณ์**, 23 พฤศจิกายน 2563)

นอกจากการนำเสนอให้เห็นถึงเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของผู้สร้างสรรค์มีการผสมผสานความแปลกใหม่ในการแสดงชุด นารายณ์อวตารแล้ว ในเรื่องการใช้เสียงและดนตรีประกอบการแสดงนั้น ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีจากตะวันออกและตะวันตก ในยุคหลังสมัยใหม่ (Post-Modern) ดังที่ จิรายุทธ พนมรัักษ์ ได้อธิบายการใช้เครื่องดนตรีในกล่าว ชุดนารายณ์อวตาร ไว้ว่า

ดนตรีประกอบการแสดงชุดนารายณ์อวตาร ได้ใช้เครื่องดนตรีไทย เครื่องดนตรีตะวันตก และมีการใช้เสียงโซปราโน (Soprano) โทนเสียงในการร้องเพลง

ประสานเสียง ซึ่งเป็นโทนเสียงสูงที่สุดในวงขับร้องประสานเสียง รูปแบบของเสียง ที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรมเป็นการออกแบบที่เกิดความขัดแย้งแต่มาอยู่ในที่ เดียวกันได้ (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 21 พฤศจิกายน 2563)

จากการวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรคชุดนารายณ์อวตาร ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการแสดงชุดนี้เป็นการแสดงที่มีการใช้เทคนิคมีความแปลกใหม่ ชวงนางมณฑโฑที่กำลังคลั่งไคล้ ทูรันทุรายหลังจากได้กลืนข้าวทิพย์ มีการใช้ลีลาขึ้นปลายเท้า เทคนิคการล้อเล่นกับจุดศูนย์ถ่วงของโลก โดยการทิ้งตัวลงพื้นแล้วลุกขึ้นผ่านการใช้อองค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยสะท้อนให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ที่มีความแปลกใหม่ ไม่ซ้ำใคร และสื่อสารออกมาได้อย่างชัดเจน จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและค้นหารูปแบบการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏยศิลป์เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ออกแบบเสียงและเครื่องดนตรี ประกอบการแสดงและการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง เพื่อให้มีความเหมาะสมกับการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

2) การสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ ชุด บรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy) การสร้างสรรค์การแสดงชุด บรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy) นราพงษ์ จรัสศรี เป็นศิลปินผู้ออกแบบการแสดง จัดขึ้น ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับการแสดงชุดบรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy) ไว้ว่า

การแสดงชุดบรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy) ได้ให้ความสำคัญ ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในเชิงสัญลักษณ์ ได้แก่ อุปกรณ์ ประกอบการแสดงบันไดที่มี 2 ความหมาย แทนความหมายฉากในละครดั้งเดิม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของฉากละครในเรื่องนี้ที่แสดงให้เห็นถึงสังคมความเป็นอยู่ของชน ชั้นคนที่มีฐานะระดับล่างในสังคมอเมริกัน ที่มีลักษณะของอาคารเพื่อนบ้านอยู่ชั้น 2 ของอาคาร กับอีกหนึ่งความหมายเป็นสัญลักษณ์ของความทะเยอทะยานของบรานซ์ ย้อนถึงอดีตความฝักใฝ่ความรุ่งเรือง ซึ่งเคยรุ่งเรืองมาก่อน (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 15 พฤศจิกายน 2563)

ภาพที่ 2.2 ภาพการใช้อุปกรณ์การแสดงเชิงสัญลักษณ์ ในการแสดงการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์
ชุด บรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy)

ที่มา: BU Theatre Company

การแสดงได้ให้ความสำคัญในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งนราพงษ์ จรัสศรี ศิลปินผู้ออกแบบการแสดง ชุดบรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy) เพิ่มเติมว่า

การแสดงในเชิงสัญลักษณ์ ตัวละครบรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois) หมายถึง ผู้หญิงคนนั้นเป็นคนที่สูงศักดิ์ เป็นตัวละครที่ขยายการกดขี่ ให้ความสำคัญในเรื่องของการกดขี่ ผู้หญิงที่โดนข่มขืน แสดงถึงความกดขี่ทางเพศและเป็นการนำเรื่องทางสังคม มาใช้แนวคิดในการสร้างสรรค์การแสดงชุดนี้ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2563)

การนำเรื่องราวของสตรีเพศในสังคมมาเป็นประเด็นในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดง จึงเป็นการสร้างสรรค์งานใหม่โดยดัดแปลงจากของเดิม ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายเพิ่มเติม ไว้ว่า

ผลงานการแสดง ชุดบรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy) เป็นตัวอย่างของการนำเรื่องราวของสตรีเพศในสังคมมาเป็นประเด็นในการสร้างสรรค์ผลงาน เปิดเรื่องมาเป็นฉากการข่มขืน ซึ่งการดัดแปลงมาจากบทละครเดิม จึงเป็นทั้งการสร้างสรรค์งานใหม่โดยดัดแปลงจากของเดิม การให้ความสำคัญกับเนื้อหาใน

เรื่องของการกดขี่สตรีเพศในสังคมและได้ขยายประเด็นนี้ให้เป็นประเด็นสำคัญของการสร้างงาน ซึ่งแตกต่างไปจากเรื่องเดิม (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 21 พฤศจิกายน 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยนำแนวคิดที่มีการดัดแปลงเรื่องราวจากอดีตมาปรับใช้ในด้านของการออกแบบลิลิตทางด้านนาฏศิลป์มาเป็นตัวแทน ซึ่งผู้ออกแบบได้ใช้ลิลิตทางด้านนาฏศิลป์มาใช้ตอบโจทย์การวิจลจริตอย่างลุ่มลึกและไม่ซ้ำแบบของการตีความจากผลงานที่เคยมีมาก่อน โดยผ่านการใช้ลิลิตนาฏศิลป์ ซึ่งจะให้ความลึกซึ้งมากกว่าเน้นให้กลายเป็นนาฏศิลป์ด้วยลีลาของการเป็นบ้า ผ่านท่าทางการเคลื่อนไหวมีเอกลักษณ์เหมาะสมกับเรื่อง ผู้วิจัยยังได้ศึกษาข้อมูลจากผู้ชมการแสดง ชุดบรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy) ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ผู้ชมการแสดงได้อธิบายเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ด้านการออกแบบบทรูปการแสดงในบทบาทผู้ชาย 3 คนในนักแสดงคนเดียวไว้ว่า

การแสดง ชุดบรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy) มีการใช้นักแสดงคนเดียวกันในบทบาทของผู้ชาย 3 คนจากเรื่องเดิมคือ บทบาทแรกเป็นผู้ชายที่ชอบเพศเดียวกันแล้วฆ่าตัวตาย บทบาทที่ 2 เด็กหนุ่มส่งเอกสาร และบทบาทที่ 3 เพื่อนสามีของน้องสาวซึ่งคาดหวังจะได้แต่งงานกัน บทบาทแทนผู้ชายคนที่ 3 ที่เข้ามาในชีวิตของตัวละคร บรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois) (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 21 พฤศจิกายน 2563)

จากการวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชุด บรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy) ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การแสดงชุดนี้เป็นการแสดงที่มีการใช้เทคนิคที่มีความสร้างสรรค์ในเรื่องการออกแบบอุปกรณ์ใช้บันไดเป็นสัญลักษณ์แทนความหมายถึงผู้หญิงคนนั้นเป็นคนที่สูงศักดิ์ ฉากรูปผีเสื้อขนาดใหญ่ที่วาดบนพื้นที่การแสดงใช้แทนความหมายในเชิงสัญลักษณ์ที่ให้อารมณ์อ่อนไหว การแสดงการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชุด บรานซ์ดูบัวว์ (Balance Dubois' Fantasy) ได้ให้ความสำคัญกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในเชิงสัญลักษณ์ อีกทั้งการแสดงการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ชุด บรานซ์ดูบัวว์ พบว่า มีคุณสมบัติในเกณฑ์มาตรฐานยก

योगมาตรฐานศิลปิน โดยสะท้อนให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ที่มีความแปลกใหม่ ไม่ซ้ำใคร และ สื่อสารออกมาได้อย่างชัดเจน

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบการสร้างสรรค นานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัย พิจารณาว่าจะนำแนวทางของการใช้เทคนิคที่มีความแปลกใหม่ เช่น บันไดเป็นสัญลักษณ์ หมายถึง ผู้หญิงคนนั้นเป็นคนที่สูงศักดิ์ ฉากรูปผีเสื้อขนาดใหญ่ที่วาดบนพื้นที่การแสดงใช้แทนความหมายในเชิง สัญลักษณ์ที่ให้อารมณ์อ่อนไหว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง เพื่อให้ มีความเหมาะสมกับการสร้างสรรค นานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน ระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

3) เพลงรักพรูฟร็อค (The Love Song of J. Alfred Prufrock) การแสดง สร้างสรรค เรื่องเพลงรักพรูฟร็อค (The Love Song of J. Alfred Prufrock) กำกับการแสดงโดย พรรณศักดิ์ สุขี ได้จัดแสดงขึ้น ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 พรรณศักดิ์ สุขี ผู้กำกับการแสดงและผู้ ถ่ายทอดกวีนิพนธ์ เพลงรักพรูฟร็อค (The Love Song of J. Alfred Prufrock) สู่อุปกรณ์การแสดง ภาษาไทย ได้อธิบายถึงวรรณกรรมชิ้นนี้ ไว้ว่า

เพลงรักพรูฟร็อค (The Love Song of J. Alfred Prufrock) เป็นวรรณกรรม ชิ้นสำคัญของโลก สู่ออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่สื่อสารเป็นภาพออกมาได้อย่างชัดเจน ซึ่งประกอบด้วยฉากทั้งหมด 19 ฉาก ในฉากแรกกล่าวเรื่องของนรกที่แสดงถึงภาพของ ความร้อนทรมานทรมานในนรก และฉากที่ 2 พูดถึงเรื่องกล่าวถึงตัวสำรวจตนเองของ นักแสดงเอก พรูฟร็อค ซึ่งมีเรื่องของความกังวลเรื่องที่จะออกไปพบเจอสิ่งที่อยู่ภายนอก สภาพสังคมที่ย่ำแย่ ซึ่งนักเขียนเปรียบเทียบสิ่งเหล่านี้กับโรงพยาบาล จนกระทั่งเวลา ผ่านไป ซึ่งความลึกลับจะแทนด้วยการตีมน้ำชา การที่ชาวอังกฤษเป็นต้นกำเนิดของบท ละครเรื่องนี้ก็จะมีความวัฒนธรรมของการตีมน้ำชา ทานเค้กในช่วงบ่าย การตีมน้ำชาและทาน เค้กเป็นการประวิงเวลา สิ่งทีกล่าวไปทั้งหมดได้ปรากฏในฉากของเรื่องนี้ทั้งหมด ฉะนั้น ตัววรรณกรรมจะมีความแตกต่างกันวรรณกรรมชิ้นอื่น ๆ เนื้อเรื่องมีความสร้างสรรค์

และในฉากสุดท้ายนางเงือกมาเรียกร้องซึ่งทำให้ตัวของพรูฟร็อกเองหลงเข้าไป ในที่สุดก็จมทะเล (พรรณศักดิ์ สุชี, **สัมภาษณ์**, 30 พฤศจิกายน, 2563)

การแสดงเพลงรักพรูฟร็อก (The Love Song of J. Alfred Prufrock) เป็นวรรณกรรมชิ้นสำคัญของโลกที่สร้างสรรค์การออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่สื่อสารเป็นภาพออกมาได้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้ออกแบบลีลานาฏศิลป์ คือ นราพงษ์ จรัสศรี ผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทยได้อธิบายถึงลีลาการเคลื่อนไหวไว้ว่า

การแสดงเรื่อง การแสดงเพลงรักพรูฟร็อก (The Love Song of J. Alfred Prufrock) เป็นวรรณกรรมที่เปิดเรื่องมาด้วยฉากรกที่ใช้นักแสดงเคลื่อนไหวด้วยลีลาการใช้พื้นที่ ในการเคลื่อนที่ลีลาการเล่นกับพื้นที่ของนักแสดงที่รับบทบาทของสัตว์นรก ต่อจากนั้นนักแสดงเอกพรูฟร็อกแสดงลีลาการเคลื่อนไหว ด้วยท่าทางที่สำรวจตัวเอง แสดงท่าทางกล้า ๆ กลัว ๆ กลัว ซึ่งท่าทางซ้ำไปซ้ำมา (Repetitive Movement) นักแสดงบทสำคัญของเรื่องได้มีแสดงลีลาของการย้ำคิดย้ำทำ โดยแสดงกิริยาของการแสดงเปิดประตูเปิดเข้าเปิดออก แสดงถึงความไม่แน่ใจ ความลังเลกับการเดินทางไปหาความรัก (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 30 พฤศจิกายน 2563)

ภาพที่ 2.3 ภาพการแสดงเพลงรักพรูฟร็อก (The Love Song of J. Alfred Prufrock)

ที่มา: BU Theatre Company

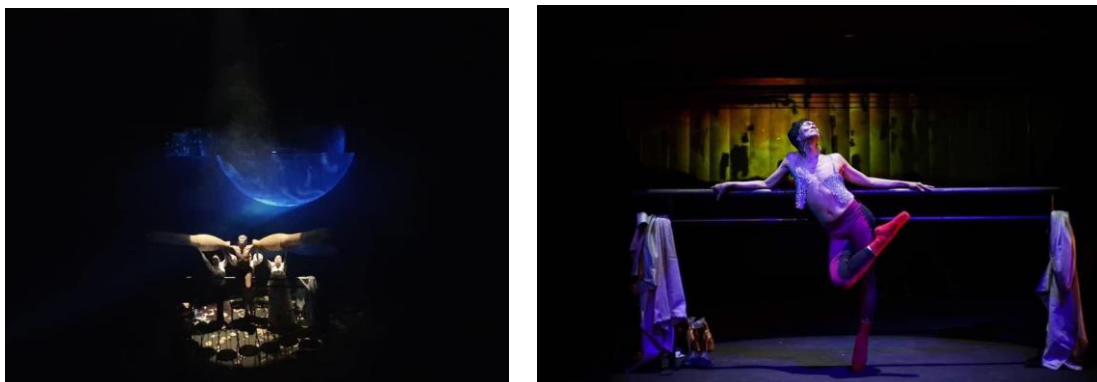
ในฉากต่าง ๆ นักแสดงเคลื่อนไหวด้วยลีลาการใช้พื้นที่เป็นหลัก และนำรูปแบบศิลปะการปะติด (Collage) เข้ามาใช้ในการแสดง ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ว่า

ในการเปลี่ยนฉากของเพลงรักพรูฟร็อก (The Love Song of J. Alfred Prufrock) ได้นำศิลปะการปะติด (Collage) โดยการนำส่วนต่าง ๆ ของช่วงการแสดงที่มีได้ต่อเนื่องสืบสานเรื่องราว แต่เป็นการนำช่วงต่าง ๆ ของการแสดงที่อาจจะมีความหมายเดียวกันมาเรียงร้อยให้เป็นการแสดงชุดใหญ่ที่มีช่วงต่าง ๆ มารวมอยู่ด้วยกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 24 ตุลาคม 2563)

จากการวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ เพลงรักพรูฟร็อก (The Love Song of J. Alfred Prufrock) ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การแสดงชุดนี้เป็นการแสดงที่มีการใช้เทคนิคที่มีความแปลกใหม่ โดยการนำวรรณกรรมมาแสดงเป็นลีลานาฏศิลป์โดยใช้ลีลาการใช้พื้น ในการเคลื่อนไหวลีลาการเล่นกับพื้น และทำท่าซ้ำไปซ้ำมา (Repetitive Movement) นอกจากนี้เพลงรักพรูฟร็อก (The Love Song of J. Alfred Prufrock) ได้นำศิลปะการปะติด (Collage) โดยการนำส่วนต่าง ๆ ของช่วงการแสดงที่มีได้ต่อเนื่องสืบสานเรื่องราว แต่เป็นการนำช่วงต่าง ๆ ของการแสดงที่อาจจะมีความหมายเดียวกันมาเรียงร้อยเป็นการแสดง

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยคาดว่า จะนำแนวทางของการใช้เทคนิคที่มีความแปลกใหม่ การใช้ลีลานาฏศิลป์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ให้มีความเหมาะสมกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

4) การสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) การแสดงสร้างสรรค์ชุดนี้ออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดย นราพงษ์ จรัสศรี จัดแสดงขึ้น ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เมื่อวันที่ 18-19 ธันวาคม พ.ศ. 2563

ภาพที่ 2.4 ภาพการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน

(Let The World Peace Fly)

ที่มา : BU Theatre Company

นราพงษ์ จรัสศรี ผู้ออกแบบลีลานาฏศิลป์ชุดดังกล่าว ได้อธิบายถึงการออกแบบลีลานาฏศิลป์การสร้างสรรค์ผลงาน ไว้ว่า

การสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) มีการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) และลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) มาอยู่ด้วยกัน ซึ่งในแต่ละฉากการแสดงจะมีรูปแบบของลีลาที่มีความแตกต่างกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2563) ลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) และลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) มาอยู่ด้วยกันแล้ว นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเพิ่มเติมถึง การคัดเลือกนักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝน (Untried Dance) ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (Let The World Peace Fly) ใช้นักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝน (Untried Dance) เข้ามาร่วมแสดงในการแสดงชุดนี้ด้วย เพื่อให้เกิดลีลาท่าทางที่ดู

แล้วสมจริงไม่ปรุงแต่งเหมือนกับนักแสดงที่ได้รับการฝึกฝนมา (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2563)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยคาดว่า จะนำแนวทางของลีลาการเคลื่อนไหวแบบบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ลีลาท่าทางแบบในกิจวัตรประจำวัน (Everyday Movement) มาอยู่ในฉากเดียวกัน ซึ่งในแต่ละฉากจะมีรูปแบบของลีลาที่มีความแตกต่างกันและการเลือกใช้นักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝน (Untried Dance) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ให้มีความเหมาะสมกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

5) นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนาจัดแสดงผลงานขึ้น เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ณ บริเวณห้องโถงอาคาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ใช้แนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ว่าด้วยเรื่องที่เกิดขึ้นกับทุกสรรพสิ่งในจักรวาลมีลักษณะ 3 ประการ คือ อนิจจัง (การเกิดขึ้น) ทุกขตา (การตั้งอยู่) และอนัตตา (การดับไป) ธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายถึงผลงานนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ไว้ว่า

ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนามีการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวที่เรียบง่ายนักแสดงแสดงท่าทางกิริยาในชีวิตประจำวัน ซึ่งถือเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายทางด้านนาฏศิลป์แบบหลังสมัยใหม่ที่ว่าการใช้อากัปกิริยาที่มาจากท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) อีกทั้งยังใช้วิธีการเคลื่อนไหวร่างกาย แบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่นำเสนอลีลาด้วยความเรียบง่าย (ธรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2563)

ภาพที่ 2.5 ภาพการแสดงผลงานนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา

ที่มา: ธารากร จันทนะสาโร, 2557: 267

จากการวิเคราะห์นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การแสดงนาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา เป็นการแสดงที่มีการใช้ลีลานาฏศิลป์ต้นสด (Improvisation) หลังจากนั้นได้ใช้แนวคิดของการเคลื่อนไหวร่างกายทางด้านนาฏศิลป์แบบหลังสมัยใหม่ที่ว่าด้วยการใช้อากัปกริยาที่มาจากท่าทาง การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) อีกทั้งยังใช้วิธีการเคลื่อนไหวร่างกาย แบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่นำเสนอลีลาด้วยความเรียบง่ายในองค์ 4 นักแสดงมีการจุดเทียนไข ด้วยท่าทางที่เป็นธรรมชาติและเป็นลีลาที่แสดงออกถึงกิจวัตรประจำวันผสมผสานกับแนวคิดศิลปะแบบ 3 มิติที่มีความกว้าง ความยาว และความลึก นักแสดงสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระ

การเคลื่อนไหวร่างกายทางด้านนาฏศิลป์แบบหลังสมัยใหม่ที่ว่าด้วยการใช้อากัปกริยาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) แนวทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน หมายถึง ลีลาการเคลื่อนไหวที่สามารถพบเห็นหรือคุ้นเคยซึ่งถือว่าเป็นกิจวัตรประจำวันของมนุษย์ จากการใช้ชีวิต การทำงาน การเคลื่อนไหวประจำวัน โดยมีได้มีการเพิ่มลีลาการเคลื่อนไหวให้มากไปจากความจำเป็นของการใช้การเคลื่อนไหวในการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) เท่านั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2563)

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานของ ลอรา ดีน (Laura Dean) ซึ่งนราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ในหนังสือนาฏศิลป์ตะวันตก ไว้ว่า

ลอรา ดีน (Laura Dean) นักออกแบบท่าเต้นที่นิยมสร้างสรรค์ผลงานที่มีลีลาแบบธรรมชาติ ออกแบบท่าเต้นที่ดูธรรมดาสามัญ แบบเรียบง่ายซ้ำไปซ้ำมา (Repetitive Movement) โดยสร้างและเปลี่ยนรูป (Pattern) การเต้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปและนอกจากนี้ยังมีเทคนิคต่าง ๆ ที่แตกต่างจากคนอื่นมาใช้ อาทิ การหมุนตัวอยู่กับที่ในพื้นที่แคบ และการหมุนตัวเคลื่อนที่ไปเป็นวงที่กว้างใหญ่ (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548: 140)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ในการออกแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางของ ลอรา ดีน (Laura Dean) นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยนำเสนอลีลาที่เรียบง่ายซ้ำไปซ้ำมา และการออกแบบเครื่องแต่งกายที่มีความเรียบง่าย

6) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอม ในความเชื่อศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอม ในความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เป็นผลงานสร้างสรรค์ของ อภิโชติ เกตุแก้ว นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งในการแสดงมีทั้งหมด 3 องค์ในการแสดงต่าง ๆ จากสิ่งเร้าในการมองเห็นสัญลักษณ์โอมตามแนวคิดองค์ประกอบ ทศนศิลป์ การออกแบบบทการแสดงจึงเป็นการเรียงร้อยตามภาพการแสดงในรูปแบบการปะติดภาพ (Collage) จากการวาดลายเส้นตัวอักษรในสัญลักษณ์โอม องค์ 1 จุดเริ่มต้น ได้แก่ ภาพภูเขาอารตี ภาพการเจิมหน้าผาก ภาพการวาดจุด และภาพการเปล่งเสียง มะ อะ อุ องค์ 2 เส้นโค้งแห่งการปกป้องดูแล ได้แก่ ภาพวัดผีแปรง ภาพเส้นโค้งแห่งการปกป้องดูแล ภาพนารายณ์บรรทมสินธุ์ และ องค์ 3 จุดสิ้นสุด ได้แก่ ภาพพหุวัฒนธรรมโดยการนำเสนอภาพรูปแบบการเต้น 3 รูปแบบ นาฏศิลป์อินเดีย การเต้นบัลเลต์ การเต้นสเปน จบด้วยภาพการดับไฟ ซึ่งผลที่ได้จากการออกแบบบทการแสดงข้างต้นจึงตรงกับคุณสมบัติทางด้านความคิดสร้างสรรค์ที่วิเคราะห์บท

การแสดงจากลายเส้นตามแนวคิดองค์ประกอบทัศนศิลป์ดังปรากฏในสัญลักษณ์โอมมิได้แบ่งตามเนื้อหาตามความหมายของสัญลักษณ์โอม

ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอม ในความเชื่อศาสนาพราหมณ์-ฮินดู แสดงนี้มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงใช้ความเรียบง่ายสื่อความหมายตรงไปตรงมา ดังที่ อภิโชติ เกตุแก้ว ได้อธิบายการออกแบบสร้างสรรค์นาฏศิลป์ไว้ว่า

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในชุดการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอม ในความเชื่อศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีแนวคิดองค์ประกอบทัศนศิลป์มาบูรณาการ โดยการลดทอนมิติของโครงสร้างของร่มจาก 3 มิติ เหลือเพียง 2 มิติ การใช้ร่มเป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงเส้นโค้งแห่งการปกป้องดูแลเป็นการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา และใช้ความเรียบง่ายมาเป็นแนวทางในการออกแบบ ทำให้การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ชุดนี้มีความแปลกใหม่ตามแนวคิดหลังสมัยใหม่ (อภิโชติ เกตุแก้ว, สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2563)

ภาพที่ 2.6 ภาพเส้นโค้งแห่งการปกป้องดูแล ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอม
ในความเชื่อศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
ที่มา: อภิโชติ เกตุแก้ว, 2561: 278

จากการศึกษาการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอม มีการลดทอนมิติของโครงสร้างของร่มจาก 3 มิติ เหลือเพียง 2 มิติ โดยยึดหลักความเรียบง่ายมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่สื่อสารอย่างตรงไปตรงมา โดยสะท้อนให้เห็นถึงการมีรสนิมในการ

เลือกใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่าย ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบาย ศิลปะแห่งมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ในแนวทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การแสดงทางด้านนาฏศิลป์ที่ถูกออกแบบให้มีการลดทอนรายละเอียด ซึ่งในที่นี้ หมายถึง การเคลื่อนไหวที่เป็นแบบประเพณี หรือมีรูปแบบเฉพาะที่มี รายละเอียดให้ลดน้อยลง หรือแต่เพียงลีลาการเคลื่อนไหวที่แสดงให้เห็นเส้นสาย หรือทิศทางแบบกว้าง ๆ ที่ได้มีรูปแบบที่แสดงให้เห็นความสำคัญถึงรายละเอียด เฉพาะเหล่านั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2563)

ขณะที่แนวความคิดมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่มีการเคลื่อนไหวแบบเรียบง่าย มีความสอดคล้องกับแนวความคิดของ อิสดอรา ดันแคน (Isadora Duncan) ที่มีการเคลื่อนไหว ร่างกายแบบเรียบง่าย (Simplicity) ซึ่งนราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ในหนังสือประวัติศาสตร์นาฏศิลป์ ตะวันตก ไว้ว่า “การแสดงเป็นไปอย่างไม่มีระบบ มีการเคลื่อนไหวท่าทางที่เรียบง่าย ประกอบกับ ท่าทางที่เข้าไปเข้ามา รวมทั้งการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างเป็นอิสระ (Free Spirit)” (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548: 110)

ดังนั้นจากการศึกษาการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอม ในความเชื่อ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู พบว่ามีการลดทอนของโครงสร้างรุ่มจาก 3 มิติเหลือเพียง 2 มิติ โดยยึดหลัก ความเรียบง่ายมาเป็นแนวทางในการออกแบบรุ่มเชิงสัญลักษณ์ และมีการใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่ายและสื่อสารตรงไปตรงมา ผู้วิจัยพิจารณาว่าจะนำมาเป็นแนวทาง ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ ในกระบวนการคัดเลือกศิลปในระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ โดยใช้ความเรียบง่ายในการออกแบบ อุปกรณ์ประกอบการแสดง

7) การสร้างสรรคนาฏศิลป์จากความหมายของสี ผลงานการสร้างสรรค นาฏศิลป์จากความหมายของสี เป็นผลงานสร้างสรรคของ ณิชฐพร เพ็ชรเรือง นิสิตหลักสูตร ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การแสดงออกเป็น 2 องก์ และนำเสนอ

ความหมายของสี คือ องค์กร 1 สีชั้นที่หนึ่ง ประกอบด้วยสีน้ำเงิน สื่อความหมายถึง ความสุขุม สงบนิ่ง สีเหลือง สื่อความหมายถึง ความสดใส สีแดงสื่อความหมายถึง ความร้อนแรง องค์กร 2 สีชั้นที่สอง ประกอบด้วยสีส้ม สื่อความหมายถึงความอบอุ่น สีเขียว สื่อความหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ สีม่วง สื่อความหมายถึง ความลึกลับ

ในการแสดงนี้มีการใช้การออกแบบเครื่องแต่งกายที่เรียบง่ายเน้นการใช้สีขาวมีการเลือกใช้แนวคิดมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่เน้นความเรียบง่ายทางด้านสี ดังที่ ณิชฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายแนวคิดการสร้างสรรคผลงาน ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายในชุดการสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากความหมายของสี ผู้สร้างสรรคได้นำสีขาวมาออกแบบเครื่องแต่งกาย เนื่องจากผู้สร้างสรรคได้คำนึงถึงสีจากการออกแบบแสงที่จะมากระทบกับสีของเครื่องแต่งกาย ซึ่งอาจส่งผลให้สีของเครื่องแต่งกายนั้นผิดเพี้ยนไปจากทฤษฎีสีทางทัศนศิลป์ อีกทั้งผู้สร้างสรรคได้เลือกใช้เพียงผ้าดิบมานุ่งห่มเท่านั้น ซึ่งการออกแบบเครื่องแต่งกายสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการคำนึงถึงทฤษฎีสีทางทัศนศิลป์ ตลอดจนการเลือกใช้สีขาวเพียงสีเดียวและวัสดุของเนื้อผ้าสะท้อนให้เห็นถึงความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) (ณิชฐพร เพ็ชรเรือง, สัมภาษณ์, 11 พฤศจิกายน 2563)

นอกจากนี้การสีขาวมาออกแบบเครื่องแต่งกาย ณิชฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายถึงการออกแบบพื้นที่การแสดงในการสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากความหมายของสี ต่ออีกว่า

นักแสดงเคลื่อนที่เป็นลักษณะเลข 8 ในแนวนอน สื่อถึงสัญลักษณ์ของอนันต์ คือ ความไม่มีที่สิ้นสุด อินฟินิตี้ (Infinity) ให้หมายความว่าความรักของมนุษย์ยังคงสืบเนื่องต่อไปไม่มีวันสิ้นสุด และสัญลักษณ์เลข 8 ในแนวนอน มาสื่อถึงความไม่มีวันสิ้นสุดในทิศทางการเคลื่อนที่ในช่วงการแสดงสีแดง นอกจากนี้ยังปรากฏการใช้สัญลักษณ์ในทิศทางการเคลื่อนที่ในองค์กร 2 ช่วงการแสดงสีส้มและสีม่วง ซึ่งการแสดงช่วงสีส้ม ผู้วิจัยได้ออกแบบให้นักแสดงเคลื่อนที่เป็นวงกลม แม้จะมีการเปลี่ยนการแปรแถวก็ตาม นักแสดงต้องเคลื่อนที่เป็นกลุ่มตลอดเวลา ส่วนการแสดงในช่วงสีม่วง ความลึกลับ

เป็นการเปรียบเทียบให้นักแสดงเดินทางอยู่ในเขาวงกต โดยให้นักแสดงเดินทางเป็นวงกลมทั้งหมด 3 วงกลมตามวงล้อของสี่ (ณัฐพร เพ็ชรเรือง, **สัมภาษณ์**, 11 พฤศจิกายน 2563)

ภาพที่ 2.7 ภาพการออกแบบเครื่องแต่งกายสะท้อนให้เห็นถึงความเรียบง่ายมินิมอลลิสม์ (Minimalism) ในการแสดงการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความหมายของสี่
ที่มา: ณัฐพร เพ็ชรเรือง ,2562: 226

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานของ อัลวิน นิโคไลส์ (Alwin Nikolais) เป็นนักออกแบบที่ได้สมญานามว่า “พ่อมดแห่งการแสดง” ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายไว้ในหนังสือนาฏศิลป์ตะวันตก ไว้ว่า

อัลวิน นิโคไลส์ (Alwin Nikolais) ซึ่งเป็นผู้นำร่องในการใช้แสงและอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างงานให้ผู้ชมได้ตื่นตาตื่นใจ โดยใช้การผสมผสานเทคนิคต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ภาพ เสียงและแสง ซึ่งทำให้เกิดการลวงตาขึ้นระหว่างของจริงและภาพหลอน ทำให้เกิดลีลาการเคลื่อนไหวแนวใหม่ (นราพงษ์ จรัสศรี, 2559: 131)

ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางของ อัลวิน นิโคไลส์ (Alwin Nikolais) ที่มีการใช้เทคนิคของแสง สี เสียง และอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดง เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบแสง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยของการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์จากกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ดังนั้นจากการศึกษาการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความหมายของสี่ พบว่ามีการออกแบบเครื่องแต่งกายสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการคำนึงถึงทฤษฎีสี่ทางทัศนศิลป์

ตลอดจนการเลือกใช้สีขาวยิ่งสีเดียวและวัสดุของเนื้อผ้าสะท้อนให้เห็นถึงความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) และการออกแบบพื้นที่การแสดงที่แสดงถึงสัญลักษณ์ของอนันต์ คือ ความไม่มีที่สิ้นสุด อินฟินิตี้ (Infinity) สื่อหมายความว่าความรักของมนุษย์ยังคงสืบเนื่องต่อไปไม่มีวันสิ้นสุด ผู้วิจัยคาดว่าจะนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องแต่งกาย และการออกแบบพื้นที่การแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

2.5 ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์” เป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อให้ได้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ตามองค์ประกอบการแสดง 8 ประการ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยตามองค์ประกอบการแสดงทั้ง 8 ประการของการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทรการแสดง การออกแบบบทรการแสดงเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอรูปแบบ และประเด็นความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการคัดเลือกศิลปิน ดังที่ ธีรกร จันทะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบบทรการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

บทรการแสดงควรนำเสนอเฉพาะความไม่สมบูรณ์ของการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ นำมาใช้เป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ผลงาน ไม่ควรนำเสนอแบบการเล่าเรื่อง แต่ควรใช้คำสำคัญ (Keywords) ที่ได้จากการตกผลึก “ความไม่สมบูรณ์” นั้น มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดบทรแสดงนักแสดง (ธีรกร จันทะสาโร, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2563)

การใช้คำสำคัญ (Keywords) มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานและเป็นตัวกำหนดเรื่องราวทั้งหมดของการแสดง ดังที่ วิชชุตตา วุธาทิตย์ ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดง ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ในการออกแบบบทการแสดงเป็นตัวกำหนดเรื่องราวทั้งหมด ดังนั้นในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยควรจำลองสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ ให้เกิดภาพบทเวที และควรนำเสนอเฉพาะความไม่สมบูรณ์ของการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ (วิชชุตตา วุธาทิตย์, **สัมภาษณ์**, 5 กันยายน 2563)

นอกจากนี้ จิรายุทธ พนมรัักษ์ ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ศิลปินหยิบเอาบุคคลที่มีความหลากหลาย มาทำเป็นบทการแสดงโดยการแบ่งเป็นองค์การแสดง นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของศิลปิน ปัญหาประวัติศิลปิน เรียนรู้ สร้างงาน และสะสมเอกลักษณ์และเป็นศิลปินชีวิตของคน ๆ หนึ่งที่จะก้าวเข้าสู่ชีวิตศิลปินซึ่งแบ่งออกเป็นหันมาให้มีความสำคัญกับความหลากหลายของศิลปิน เข้าเกณฑ์มาตรฐาน แสดงว่าช่วงองค์อื่นอาจไม่สำคัญเท่าคุณสมบัติของศิลปิน (จิรายุทธ พนมรัักษ์, **สัมภาษณ์**, 30 พฤศจิกายน 2563)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการงานวิจัยครั้งนี้ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางที่มีประโยชน์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบบทการแสดงในประเด็นหัวข้อ ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ในครั้งนี้

2) การคัดเลือกนักแสดง การคัดเลือกนักแสดงเป็นสิ่งสำคัญจะต้องคัดเลือกนักแสดงที่มีความสามารถหลากหลาย ดังที่ ธรากร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดง ผู้สร้างสรรค์ต้องศึกษาโครงสร้างของบทบาทการแสดงให้ชัดเจน จึงสามารถใช้นักแสดงได้จากผู้ที่มีทักษะและไม่มีทักษะทางนาฏศิลป์ ใช้ทั้งนักแสดงผู้ชายและผู้หญิงอย่างหลากหลาย โดยอาจนำแนวคิดเรื่องนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่มาเป็นแนวทางในการคัดเลือกนักแสดง (ธรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2563)

การคัดเลือกนักแสดงจำต้องอาศัยนักแสดงที่มีทักษะหลากหลายดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ จำต้องอาศัยนักแสดงที่มีทักษะหลากหลาย เช่น ทักษะนาฏศิลป์ (Dance) ทักษะบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ทักษะศิลปะการละคร (Drama) เพื่อให้การแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน (จิรายุทธ พนมรักษ์, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563)

การคัดเลือกนักแสดงควรต้องทำคู่ขนานไปกับการออกแบบบทบาทการแสดง ดังที่ ลักษณ์า แสงแดง ได้อธิบาย ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ควรให้ความสำคัญกับการคัดเลือกนักแสดงคู่ขนานกันไปกับการออกแบบบทบาทการแสดง เนื่องจากความสามารถของนักแสดงเป็นสิ่งที่มีสำคัญ เพราะนักแสดงที่มีความสามารถ

หลากหลายสามารถสื่อสารการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน (ลักษณ์ แสงแดง, **สัมภาษณ์**, 8 พฤศจิกายน 2563)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะได้นำแนวทางที่เป็นประโยชน์ไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกนักแสดงที่ต้องทำคู่ขนานกันไปกับการออกแบบบทการแสดง โดยให้ความสำคัญกับทักษะนักแสดงที่มีความสามารถหลากหลาย สามารถสื่อสารการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ได้อย่างชัดเจน

3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบลีลานาฏศิลป์มีความสำคัญต่อการสื่อสารประเด็นในผลงานนาฏศิลป์ ซึ่งผู้สร้างงานจะต้องพิจารณาถึงความสำคัญของการออกแบบลีลานาฏศิลป์ เพื่อใช้ในการสื่อความหมาย ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยสามารถเลือกรูปแบบของนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Postmodern Dance) เพื่อออกแบบลีลาในลักษณะการเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) เป็นการสื่อสารที่ตรงไปตรงมา เพื่อสามารถถ่ายทอดอารมณ์ในการสื่อความหมายจากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ให้ผู้ชมได้เข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้น (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 11 กรกฎาคม 2563)

ขณะที่ ณิชฎฐพัฒน์ ผลพิกุล อธิบายถึงการออกแบบลีลาในเชิงสัญลักษณ์ที่สามารถทำให้ผู้ชมเข้าใจง่ายขึ้น ไว้ว่า

การออกแบบลีลาทางนาฏศิลป์ที่มาจากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์นั้น ผู้สร้างงานควรคำนึงถึงการออกแบบลีลาในเชิงสัญลักษณ์ที่ให้ความหมายในเชิงรูปธรรม เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามการสร้างสรรคผลงานที่มาจากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์นั้นก็อาจจะไม่จำเป็นต้องสื่อสารให้เกิดความชัดเจนมาก เนื่องด้วยผู้วิจัยนั้นสามารถนำเสนอในรูปแบบของการนำเสนอในเชิงสัญลักษณ์จึงไม่จำเป็นต้องแสดงลีลาให้ชัดเจนหรือตายตัวจนมากเกินไปก็ย่อมได้ (ณัฐพัชญ์ ผลพิกุล, **สัมภาษณ์**, 21 กรกฎาคม 2563)

นอกจากนี้ ธีรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายการออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่ผสมผสานนาฏศิลป์หลากหลายสกุล ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ควรผสมผสานระหว่างนาฏศิลป์หลากหลายสกุล ไม่เจาะจงไปที่สกุลใดเป็นพิเศษ โดยเน้นเรื่องการสื่อสารความหมาย อารมณ์ และความรู้สึก ที่ผู้สร้างสรรค์สามารถตีความและแสดงทัศนคติของบทการแสดง ถ่ายทอดสู่การเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างมีอิสระ (ธีรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 26 กันยายน 2563)

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะได้นำแนวทางที่มีประโยชน์ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานนาฏศิลป์ โดยใช้ลักษณะการเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ซึ่งเป็นการสื่อสารที่ตรงไปตรงมา เพื่อสามารถถ่ายทอดอารมณ์ในการสื่อความหมายจากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ให้ผู้ชมได้เข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้น

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง อุปกรณ์ประกอบการแสดงมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ทั้งนี้การออกแบบอุปกรณ์การแสดงจะต้องให้

ความสำคัญกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ เพื่อให้สื่อความหมายความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบอุปกรณ์การแสดงจะต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ เพื่อให้สื่อความหมายความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ เลือกใช้อุปกรณ์การแสดงที่เหมาะสมกับบทบาทของนักแสดง และให้ความหมายโดยตรงหรือให้ความหมายเชิงสัญลักษณ์ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 11 กรกฎาคม 2563)

ขณะที่ ธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงให้เหมาะสมบทบาทการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง สามารถใช้อุปกรณ์ที่ส่งเสริมกับบทบาทการแสดง อุปกรณ์ต้องทำหน้าที่ได้อย่างหลากหลาย ทั้งหน้าที่ของอุปกรณ์และการตีความตามผู้สร้างงาน ซึ่งอาจตีความการใช้อุปกรณ์ร่วมกับนาฏศิลป์สกุลต่าง ๆ ให้เกิดความแตกต่าง (ธรากร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2563)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงสามารถสื่อสารความหมายได้ชัดเจน ไว้ว่า

การเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่สามารถสื่อสารความหมายในด้านต่าง ๆ จะทำให้เรื่องราวดูน่าเชื่อถือเมื่ออุปกรณ์มีความสอดคล้องกับบทบาทการแสดงของนักแสดง ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์ผลงานจะทำให้การแสดงสามารถสื่อสารความหมายได้อย่างชัดเจน การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ควรใช้อุปกรณ์ที่สื่อสารอย่างตรงไปตรงมาหรือให้ความหมายเชิงสัญลักษณ์ เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบ

การแสดงที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 30 พฤศจิกายน 2563)

การเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่เหมาะสมกับบทบาทของนักแสดง โดยให้ความหมายเชิงสัญลักษณ์จะสื่อความหมายตามวัตถุประสงค์ได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางที่มีประโยชน์ไปใช้ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศและสามารถใช้ในการสื่อสารให้สอดคล้องกับความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การเลือกใช้ดนตรีสดในการอิมโพรไวส์ (Improvise) เกิดความลงตัวอีกแบบในรูปแบบใหม่ของการทำให้ผลงานสร้างสรรค์ได้รับอรรถรสที่แปลกใหม่ ซึ่งในการแสดงแต่ละครั้งจะให้ภาพการแสดง และอารมณ์ที่แตกต่างกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 11 กรกฎาคม 2563) มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

การเลือกใช้ดนตรีสดในการอิมโพรไวส์ (Improvise) จะทำให้เกิดความลงตัวอีกแบบในรูปแบบใหม่ และสามารถใช้ได้ทั้งดนตรีตะวันออก ดนตรีตะวันตก ดังที่ ธรากร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง สามารถใช้ได้ทั้งดนตรีตะวันออก และดนตรีตะวันตก เพราะศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในระดับชาติ มิได้เฉพาะเจาะจงไปที่นาฏศิลป์ไทยหรือนาฏศิลป์ตะวันตกอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องเป็นศิลปินที่มีลักษณะพหุศิลป์ หรือบางองค์ของการแสดงอาจใช้ความเงียบ

เป็นตัวดำเนินเรื่องก็ได้เช่นกัน (ธรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 26 กันยายน 2563)

เสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงสามารถใช้เพลงผสมผสานกับลีลานาฏยศิลป์ ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายไว้ว่า

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การสื่อสารมีความสอดคล้องบทบาทการแสดง ผู้วิจัยควรให้ความสำคัญกับการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงเพื่อสร้างบรรยากาศให้การแสดง ซึ่งในการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงสามารถใช้เพลงผสมผสานลือกับลีลานาฏยศิลป์ เช่น เพลงไทยร่วมสมัย ละครที่มีเพลงและดนตรีเป็นหลักสำคัญในการดำเนินเรื่องราวแบบโอเปร่า (Opera) เป็นต้น (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 30 พฤศจิกายน 2563)

การเลือกใช้ดนตรีสดในการอิมโพรไวส์ (Improvise) ในการแสดงแต่ละครั้งจะให้ภาพการแสดงและอารมณ์ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยคาดว่าจะนำข้อมูลอันเป็นประโยชน์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

CHULALONGKORN UNIVERSITY

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งกายจะช่วยเสริมสร้างการแสดงให้มีความสมบูรณ์ได้อย่างชัดเจน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายต้องคำนึงถึงภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นประเด็นความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ สามารถออกแบบได้โดยใช้เครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งการเลือกเครื่องแต่งกายจะต้องไม่

เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหวของนักแสดง (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 11
กรกฎาคม 2563)

การออกแบบเครื่องแต่งกายสามารถออกแบบได้โดยใช้เครื่องแต่งกายที่สวมใส่
ในชีวิตปัจจุบันตามแนวคตินาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ ดังที่ ธีรากร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะ
เกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกาย ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความ
ไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ สามารถ
ออกแบบได้ตามแนวคตินาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ โดยใช้เครื่องแต่งกายที่สวมใส่ใน
ชีวิตปัจจุบันได้ แล้วนำมาตกแต่ง ดัดแปลง หรือประยุกต์เพิ่มเติม ซึ่งเครื่องแต่งกาย
นั้นอาจสื่อถึงวัฒนธรรมไทยหรือบริบทของไทยก็ได้เช่นกัน (ธีรากร จันทนะสาโร,
สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2563)

นอกจากนี้ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายแบบ
มินิมอลลิสม์ (minimalism) ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกายที่เรียบง่าย แบบมินิมอลลิสม์ (minimalism)
เพื่อสนับสนุนฉากต่าง ๆ ของการแสดงให้มีความโดดเด่น เช่น ศิลปินหลายคนที่สร้าง
เอกลักษณ์เฉพาะบุคคลให้กับนักแสดงนั้น ๆ ลักษณะของเสื้อผ้าจะเป็นไปตามนักแสดง
ในเรื่องที่ว่าไว้ เช่น ตัวศิลปินบ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ ของศิลปินท่านนั้น ผู้วิจัย
ควรให้ความสำคัญกับเรื่องของการสื่อสารภาพที่ออกไปในเชิงสัญลักษณ์ ช่วยเสริมให้ผู้ชม
มีความเชื่อถือในเรื่องราวดูสมจริงมากขึ้น (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 30
พฤศจิกายน 2563)

การออกแบบเครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในชีวิตประจำวันแล้วนำมาตกแต่ง ดัดแปลง
หรือประยุกต์เพิ่มเติม และให้ความสำคัญกับการเลือกเครื่องแต่งกายที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการ
เคลื่อนไหวของนักแสดง ผู้วิจัยคาดว่าจะนำข้อมูลอันเป็นประโยชน์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบ

เครื่องแต่งกายในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

7) การออกแบบพื้นที่การแสดง พื้นที่การแสดงช่วยเสริมสร้างให้การแสดงนั้นเกิดขึ้นสมจริงมากยิ่งขึ้น อาจจะใช้พื้นที่ในโรงละคร หรือนอกโรงละคร ดังที่ ธรรมชาติ จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดง ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบพื้นที่การแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ พื้นที่การแสดงควรนำเสนอในพื้นที่เปิดโล่ง หรือพื้นที่ที่ไม่ได้เจาะจงไว้สำหรับการแสดงจะทำให้เกิดความแตกต่างไปจากการแสดงในโรงละคร (ธรรมชาติ จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 26 กันยายน 2563)

ณัฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดง โดยคำนึงถึงความกว้าง ความยาวและความลึก ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ผู้สร้างสรรค์ผลงานควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของพื้นที่การแสดง เนื่องจากพื้นที่การแสดงมีทั้งความกว้าง ความยาวและความลึก ในการออกแบบต้องคำนึงถึงความเหมาะสมที่จะสามารถเสริมสร้างบรรยากาศ และองค์ประกอบต่าง ๆ ตลอดจนพื้นที่ของการแสดงในเรื่องทิศทางการเข้าออกของนักแสดงได้อย่างเหมาะสม (ณัฐพร เพ็ชรเรือง, **สัมภาษณ์**, 10 พฤศจิกายน 2563)

นอกจากนี้ ลักษณะ แสงแดด ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของพื้นที่การแสดง ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบพื้นที่การแสดงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกหนึ่งอย่างที่ผู้สร้างสรรค์ผลงานจำต้องให้ความสำคัญสัดส่วนของพื้นที่ที่ต้องการออกแบบพิจารณาถึงความเหมาะสมของพื้นที่การแสดง ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์พื้นที่การแสดง ควรนำเสนอบรรยากาศที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการที่จะนำเสนอผ่านผลงานนาฏศิลป์ชิ้นนี้ (ลักขณา แสงแดง, **สัมภาษณ์**, 8 พฤศจิกายน 2563)

จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยคาดว่าจะนำแนวทางที่มีประโยชน์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบพื้นที่การแสดงให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงความกว้าง ความยาวและความลึก โดยการเลือกขนาดของพื้นที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

8) การออกแบบแสง การออกแบบที่ดีช่วยเสริมสร้างความรู้สึกให้เกิดความสมจริงในการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ ดังที่ ธรากร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบแสง ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบแสงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ สามารถนำความคิดเรื่องสีโทนร้อนหรือสีโทนเย็นมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบแสงในการแสดง โดยสื่อสารให้สอดคล้องกับอารมณ์ ท่าทาง ความหมายของลีลานาฏศิลป์ในองค์ของการแสดงนั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม (ธรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 26 กันยายน 2563)

การออกแบบแสงในการแสดงควรพิจารณาถึงทิศทางและมุมมองของแสง ดังที่ ณัฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายไว้ว่า

แสงช่วยสร้างบรรยากาศและเรื่องราวให้กับการแสดง การออกแบบต้องพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ในเรื่องของการมองเห็นทิศทางและมุมมองของแสง เพื่อให้เห็นความสว่างและการเคลื่อนไหวท่าทาง อีกทั้งแสงยังเป็นเครื่องมือที่สามารถซ่อนเร้นองค์ประกอบที่ผิดพลาดได้ (ณัฐพร เพ็ชรเรือง, **สัมภาษณ์**, 10 พฤศจิกายน 2563)

แสงช่วยสร้างบรรยากาศและเรื่องราวให้กับการแสดง ควรนำเรื่องสีโทนร้อนหรือสีโทนเย็นมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบแสง ดังที่ ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล ไว้ว่า

แสงเป็นองค์ประกอบที่ช่วยในการสร้างบรรยากาศให้เข้ากับการแสดง สามารถนำความคิดเรื่องสีโทนร้อนหรือสีโทนเย็นมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบแสงในการแสดงการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้สร้างสรรค์ต้องคำนึงถึงการออกแบบให้สอดคล้อง การสื่ออารมณ์ สื่อความหมายและทำให้ผู้ชมเข้าใจ (ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล, **สัมภาษณ์**, 21 กรกฎาคม 2563)

การนำแนวคิดเรื่องสีโทนร้อน สีโทนเย็นมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบแสงเพื่อสร้างบรรยากาศการแสดงให้เหมาะสม ผู้วิจัยคาดว่า จะนำแนวทางที่มีประโยชน์มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบแสงในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ในครั้งนี้

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อให้ได้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการค้นหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ตามองค์ประกอบ 8 ประการ ของการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

2.6 สรุปบท

ในบทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวถึง นิยามศัพท์ เฉพาะ ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน เกณฑ์มาตรฐานการยกย่องศิลปิน ฯ ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยและความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งในลำดับต่อไปในบทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยจะกล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ รูปแบบงานวิจัย การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ งานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย และขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 อารัมภบท

ในบทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กล่าวถึง นิยามศัพท์เฉพาะ ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน เกณฑ์การคัดเลือกศิลปิน ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยและสรุปบท ซึ่งในบทที่ 3 ผู้วิจัยได้อธิบายถึงวิธีดำเนินการวิจัย รูปแบบของงานวิจัย การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ งานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ขั้นตอนในการดำเนินงาน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยและสรุปบท โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.2 รูปแบบงานวิจัย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสร้างสรรค์และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 การวิจัยเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยของการวิจัยสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาแนวทางการดำเนินการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและวรรณกรรมของนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์และศิลปินในประเทศไทยที่ได้ให้คำนิยามของการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงวรรณกรรมเกี่ยวกับการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ไว้ว่า

งานวิจัยเชิงสร้างสรรค์เป็นงานทางวิชาการผสมผสานกับงานสร้างสรรค์ที่มีการศึกษาวิจัยอยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล สามารถอธิบายได้ถึงกระบวนการสร้างสรรค์ที่มีกระบวนการไม่เหมือนใคร กล้าคิดกล้าทดลองสิ่งใหม่ ๆ

เพื่อให้เกิดงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ คำนึงถึงระเบียบวิธีวิจัยและข้อกำหนดต่าง ๆ ซึ่งลักษณะการวิจัยที่เห็นได้ชัดเจน ตัวอย่างเช่น ศาสตร์ทางด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรม และศิลปกรรม เป็นต้น (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 16 พฤษภาคม 2563)

งานวิจัยเชิงสร้างสรรค์เป็นงานทางวิชาการที่ผสมผสานกับงานสร้างสรรค์บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล อธิบายกระบวนการคิดตั้งแต่ต้นจนจบ ในขณะที่ พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

งานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ เป็นการอธิบายกระบวนการคิดตั้งแต่ต้นจนจบ กระบวนการสร้างสรรค์ ซึ่งจะต้องมีแรงบันดาลใจ แนวคิด วิธีการสร้างสรรค์ ประเภทของการแสดงที่นำมาสร้าง วิธีการออกแบบท่า การใช้พื้นที่ การใช้องค์ประกอบ เสื้อผ้า หน้าผม แสงไฟ ผู้แสดง ดนตรี ตลอดจนบทบาทการแสดง ซึ่งวิธีการสร้างสรรค์จะต้องอธิบายกระบวนการทั้งหมดได้ แล้วต้องสามารถบอกได้ว่าวิธีนี้เหมาะสมกับงานของเราอย่างไร (พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ, **สัมภาษณ์**, 15 สิงหาคม 2563)

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์มุ่งเน้นไปที่การสร้างองค์ความรู้แบบรูปธรรม ตลอดจนการค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์ใหม่ ๆ นอกจากนี้ ธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการศึกษาข้อมูลในการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

กระบวนการศึกษาข้อมูลที่มีลำดับขั้นตอนในการค้นคว้าอย่างมีระบบ ระเบียบ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิจัยเชิงสร้างสรรค์นั้น มีอิทธิพลและบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อวงการศิลปะ สร้างสุนทรียะใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิม จุดที่น่าสนใจคือ การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ก็มุ่งเน้นไปที่การสร้างองค์ความรู้แบบรูปธรรม ตลอดจนการค้นหาแนวทางในการสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ตั้งอยู่บนรากฐานของการศึกษาค้นคว้าอย่างมีเหตุผล สามารถ

อ้างอิงในลักษณะวิชาการ แต่สิ่งที่พึงระวังคือการสร้างสรรค์ผลงานที่มุ่งเน้นเพียงแต่อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัว โดยปราศจากแนวคิดและเหตุผลที่น่าเชื่อถือ (ธรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 23 พฤษภาคม 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงสร้างสรรค์เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นอย่างมีระบบ เป็นการค้นคว้าองค์ความรู้ที่มีระบบระเบียบแบบแผน สามารถใช้อ้างอิงในทางวิชาการและเป็นที่ยอมรับได้ในวงการศึกษา การวิจัยเชิงสร้างสรรค์มุ่งเน้นไปที่ความใหม่และการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล โดยผ่านขั้นตอนการทำวิจัยเชิงคุณภาพที่มีการศึกษา ค้นคว้า นำมาสู่แนวคิดหลังการสร้างสรรค์ผลงานสู่การพัฒนาต่อยอดงานสร้างสรรค์ไปในอนาคต

3.2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมและมีความเหมาะสมกับการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งในองค์ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งในศาสตร์มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยจึงได้นำการวิจัยเชิงคุณภาพใช้ในการดำเนินการวิจัยในการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์และผู้วิจัยได้ศึกษาหลักเกณฑ์ของการวิจัยเชิงคุณภาพจากนักวิชาการดังที่ สุภางค์ จันทวานิช ได้แสดงทรรศนะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงคุณภาพตอนหนึ่ง ไว้ว่า

การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การแสวงหาความรู้ โดยพิจารณาปรากฏการณ์ สังคมจากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในทุกมิติ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ การวิจัยเชิงคุณภาพจะสนใจข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิดความหมาย ค่านิยม และอุดมการณ์ของบุคคลนอกเหนือไปจากข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้เวลาศึกษาเป็นระยะเวลาสั้น ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเน้นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (สุภางค์ จันทวานิช, 2556: 13)

ในขณะที่ นิศา ชูโต ได้อธิบายถึง การวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งเปรียบเสมือนเป็นวิธีการแสวงหาความจริงร่วมของหลากหลายสาขา ไว้ว่า

การวิจัยเชิงคุณภาพมีลักษณะเฉพาะของกระบวนการค้นแนวปรากฏการณ์นิยม ซึ่งแตกต่างไปจากมุมมองของกระบวนการค้นปฏิฐานนิยมที่เคยปฏิบัติกันมาก่อน ๆ เนื่องจากวิธีการนี้เป็นแนวคิดของการมองความจริง และวิธีการแสวงหาการได้ความจริงที่แตกต่างไปจากวิธีการเดิมเป็นการมองความจริงทางสังคมที่ขยายฐานความคิดนำเอาปัญหาและมุมมอง ประสบการณ์ของคนหลาย ๆ คนมาร่วมด้วย เป็นการสะท้อนเสียงที่หลากหลายเสียงทั้งความสุข ความทุกข์ยาก ความหวัง ความใฝ่ฝันของมนุษย์ในสังคม ดังนั้น วิธีการนี้จึงทวีความนิยมเพิ่มมากขึ้นในกลุ่มนักวิชาการทางสังคมศาสตร์ วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพจึงเปรียบเสมือนเป็นวิธีการแสวงหาความจริงร่วมของหลากหลายสาขา (นิศา ชูโต, 2540: 17-18)

การวิจัยเชิงคุณภาพมีลักษณะของข้อมูลเชิงเอกสาร สัมภาษณ์การแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก หรือทัศนคติของบุคคลนั้น นอกจากนี้ อมรา กล้าเจริญ ได้อธิบายการวิจัยเชิงคุณภาพ ไว้ว่า

การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การแสวงหาความรู้โดยการพิจารณาจากปรากฏการณ์สังคมจากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในทุกมิติ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมนั้น ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจะมีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงเอกสาร ข้อมูลในลักษณะเชิงการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก หรือทัศนคติของบุคคลนั้น มักใช้เวลาศึกษาระยะยาว ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเป็นหลักในการเก็บข้อมูลและเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมัย (อมรากล้าเจริญ, สัมภาษณ์, 22 กรกฎาคม 2563)

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการพิสูจน์หาคำตอบที่มีต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในด้านความรู้สึก ค่านิยม อุดมการณ์ ประเพณีที่สืบทอดกันมา วิธีการขั้นตอนของการค้นหาคำตอบใช้วิธีการ ศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การลงพื้นที่ และการฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำผลลัพธ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและสังเคราะห์

อย่างตรงไปตรงมา การวิจัยเชิงคุณภาพจึงเป็นการพิสูจน์ในสิ่งที่มนุษย์มีข้อสงสัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ จึงทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในหลายมิติ ซึ่งในงานนาฏยศิลป์ก็เช่นกันสามารถนำการวิจัยเชิงคุณภาพประยุกต์ใช้ค้นหาองค์ความรู้ใหม่และพัฒนาต่อยอด

3.3 การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์

การออกแบบวิจัยงานเชิงสร้างสรรค์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยมีกระบวนการออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์โดยมีรายละเอียดในลำดับต่อไปนี้

3.3.1 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานในรูปแบบของงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์และงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีการขั้นตอนของการค้นหาคำตอบโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการลงพื้นที่ โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

3.3.1.1 ค้นหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

3.3.1.2 ศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการออกแบบงานการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

3.3.2 คำถามในงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยที่ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสร้างสรรค์และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยตั้งคำถามสำหรับงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลและค้นหารูปแบบการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏยศิลป์ ตลอดจนศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏยศิลป์ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ดังต่อไปนี้

3.3.2.1 รูปแบบของการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามในงานวิจัยว่ารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ มีความสำคัญ

อย่างไร ในการตั้งคำถามจะไปสู่การค้นหาคำตอบ และการตั้งคำถามที่ดีมีเหตุมีผลจะนำไปสู่การค้นหาคำตอบที่แม่นยำมากยิ่งขึ้น จึงจะสามารถทำให้การสร้างสรรคผลงานชุดนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นคำถามตามองค์ประกอบทั้งสิ้น 8 องค์ประกอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การออกแบบบทของการแสดง

การออกแบบบทการแสดงถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ เพราะบทการแสดงจะเป็นสิ่งกำหนดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ทำให้การดำเนินการตามกระบวนการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ที่มีความชัดเจน ดังที่ มัทนี รัตนิน ได้อธิบายถึงการสร้างบทละคร ไว้ดังนี้

ในการสร้างบทละครผู้ประพันธ์จะมีเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เป็นแก่นของเรื่อง (Main Action) ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ เพราะอะไร และผลเป็นอย่างไร อะไรเป็นจุดเปลี่ยนแปลง อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เปลี่ยนสิ่งสำคัญที่เกิดขึ้น ซึ่งกระทบผู้กระทำและผู้ถูกกระทำจะเป็นศูนย์กลางของเรื่อง จากนั้นจึงคลี่คลายไปสู่จุดจบของเรื่อง (มัทนี รัตนิน, 2549: 84)

ในขณะที่ รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม ได้ยกตัวอย่างบทการแสดงที่มาจากประสบการณ์ ไว้ว่า

เนื้อหาในบทการแสดงที่เน้นความคิดที่ให้นัยสำคัญกับผู้ชม การนำเสนอในแง่มุมของชีวิตหรือสภาวะของมนุษย์ให้ชัดเจนขึ้น การเน้นความคิดนี้อาจนำมาจากการเล่าเรื่องผ่านประสบการณ์ เหตุการณ์ หรือแม้กระทั่งผ่านคำพูดของตัวละคร อาจมีการนำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจยาก หรือท้าทายให้ค้นหาตีความ ส่วนใหญ่มักสร้างมาจากความหมายเชิงนามธรรมสั้น ๆ เช่น ความเมามัว ความริษยา ความอยุติธรรม ความมีอคติ (รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม, 2558: 75)

ในขณะที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการแสดงการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

บทการแสดงของการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้สร้างสรรค์ควรให้ความสำคัญบทการแสดงเพราะเป็นหัวใจสำคัญในการนำเสนอเนื้อหา ยกตัวอย่างเช่น ละครหลวงวิจิตรวาทการ พระลอและสาวเครือฟ้าจะมีความใกล้เคียงกัน ส่วนเรื่องเงาะป่าในฉากนางรำหับการดำเนินเรื่องราวไม่ได้เริ่มตั้งแต่ต้นเรื่อง ซึ่งเริ่มตั้งแต่นางรำหับโดนงูรัดแขนแล้วสลบ ซึ่งไปสอดคล้องกับความหลากหลายของการออกแบบบทการแสดง เน้นการตัดต่อบทซึ่งปกติท้ายบทจะมีการตัดต่อให้สัมผัสคำสุดท้ายของบท การออกแบบบทควรนำเสนอให้ผู้ชมความเข้าใจง่าย สื่อสารแบบตรงไปตรงมา เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจถึงเนื้อหาสาระของการแสดง (จิรายุทธ พนมรักษ์, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2563)

นอกจากนั้น วิชชุตตา วุธาพิศัย ได้แสดงอธิบายถึงความสำคัญของการแสดง ไว้ว่า

บทการแสดงของการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้สร้างสรรค์ควรให้ความสำคัญบทการแสดงเพราะเป็นหัวใจสำคัญในการนำเสนอเนื้อหา ควรนำเสนอให้ผู้ชมความเข้าใจง่าย สื่อสารแบบตรงไปตรงมา เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจถึงเนื้อหาสาระของการแสดง (วิชชุตตา วุธาพิศัย, สัมภาษณ์, 11 กรกฎาคม 2563)

ในขณะที่ ธรากร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับแนวทางการแบ่งบทการแสดงในการสร้างสรรคานาฏศิลป์ ไว้ว่า

บทการแสดงควรมุ่งอธิบายแนวคิดการแสดงเป็นหลัก โดยเฉพาะเรื่องความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ต้องระวังการออกแบบเนื้อหาการแสดงที่มีได้เป็นส่วนสำคัญ หรือไม่เกี่ยวข้อง บทการแสดงควรมีการแบ่งเป็นองค์ ในแต่ละองค์นั้น อาจนำคำสำคัญมาเป็นส่วนในการพัฒนาบทการแสดง แต่ละองค์ไม่จำเป็นต้องต่อเนื่องกัน แต่ให้ความหมายได้อย่างครอบคลุม (ธรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 2 พฤษภาคม 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ จึงตั้งคำถามการคำนึงถึงการออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ขึ้นนี้

2) การคัดเลือกนักแสดง

การคัดเลือกนักแสดงถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ เพราะทักษะนักแสดงจะส่งผลต่อการถ่ายทอดเรื่องราวการแสดงไปสู่ผู้ชมได้อย่างชัดเจน ทำให้การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สร้างงานได้ออกแบบไว้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการและศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ในประเทศไทย ดังที่ ธรากร จันทนะสาโร ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการเลือกใช้นักแสดงที่มีคุณสมบัติความหลากหลายทางความสามารถของนักแสดง ไว้ว่า

นักแสดงควรมีทักษะสำคัญในด้านการสื่อสารเป็นหลัก เพราะเนื้อหาของแสดง เป็นเรื่องที่มีการเคลื่อนไหวลีลายังไม่อาจตอบสนองต่อการนำเสนอได้อย่างตรงไปตรงมานัก การเลือกใช้คุณสมบัติของนักแสดงที่มีความหลากหลายทางความสามารถ ก็อาจเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะทำให้การแสดงชุดนี้มีความน่าสนใจมากขึ้น อาจเป็นการนำนักแสดงที่มีทักษะนาฏศิลป์ไปฝึกทักษะเพิ่มเติม หรือนักแสดงที่ไม่มีทักษะทางด้านนาฏศิลป์แต่มีความโดดเด่นในการสื่อสารเป็นคนรู้จัก หรือเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง นำมาผสมผสานทักษะ

นาฏยศิลป์ให้นักแสดงได้ทดลองเคลื่อนไหว สามารถใช้ได้ทั้งผู้หญิงหรือผู้ชาย
(ธรากร จันทะสาโร, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2563)

นอกจากนี้ ประวิทย์ ฤทธิบูลย์ ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการศึกษา
ถึงตัวนักแสดงให้เข้ากับบทบาทการแสดง ไว้ว่า

ความสำคัญของการคัดเลือกนักแสดง ผู้สร้างสรรค์ผลงาน
ต้องศึกษาบทบาทการแสดง เพื่อค้นหาคุณลักษณะของนักแสดงที่มีคุณสมบัติตามนั้น ๆ
ในการคัดเลือกนักแสดงต้องหานักแสดงที่มีความสามารถและคุณสมบัติ ในบริบทที่
กำลังจะพูดหรือแสดงได้อย่างชัดเจน เนื่องจากการคัดเลือกนักแสดงที่ไม่มีความรู้
ความเข้าใจในการสื่อสารใน การแสดงอาจเป็นอุปสรรค จำเป็นต้องหานักแสดง
ที่มีลักษณะบุคลิกหรือลักษณะที่สอดคล้องเพื่อเป็นคุณสมบัติที่น่าเข้ามาเสริม
การแสดงให้มีคุณภาพ (ประวิทย์ ฤทธิบูลย์, สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2563)

ในขณะที่ ลักษณ์า แสงแดง ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการคัดเลือก
ตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบทบาทการแสดง ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงมีความสำคัญต่อการแสดงนาฏยศิลป์
ทั้งนี้เพราะนักแสดงจะเป็นผู้ถ่ายทอดการสื่อสารที่ศิลปินผู้สร้างงานต้องการ
จะสื่อสารประเด็นต่าง ๆ สู่ผู้ชม ดังนั้นการคัดเลือกนักแสดงจึงต้องมีหลักเกณฑ์
ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบทบาทการแสดงนั้น ๆ ดังนั้นการคัดเลือกนักแสดง
ที่มีทักษะหลากหลาย หรือการคัดเลือกนักแสดงโดยไม่ได้คำนึงถึงทักษะของนักแสดง
นั้นล้วนขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสร้างงานของศิลปินที่ได้กำหนดไว้ (ลักษณ์า
แสงแดง, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการคัดเลือกนักแสดงมี
ความสำคัญต่อการแสดงนาฏยศิลป์จึงตั้งคำถามถึงการคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์ผลงาน
ทางด้านนาฏยศิลป์ขึ้นนี้

3) การออกแบบลีลานาฏยศิลป์

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ที่แสดงออกถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงการพัฒนาการของคำจำกัดความของลีลานาฏยศิลป์ ไว้ว่า

นาฏยศิลป์มีความเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งคำจำกัดความของนาฏยศิลป์ได้พัฒนามาถึงการคำนึงถึงลีลานาฏยศิลป์เป็นสำคัญ อาจจะได้ไม่ได้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบอื่น ๆ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 17 กันยายน 2563)

ในขณะที่ ธีรกร จันทนะสาโร ได้กล่าวถึง การใช้ลีลานาฏยศิลป์ที่ผสมผสานในสกุลต่าง ๆ

ลีลานาฏยศิลป์สามารถใช้ทักษะที่ผสมผสานระหว่างนาฏยศิลป์สกุลต่าง ๆ และการละครเข้าไว้ด้วยกันได้ โดยเฉพาะนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ที่สามารถปรุงแต่งและนำเสนอท่าทางจากกิจวัตรประจำวันของมนุษย์ เป็นอีกสกุลหนึ่งของนาฏยศิลป์ที่ผู้สร้างสรรค์ผลงานสามารถนำมาเป็นแนวทางในการนำเสนอลีลานาฏยศิลป์ ท่าทางที่เกิดขึ้นต้องสามารถสื่อสารให้คนรู้สึกจินตนาการไปกับการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ (ธีรกร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 23 พฤษภาคม 2563)

นอกจากนี้ ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายถึงความสำคัญของการออกแบบลีลาในงานนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

ลีลาเป็นการสื่อสารทางความหมายที่สำคัญต่องานนาฏยศิลป์ในทุกรูปแบบ กล่าวคือ ลีลาสามารถบ่งบอกความหมายเชิงสัญลักษณ์ได้อย่างหลากหลาย ทั้งโดยการประดิษฐ์ลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวให้สวยงาม

หรือจะใช้เพียงท่าธรรมชาติของการเคลื่อนไหวอย่างธรรมดาโดยที่ไม่ต้องปรุงแต่งลีลาท่าทางก็ได้ ดังนั้นจึงมีข้อสังเกตได้ว่าเมื่อพูดถึงองค์ประกอบในการสร้างสรรคงานทางด้านนาฏยศิลป์แล้วนั้น ลีลาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในอันดับต้น ๆ ที่ผู้สร้างงานพึงจะต้องควรให้ความสำคัญ (ณัฐรัฐพัฒน์ ผลพิกุล, **สัมภาษณ์**, 21 กันยายน 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในการตั้งคำถามถึงรูปแบบของลีลานาฏยศิลป์ในการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ขึ้นนี้

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นสิ่งที่ช่วยสื่อสารทำให้การแสดงมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัย ควรเลือกใช้อุปกรณ์ใดและมีคุณสมบัติอย่างไรในการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏยศิลป์นั้น ซึ่ง ฤทธิรงค์ จิกวานนท์ ได้อธิบายความหมายและความสำคัญของอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

เครื่องประกอบการแสดง (Properties หรือ Props) หมายถึง เครื่องประกอบการแสดงที่นักแสดงใช้ในละคร เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างฉากและเหตุการณ์ โต๊ะ เก้าอี้ อาวุธและวัตถุต่าง ๆ ที่ละครเคลื่อนย้ายบนเวที ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างภาพรวมบนเวที ทำให้ผู้ชมเชื่อในสิ่งที่เห็นบนเวทีและสื่อความหมายให้ข้อมูลเกี่ยวกับละคร เครื่องประกอบการแสดงอาจจะเป็นสัญลักษณ์ เช่น มงกุฎของพระราชาแสดงถึงความมีอำนาจ เป็นต้น (ฤทธิรงค์ จิกวานนท์, 2558: 158)

ขณะที่ อภิโชติ เกตุแก้ว ได้อธิบายถึงการใช้อุปกรณ์เพื่อเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาของผลงานนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบอุปกรณ์จัดเป็นองค์ประกอบในการแสดงที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจเรื่องราวตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สร้างสรรคผลงานได้ตั้งเป้าหมายไว้ อีกทั้งการนำแนวคิดสัญลักษณ์มาประยุกต์ใช้ใน

การออกแบบ อุปกรณ์จะสามารถทำให้การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์
สร้างสรรค์เกิดความแปลกใหม่และมีความแตกต่างจากของที่มีมาแต่ดั้งเดิมได้อย่าง
ชัดเจน (อภิโชติ เกตุแก้ว, **สัมภาษณ์**, 24 กันยายน 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเกี่ยวกับรูปแบบและความ
เหมาะสมของอุปกรณ์การแสดง ในงานวิจัยชิ้นนี้

5) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

การออกแบบดนตรีที่ใช้เพื่อสื่อถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการ
คัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ส่งผลต่อรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษา
ทฤษฎีของนักวิชาการดังที่ วิชชุตตา วุธาพิศัย ได้อธิบายถึงความหลากหลายของเครื่องดนตรี ไว้ว่า

การออกแบบดนตรีที่ใช้ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จาก
ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ควรใช้
เครื่องดนตรีที่มีความหลากหลายชนิด แต่ในขณะเดียวกันผู้สร้างสรรค์ผลงานต้องทำ
ให้เครื่องดนตรีทุกชนิดมีกลมกลืนตรงตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน
(วิชชุตตา วุธาพิศัย, **สัมภาษณ์**, 5 กันยายน 2563)

นอกจากนี้ วรภพ ตรีประสาน อธิบายถึงอรรถรสและการสร้าง
ความเข้าใจด้วยการใช้เสียงดนตรีในผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ดนตรีเป็นหนึ่งในองค์ประกอบการแสดงที่สำคัญ ในการ
เสริมสร้างให้งานนาฏศิลป์มีอรรถรสมากขึ้น ถือว่าเป็นส่วนเชื่อมในการสื่อสาร
ความเข้าใจใน เรื่องราว และสามารถสื่อสารบรรยากาศของการแสดงระหว่างผู้ชม
การแสดงที่ช่วยสร้างจินตนาการของผู้แสดง ซึ่งส่งผลให้นักแสดงสามารถเกิดอารมณ์
ความรู้สึกร่วมไปการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ได้ (วรภพ ตรีประสาน, **สัมภาษณ์**, 14
สิงหาคม 2563)

นอกจากนี้ อัมรงค์ บุญราช ได้กล่าวถึงการเลือกใช้เครื่องดนตรี ประกอบการแสดงและทำนองเพลง ไว้ว่า

สำหรับการออกแบบดนตรีสำหรับประกอบการแสดง นาฏยศิลป์สร้างสรรค์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปในระดับชาติ ทางด้านนาฏยศิลป์ มีความเห็นแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ในส่วนของวงดนตรี และทำนองเพลง สำหรับในส่วนของวงดนตรีนั้น เนื่องจากเราจะนำมาใช้ ประกอบการแสดงที่สื่อถึงความไม่สมบูรณ์ ดังนั้นการออกแบบดนตรีจึงควรมีความ บกพร่องในส่วนของวงดนตรีด้วย อาจมีการลดทอน หรือตัดเครื่องดนตรีบางชิ้นออก เพื่อเป็นการสื่อสารให้ผู้ชมเข้าถึงความไม่สมบูรณ์มากขึ้น ทั้งในด้านภาพลักษณ์ และคุณภาพเสียงที่ไม่สมบูรณ์ ส่วนทำนองเพลงนั้นระหว่างบรรเลงอาจจะสร้าง จังหวะเพลงให้มีความช้าและความเร็วที่ต่างกันออกไป หรืออาจใช้วิธีการบรรเลง เพลงมาด้วยความไพเราะแล้วหยุดหรืออาจทำให้เสียงของทำนองเพลงขาดหายไป ไม่เกิดความเรียบร้อยกลมกลืนในท่วงทำนองเพลง เช่นนี้เป็นต้น (อัมรงค์ บุญราช, สัมภาษณ์, 16 มิถุนายน 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเกี่ยวกับการออกแบบเสียง และดนตรีประกอบการแสดงที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย

เครื่องแต่งกายมีส่วนช่วยเสริมสร้างบทบาทของนักแสดง ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้กล่าวถึงเครื่องแต่งกายที่สร้างความแตกต่างของบทบาทในตัวละคร ไว้ว่า

เครื่องแต่งกายช่วยสร้างความเป็นตัวละครให้กับนักแสดง นักแสดงอาจมีปัญหาในการพัฒนาตัวละคร แต่เมื่อนักแสดงได้ใส่เสื้อผ้าของตัวละคร นั้นแล้ว จะทำให้นักแสดงมีความรู้สึกเป็นตัวละครนั้นมากขึ้น เครื่องแต่งกายยังเป็น สิ่งที่ถ่ายทอดความคิด ข้อมูล และความรู้สึก การออกแบบเครื่องแต่งกายจะประสบความสำเร็จได้นั้นจะขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ตีความของตัวละคร อย่างเป็นเหตุ เป็นผล (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2563)

นอกจากนี้ ภคพร หอมนาน ได้อธิบายเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องแต่งกายช่วยสนับสนุนการแสดงให้เกิดความสมบูรณ์ ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกาย เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการสนับสนุนการแสดงให้เกิดความสมบูรณ์ เนื่องจากเครื่องแต่งกายสามารถบ่งบอกถึงสถานะ เช่น การลำดับชั้นชั้น เพศ เป็นต้น เครื่องแต่งกายยังสามารถบอกถึงเหตุการณ์ หรือช่วงเวลาได้อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามการออกแบบเครื่องแต่งกายควรคำนึงถึงการเคลื่อนไหวร่างกายตามรูปแบบของนาฏยศิลป์ที่ตนสร้างสรรค์ด้วย (ภคพร หอมนาน, สัมภาษณ์, 24 กันยายน 2563)

ในขณะที่ ญัฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบายถึงการออกแบบเครื่องแต่งกายสามารถบ่งบอกถึงสถานะชั้นชั้นของนักแสดง ไว้ว่า

การออกแบบเครื่องแต่งกาย เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญองค์ประกอบหนึ่งในการสนับสนุนการแสดงให้เกิดความสมบูรณ์ เนื่องจากเครื่องแต่งกายสามารถบ่งบอกถึงสถานะ เช่น การลำดับชั้นชั้น เพศ และยังสามารถบอกถึงเหตุการณ์ หรือช่วงเวลาได้อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามการออกแบบเครื่องแต่งกายควรคำนึงถึงการเคลื่อนไหวร่างกายตามรูปแบบของนาฏยศิลป์ที่ตนสร้างสรรค์ด้วยเช่นกัน (ญัฐพร เพ็ชรเรือง, สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2563)

จากการศึกษาถึงความจำเป็นของการออกแบบเครื่องแต่งกายในงานวิจัยชิ้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับรูปแบบเครื่องแต่งกายของผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้

7) การออกแบบพื้นที่การแสดง

พื้นที่การแสดงมีส่วนช่วยในการเคลื่อนไหวของนักแสดง ผู้วิจัยจึงตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่การแสดงที่จะส่งผลต่อการออกแบบองค์ประกอบ

ในการแสดงด้านอื่น ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงพื้นที่การแสดงส่งผลต่อแบบรูป (Floor pattern) ของการเคลื่อนที่ของนักแสดง ไว้ว่า

พื้นที่การแสดงส่งผลต่อแบบรูป (Floor pattern) ของการเคลื่อนที่ของนักแสดง ดังเช่น พื้นที่แสดงที่มีลักษณะเป็นบอลรูม สเปนซ์ (Ballroom Space) ซึ่งเป็นมุมมองที่ผู้ชมสามารถรับชมการแสดงในพื้นที่สูง หรือพื้นที่แสดงแบบโพรซีนียม เธียเตอร์ (Proscenium Theatre) ที่มุ่งเน้นความสำคัญของเทคนิค จนกระทั่งต่อมาในยุคโมเดิร์นแดนซ์ (Post Modern Dance) สามารถจัดการแสดงได้โดยไม่มีกำกัณฑ์พื้นที่ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 17 กันยายน 2563)

ขณะที่ ฤทธิรงค์ จิวากานนท์ ได้อธิบายถึง การสร้างจุดสนใจที่มาจากการใช้พื้นที่การแสดง ไว้ว่า

การใช้พื้นที่บนเวทีสามารถสร้างจุดสนใจให้เกิดขึ้นได้ หมายถึง การวางฉากและองค์ประกอบต่าง ๆ บนเวที การยกระดับพื้นที่ การกำหนดขนาด และสัดส่วนของเครื่องประกอบฉาก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ประตู หน้าต่าง โคมไฟ ต้นไม้ ฯลฯ เพื่อทำให้พื้นที่แต่ละส่วนมีความชัดเจน รวมทั้งความสัมพันธ์ของนักแสดงและภาพรวมของเวทีโดยรวม (ฤทธิรงค์ จิวากานนท์, 2558: 166)

อีกทั้ง อภิโชติ เกตุแก้ว ได้อธิบายเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ให้เกิดความเหมาะสมกับการแสดง ไว้ว่า

การออกแบบพื้นที่จัดการแสดงทางนาฏยศิลป์มีทั้ง ความยาว ความกว้าง ความลึก ดังนั้นการออกแบบพื้นที่ให้เกิดความเหมาะสมจะสามารถเสริมสร้างบรรยากาศ เพื่อทำให้พื้นที่แต่ละส่วนของการแสดงมีความชัดเจน รวมทั้งความสัมพันธ์ของอารมณ์ความรู้สึกได้มากยิ่งขึ้น (อภิโชติ เกตุแก้ว, **สัมภาษณ์**, 24 กันยายน 2563)

จากข้อมูลที่กำลังมาข้างต้น การออกแบบพื้นที่การแสดงจะส่งผลต่อการออกแบบองค์ประกอบการแสดงในด้านอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบเกี่ยวกับการออกแบบพื้นที่ในงานวิจัยสร้างสรรค์ชิ้นนี้

8) การออกแบบแสง

แสงจะส่งผลต่ออารมณ์และความรู้สึกในงานการสร้างสรรคมนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญจึงตั้งประเด็นเกี่ยวกับการออกแบบแสง เพื่อค้นหาแนวทางการออกแบบแสงให้สอดคล้องกับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ดังที่ ลักษณะ แสงแดง ได้อธิบายถึงแสงช่วยให้มองเห็นองค์ประกอบอื่น ๆ บนพื้นที่การแสดง ไว้ว่า

แสงเป็นองค์ประกอบการแสดงนาฏยศิลป์ที่มีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ แสงช่วยให้มองเห็นองค์ประกอบอื่น ๆ บนพื้นที่การแสดง เช่น ผู้สร้างสรรค์ต้องการให้ผู้ชมเห็นสิ่งที่ปรากฏอยู่บนเวทีก็อาจจะส่องแสงไปยังสิ่ง ๆ นั้น ทำให้เกิดความโดดเด่น ทั้งนี้ในการแสดงการออกแบบแสงโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ก็จะช่วยสร้างอารมณ์ความรู้สึก และบรรยากาศของการแสดงได้เช่นกัน (ลักษณะ แสงแดง, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2563)

ขณะที่ สุเมธ ป้อมป้องภัย ได้อธิบายถึงการใช้แสงสังเคราะห์และการใช้แสงธรรมชาติ ไว้ว่า

การออกแบบแสงในการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์แบ่งออกได้ 2 ลักษณะคือการใช้แสงสังเคราะห์และการใช้แสงธรรมชาติ ซึ่งผู้สร้างสรรค์ผลงานอาจใช้ทฤษฎีแสงการให้อารมณ์และการสื่อความหมายของการใช้แสง สี โทน ร้อนหรือเย็น การใช้แสงที่มุ่งเน้นสร้างบรรยากาศให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการแสดง (สุเมธ ป้อมป้องภัย, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2563)

นอกจากนี้ ภคพร หอมนาน ได้อธิบายถึงแสงที่เสริมสร้างอารมณ์ และความรู้สึกที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้สร้างงาน ไว้ว่า

การออกแบบแสงนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เสริมสร้างภาพในการแสดงให้มีความน่าสนใจและยังเสริมสร้างอารมณ์ ความรู้สึก ช่วงเวลาบรรยากาศและสถานการณ์ต่าง ๆ ของงานสร้างสรรค์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดไว้ (ภคพร หอมนาน, สัมภาษณ์, 24 กันยายน 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเพื่อจะศึกษาในด้าน องค์ประกอบเกี่ยวกับการออกแบบแสงในงานวิจัยสร้างสรรค์ชิ้นนี้

3.3.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของ คำถามที่ผู้วิจัยต้องการค้นหาคำตอบ หลังจากการทดลองปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ จะทำให้ ผู้วิจัยได้แนวคิดที่จะต้องคำนึงถึง เพื่อหารูปแบบการแสดงสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้และจะเป็น ประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย ซึ่งรวมไปถึงการศึกษาเพื่อหารูปแบบของการแสดง สำหรับผู้ที่สนใจในอนาคต ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาการตั้งคำถามสำหรับการวิจัย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการหาคำตอบว่า แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ใน กระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์จะต้องคำนึงถึงหัวข้อที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัยเกี่ยวกับการคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ใน กระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นผลที่ได้หลังจากการสร้างสรรคงาน นาฏศิลป์ ในหัวข้อนี้ ดังที่ วิชชุตา วุธาติตย์ ได้อธิบายถึง ความสำคัญของหัวข้อที่ใช้ในการทำ โครงสร้างบทการแสดง กล่าวว่า

การคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ควรเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึง ซึ่งจะกลายเป็นแนวคิดหลังที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ เพราะเนื่องจากเป็นคำสำคัญที่ใช้ในการทำโครงสร้างบทรการแสดง และในเรื่องของบทรการแสดงได้นำเอาข้อมูลที่ได้ไปศึกษามาแบ่งเป็นบทรการแสดงต่าง ๆ ของการสร้างสรรคทางด้านนาฏยศิลป์ (วิชชุดา วุธาติตย์, สัมภาษณ์, 22 สิงหาคม 2563)

ในขณะที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของหัวข้อที่มีความลึกซึ่งที่ควรค่าแก่การศึกษา ไว้ว่า

ในเรื่องของความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ที่ผู้วิจัยได้หยิบยกประเด็นของความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งเป็นเรื่องลึกซึ่งเกินกว่าที่ผู้ชมจะได้รับชมจากการแสดง เพราะฉะนั้นการตั้งคำถามจึงมีความจำเป็นที่จะนำไปสู่การศึกษาอย่างลึกซึ้งของผู้วิจัย เพื่อจะหาแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ต่อไป (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ควรเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องคำนึงถึง เนื่องจากเป็นประเด็นหัวข้อผลงานสร้างสรรค์ในงานวิจัยชิ้นนี้

2) การสะท้อนสภาพของสังคม

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัยเกี่ยวกับการคำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคม ในการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในการกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ต้องคำนึงการสะท้อนสภาพสังคม เนื่องจากผลรางวัลที่ประกาศออกมาสร้างคำถามให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในรางวัลนั้น ๆ ดังที่ ทรายกร จันทนะสาโร ได้กล่าวถึง การที่สังคมได้ทวงถามถึงความยุติธรรม ซึ่งเป็นประเด็นสะท้อนความรู้สึกผู้คนในสังคม ไว้ว่า

สภาพสังคมที่เกิดขึ้นสังคมที่ไม่ออกมาทวงหาความยุติธรรม ในแวดวงนาฏศิลป์เป็นสิ่งสำคัญ เมื่อการแสดงเสร็จสิ้น เหล่าผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับวงการนาฏศิลป์ต้องตระหนัก และรู้ตัว หันกลับมาให้ความสำคัญเกี่ยวกับความไม่สมบูรณ์ในการกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์มากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างมาตรการป้องกัน บทลงโทษ และผลเสียที่มีได้ส่งผลเฉพาะผู้ใดผู้หนึ่งเท่านั้น แต่ผลเสียดังกล่าวสร้างความไม่พอใจในกับคนในสังคมที่มีผลต่อมาในระยะยาว (ธรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 26 กันยายน 2563)

ในขณะที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายถึงเรื่องของภาพสะท้อนของความเชื่อ หรือศาสนา เป็นส่วนหนึ่งในภาพสะท้อนของสังคม ไว้ว่า

การต่อสู้ การขัดแย้งกันในสังคม เปรียบเทียบว่ามนุษย์เป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง ประชดประชัน จะใช้เรื่องของ การประชดประชันในงานนาฏศิลป์ เพื่อสะท้อนภาพสังคม เช่น นางนารายณ์ ซึ่งเป็นต้นหาในเรื่องของศาสนาพุทธ ยกตัวอย่างที่นารายณ์แยกเป็น 3 ตัว ต้นหา รากะ สะท้อนสังคมเมืองไทยที่เป็นฮินดูพุทธ และนำมาปรับใช้ในการแสดง (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 21 พฤศจิกายน 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การสะท้อนสภาพของสังคมเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงในการหารูปแบบการแสดงในงาน เพื่อเป็นการค้นหาคำตอบในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในงานวิจัยชิ้นนี้

3) การสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม เพื่อสื่อสารการแสดงสร้างสรรค์ให้กับกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงการแสดงที่ให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของคนในกลุ่มที่มีอายุหลากหลาย ไว้ว่า

การสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม การสร้างความเข้าใจ
 ในผลงานการสร้างสรรค์กับกลุ่มคนที่อยู่ในสังคมนั้น ๆ เช่น อาจจะเป็นสังคม
 ผู้สูงอายุ หรือคนรุ่นใหม่ เป็นต้น ซึ่งมิได้เกี่ยวข้องกับอายุ จะให้ความสำคัญกับ
 ความคิดเห็นของคนในกลุ่มที่มีอายุหลากหลาย แต่มีความคิดเห็นไปในทำนอง
 เดียวกันท่ามกลางสภาวะแวดล้อมของสังคมนั้น ๆ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**,
 17 กันยายน 2563)

ในขณะที่ วิชชุตตา วุธาติตย์ ได้อธิบายถึงการสื่อสารกับกลุ่มคน
 ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ควรสื่อสารถึง
 ประเด็นที่จะนำเสนอให้ชัดเจน เพื่อผู้ชมจะได้แง่คิด ซึ่งผู้ชมอาจเป็นกลุ่มบุคคล
 ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์
 จะต้องคำนึงถึงประโยชน์และแง่คิดที่ได้หลังจากการชมงานแสดง อันจะนำไป
 สู่คุณธรรมในด้านต่าง ๆ (วิชชุตตา วุธาติตย์, **สัมภาษณ์**, 5 กันยายน 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคมจึงเป็น
 หนึ่งในคำถามของงานวิจัยเล่มนี้ ซึ่งผู้วิจัยตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ใน
 งานวิจัยชิ้นนี้

4) ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์
 ในงานนาฏศิลป์เพื่อเป็นแนวความคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการสร้างสรรค์งานทางด้าน
 นาฏศิลป์หลังจากการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงความจำเป็นต้องเป็น
 การคิดค้นวิธีใหม่ ๆ ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์จำเป็นต้องเป็นการคิดค้นวิธีใหม่ ๆ ซึ่งแตกต่างจากสิ่งเดิมที่เคยปรากฏมาก่อน การสื่อสารกับคนที่จะป้อนข้อมูล ข้อมูลต้องเป็นข้อมูลใหม่ คิดค้นขึ้นใหม่ ไม่ใช่วิธีเดิม ๆ ซึ่งจำต้องอาศัยประสบการณ์ส่วนตัวที่หลากหลายของผู้สร้างสรรค์ผลงาน (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 17 กันยายน 2563)

ดังที่ ณิชฎฐพัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายถึงการศึกษาค้นหารูปแบบที่มีความแปลกใหม่อยู่เสมอ ไว้ว่า

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญซึ่งจะต้องศึกษาค้นหารูปแบบที่มีความแปลกใหม่อยู่เสมอ เพื่อให้ผลงานมีความน่าสนใจ นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการค้นหาคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คือ การมีประสบการณ์ที่หลากหลายของผู้สร้างสรรค์ผลงาน อีกทั้งผลงานนั้นจะต้องมีรูปแบบที่ไม่ซ้ำซากจำเจ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงเหตุและผลของสิ่งที่นำเสนอ นั้น ๆ ด้วย เช่น มีที่มาของทฤษฎี แนวคิด แหล่งอ้างอิงในด้านต่าง ๆ เป็นต้น (ณิชฎฐพัฒน์ ผลพิกุล, **สัมภาษณ์**, 21 กันยายน 2563)

นอกจากนี้ ธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายถึงความหลากหลายของรูปแบบทักษะที่แตกต่างกัน ไว้ว่า

ความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้น อาจได้มาจากความหลากหลายของรูปแบบทักษะที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งผู้สร้างสรรค์ผลงานนำมาใช้กับการออกแบบรวมถึงการคัดเลือกนักแสดง และการใช้ศักยภาพของนักแสดงให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวความคิดของการแสดง ทั้งนี้ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์จึงไม่สามารถบังคับหรือจูงใจให้ผู้ชมต้องเล็งเห็นเหมือนกับผู้สร้างสรรค์ผลงาน (ธรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 26 กันยายน 2563)

จากข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งผู้สร้างสรรค์ผลงานนำมาใช้กับการออกแบบองค์ประกอบการแสดง เพื่อเป็นการค้นหาคำตอบในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ในงานวิจัยชิ้นนี้

5) การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์

การสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ หรือการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นสัญลักษณ์แทนการแสดงอารมณ์ความรู้สึก ในการถ่ายทอดหรือสื่อความหมาย ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการใช้สัญลักษณ์เข้ามาช่วยให้การแสดงให้มีความลึกซึ้ง ไว้ว่า

การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์เชิงสัญลักษณ์ เนื่องจากการเคลื่อนไหวนั้นเป็นนามธรรม จึงจำเป็นต้องใช้สัญลักษณ์เข้ามาช่วยให้การแสดงให้มีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่าง เช่น การเล่าเรื่องถึงผู้หญิงเลือกใช้สัญลักษณ์ของผู้หญิงเป็นเส้นโค้งแสดงถึงสัดส่วนของผู้หญิง ทำให้มีความลึกซึ้งกว่าการเล่าเรื่องแบบธรรมดา (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 11 กรกฎาคม 2563)

ดังที่ จิรายุทธ พนมรัักษ์ ได้อธิบายถึง การใช้สัญลักษณ์เพื่อหาคำตอบใหม่ในการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

การสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ควรคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์เพื่อเป็นการหาคำตอบใหม่ ค้นหาสิ่งใหม่ที่ไม่ซ้ำแบบเดิม และต้องแสดงถึงจริยธรรมที่ไม่ลอกเลียนแบบใคร การออกแบบเป็นเอกลักษณ์ของศิลปินแต่ละคนต้องดึงเอาเอกลักษณ์ของนักแสดงออกมา เป็นการค้นพบกระบวนการสร้างสรรค์ รวมถึงประเด็นและกระบวนการสร้างสรรค์งานใหม่อีกด้วย (จิรายุทธ พนมรัักษ์, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2563)

ในขณะที่ ญัฐพร เพ็ชรเรือง ได้อธิบาย การใช้สัญลักษณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมในรูปแบบต่าง ๆ ไว้ว่า

การสร้างงานนาฏศิลป์เป็นการแสดงที่ใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวในการสื่อสารความหมาย อีกทั้งยังสามารถนำองค์ประกอบทางด้านอื่น ๆ เข้ามาร่วมสื่อความหมายได้เช่นกัน ซึ่งกล่าวได้ว่าองค์ประกอบของการแสดงทั้งหมดในงานนาฏศิลป์สามารถนำมาเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายของการแสดงได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นในการสร้างงานนาฏศิลป์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องออกแบบสัญลักษณ์ต่าง ๆ ผ่านองค์ประกอบในการแสดง เพื่อการสื่อความหมายได้อย่างตรงประเด็นและน่าสนใจ (ญัฐพร เพ็ชรเรือง, สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2563)

นอกจากนี้ วิชชุดา วุชาทิตย์ ได้กล่าวถึงสัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์กับการรับรู้ที่ใช้ในการแสดง ไว้ว่า

คำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ การแสดงบางอย่างเราจำเป็นต้องมีสัญลักษณ์เพื่อให้การรับรู้ได้ง่ายขึ้น สัญลักษณ์หมายถึง อะไร ทำไม เราบอกตรง ๆ ไม่ได้จึงให้สัญลักษณ์เป็นตัวที่สื่อสารสัญลักษณ์ คือ สิ่งที่เราไม่สามารถอธิบายได้แต่เปลี่ยนให้เราได้รับรู้ เปรียบเสมือนตัวแทนสิ่งที่ดีและสิ่งที่ได้ อยู่ที่ว่าเราต้องการพูดถึงประเด็นอะไร (วิชชุดา วุชาทิตย์, สัมภาษณ์, 22 สิงหาคม 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ นำมาสู่การพิจารณาถึงแนวทางในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ขึ้นนี้ โดยใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายผ่านองค์ประกอบการแสดงในด้านต่าง ๆ ซึ่งได้นำมาประยุกต์ในการออกแบบองค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ในลำดับต่อไป

6) ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

ความหลากหลายของรูปแบบทางด้านนาฏศิลป์มีความจำเป็นในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ดังที่ ธีรากร จันทนะสาโร ได้กล่าวถึงกระบวนการนำเสนอความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ไว้ว่า

การใช้ตัวช่วยจากความหลากหลายของรูปแบบการแสดง เข้ามาผสมผสานในงานนาฏศิลป์มิใช่เรื่องแปลก เพราะในวงการนาฏศิลป์ต่างประเทศมีกระบวนการนำเสนอความหลากหลายของรูปแบบการแสดง มีการผสมผสานทักษะด้านการละครกับงานนาฏศิลป์ก็จะทำให้การสื่อสารของการแสดง เข้าถึงกลุ่มผู้ชมได้ง่ายขึ้น ขณะเดียวกันก็เป็นความสร้างสรรค์ที่พบได้ไม่บ่อยนักในวงการนาฏศิลป์ (ธีรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 23 พฤษภาคม 2563)

ในขณะที่ ลักษณ์า แสงแดง ได้กล่าวถึงความหลากหลายขององค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง มิใช่แต่ลีลานาฏศิลป์เพียงอย่างเดียว รวมไปถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการแสดงด้วย เช่น นักแสดง อุปกรณ์ประกอบการแสดง เครื่องแต่งกาย เป็นต้น การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงนี้ จะส่งผลให้ผู้สร้างสรรค์สามารถถ่ายทอดผลงานออกมาได้อย่างมีอิสระ ซึ่งควรปรากฏอยู่ในผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์ (ลักษณ์า แสงแดง, **สัมภาษณ์**, 21 กันยายน 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง เพื่อหาคำตอบอันนำไปสู่แนวคิดสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ในงานวิจัย

7) ทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์

แนวคิดและทฤษฎีมีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับการคำนึงถึงทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ เพื่อเป็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้ยกตัวอย่างถึงแนวคิดเรื่องการปะติด หรือคอลลาจ (Collage) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ปรากฏในผลงานทางด้านนาฏศิลป์ และทัศนศิลป์ ว่า

แนวความคิดในการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งปรากฏทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ ยกตัวอย่างการปะติดหรือคอลลาจ (Collage) เป็นการประยุกต์เพื่อออกแบบจัดวางภาพประกอบการแสดง โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องราวเดียวกัน แต่ภาพที่เสนองจะต้องแสดงให้เห็นรูปแบบการแสดงตามวัตถุประสงค์ของผู้สร้างสรรค์ผลงาน หรืออาจจะใช้เรื่องราวเดียวกัน เช่น การนำภาพผู้หญิงหลาย ๆ ภาพมาต่อกันให้เป็นรูปเดียวกัน (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2563)

ในขณะที่ ลักษณะ แสงแดด ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีศิลปะแห่งการหีบยืม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ปรากฏในผลงานทางด้านนาฏศิลป์ และทัศนศิลป์ ไว้ว่า

แนวคิดของศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีศิลปะแห่งการหีบยืม ได้แก่ ไมเคิล โฟคีน (Michel Fokine) มาเรียส เปติปา (Marius Petipa) บ็อบ ฟอสซี่ (Bob Fosse) รูปแบบของแนวคิดการหีบยืมมาจากการหีบยืมผลงานศิลปะมาจัดวางในสถานที่ใหม่ ซึ่งแตกต่างไปจากสถานการณ์ดั้งเดิมของศิลปินในอดีต (ลักษณะ แสงแดด, สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2563)

นอกจากนี้ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้กล่าวถึง การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์โดยการบูรณาการ 3 ศาสตร์ ไว้ว่า

ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์จะประกอบไปด้วย องค์ประกอบการแสดงซึ่งถือว่าเป็นการนำศาสตร์ทั้ง 3 ศาสตร์ มาบูรณาการ ซึ่งประกอบไปด้วยภาพที่ปรากฏในงานนาฏศิลป์ เสียง และการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นการสร้างคุณภาพงานที่ดีให้เกิดขึ้นในมิติต่าง ๆ (จิรายุทธ พนมรักษ์, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งคำถามถึงการคำนึงถึงแนวคิดและทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ ในการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อหาคำตอบในการทดลองการค้นหารูปแบบการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้มีความสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญ ในการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ประกอบไปด้วย การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย สื่อสารสนเทศ การสำรวจข้อมูลภาคสนาม การสัมมนา และประสบการณ์ของผู้วิจัย ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.4.1 การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร

การสำรวจข้อมูลเชิงเอกสารสำหรับงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัย โดยใช้การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ ตำรา เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ และความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ดังต่อไปนี้

3.4.1.1 ข้อมูลเกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือกศิลปิน ศึกษาจากเอกสาร ตำรา หนังสือ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การสัมมนา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการเรียบเรียงข้อมูล ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์และอภิปรายผลต่อไป

3.4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ เป็นข้อมูลสำคัญในการศึกษาการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบ ขั้นตอนการสร้างสรรค์ ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ และจากประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์ การสร้างสรรค์ผลงาน และการอภิปรายผลต่อไป

3.4.2 การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลระดับปฐมภูมิ ทั้งในด้านกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้าน นาฏยศิลป์ และการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน ระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ได้ 2 กลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์
- 2) กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์

3.4.3 สื่อสารสนเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอประเด็นกระบวนการคัดเลือกศิลปิน ระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ในแง่มุมต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ คัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์หรือจริยธรรมทางสังคม เช่น วิดีทัศน์ และสื่อออนไลน์ เป็นต้น เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยในครั้งนี้

3.4.4 การสังเกตการณ์

ผู้วิจัยเข้าร่วมการสังเกตการณ์โดยตรงเกี่ยวกับด้านการแสดงของ นราพงษ์ จรัสศรี รวมทั้ง การเข้าร่วมชมการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์สร้างสรรค์ที่มีรูปแบบหรือแนวคิดที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับ ประเด็นความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการค้นหา ทิศทางสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ของผู้วิจัย ได้แก่ การแสดงผลงานนาฏยศิลป์ สร้างสรรค์ของนราพงษ์ จรัสศรี ศิลปินผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์ร่วมสมัยคนแรกในประเทศไทย

3.4.4.1 การสังเกตการณ์ด้านการแสดงผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์ของ นราพงษ์ จรัสศรี ศิลปินผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยคนแรกในประเทศไทย

ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ของศิลปินที่มีความสามารถหลากหลาย ดังเช่น ผลงานของนราพงษ์ จรัสศรี ผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย อีกทั้งผลงานการสร้างสรรค์ชิ้นนี้เป็นผลงานที่เกิดในระหว่างการเนิกรวิจัย โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมชมแสดงในสถานที่จริง ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาหารูปแบบ แนวความคิดที่มีความน่าสนใจ มีกระบวนการสร้างสรรค์ที่เป็นระบบ รวมถึงการใช้เทคนิคที่มีความแปลกใหม่ เช่น การแสดงชุด วินัส แห่งวิลเลนดอร์ฟ: วิญญาณอิสระปลดปล่อยโลก (Venus of Willendorf) ออกแบบการแสดงโดย นราพงษ์ จรัสศรี จัดแสดงขึ้น ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theater) มหาวิทยาลัยกรุงเทพเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม ถึงวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายการแสดงชุด วินัส แห่งวิลเลนดอร์ฟ: วิญญาณอิสระปลดปล่อยโลก (Venus of Willendorf) ไว้ว่า

การแสดงชุด วินัส แห่งวิลเลนดอร์ฟ: วิญญาณอิสระปลดปล่อยโลก (Venus of Willendorf) เป็นผลงานที่สร้างสรรค์จากประเด็นใหม่ที่แสดงถึงความแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร มีการนำเสนอแนวคิดรูปแบบการปะติด (Collage) อาทิ เช่น การเกิดสงคราม การทิ้งขยะ การประท้วง ทั้งนี้ผู้สร้างสรรค์ผลงานต้องการให้ผู้ชมเกิดการตีความได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ การแสดงยังเป็นเรื่องการคำนึงถึงสภาวะแวดล้อมที่ศิลปินตระหนักถึงเรื่องของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นกับโลก นำมาใช้เป็นประเด็นสำคัญในบทการแสดง คือ เป็นเรื่องของจริยธรรม เพราะฉะนั้นบทของจริยธรรมแบ่งเป็นฉากต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในโลก เช่น เรื่องของขยะ เรื่องของสงคราม เรื่องของการเมืองอีกด้วย (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2563)

ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นการใช้สัญลักษณ์ในงานสร้างสรรค์ผ่านบทบาทของนักแสดง ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้ตีความไว้ว่า “การใช้สัญลักษณ์ของศิลปินในงานชิ้นนี้ คือ นักแสดงใส่วิกผมเป็นตัวแทนของรูปปั้นวิลเลนดอร์ฟสื่อความหมายถึงความอุดมสมบูรณ์ ด้วยลักษณะรูปปั้นที่มี

หน้าอกใหญ่ และมีหน้าท้องใหญ่ เปรียบเสมือนลักษณะของผู้หญิงอ้วน” (จิรายุทธ พนมรักษ์, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2563)

ภาพที่ 3.1 ภาพการแสดงชุด วินัส แห่งวิลเลนดอร์ฟ: วิญญาณอิสระปลดปล่อยโลก
(Venus of Willendorf)

ที่มา: ผู้วิจัย

ในการสร้างบทการแสดงที่เป็นตัวอย่างของการเชื่อมฉากทุกฉาก โดยการสร้างบทการแสดงของนักแสดงชายเป็นผู้ประกอบพิธีกรรม เพื่อปลุกให้รูปปั้นวินัสได้ฟื้นคืนชีพกลับมาเป็นโลกปัจจุบัน และในการเชื่อมฉากแต่ละฉากเข้าด้วยกันจะมีนักแสดงที่รับบทบาทเป็นผู้ประกอบพิธีปรากฏตัวขึ้นมาทุกครั้ง เมื่อเปลี่ยนฉากการแสดงทุกฉาก ศิลปินที่หลีกเลี่ยงด้านของความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้แค่หนีจากงานของผู้อื่น ศิลปินท่านนี้ยังได้หลีกเลี่ยงความซ้ำจากผลงานของตนเอง เรื่องความคิดสร้างสรรค์ (จิรายุทธ พนมรักษ์, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2563)

จากการเข้าร่วมรับชมการแสดงชุด วินัส แห่งวิลเลนดอร์ฟ: วิญญาณอิสระปลดปล่อยโลก(Venus of Willendorf) ประเด็นใหม่ที่แสดงถึงความแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร มีการนำเสนอแนวคิดรูปแบบการปะติด (Collage) รวมทั้งการแสดงยังเป็นเรื่องการคำนึงถึงสภาวะแวดล้อม ช่วงของที่ศิลปินตระหนักถึงเรื่องของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นกับโลก นำมาใช้เป็นประเด็นสำคัญในการออกแบบบทการแสดง ในเรื่องของจริยธรรม ผู้วิจัยได้แรงบันดาลใจเรื่องการคำนึงถึงสภาวะ

แวดล้อม เป็นแนวทางเพื่อสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

3.4.5 การสัมมนา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเข้าร่วมการสัมมนาทั้งในเชิงบรรยาย และเชิงปฏิบัติการ โดยมุ่งเน้นสาระสำคัญของการเข้าร่วมงานสัมมนาทั้งในด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ และในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ การสัมมนาในรายวิชาการจัดการทางศิลปกรรม หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนทรรศนะของนิสิตระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิตสาขา นาฏศิลป์ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ สาขาวิชาทัศนศิลป์ และสาขาวิชาขานฉิมศิลป์ ซึ่ง เนื้อหานำเสนอเกี่ยวกับข้อบกพร่องด้านเนื้อหาในหนังสือทำเนียบศิลปินระดับชาติ ในงานโครงการเสวนาและนำเสนอผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัย จัดโดย นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต รุ่น 12 เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2562 ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theater) มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลภาคสนามด้วยการเข้าร่วมชมการแสดงผลงาน สร้างสรรค์ทางด้านศิลปะการแสดง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการค้นหาทิศทางสำหรับการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ของผู้วิจัย ได้แก่

1) การเข้าร่วมเสวนาโครงการเสวนาและนำเสนอการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัยในงาน Blinded จัดโดย นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต รุ่น 12 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2562 ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theater) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในศาสตร์ต่าง ๆ เข้าร่วมให้ความรู้ ได้แก่

1.1) ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ตำแหน่งศาสตราจารย์วิจัยแห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย

1.2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณศักดิ์ สุชี ผู้อำนวยการศิลป์คณะละคร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และหัวหน้าภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

1.3) อาจารย์ ดร. วิชชุดา วุธาติศย์ ข้าราชการบำนาญ อดีตดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์และการวิจัยทางด้านนาฏยศิลป์

ภาพที่ 3.2 ภาพการเสวนาในโครงการเสวนาและนำเสนอการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย
ในงาน Blinded
ที่มา: ผู้วิจัย

การเข้าร่วมโครงการเสวนาและนำเสนอผลงานศิลปะการแสดงร่วมสมัย ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตการณ์กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบนาฏยศิลป์ร่วมสมัย สามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการทดลอง เพื่อออกแบบองค์ประกอบในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

3.4.6 เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์

ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อสร้างมาตรฐานให้กับศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานกับงานวิจัยสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยนำเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ๆ ไปใช้เปรียบเทียบคุณภาพของผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งปรากฏอยู่ในองค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏยศิลป์ทั้ง 8 ประการ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง ดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2 หัวข้อเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน ทั้งนี้ วิชชุดา

รุชาทิตย์ ได้อธิบายเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ที่ส่งผลต่องานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ โดยเกณฑ์มาตรฐานนี้ได้ดำเนินการในระหว่างประมาณปี พ.ศ. 2553 - 2555 ซึ่งประกอบไปด้วยเกณฑ์ทั้งหมด 10 ข้อ ประกอบด้วย 1) เป็นผู้มีจิตวิญญาณ และ เป็นศิลปิน 2) มีประสบการณ์ 3) เป็นผู้มีความสามารถหลากหลายแบบ เรียกว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นพหุสูตรอบด้าน 4) มีความเป็นผู้นำ และเป็นผู้บุกเบิก 5) มีปรัชญาในการทำงาน 6) มีการสร้างสรรค์ 7) มีรสนิยม 8) มีการถ่ายทอดความรู้ 9) เป็นผู้หายาก 10) มีจรรยาบรรณและได้เพิ่มเติมอีก 1 ข้อ ตามความคิดเห็นของ ศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี คือ ความหลงใหล (Passion) ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ในด้านการสร้างมาตรฐานของงานสร้างสรรค์ (วิชชุดา รุชาทิตย์, **สัมภาษณ์**, 21 กันยายน 2563)

ทั้งนี้ ธรากร จันทนะสาโร ได้อธิบายเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ที่ผลต่อการ สร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

เกณฑ์มาตรฐานศิลปินมีประโยชน์ในด้านการตั้งมาตรฐานของงาน สร้างสรรค์ของตนเองว่าจะไปถึงระดับที่เรียกว่าคุณภาพอย่างมีมาตรฐานหรือไม่เป็น อีกหนึ่งแรงกระตุ้นให้กับผู้สร้างสรรค์ผลงาน ในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างขันแข็ง เหมาะสมกับแนวคิดและต้องไม่คิดอยู่ภายใต้กรอบที่คับแคบ แต่ควรจะมีอย่าง กว้าง ๆ ในฐานะเป็นงานศิลปะเกณฑ์มาตรฐานศิลปินจึงเป็นอีกหนึ่งทางออกสำคัญ ของผู้วิจัยทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่จะจินตนาการคุณภาพผลงานของตนเอง (ธรากร จันทนะสาโร, **สัมภาษณ์**, 23 พฤษภาคม 2563)

จากข้อความข้างต้น ผู้วิจัยจะนำเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ไปใช้ในการเปรียบเทียบ คุณภาพของผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน

ระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งปรากฏอยู่ในองค์ประกอบการแสดงทั้ง 8 ประการ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง

3.4.7 ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย

การสร้างสร้งงานนาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยมีประสบการณ์ทางด้านศิลปะการแสดง เช่น ทักษะด้านนาฏยศิลป์ไทย และนาฏยศิลป์ไทยร่วมสมัย ทั้งในฐานะบทบาทของนักแสดง บทบาทของผู้ออกแบบสร้งสร้งผลงาน และบทบาทของผู้ถ่ายทอด ซึ่งจากประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยที่ผ่านมา ได้เกิดเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำมาบูรณาการกับข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ที่จะนำไปสู่การสร้างสร้งงานนาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ทั้งนี้ ธีรกร จันทนะสาโร ได้กล่าวถึงความสำคัญของประสบการณ์ของผู้วิจัยกับการสร้งสร้งผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

ประสบการณ์ของผู้วิจัยที่มีต่อการสร้งสร้งงานนาฏยศิลป์นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งประสบการณ์การสร้งสร้งผลงานเป็นปัจจัยสำคัญแสดงออกถึงบุคลิก ลักษณะของตัวตนของศิลปินอย่างถ่องแท้ โดยเฉพาะเมื่อปรากฏในงานด้านนาฏยศิลป์ ทำให้ผลงานเหล่านั้นสะท้อนภาพและแสดงสัญลักษณ์ หรือที่เรียกว่าลายเซ็น (Signature) ของศิลปินให้ปรากฏอยู่ในทุก ๆ ผลงานไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง (ธีรกร จันทนะสาโร, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2563)

การนำประสบการณ์ส่วนตัวในบทบาทนักแสดง บทบาทผู้ออกแบบและบทบาทผู้ถ่ายทอด มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการสร้งสร้งทางด้านนาฏยศิลป์ ดังที่ ณีฎฐ์พัฒน์ ผลพิกุล ได้แสดงอธิบายถึงความสำคัญของประสบการณ์ ไว้ว่า

ผู้ที่มีประสบการณ์มากก็จะได้เปรียบกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย และประสบการณ์จะเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการสร้งสร้งผลงาน ทั้งทางด้านของรูปแบบจินตนาการ ทักษะหรือแนวคิดต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน ซึ่งจะทำให้ผลงานนั้นมี

ความหลากหลายแปลกใหม่ รวมถึงอาจจะทำให้ผลงานนั้น ๆ ดูไม่ซ้ำซากจำเจ
(ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 21 กรกฎาคม 2563)

ภาพที่ 3.3 ภาพบทบาทนักแสดงในการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์
ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (LET THE WORLD PEACE FLY)
ที่มา: BU Theatre Company

ดังนั้นผู้วิจัยสรุปได้ว่าประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยข้างต้นนี้ ผู้วิจัยบทบาทนักแสดงในการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ปล่อยสันติภาพโลกให้โบยบิน (LET THE WORLD PEACE FLY) ประสบการณ์สร้างองค์ความรู้ ลองผิดลองถูก เรียนรู้จากการทดลอง ซึ่งผู้วิจัยจะนำประสบการณ์ที่สั่งสมมาตั้งแตอดีตมาเป็นเครื่องมือในการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งนี้ อันก่อให้เกิดรูปแบบการแสดงที่มีความแปลกใหม่ ไม่เหมือนใครโดยการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้สามารถสะท้อนถึงอัตลักษณ์และรสนิยมของผู้สร้างสรรค์ได้อย่างชัดเจน

3.5 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ มีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

3.5.1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา หนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.5.2 การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์ นักวิชาการและศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย

3.5.3 การศึกษาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการงานวิจัย เพื่อค้นหาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์

3.5.4 การนำข้อมูล จากหัวข้อ 3.5.1-3.5.3 ที่ได้มาวิเคราะห์ จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์

3.5.5 ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในแต่ละครั้งร่วมปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ ทำการตรวจสอบ พร้อมทั้งการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการวิจัยในลำดับต่อไปตลอดจนการดำเนินการวิจัยนั้นเสร็จสมบูรณ์

3.5.6 นำเสนอผลงานนาฏศิลป์จัดการแสดงต่อสาธารณชน อีกทั้งจัดให้มีการวิพากษ์เพื่อรับฟังความคิดเห็น ตอบแบบสอบถาม ประเมินผลและรายงานผล

3.5.7 การนำผลการวิจัยที่ได้มาอภิปรายผลและสรุปผลการวิจัย พร้อมกับข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งต่อไป ลำดับต่อไปจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์และเผยแพร่ผลการวิจัยสู่สาธารณชนต่อไป

3.6 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการงานวิจัย

รายนามผู้ที่เกี่ยวข้องในการวิจัยการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้จำแนกรายนามตามประเด็นการสัมภาษณ์ไว้ 2 กลุ่ม อันได้แก่ กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องด้านกระบวนการคัดเลือกศิลปิน และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์

3.6.1 กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องด้านกระบวนการคัดเลือกศิลปิน

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการงานวิจัยฉบับนี้ คือ นักวิชาการและศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการงานวิจัย ในด้านกระบวนการคัดเลือกศิลปิน อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมรายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการงานวิจัยฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

1) อาจารย์ ดร. วิชชุดา รุธาพิศย์ ข้าราชการบำนาญ อดีตดำรงตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์และการวิจัยทางด้านนาฏศิลป์

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณศักดิ์ สุขี ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศิลป์ คณะละครมหาวิทยาลัยกรุงเทพ และหัวหน้าภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนูญศักดิ์ เรืองเดช ตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

4) อาจารย์ ชำมรงค์ บุญราช ตำแหน่งนักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการสำนัก การสังคีต กระทรวงวัฒนธรรม นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น 11

5) อาจารย์ สุเมธ ป้อมป้องภัย ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น 11

6) อาจารย์ ดร. กุลนาถ พุ่มอำภา ตำแหน่งอาจารย์สาขาวิชาศิลปและศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

7) อาจารย์ จรรย์ เทียงสุรินทร์ ผู้กำกับการแสดงร่วมสมัย โครงการเสวนาและ นำเสนอการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัยในงาน Blinded

8) อาจารย์ วิราณี แฉนทอง อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปและการละคร คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องด้านกระบวนการคัดเลือกศิลปิน โดยใช้วิธีการ สัมภาษณ์ทั้งแบบรายบุคคล และแบบกลุ่ม โดยการใช้คำถามในการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด และ คำถามแบบปลายปิด ดังปรากฏในตารางที่ 3.1 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านกระบวนการคัดเลือก ศิลปิน

ตารางที่ 3.1 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านกระบวนการคัดเลือกศิลปิน

ที่มา: ผู้วิจัย

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
อ.ดร. วิชชุดา วุธาติศย์	11 กรกฎาคม 2563 22 สิงหาคม 2563 5 กันยายน 2563	เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน กระบวนการคัดเลือกศิลปิน
ผศ.ดร. พรรณศักดิ์ สุชี	17 กันยายน 2563	นาฏยศิลป์ร่วมสมัย
	23 พฤษภาคม 2563	องค์ประกอบการแสดง กระบวนการคัดเลือกศิลปิน
ผศ.ดร. มนุศักดิ์ เรืองเดช	28 กุมภาพันธ์ 2564	กระบวนการคัดเลือกศิลปิน
อ. ชำมรงค์ บุญราช	16 มิถุนายน 2563	กระบวนการคัดเลือกศิลปิน
	7 พฤศจิกายน 2563	เกณฑ์การคัดเลือกศิลปิน
	30 ธันวาคม 2563	เกณฑ์การคัดเลือกศิลปินเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ องค์ประกอบการแสดง
อ. สุเมธ ป้อมป้องภัย	15 พฤศจิกายน 2563	เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน
	19 ตุลาคม 2563	
อ.ดร. กุลนาถ พุ่มอำภา	7 มกราคม 2564	เกณฑ์มาตรฐานศิลปิน
อ. จันท์ เทียงสุรินทร์	17 กันยายน 2562	กระบวนการคัดเลือกศิลปิน
อ. วิราณี แฉ่นทอง	17 กันยายน 2562	กระบวนการคัดเลือกศิลปิน

3.6.2 กลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านนาฏยศิลป์สร้างสรรค์

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยฉบับนี้ คือ นักวิชาการและศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ในด้านการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยทั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมรายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

- 1) ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี ตำแหน่งศาสตราจารย์วิจัยแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยคนแรกของประเทศไทยและเป็นผู้ก่อตั้งสาขาวิชานาฏศิลป์ตะวันตก ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัทรินทร์ สันติอักษรธนะ ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเลขานุการคณะกรรมการบริหาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3) รองศาสตราจารย์ อมรา กล้าเจริญ นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทยข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- 4) รองศาสตราจารย์ พิเศษ ดร. บุปผาชาติ อุปถัมภ์นรากร นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
- 5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเศษ รานี ชัยสงคราม นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย ข้าราชการบำนาญ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร
- 6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธรากร จันทนะสาโร ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้ศิลปกรรมเพื่อความยั่งยืน และเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการทางด้านการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ตะวันตก
- 7) รองศาสตราจารย์ สมชาย พูลพิพัฒน์ ข้าราชการบำนาญมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทย
- 8) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรภพ ตรีประสาน อาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- 9) อาจารย์ ดร. สิริธร ศรีชลาคม ตำแหน่งรองคณบดีด้านกิจการนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 10) อาจารย์ ดร. อภิโชติ เกตุแก้ว นักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์
- 11) อาจารย์ ดร. ภคพร หอมนาน ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- 12) อาจารย์ ดร. ณัฐพร เพ็ชรเรือง ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชชนบุรี

13) อาจารย์ ดร. นัฏภรณ์ พูลภักดี ตำแหน่งประธานสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

14) อาจารย์ ดร. ณัฐพัฒน์ ผลพิกุล ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

15) อาจารย์ ดร. ลักษณ์า แสงแดง ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

16) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประวิทย์ ฤทธิบุญย์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

17) อาจารย์ ดร. จิรายุทธ พนมรัักษ์ นักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์

จากรายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม โดยใช้คำถามในการสัมภาษณ์แบบปลายเปิดและคำถามแบบปลายปิด ข้อมูลดังที่ปรากฏในตารางที่ 3.2 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์

ตารางที่ 3.2 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์

ที่มา: ผู้วิจัย

รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
ศ.ดร. นราพงษ์ จรัสศรี	6 มิถุนายน 2563	นาฏศิลป์หลังสมัยใหม่
		นาฏศิลป์ร่วมสมัย
		นาฏศิลป์สร้างสรรค์
	16 พฤษภาคม 2563	การวิจัยเชิงสร้างสรรค์
	11 กรกฎาคม 2563	องค์ประกอบการแสดง
	17 กันยายน 2563	ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง
	18 ตุลาคม 2563	กับหัวข้องานวิจัย
	30 พฤศจิกายน 2563	แนวคิดการสร้างสร้งงาน
	30 ธันวาคม 2563	นาฏศิลป์
	1 มกราคม 2564	รูปแบบการสร้างสร้งงาน
16 มกราคม 2564	นาฏศิลป์	
ผศ.ดร. พชรินทร์ สันติอัฐวรรณ	15 สิงหาคม 2563	การวิจัยเชิงสร้างสรรค์
รศ. อมรา กล้าเจริญ	22 กรกฎาคม 2563	นาฏศิลป์ไทย
		การวิจัยเชิงสร้างสรรค์
ผศ.(พิเศษ) รานี ชัยสงคราม	24 กันยายน 2563	นาฏศิลป์ไทย
รศ. (พิเศษ) ดร. บุปผชาติ อุปลัมภ์นรากร	28 กันยายน 2563	นาฏศิลป์ไทย
ผศ.ดร. ธารากร จันทนะสาโร	23 พฤษภาคม 2563	นาฏศิลป์สร้างสรรค์
	6 มิถุนายน 2563	การวิจัยเชิงสร้างสรรค์
	26 กันยายน 2563	รูปแบบของการสร้งงาน
		นาฏศิลป์
		ความคิดสร้างสรรค์
		ทฤษฎีทางด้านนาฏศิลป์
		ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์
		สัญลักษณ์ในการสร้งงาน
	นาฏศิลป์	
	ประสบการณ์ของผู้วิจัยกับการ	

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการวิจัย	วันที่สัมมนา	ประเด็นคำถาม
		สร้างสรรค์ผลงานทางด้าน นาฏยศิลป์
		องค์ประกอบการแสดง
		แนวคิดการสร้างสรรคงาน นาฏยศิลป์
รศ. สมชาย พูลพิพัฒน์	23 พฤศจิกายน 2563	ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง กับหัวข้องานวิจัย
ผศ. วรภพ ตรีประสาน	14 สิงหาคม 2563	ทฤษฎีทางด้านนาฏยศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์
อ. ดร. สิริธร ศรีชลาคม	20 มีนาคม 2564	องค์ประกอบการแสดง
อ. ดร. อภิโชติ เกตุแก้ว	30 พฤศจิกายน 2563	องค์ประกอบการแสดง
	24 กันยายน 2563	นาฏยศิลป์สร้างสรรค์
		องค์ประกอบการแสดง
		รูปแบบของการสร้างสรรค์งาน นาฏยศิลป์
	6 มิถุนายน 2563	ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง กับหัวข้องานวิจัย
อ.ดร. ภคพร หอมนาน	24 กันยายน 2563	รูปแบบของการสร้างสรรค์
อ.ดร. ณิชฐพร เพ็ชรเรือง	10 พฤศจิกายน 2563	คนรุ่นใหม่
		องค์ประกอบการแสดง
	11 พฤศจิกายน 2563	ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับ หัวข้องานวิจัย
	21 กันยายน 2563	รูปแบบของการสร้างสรรค์งาน นาฏยศิลป์
		แนวคิดการสร้างสรรคงาน นาฏยศิลป์
อ.ดร. นันฎภรณ์ พูลภักดี	18 ตุลาคม 2563	ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับ หัวข้องานวิจัย

รายนามผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการวิจัย	วันที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถาม
อ.ดร. ณิชฐ์พัฒน์ ผลพิกุล	21 กรกฎาคม 2563	องค์ประกอบการแสดง
		ประสบการณ์ของผู้วิจัยกับ การสร้างสรรค์ผลงานทางด้าน นาฏยศิลป์
	21 กันยายน 2563	รูปแบบของการสร้างสรรค์งาน นาฏยศิลป์
		แนวคิดการสร้างสรรค์งาน นาฏยศิลป์
อ.ดร. ลักษณ์า แสงแดง	8 พฤศจิกายน 2563	ความคิดสร้างสรรค์
		คนรุ่นใหม่
		องค์ประกอบการแสดง
	21 กันยายน 2563	แนวคิดการสร้างสรรค์งาน นาฏยศิลป์
	26 มิถุนายน 2563 12 กันยายน 2563	รูปแบบของการสร้างสรรค์งาน นาฏยศิลป์
ผศ. ประวิทย์ ฤทธิบูลย์	12 กรกฎาคม 2563	รูปแบบของการสร้างสรรค์งาน นาฏยศิลป์
อ.ดร. จิรายุทธ พนมรัักษ์	21 พฤศจิกายน 2563	ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับ หัวข้องานวิจัย
		รูปแบบของการสร้างสรรค์งาน นาฏยศิลป์
		แนวคิดการสร้างสรรค์งาน นาฏยศิลป์ ความคิดเห็นที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน งานวิจัย

จากตารางที่ 3.2 รายนามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และสัมภาษณ์จากนักวิชาการและศิลปิน จากนั้นผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์ถึงประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นองค์ความรู้ในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนการพัฒนาผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ให้มีคุณภาพและความชัดเจน

3.7 สรุปบท

ในบทที่ 3 ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย รูปแบบของงานวิจัย การออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ งานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย ซึ่งเป็นวิธีการดำเนินงานวิจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง อันจะนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ต่อไปในบทที่ 4

บทที่ 4

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์

4.1 อารัมภบท

ในบทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้กล่าวถึงรูปแบบงานวิจัยการออกแบบงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ งานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยและขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย ซึ่งบทที่ 4 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์นี้ ผู้วิจัยจะได้อธิบายถึงการ การวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์และการอภิปรายผล โดยผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์เรื่อง การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้นำคำถามในงานวิจัยมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบ โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.2.1 รูปแบบการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

ในการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นหารูปแบบการแสดง จากการออกแบบองค์ประกอบการแสดงทั้ง 8 ประการ โดยผู้วิจัยได้แบ่งการทดลองออกเป็น การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ออกเป็น 5 ครั้ง ดังต่อไปนี้

4.2.1.1 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 1

การทดลองเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงองค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ในเบื้องต้น 3 ประการ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดงและการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้เริ่มต้นการทดลอง

ปฏิบัติการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ครั้งที่ 1 อีกทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาหัวข้อผลงานทางนาฏศิลป์
สร้างสรรค์ที่ผ่านมา โดยมีความประสงค์ที่หลีกเลี่ยงหัวข้องานวิจัยที่มีใช้เป็นประเด็นใหม่ ดังที่
นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวว่า “หัวข้อการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่ใหม่ทำได้ยากขึ้นทุก
วัน เพราะในเวลาที่ผ่านมามีหัวข้อที่แปลกใหม่เกิดขึ้นมากมาย” (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์,**
4 กันยายน 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ใช้ทิศทางในเรื่องของความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือก
ศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ มาเป็นประเด็นในการสร้างสรรค์งานซึ่งเป็นที่ประจักษ์ว่ายังไม่
เคยมีใครได้นำหัวข้อในทิศทางนี้มาสร้างสรรค์เป็นหัวข้อในงานนาฏศิลป์ เพื่อค้นหาการดำเนินเรื่อง
ของการแสดง ตลอดจนการออกแบบการแสดงและองค์ประกอบในการแสดงในด้านอื่น ๆ ต่อไป

1) การออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1

ในการทดลองเพื่อค้นหารูปแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์สำหรับการ
ออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1) แรงแบนตาลใจที่ได้รับก่อนสร้างสรรค์การแสดง

เนื่องจากผู้วิจัยได้พบกับปัญหาถึงความไม่สมบูรณ์ของกระบวนการคัดเลือก
ศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์และเห็นว่าเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปินทางด้านนาฏศิลป์
ขาดรับกับคุณสมบัติที่ขาดหายไป โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่อง
บุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ 10 ข้อ ของ วิชชุดา ฐราทิตย์ และนราพงษ์ จรัสศรี ได้เพิ่มเติม
มาตรฐานของศิลปินอีก 1 ข้อ ได้แก่ ความหลงใหล ซึ่งเป็นสิ่งที่ศิลปินต้องมีอยู่ในตัวตนของศิลปิน
และในผลงานของศิลปินเอง คุณสมบัติที่ได้กล่าวมานี้จึงเป็นคุณสมบัติที่พึงมี ในการนำมาเป็น
กฎเกณฑ์พิจารณาในการให้รางวัลศิลปิน จึงเป็นที่มาของเป็นประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์
บทการแสดงของผู้วิจัยในครั้งนี้

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหัวข้อผลงานทางนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่ผ่านมา โดยมี
ความประสงค์ที่จะหลีกเลี่ยงหัวข้องานวิจัยเดิมที่เคยมีการนำมาเป็นประเด็นในการสร้างสรรค์ผลงาน
ทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งหัวข้อที่ยังไม่เคยนำมาเป็นประเด็นในการสร้างสรรค์ทำได้ยากขึ้นทุกวัน

เพราะในเวลาที่ผ่านมาได้มีหัวข้อที่แปลกใหม่เกิดขึ้นมากมาย ผู้วิจัยจึงได้ใช้ทิศทางในเรื่องของความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ มาเป็นประเด็นในการสร้างสรรค์งานซึ่งเป็นที่ประจักษ์ว่ายังไม่เคยมีใครได้นำหัวข้อในทิศทางนี้มาสร้างสรรค์เป็นหัวข้อในงานนาฏยศิลป์มาก่อน ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นที่มาของแรงบันดาลใจที่ผู้วิจัยได้นำมาสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงประเด็นใหม่ที่เกี่ยวกับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ไว้ว่า

แรงบันดาลใจสามารถนำไปสู่ประเด็นของการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะสิ่งสำคัญที่สุด คือ ประเด็นที่จะนำมาสร้างเป็นผลงานนั้น จะต้องเป็นประเด็นใหม่ที่แตกต่างไปจากหัวข้อเดิม ๆ ซึ่งแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานอาจมาจากสิ่งธรรมดารอบ ๆ ตัวที่มองข้าม ทำให้ไม่มีใครเห็นความสำคัญของสิ่งธรรมดาสามัญที่คนมองข้ามนั้นไป (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 4 กันยายน 2563)

นอกจากนี้ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ไว้ว่า

การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ซึ่งมีความท้าทายต่อวงการนาฏยศิลป์ ว่าด้วยเรื่องผลการมอบรางวัลกับชะตากรรมของศิลปินภายใต้ความยุติธรรมของระบบการให้รางวัล ซึ่งในการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ เริ่มจากการได้รับแรงบันดาลใจจากสิ่งเร้า ซึ่งสิ่งเร้านี้จะมีอิทธิพลต่อจิตใจและจิตวิญญาณให้เกิดพลังภายในที่อยากจะทำกิจกรรมนี้ต่อไปจนบรรลุผลสำเร็จ จึงเป็นแรงบันดาลใจหาเพื่อหาสิ่งเร้าในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ชุดการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 11 กรกฎาคม 2563)

ดังนั้นในการออกแบบการแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจมาจากเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปินจากงานวิจัยเรื่อง เกณฑ์การสร้างมาตรฐานการยกย่องศิลปิน ต้นแบบนาฏศิลป์ของ วิชชุตา วุธาทิตย์ งานวิจัยเรื่อง เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทางด้านนาฏศิลป์ ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนจุฬาฯ 100 ปี ศึกษาถึงแนวคิดของศิลปินผู้ที่มีมาตรฐานควรค่าแก่การยกย่อง มาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบโครงสร้างบทการแสดงซึ่งจะได้อธิบายถึงรายละเอียดต่อไป

1.2) การวางโครงเรื่องการแสดง

การวางโครงเรื่องเปรียบเสมือนเส้นทางที่นำผู้วิจัยไปสู่จุดมุ่งหมายได้อย่างแม่นยำ ตรงตามวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ เนื่องจากโครงเรื่องของการแสดงจะเป็นแนวทางที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ได้ตรงตามประเด็นที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้วางโครงเรื่องการแสดง จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่ปรากฏอยู่ในบทที่ 2 ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้วางโครงเรื่องจากเกณฑ์การสร้างมาตรฐานการยกย่องศิลปิน ต้นแบบนาฏศิลป์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาเป็นเรื่องราวที่จะใช้เป็นข้อมูล หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องความสำคัญในการวางโครงเรื่องของการแสดง จากความคิดเห็นของนักวิชาการและศิลปิน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเกี่ยวกับการวางโครงเรื่องของการแสดงไว้ว่า

CHULALONGKORN UNIVERSITY

โครงเรื่องของการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ผลงานการแสดง ผู้วิจัยควรแบ่งการแสดงออกเป็นองค์ให้ชัดเจนเพื่อความหลากหลายและครอบคลุมเนื้อหาที่จะนำเสนอ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2563)

1.3) บทการแสดง

ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์มาตรฐานการยกย่องศิลปินทางด้านนาฏยศิลป์มาเป็นแนวทางในการสร้างโครงสร้างบทการแสดง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยเห็นภาพของโครงสร้างการแสดงเพื่อสื่อสารกับผู้ชม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นรูปแบบการเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ แต่คำนึงถึงการวางโครงสร้างบทการแสดงให้ครอบคลุมสาระสำคัญของเรื่องอย่างครบถ้วน ดังนั้นในการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1 นี้ ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์นำมาออกแบบบทการแสดง โดยแบ่งออกเป็น 11 องค์กร ประกอบด้วย

องค์กร 1 จิตวิญญาณความเป็นศิลปิน (Spiritual) นำเสนอแนวคิดจิตวิญญาณของความเป็นศิลปินของการมีปณิธานแน่วแน่ในทางด้านนาฏยศิลป์

องค์กร 2 รสนิยม (Taste) นำเสนอแนวคิดของการมีรสนิยมซึ่งเป็นคุณสมบัติศิลปินที่ดีสร้างมาตรฐานรสนิยมของตัวเอง จนเป็นที่ยอมรับ ด้วยวิธีการสร้างงานที่เป็นกระบวนการอย่างมีเหตุผล

องค์กร 3 ประสบการณ์ (Experience) นำเสนอแนวคิดทักษะและความชำนาญทางนาฏยศิลป์ ศิลปินผู้มีความรู้หลากหลาย และยังคงพัฒนาตนเองอย่างไม่หยุดยั้ง

องค์กร 4 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) นำเสนอแนวคิดกิจกรรมพิธีกรรมไหว้ครูที่มีความศรัทธายึดมั่นไม่สั่นคลอนต่อเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

องค์กร 5 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) นำเสนอแนวคิดศิลปินผู้นำที่มากด้วยความรู้และประสบการณ์รอบตัวมาบูรณาการศิลปกรรมนำมาสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์

องค์กร 6 สร้างสรรค์ (Creativity) นำเสนอแนวคิดความสามารถของศิลปินที่จะประยุกต์ความรู้และความงามให้เข้ากับบริบทต่าง ๆ สร้างสรรค์ผลงานของตนอย่างเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีการถ่ายทอดความรู้ว่าด้วยการสร้างสรรค์ผลงาน

องค์กร 7 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) นำเสนอศิลปินหญิงอิสตอรา ดันแคน (Isadora Duncan) ซึ่งเป็นศิลปินผู้บุกเบิกศิลปะการเต้นในยุคแรกเริ่ม

องค์กร 8 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) นำเสนอแนวคิดการเป็นครูผู้สร้างครุนาฏยศิลป์ไทย ครูผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ด้านทักษะนาฏยศิลป์ไทยให้กับลูกศิษย์

องค์ 9 ผู้หายาก (Rarity) นำเสนอประเด็นบุคคลในวงการนาฏศิลป์ซึ่งเป็นบุคคลมากด้วยความสามารถที่หายากของวงการนาฏศิลป์

องค์ 10 จรรยาบรรณ (Ethic) นำเสนอจรรยาบรรณของวิชาชีพ

องค์ 11 หลงใหล (Passion) นำเสนอแนวศิลปินที่มีความหลงใหลในผลงานการสร้างสรรค์และผลงานนั้นสร้างความหลงใหลให้กับผู้ชม

ผู้วิจัยจึงสรุปการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1 มีกระบวนการออกแบบบทการแสดงมาจากแรงบันดาลใจ การวางโครงเรื่องของการแสดง และโครงสร้างบทการแสดง ทำให้ผู้วิจัยได้นำคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ทั้งหมดมาสร้างเป็นบทการแสดง โดยใช้การตีความตามคำที่อธิบายถึงคุณสมบัติ อีกทั้งเป็นตัวบอกทิศทางสู่การพัฒนาผลงานสร้างสรรค์เพื่อค้นหารูปแบบขององค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ด้านอื่น ๆ ในลำดับต่อไป

2) การคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 1

ในการคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้เริ่มจากการค้นหาทักษะของนักแสดงให้เป็นส่วนหนึ่งของการคัดเลือกนักแสดงโดยพิจารณาถึงทักษะที่มีพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) และศิลปะการละคร (Drama) เป็นสำคัญ โดยการคัดเลือกนักแสดงจำนวน 12 คน และไม่ได้จำกัดเพศของนักแสดง แต่ในครั้งแรกนี้ผู้วิจัยได้ทดลองใช้นักแสดงหญิงจำนวน 12 คน เพราะในการศึกษาการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์นั้น ยังมีได้ให้ความสำคัญกับการระบุเพศของนักแสดง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกทักษะของนักแสดงโดยพิจารณาถึงทักษะที่มีพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ (Dance) นาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) และศิลปะการละคร (Drama) ดังที่ ลักษณะแสงแดง ได้อธิบายเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดงในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การคัดเลือกนักแสดงอันดับแรกจะต้องคำนึงถึงทักษะความสามารถที่หลากหลาย เช่น การเคลื่อนไหวนาฏศิลป์ (Dance) นาฏศิลป์ไทย (Thai

Dance) ทักษะการแสดงละคร (Drama) ขึ้นอยู่กับรูปแบบการแสดงของผู้สร้างสรรค์ผลงาน การใช้นักแสดงที่มีทักษะนาฏศิลป์เป็นพื้นฐาน จะช่วยให้นักแสดงสามารถเข้าใจรูปแบบการเคลื่อนไหวและสื่อสารออกมาได้ดีมากยิ่งขึ้น (ลักษณ์ แสงแดง, สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2563)

ในการคัดเลือกนักแสดงอันดับแรกจะต้องคำนึงถึงทักษะความสามารถที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับรูปแบบการแสดงของผู้สร้างสรรค์ผลงานแล้ว ผู้วิจัยได้คำนึงถึงคุณสมบัติด้านทักษะทางด้านนาฏศิลป์เป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับลักษณะของนักแสดงที่ดีอีกด้วย เช่น ความมีวินัย ความรับผิดชอบ การอุทิศตนในการฝึกซ้อม และความพยายามมุ่งมั่น เป็นต้น อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักแสดงที่ผู้วิจัยคาดหวัง ทั้งนี้เพราะนักแสดงเป็นองค์ประกอบในการแสดงนาฏศิลป์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลให้งานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์สามารถดำเนินไปสู่ความสำเร็จได้ รายละเอียดนักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค ครั้งที่ 1 ปรากฏในตารางที่ 4.1 ประกอบด้วย

ตารางที่ 4.1 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค ครั้งที่ 1
ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	นางสาวชลธิมา สุขสนิท นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	<p>นางสาวปิยวดี เปรมอนันต์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาววิมล พิกระทุ่ม นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวณัฐกานต์ เฟ็งสุพรรณ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	<p>นางสาวจิตติพร พรหมมาศ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวประภาวดี บุตรศรีไผ่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวอภิญญา ดิลกจาตุรนต์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	<p>นางสาวกฤตติญา แสงย่อย นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวอริศรา สร้อยปทุม นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวสุพรรณษา สังคะติทา นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	นางสาวภาทิพย์ ทองมาก นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร
	นางสาวปณิชา สิทธิศักดิ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร

จากตารางที่ 4.1 สรุปนักแสดงในการปฏิบัติการทดลองเพื่อหารูปแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถด้านการเคลื่อนไหวร่างกายในรูปแบบลีลานาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) และใช้เทคนิคศิลปะการละคร (Drama) ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 12 คนประกอบด้วยนักแสดงหญิง 12 คน

3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ครั้งที่ 1

ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีทดลองจากการทำตามคำสั่งของผู้วิจัย ซึ่งในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งนี้ ได้รับแรงบันดาลใจมาจาก เกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินจากงานวิจัยเรื่อง เกณฑ์การสร้างมาตรฐานการยกย่องศิลปินต้นแบบนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเอาไว้ในการออกแบบบทแสดงแต่ละองค์ที่ได้กล่าวในข้างต้น

จากการที่ผู้วิจัยได้ทดลองการปฏิบัติการสร้างสรรค์การแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการทดลองค้นหาแนวทางการเคลื่อนไหวตามชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การทดลองลีลานาฏศิลป์ด้วยการใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวนาฏศิลป์ตะวันตก บัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) การทดลองใช้ลีลานาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) และใช้เทคนิคศิลปะการละคร (Drama) เพื่อสื่อสารประเด็นอย่างตรงไปตรงมา ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้โดยง่าย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษานาฏศิลป์สร้างสรรค์ในประเทศไทยเกี่ยวกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ซึ่ง ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายถึงการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์นั้น สามารถบอกความหมายชัดเจนได้ว่า นักแสดงนั้นกำลังสื่อสารอะไรออกมา หรือกำลังจะส่งสารอะไรให้กับผู้ชมการแสดง ซึ่งลีลานาฏศิลป์เป็นสิ่งที่บ่งบอกความหมายที่สร้างความชัดเจนให้แก่ผู้ชมการแสดง ที่สำคัญต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของนักแสดงเป็นสำคัญ (ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 21 กันยายน 2563)

ลีลานาฏศิลป์เป็นสิ่งที่บ่งบอกความหมายที่สร้างความชัดเจนให้แก่ผู้ชมการแสดง และผู้วิจัยควรให้ความสำคัญ ดังที่ วิชชุดา วุธาพิทย ได้อธิบายเกี่ยวกับการทดลองเพื่อหารูปแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ไว้ว่า

การทดลองเพื่อหารูปแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ต้องเริ่มตั้งแต่การออกแบบบทการแสดง การวางโครงเรื่องการแสดง การคัดเลือกนักแสดง และการทดลองพัฒนาการแสดงมีความจำเป็นต้องทดลองในหลาย ๆ ครั้ง แล้วคัดเลือกการแสดงที่ลงตัวมากที่สุดสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน ทำให้การแสดง

เป็นลักษณะเด่นแล้ว จึงนำมาขยายให้มีความสำคัญขึ้นมา (วิชชุดา วุธาติศย์, สัมภาษณ์, 11 กรกฎาคม 2563)

การทดลองเพื่อหารูปแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ต้องเริ่มตั้งแต่การออกแบบบทการแสดง การวางโครงเรื่องการแสดง การคัดเลือกนักแสดง และการทดลองพัฒนาการแสดงมีความจำเป็นต้องทดลองในหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งในการพัฒนาการปฏิบัติการทดลองครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้ทดลองจากการออกแบบลีลาตามคำสั่งของผู้วิจัย โดยการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา ด้วยการใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวนาฏศิลป์ตะวันตก บัลเลตคลาสสิก (Ballet Classic) การทดลองใช้ลีลานาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) และการศิลปะการละคร (Drama) ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์

ดังนั้นการออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดทดลองออกแบบลีลานาฏศิลป์จากการเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้แนวทางการเคลื่อนไหวตามชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) และการใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวนาฏศิลป์ตะวันตก บัลเลตคลาสสิก (Ballet Classic) ลีลานาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) และใช้เทคนิคศิลปะการละคร (Drama) โดยใช้การสื่อสารที่ตรงไปตรงมาจากคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าจะนำการออกแบบลีลานาฏศิลป์ไปใช้ในครั้งต่อไป

4) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง ครั้งที่ 1

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาการออกแบบบทการแสดงให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อหาข้อสรุปให้สอดคล้องระหว่างบทการแสดงกับออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ครั้งที่ 1

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาการออกแบบบทการแสดงให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อหาข้อสรุปให้สอดคล้องระหว่างบทการแสดงกับการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 1

การออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาการออกแบบเครื่องแต่งกายให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อหาข้อสรุปให้สอดคล้องระหว่างบทการแสดงกับเครื่องแต่งกายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและกลมกลืน

7) การออกแบบพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 1

การออกแบบพื้นที่การแสดงในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาการออกแบบพื้นที่การแสดง กำหนดวันในการแสดง และสถานที่ในการจัดแสดง เพื่อหาข้อสรุปให้สอดคล้องระหว่างบทการแสดงกับการออกแบบพื้นที่การแสดงให้เหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

8) การออกแบบแสง ครั้งที่ 1

การออกแบบแสงในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและรอสรุปผลในการออกแบบแสง กำหนดวันในการแสดง และสถานที่ในการจัดแสดง เพื่อให้สอดคล้องระหว่างการออกแบบพื้นที่การแสดงกับการออกแบบแสง เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบแสงให้เหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

จากการทดลองเพื่อหารูปแบบผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ในครั้งที่ 1 เนื่องจากผู้วิจัยต้องใช้ระยะเวลาในการทดลองเพื่อพิจารณาโครงสร้างบทการแสดงให้เกิดข้อสรุปที่ชัดเจน ผู้วิจัยได้ออกแบบการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ ครั้งที่ 1 ซึ่งประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดงและการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ซึ่งในรายละเอียดด้านองค์ประกอบการแสดงอีก 5 องค์ประกอบ ผู้วิจัยขออธิบายในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ในครั้งถัดไป ในครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4.2 ตารางสรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคณาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ใน
กระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 1

ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือขวาของผู้ชม

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 1</p> <p>จิตวิญญาณ</p> <p>ความเป็นศิลปิน</p> <p>(Spiritual)</p>	 <p>นักแสดงหญิงคนที่ 1 รับบทบาทเป็นศิลปินยืน กลางเวที นักแสดงหญิง 5 คนนั่งล้อมรอบเป็น ครึ่งวงกลมพร้อมกับชูมือขึ้น</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น ศิลปินผู้ ถ่ายทอดผลงาน นักแสดงรับ บทบาทของศิลปินออกมาจาก มุมซ้ายเวทีที่แสดงรูปแบบการ แสดงออกของกิจกรรม โดย ออกแบบลีลาตรงไปตรงมาแสดง ให้เห็นถึงความชื่นชอบในผลงาน ของศิลปินที่ถ่ายทอดผลงานจาก จิตวิญญาณ</p>
<p>องค์ 2</p> <p>รสนิยม (Taste)</p>	 <p>นักแสดง 5 คนออกมาจากด้านซ้ายของเวที แล้วยืนเรียงหน้ากระดาน นำเสนอเสื้อผ้าที่ ตนเองสวมใส่รับบทบาทเป็นนางแบบเดิน แฟชั่นโชว์</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอการเดินแฟชั่นโชว์ นำเสนอเสื้อผ้าเพื่อแสดงถึง รสนิยมของผู้ออกแบบ โดยการ ออกแบบลีลาอย่างตรงไปตรงมา ของนางแบบที่นำเสนอเสื้อผ้าที่ บ่งบอกถึงรสนิยมของผู้ออกแบบ</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 3</p> <p>ประสบการณ์ (Experience)</p>	 <p>นักแสดงคนที่ 1 รับบทบาทเป็นผู้ที่ฝึกฝนฝีมือ กำลังแสดงฝีมือด้านหน้า และนักแสดงอีก 3 คนรับบทบาทเป็นคณะกรรมการ ซึ่งเป็นผู้ประเมินทักษะ นั่งบนเก้าอี้หลังด้านหลังเพื่อประเมินการแสดงความสามารถ</p> <p>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอเรื่องราวของนักแสดงคนที่ 1 ผู้ที่ฝึกฝนฝีมือ และทักษะการแสดงด้านนาฏศิลป์ไทยที่มีประสบการณ์ฝึกฝนมาอย่างยาวนาน เพื่อต้องการที่จะผ่านการสอบปฏิบัติ ซึ่งมีนักแสดง 3 คนรับบทบาทเป็นคณะกรรมการเป็นผู้ประเมินทักษะ โดยการออกแบบลีลานาฏศิลป์ไทยของนักแสดงที่กำลังแสดงการทักขะนาฏศิลป์ไทย</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 4</p> <p>ปรัชญาในการทำงาน</p> <p>(Philosophy)</p>	 <p>นักแสดงหญิง 4 คนรับบทเป็นตัวพระ 2 และตัวนาง 2 กำลังรำเพลงช้า – เร็วซึ่งเป็นเพลงที่ใช้การรำถวายมือในพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ไทย</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอเรื่องราวในพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ไทย ซึ่งพิธีไหว้ครูเปรียบเสมือนเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจระลึกถึงพระคุณของครูอาจารย์ ปรัชญาของความเชื่อโดยการไหว้ครู ผู้เข้าร่วมพิธีจะต้องรำถวายมือซึ่งใช้เพลงช้า เพลงเร็ว ซึ่งเป็นเพลงที่รำถวายมือ โดยการออกแบบลีลานาฏศิลป์ไทยเป็นหลัก</p>
<p>องค์ 5</p> <p>ความสามารถหลากหลาย</p> <p>(Versatile)</p>	 <p>นักแสดง 4 คนออกมาจากด้านซ้ายของเวทีในตำแหน่งหน้ากระดานขนานกับด้านหน้าของเวที แล้วยืนเป็นคู่</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นทักษะความสามารถที่หลากหลายของคุณสมบัติของศิลปิน ศิลปินผู้มากด้วยความสามารถบูรณาการเข้าด้วยกัน โดยออกแบบลีลานาฏศิลป์ไทย และออกแบบลีลานาฏศิลป์ตะวันตก เข้าไว้ด้วยกันในการแสดงเดียวกัน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 6</p> <p>สร้างสรรค์ (Creativity)</p>	 <p>นักแสดงหญิง 4 คนรับบทเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายแบบนาฏศิลป์ตะวันตกที่มีเฉพาะตัวของผู้สร้างสรรค์</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นเรื่องราวความสามารถในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์การที่ประยุกต์ความรู้และความงามให้เข้ากัน ปรากฏเป็นผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และมีการถ่ายทอดความรู้ว่าด้วยการสร้างสรรค์ผลงานเหล่านั้นภายหลัง โดยการออกแบบการเคลื่อนไหวตามชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)</p>
<p>องค์ 7</p> <p>ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)</p>	 <p>นักแสดงหญิงคนที่ 1 รับบทเป็น อิสตอรา ดันแคน (Isadora Duncan) นักเต้นซึ่งเป็นผู้นำทางด้าน การเต้นยืนเต้นด้านหน้าขา และมีนักแสดงอีก 3 คน รับบทเป็นผู้ชมที่ชมการแสดง</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอเรื่องราวของ อิสตอรา ดันแคน (Isadora Duncan) ศิลปินผู้บุกเบิกศิลปะการเต้นในยุคแรกเริ่ม ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่นำและบุกเบิกการเต้นในยุคนั้น โดยการออกแบบลีลาโดยใช้เทคนิคบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic)</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 8</p> <p>ถ่ายทอดองค์ความรู้</p> <p>(Passing the Knowledge)</p>	 <p>นักแสดงหญิงคนที่ 1 รับบทครูผู้ถ่ายทอด ยืนบริเวณด้านหน้าขวาของเวที นักแสดงหญิงอีก 4 รับบทเป็นลูกศิษย์ที่กำลังรับการถ่ายทอด นั่งคุกเข่าแถวหน้ากระดาน หน้า 2 คนและหลังอีก 2 คน กำลังทำท่าสวดสร้อยมาลา</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอเรื่องราวของประเด็นครุณาฏศิลป์ไทยผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ด้านทักษะนาฏศิลป์ไทยให้กับลูกศิษย์ โดยการออกแบบลีลานาฏศิลป์ไทยเป็นหลัก</p>
<p>องค์ 9</p> <p>ผู้หายาก</p> <p>(Rarity)</p>	 <p>นักแสดงคนที่ 1 รับบทบาทเป็นบุคคลที่มากด้วยความสามารถซึ่งหายากในวงการนาฏศิลป์ ยืนในกลุ่มคนทำท่าอัมพร ซึ่งโดดเด่นกว่าคนอื่นในกลุ่ม นักแสดงคนที่ 2 รับบทบาทเป็นคนที่ตามหาบุคคลผู้หายาก</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอเรื่องราวของประเด็นบุคคลในวงการนาฏศิลป์ซึ่งเป็นบุคคลมากด้วยความสามารถที่หายากของวงการนาฏศิลป์ โดยการออกแบบลีลาใช้นาฏศิลป์ไทยและการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 10</p> <p>จรรยาบรรณ (Ethic)</p>	 <p>นักแสดงทั้ง 3 คนเดินออกมาจากด้านซ้ายของเวทีแล้วมาหยุดตรงกลางเวที นักแสดงคนที่ 1 รับบาทบาทเป็นนักข่าวที่ไม่มีจรรยาบรรณ หันหลังให้คนผู้ชมแล้วแสดงท่าทางจู้จ้อมหานักแสดงอีก 2 คนซึ่งรับบาทบาทเป็นบุคคลที่ตกเป็นข่าว</p>	<p>ผู้วิจัยต้องการนำเสนอประเด็นจรรยาบรรณของวิชาชีพนักข่าวที่ต้องการหาข่าว โดยไม่ได้เคารพสิทธิมนุษยธรรมของผู้ที่ตกเป็นข่าว นักแสดงทำท่าทางจู้จ้อมโดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวใช้ศิลปะการละคร และการเคลื่อนไหวตามชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)</p>
<p>องค์ 11</p> <p>หลงใหล (Passion)</p>	 <p>นักแสดงหญิงทั้ง 4 คนกำลังมีความหลงใหลกับสิ่งของที่อยู่ในมือของนักแสดง นักแสดงคนกลางชูสิ่งของที่ชื่นชอบขึ้นเหนือศีรษะ สายตาของทุกคนจ้องมองไปที่สิ่งนั้น</p>	<p>นำเสนอศิลปะที่มีความชื่นชอบกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ ออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวตามชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)</p>

จากตารางที่ 4.2 ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค นานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 1 มีทั้งหมด 11 องค์กรแสดง ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่ประกอบไปด้วย การทดลองลีลานาฏศิลป์ด้วยการใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวนาฏศิลป์ตะวันตก บัลเลตคลาสสิก (Ballet Classic) การทดลองใช้ลีลานาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) และใช้เทคนิคศิลปะการละคร (Drama) เพื่อสื่อสาร ประเด็นอย่างตรงไปตรงมา ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้โดยง่าย

ทั้งนี้การออกแบบลีลานาฏศิลป์ผู้วิจัยได้คำนึงการสื่อสารประเด็นคุณสมบัติของ ศิลปิน โดยใช้ลีลานาฏศิลป์เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร รวมทั้งผู้วิจัยได้สรุปปัญหาที่พบในการ ปฏิบัติการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 1 และการวิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการทดลองปฏิบัติการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ ในครั้งที่ 2 ต่อไป ดังปรากฏในตารางที่ 4.3 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการ สร้างสรรคนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 1

ตารางที่ 4.3 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค นานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 1

ที่มาของตาราง: ผู้วิจัย

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ ผลงานทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	การออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 1 ผู้วิจัยประสบปัญหาในการ แบ่งองค์การแสดงที่มีจำนวน มากถึง 11 องค์กรแสดง ตาม จำนวนเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน ทั้งหมด 10 ข้อและเพิ่มเติม ความหลงใหลอีก 1 ข้อซึ่งอาจ ส่งผลให้ผู้วิจัยไม่สามารถสื่อสาร	ในการทดลองปฏิบัติการ สร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ใน ครั้งต่อไป ผู้วิจัยจะแบ่งองค์การ แสดงใหม่โดยการนำการแสดง ทั้งหมด 11 องค์กรมาจำแนกใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์จาก ประเด็นความครบถ้วนของ แต่ละคุณสมบัติ ซึ่งผู้วิจัยจะ

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
	เรื่องราวตลอดทั้งการแสดงได้อย่างชัดเจนและลึกซึ้ง ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้	นำไปจัดหมวดหมู่โดยใช้คุณสมบัติความคล้ายคลึงจัดรวมในข้อเดียวกัน
การคัดเลือกนักแสดง	การคัดเลือกนักแสดงครั้งนี้ 1 นี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการคัดเลือกนักแสดงที่มีพื้นฐานทางด้านนาฏยศิลป์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขานาฏยศิลป์และการละคร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มีความสามารถเคลื่อนไหวร่างกายด้วยลีลานาฏยศิลป์ได้เป็นอย่างดี แต่นักแสดงไม่ได้เรียนโดยตรงเกี่ยวกับทักษะทางด้านนาฏยศิลป์ตะวันตก และทักษะศิลปะการละคร จึงไม่สามารถแสดงสีหน้า อารมณ์ และความรู้สึกที่ชัดเจนได้ดีเท่าที่ควร	ในการคัดเลือกนักแสดงครั้งต่อไปผู้วิจัยมีแนวทางในการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะนาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์ตะวันตก และทักษะศิลปะการละคร ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยต้องการสื่อสารเรื่องราวสู่ผู้ชมได้ตรงและเข้าใจง่าย เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ทักษะที่ดีของนักแสดง
การออกแบบลีลานาฏยศิลป์	การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ในครั้งที่ 1 นี้ ผู้วิจัยต้องการค้นหารูปแบบของลีลานาฏยศิลป์เพียงเท่านั้น โดยการออกแบบเฉพาะท่าหลักที่ใช้เป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสารประเด็นคุณสมบัติ	ในการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยจะการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ โดยการร้อยเรียงลีลานาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์ตะวันตก และศิลปะการละครให้สามารถสื่อสาร

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
	ของศิลปิน ซึ่งลีลานาฏยศิลป์ที่เป็นเพียงท่าหลัก ไม่สามารถสื่อสารเรื่องราวที่อยู่ในการแสดงได้อย่างชัดเจน และครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของการแสดงได้	เรื่องราวของการแสดงได้อย่างชัดเจน

จากตารางที่ 4.3 สรุปปัญหาที่พบในการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยพบประเด็นปัญหา 3 ประการได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดง พบว่า ในการแบ่งองค์การแสดงที่มีจำนวนมากถึง 11 องค์ การแสดงไม่สามารถสื่อสารเรื่องราวได้ครบถ้วน 2) การคัดเลือกนักแสดง นักแสดงไม่ได้เรียนโดยตรงเกี่ยวกับทักษะทางด้านนาฏยศิลป์ตะวันตก บัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) และทักษะศิลปะการละคร (Drama) จึงไม่สามารถแสดงสีหน้า อารมณ์และความรู้สึกที่ชัดเจนได้ 3) การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ลีลานาฏยศิลป์ไม่สามารถสื่อสารเรื่องราวที่อยู่ในการแสดงได้อย่างชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ครั้งที่ 2 ต่อไป

4.2.1.2 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความสำเร็จในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 2

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความสำเร็จในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความสำเร็จในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 2 โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการค้นหารูปแบบการแสดงซึ่งอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 2

การออกแบบผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 2 นี้ ผู้วิจัยยังคงมุ่งประเด็นสำคัญเกี่ยวกับเกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินอันได้แก่ การมีจิตวิญญาณความเป็นศิลปิน มีความสามารถหลากหลาย เป็นผู้นำและผู้บุกเบิก การมีปรัชญาในการทำงาน มีการสร้างสรรค์ การมีรสนิยม การถ่ายทอดองค์ความรู้ เป็นผู้หายาก และมีจรรยาบรรณ นอกจากเกณฑ์มาตรฐานการยกย่องศิลปินของ วิชชุตา วุฑฒิตย์ นั้น นราพงษ์ จรัสศรี ได้เพิ่มเติม มาตรฐานของศิลปินอีก 1 ข้อ ได้แก่ ความหลงใหล ซึ่งผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่ใหม่ โดยใช้ความเหมือนของคุณสมบัติแต่ละข้อ โดยไม่ได้ตัดคุณสมบัติในข้อใดออก ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงการจัดหมวดหมู่ขององค์การแสดงไว้ว่า

ข้อมูลที่มีการแบ่งแยกเนื้อหาให้เป็นข้อต่าง ๆ ซึ่งเขียนโดยผู้อื่นนั้น ถ้าในความคิดเห็นของผู้วิจัยเองอาจจะนำหัวข้อเหล่านั้นมาจัดเรียงใหม่ หรือมีการจัดกลุ่มกัน เพื่อให้เกิดความแตกต่างในการจัดเรียงหัวข้อนั้น ๆ และทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีกว่าก็เป็นสิ่งสมควรกระทำ และจะทำให้เกิดเป็นข้อมูลใหม่ในการจัดเรียงกลุ่มเหล่านั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2563)

ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินทั้ง 11 ข้อ เหล่านั้นมาจัดเรียงใหม่ หรือจัดกลุ่มทำให้เกิดเป็นข้อมูลใหม่ ในการจัดเรียงทั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นลำดับเล่าเรื่อง แต่ผู้วิจัยคำนึงถึงการแบ่งองค์ตามที่ผู้วิจัยได้แบ่งหมวดหมู่ได้ ดังนั้นในการทดลองการแสดงครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดหมวดหมู่ใหม่ โดยใช้ความเหมือนของคุณสมบัติแต่ละข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นดังกล่าวมาร้อยเรียงขึ้นเป็นบทการแสดงโดยแบ่งการแสดงออกเป็น 7 องค์ รายละเอียดการจัดหมวดหมู่ขององค์การแสดงปรากฏดังตารางที่ 4.4 ตารางการจัดหมวดหมู่การออกแบบบทการแสดง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 2

ตารางที่ 4.4 ตารางการจัดหมวดหมู่การออกแบบบทการแสดง การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จาก
ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 2

ที่มาตาราง: ผู้วิจัย

องค์การแสดง		คุณสมบัติที่คล้ายคลึง
องค์ 1	ปรัชญาในการทำงาน	
องค์ 2	ผู้นำและผู้บุกเบิก	สร้างสรรค์
องค์ 3	ความสามารถหลากหลาย	
องค์ 4	ผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้	ผู้ท้าทายและประสบการณ์
องค์ 5	รสนิยม	จิตวิญญาณความเป็นศิลปิน
องค์ 6	ความหลงใหล	
องค์ 7	จรรยาบรรณ	

จากตารางที่ 4.4 ตารางการจัดหมวดหมู่การออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 2 สรุปได้ว่าผู้วิจัยจำแนกคุณสมบัติในแต่ละข้อของเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์เป็น 7 องค์ ซึ่งผู้วิจัยได้มีการจัดหมวดหมู่ของคุณสมบัติที่ศิลปินเพิ่มมี ทำให้ผู้วิจัยเห็นภาพของบทการแสดง แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์มาตรฐานการยกย่องศิลปินต้นแบบนาฏยศิลป์มาจัดหมวดหมู่ใหม่ให้เป็นโครงสร้างของบทการแสดง เพื่อที่จะได้สื่อสารกับผู้ชมให้เข้าใจได้ง่ายและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยแบ่งองค์การแสดงเป็น 7 องค์ ประกอบด้วย

องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) นำเสนอการออกแขกซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติก่อนการแสดง

องค์ 2 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) นำเสนอการเดินซึ่งในสมัยนั้นไม่มีผู้โดยมารับ

องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) เสนอนำการค้นหาผู้ที่มีความสามารถหลากหลายและเป็นผู้ท้าทาย

องค์ 4 ผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) นำเสนอครูผู้มีความประสพการณ์นาฏยศิลป์ไทยถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกศิษย์

องค์ 5 รสนิยม (Taste) นำเสนอการเดินแฟชั่นโชว์

องค์ 6 ความหลงใหล (Passion) นำเสนอการเต้นที่ศิลปินชื่นชอบ

องค์ 7 จรรยาบรรณ (Ethic) นำเสนอการของการลอกเลียนผลงาน

สรุปการออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 2 ผู้วิจัยมีกระบวนการออกแบบบทการแสดงมาจากนำเกณฑ์มาตรฐานการยกย่องศิลปินต้นแบบนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยนำมาจัดหมวดหมู่ใหม่โดยนำเอาคุณสมบัติที่มีความใกล้เคียงมาอยู่ด้วยกัน แล้วนำมาเป็นโครงสร้างของบทการแสดง เพื่อที่จะได้สื่อสารกับผู้ชมให้เข้าใจได้ง่ายและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ผู้วิจัยแบ่งองค์การแสดงเป็น 7 องค์ ตามที่กล่าวข้างต้น

2) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 2

การคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ 2 นี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงทักษะของนักแสดงเป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยมีความประสงค์ในการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะทางด้านศิลปะการละคร เพื่อมารับหน้าที่เป็นนักแสดงตามบทบาทต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น แต่ด้วยข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการค้นหานักแสดงที่มีคุณสมบัติด้านศิลปะการละคร ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกนักแสดงจำนวน 18 คน มีทักษะทางด้านนาฏศิลป์เป็นหลัก ประกอบกับมีทักษะพื้นฐานในด้านศิลปะการละครจากประสบการณ์ที่ได้ผ่านมา รวมทั้งการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ไม่ได้จำกัดเพศของนักแสดง แต่คำนึงถึงทักษะของนักแสดงที่จะส่งผลต่อการออกแบบลีลานาฏศิลป์เป็นสำคัญ ซึ่งนักแสดงในการปฏิบัติการสร้างสรรค์เพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 2 นี้ เป็นนักแสดงหญิงจำนวน 15 คน และนักแสดงชายจำนวน 3 คน

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงมาประกอบในการคัดเลือกนักแสดงด้วย เช่น ความมีวินัยต่อตนเองและผู้อื่น ความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น การอุทิศตนในการฝึกซ้อม และความพยายามมุ่งมั่น เป็นต้น แม้วานักแสดงในการคัดเลือกนักแสดงครั้งนี้ จะไม่ได้มีทักษะในด้านศิลปะการละครเป็นหลัก แต่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น นับเป็นส่วนสำคัญอีกประการที่จะส่งผลให้นักแสดงมีพัฒนาการทางการแสดงที่ดีขึ้นตามลำดับ มีรายนามที่ปรากฏในตารางที่ 4.5 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2

ตารางที่ 4.5 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2
ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	<p>นายณัฐดนัย ใจใสสุข นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ร้องเพลงไทยเดิม</p>
	<p>นางสาวนิชญา ละเหมาะ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวศุภมาส เนียมสุวรรณ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	<p>นายกฤต มุลชาภิรมย์ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวศิรินาฏ นิพนธ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวสุภาวดี ลาภมุล นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์สากล ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวจินดาพร สัมเพ็ชร นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์สากล</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	<p>นางสาวสุดารัตน์ พันธุ์แดง นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์สากล ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวกรรณิการ์ ภูมิสุวรรณ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์สากล ศิลปะการละคร</p>
	<p>นายเกษมสันต์ พิมรัมย์ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์สากล ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวอรุวรรณ โสภารักษ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์สากล ศิลปะการละคร</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	<p>นางสาวสรโรชา ทองคำ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์สากล ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาววนิดา โพธิ์พรม นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย นาฏยศิลป์สากล ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาววิสสุดา ไสรัส นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวสุพรรณิ ดาเวือง นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	<p>นางสาวภัทรภรณ์ บุญมา นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวพรรณนิการ์ กรรโณ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวกิติวรา เขียวครามจัน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร</p>

ตารางที่ 4.5 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถด้านนาฏยศิลป์ไทย (Thai Dance) และมีทักษะพื้นฐานในด้านศิลปะการละคร (Drama) จากประสบการณ์ที่ได้ผ่านมา ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวน 18 คน ซึ่งแบ่งออกเป็นนักแสดงชาย 3 คน และนักแสดงหญิง 15 คน

3) การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ครั้งที่ 2

การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์โดยให้ความสำคัญกับการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้ใช้การเคลื่อนไหวในรูปแบบนาฏยศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) รวมถึงการออกแบบลีลานาฏยศิลป์โดยคำนึงถึงสัญลักษณ์เพื่อค้นหารูปแบบที่นำมาพัฒนาผลงานสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ให้มีความแปลกใหม่ ดังที่ ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล ได้อธิบายการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏยศิลป์นั้นสามารถออกแบบได้หลากหลายวิธี ลีลาทางนาฏยศิลป์เป็นการบ่งบอกความหมายเชิงสัญลักษณ์โดยใช้ร่างกายเป็นเครื่องมือในการสื่อสารว่านักแสดงกำลังสื่อสารอะไรให้กับผู้ชม ซึ่งลีลาการเคลื่อนไหวนั้นต้องอาศัยทักษะและประสบการณ์ของผู้แสดงในการถ่ายทอดเป็นสำคัญ นอกจากนี้การเคลื่อนไหวของร่างกายในทางนาฏยศิลป์นิยมประกอบกับทำนองและจังหวะของดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งลีลานาฏยศิลป์ยังเป็นการนำเสนอลีลาให้เป็นไปตามรูปแบบและแนวคิดของการแสดงนั้น ๆ อีกด้วย (ญัฐพัฒน์ ผลพิกุล, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2563)

ลีลาทางนาฏยศิลป์สามารถบ่งบอกความหมายเชิงสัญลักษณ์ โดยใช้ร่างกายเป็นเครื่องมือในการสื่อสารว่านักแสดงกำลังสื่อสารอะไรให้กับผู้ชม ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษารูปแบบของผลงานการสร้างสรรค์ ในการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ในครั้งนี้ 2 ผู้วิจัยได้ใช้ลีลาการเคลื่อนไหว ตามที่อิสตอรา ดันแคน (Isadora Duncan) ผู้เป็นเจ้าของทัศนคติจิตวิญญาณแห่งความอิสระ หรือฟรีสปิริต (Free Spirit) สตรีผู้นำทางด้านนาฏยศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) ซึ่ง อิสตอรา ดันแคน (Isadora Duncan) มีเอกลักษณ์ในผลงานการแสดง ซึ่งกล่าวไว้ในหนังสือนาฏยศิลป์ตะวันตก ไว้ว่า “การแสดงเป็นไปอย่างไม่เป็นระบบและมีท่าที่ซ้ำไปซ้ำมาบ่อยครั้ง งานของเธอมิมีลักษณะท่าเต้นที่เรียบง่าย (Simplicity)” (นราพงษ์ จรัสศรี, 2559: 110)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาเอกลักษณ์ของ อิสตอรา ดันแคน (Isadora Duncan) สตรีผู้นำทางด้านนาฏศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) ซึ่งเอกลักษณ์ของ อิสตอรา ดันแคน ปรากฏในหนังสือนาฏศิลป์ตะวันตก ซึ่งบรรยายไว้ว่า

เธอแสดงกับเวทีที่เปล่าเปลี่ยวมักจะมีแค่ฉากสีน้ำเงินปิดด้านหลังบริเวณที่แสดง เดินด้วยปลายเท้าซึ่งผู้ชมสมัยนั้นต่างก็ไม่เคยเห็นมาก่อน การเดินมีความแข็งแกร่ง เป็นการแสดงลีลาท่าทางของคนธรรมดาทั่วไปซึ่งจะไม่มีเทคนิคของการแตะขาสูง กระโดดสูงหรือแม้กระทั่งการหมุนตัว (นราพงษ์ จรัสศรี, 2559: 110)

การเดินมีความแข็งแกร่ง เป็นการแสดงลีลาท่าทางของคนธรรมดาทั่วไป ผู้วิจัยจึงได้นำลักษณะเด่นของอิสตอรา ดันแคน (Isadora Duncan) ซึ่งมีการเดินที่แปลกใหม่ ผู้ชมสมัยนั้นต่างก็ไม่เคยเห็นมาก่อน ผู้วิจัยนำความแปลกของการเดินมาปรับใช้ในการแสดงในองค์ 2 ผู้นำและผู้บุกเบิก โดยการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายในท่าทางแบบเรียบง่าย (Simplicity) การเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) และการเคลื่อนไหวนาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) เพื่อค้นหารูปแบบที่นำมาพัฒนาผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

4) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง ครั้งที่ 2

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาการออกแบบบทรการแสดงให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อหาข้อสรุปให้สอดคล้องระหว่างการออกแบบลีลานาฏศิลป์กับออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ครั้งที่ 2

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาการออกแบบบทรการแสดงให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อหาข้อสรุปให้สอดคล้องระหว่างบทรแสดงกับการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 2

การออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาการออกแบบเครื่องแต่งกายให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อหาข้อสรุปให้สอดคล้องระหว่างบทการแสดงกับเครื่องแต่งกายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและกลมกลืน

7) การออกพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 2

การออกแบบพื้นที่การแสดงในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาการออกแบบพื้นที่การแสดง กำหนดวันในการแสดงและสถานที่ในการจัดแสดง เพื่อหาข้อสรุปให้สอดคล้องระหว่างบทการแสดงกับการออกแบบพื้นที่แสดงให้เหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

8) การออกแบบแสง ครั้งที่ 2

การออกแบบแสงในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาการออกแบบแสง กำหนดวันในการแสดงและสถานที่ในการจัดแสดง เพื่อให้สอดคล้องระหว่างการออกแบบพื้นที่การแสดงกับการออกแบบแสง เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบแสงให้เหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ การสร้างสรรคนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ออกแบบการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 2 ซึ่งประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง และการออกแบบลีลานาฏศิลป์ เนื่องจากผู้วิจัยต้องใช้ระยะเวลาในการทดลองเพื่อพิจารณาโครงสร้างบทการแสดงให้เกิดข้อสรุปที่ชัดเจน เนื่องจากยังขาดไปอีก 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง ด้วยระยะเวลาในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์อยู่คนละเวลากัน

ผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดต่อไป ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4.6 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 2

ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือขวาของผู้ชม

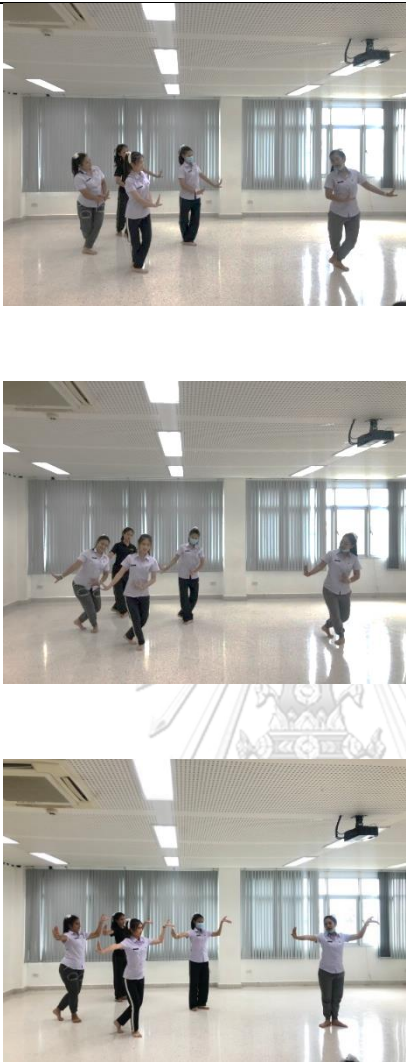
บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 1 ปรัชญาใน การทำงาน (Philosophy)</p>	 <p>นักแสดงออกมาร้องบทกลอน เล่าเรื่องราวของคุณสมบัติของศิลปินที่ศิลปินพึงมีเป็นบทร้อยกรองก่อนที่จะเข้าการแสดง</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น ศิลปินผู้ถ่ายทอดผลงาน ซึ่งมาจากจิตวิญญาณของตัวศิลปิน ซึ่งเป็นรูปแบบการแสดงออกของกิจกรรม ความเชื่อของการออกแขกเพื่อเป็นการเรียกผู้ชมและเล่าเรื่องที่แสดงก่อนการแสดงจริง เรียกได้ว่าเป็นการโหมโรงก่อนการแสดง ซึ่งเป็นการบรรเลงหรือการแสดง เพื่อบอกให้ทราบว่า การแสดงหรืองานนั้น ๆ ได้เริ่มขึ้นแล้ว</p>

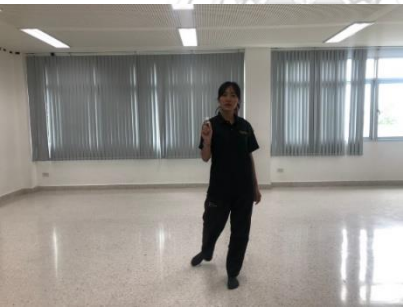
บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 2</p> <p>ผู้นำและผู้</p> <p>บุกเบิก</p> <p>(Pioneer)</p>	 <p>นักแสดง 4 คนออกมาจากด้านซ้ายของเวที ในตำแหน่งหน้ากระดานขนานกับด้านหน้าของเวที</p>	<p>นักแสดง 4 คนแสดงท่าทางที่ต่างกััน อธิบายได้ดังนี้ นักแสดงคนที่ 1 จากขวาไปซ้าย ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวที่มาจากบัลเลต์คลาสสิก นักแสดงคนที่ 2 ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในรูปแบบของยังคงแสดงลีลาในรูปแบบของบัลเลต์คลาสสิก แต่ถูกลดทอนลง ตามลำดับ นักแสดงคนที่ 3 แสดงลีลาบัลเลต์คลาสสิกที่ถูกลดทอนลงไปจากคนที่ 2 นักแสดงคนที่ 4 แสดงลีลาการเคลื่อนไหวที่ไม่มีลีลาของบัลเลต์คลาสสิกหลงเหลืออยู่ จึงทำให้นักแสดงคนสุดท้ายดูแตกต่างจากนักแสดงทั้ง 3 อย่างสิ้นเชิง</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 3</p> <p>ความสามารถ</p> <p>หลากหลาย</p> <p>(Versatile)</p>	 <p>นักแสดงคนที่ 1 ยืนด้านหลังซ้ายของเวที และนักแสดงคนที่ 2 ยืนด้านขวาหน้าของเวทีนักแสดงหญิง 2 คนสัมภาษณ์เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกศิลปินที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานศิลปิน</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การประกาศรับสมัครศิลปิน โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) เพื่อสื่อความหมายที่ตรงไปตรงมา โดยนักแสดงคนที่ 1 ยืนบริเวณด้านหลังของเวที เพื่อรอฟังการประกาศผลรางวัลนักแสดงคนที่ 2 จากทางด้านขวาของเวทียืนถือกระดาษประกาศผลรางวัล</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="451 1003 932 1375">นักแสดงชายเดินมาปรากฏตัว จากนั้นนักแสดงชายเคลื่อนที่ออกไปทางด้านขวาของเวทีไปยืนคู่กับนักแสดงหญิง มือทั้งสองประสานกันไว้ด้านหน้า เพื่อรอการประกาศผลรางวัล ผู้ที่ได้รางวัลกลับเป็นนักแสดงชายผู้ที่ไม่ได้รับการสัมภาษณ์</p>	<p data-bbox="959 353 1401 792">ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การประกาศผลรางวัลศิลปิน โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ด้วยการนำเสนอลีลาที่ให้ความหมายเพื่อการสื่อสารความหมายที่ตรงไปตรงมา นักแสดงสื่อถึงการประกาศผลรางวัลที่ยุติธรรม</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 4</p> <p>ถ่ายทอดองค์ความรู้</p> <p>(Passing the Knowledge)</p>	 <p>นักแสดงคนที่ 1 คนออกมาจากด้านซ้ายของเวที ยืนในตำแหน่งจุดกึ่งกลางด้านหน้าของเวที</p> <p>กลุ่มนักแสดงหญิง 4 คนด้านซ้าย กราบนักแสดงหญิงอีก 1 คนที่นั่งอยู่ทางด้านขวาของเวที</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอ ประเด็นครูผู้สอนลูกศิษย์ที่ต้องหมั่นฝึกฝนทักษะอยู่ตลอดเวลา</p> <p>อาศัยการสังสมประสบการณ์ ที่มีความน่าเชื่อถือ สอนลีลาการเคลื่อนไหวนาฏศิลป์ไทย</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="448 1424 935 1659">กลุ่มนักแสดงหญิงด้านซ้าย 4 คน ทำท่าเดินด้วยท่านาฏยศิลป์ไทย อีก 1 คนที่อยู่ด้านขวาของเวทีรับบทบาทเป็นครูผู้ถ่ายทอดทักษะนาฏยศิลป์ไทย</p>	<p data-bbox="959 360 1406 719">ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การแสดงความเคารพต่อ ครูผู้มีประสบการณ์กำลังถ่ายทอดทำร่ำให้ลูกศิษย์ ที่ต้องหมั่นฝึกฝนทักษะอยู่ตลอดเวลา สะท้อนให้เห็นเรื่องของการสั่งสอนและการแสดง ความเคารพ</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 5 รสนิยม (Taste)</p>	 <p>นักแสดงหญิงเดินออกจุดกลาง</p> <p>นักแสดงหญิง 1 คน เดินออกมาขึ้นบริเวณ ด้านหลังกลางเวที แล้วยื่นแยกขาขวา แล้ว นำเสนอเสื้อผ้าที่สวมใส่</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น แฟชั่นโชว์ เป็นที่ นิยมในเรื่องของความชื่นชอบของการ แต่งกาย สวมใส่เสื้อผ้าที่กำลังได้รับความ นิยมในสมัยนั้น ๆ ซึ่งผู้วิจัยจำลอง เวทีแฟชั่นโชว์เพื่อนำเสนอการ แต่งกาย โดยออกแบบลีลาการเคลื่อนไหว ในชีวิตประจำวัน</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="453 672 932 779">นักแสดงชายเดินออกมายืนบริเวณด้านหลัง กลางเวที แล้วยื่นนำเสนอเสื้อผ้า</p> <p data-bbox="453 1111 932 1218">นักแสดงหญิงเดินออกมายืนบริเวณ ด้านหน้ากลางเวที แล้วยื่นนำเสนอเสื้อผ้า</p> <p data-bbox="453 1550 932 1657">นักแสดง 6 คนนำเสนอเสื้อผ้า แล้วแยก เดินกลับเข้าทางด้านซ้ายและขวา</p>	

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 6</p> <p>หลงใหล</p> <p>(Passion)</p>	 <p>นักแสดงหญิงทั้ง 4 คน เดินออกมาจากทางด้านซ้ายของเวที แล้วออกท่าทางการเต้นที่ตนเองมีความชื่นชอบและถนัด</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นการเต้นที่ศิลปินชื่นชอบ โดยนักแสดงหญิงทั้ง 4 คนรับบทบาทเป็นศิลปินที่ชื่นชอบในการเต้นเป็นชีวิตจิตใจ ออกแบบลีลาท่าร่ายศิลป์รูปแบบของบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic)</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 7</p> <p>จรรยาบรรณ</p> <p>(Ethic)</p>	<div data-bbox="539 353 845 779" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="453 792 928 900">นักแสดงหญิง 2 คนกำลังสร้างสรรค์ ออกแบบผลงานศิลปะ</p> <div data-bbox="539 913 845 1361" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="453 1375 928 1541">นักแสดงหญิงคนหนึ่งกำลังลอกเลียน ผลงานของนักแสดงอีกคนมาเป็นผลงาน ของตนเอง</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นการคัดลอก ลอกเลียนผลงานของคนอื่นมาเป็นของ ตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นลักษณะนิสัยและ ความประพฤติที่ไม่อยู่ในศีลในธรรม ออกแบบลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวใน ชีวิตประจำวัน</p>

จากตารางที่ 4.6 ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค
นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 2
มีทั้งหมด 7 องค์ ผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏยศิลป์ที่ประกอบไปด้วยลีลาการเคลื่อนไหวใน
ชีวิตประจำวัน (Everday Movement) การใช้สัญลักษณ์ในงานนาฏยศิลป์ ทั้งนี้การออกแบบลีลา
นาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการสื่อสารประเด็นคุณสมบัติของศิลปิน โดยใช้ลีลานาฏยศิลป์เป็นเครื่องมือ

ในการสื่อสาร รวมทั้งผู้วิจัยได้สรุปปัญหาที่พบในการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 2 และการวิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 3 ต่อไป ดังปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.7 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 2

ตารางที่ 4.7 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 2

ที่มาของตาราง: ผู้วิจัย

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	การออกแบบบทการแสดงครั้งที่ 2 ผู้วิจัยประสบปัญหาข้อจำกัดของจำนวนนักแสดงที่มีอย่างจำกัด ผู้วิจัยจึงเรียงลำดับก่อนหลังขององค์การแสดงใหม่	ในการทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ในครั้งต่อไป เพื่อการสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยจึงเรียงลำดับองค์การแสดงใหม่ทั้ง 7 องค์ ประกอบด้วย องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) องค์ 5 หลงใหล (Passion) องค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) องค์ 7 รสนิยม (Versatile)

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การคัดเลือกนักแสดง	การคัดเลือกนักแสดงครั้งนี้ 1 นี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการคัดเลือกนักแสดงที่มีพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานาฏศิลป์ และการละคร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มีความสามารถเคลื่อนไหวร่างกายด้วยลีลานาฏศิลป์ได้เป็นอย่างดี แต่นักแสดงไม่ได้มีทักษะทางด้านนาฏศิลป์ตะวันตก และทักษะละครจึงไม่สามารถแสดงสีหน้าอารมณ์ และสื่อสารตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละองค์	ในการคัดเลือกนักแสดงครั้งนี้ต่อไปผู้วิจัยมีแนวทางในการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตกและทักษะศิลปะการละคร ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยสร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อให้สามารถสื่อสารเรื่องราวสู่ผู้ชมได้ตรง และเข้าใจง่าย เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีนักแสดงเป็นผู้สื่อสาร
การออกแบบลีลานาฏศิลป์	การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งนี้ 2 นี้ ผู้วิจัยต้องการค้นหารูปแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ใช้การเคลื่อนไหวในรูปแบบนาฏศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) ใช้การเคลื่อนไหวร่างกายในท่าทางแบบเรียบง่าย (Simplicity) การเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)	ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยจะการออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยการร้อยเรียงลีลานาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก ผู้วิจัยจึงเพิ่มลีลานาฏศิลป์ด้วยการใช้ศิลปะการละคร เพื่อให้สามารถสื่อสารเรื่องราวของการแสดงได้อย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
	และการเคลื่อนไหวนาฏยศิลป์ไทย (Thai Dance) ยังสื่อสารไม่ชัดเจน	

จากตารางปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค่นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยพบปัญหา 3 ประการได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดง การเรียงลำดับก่อนหลังขององค์การแสดง ภาพที่สื่อสารออกมาไม่มีความชัดเจน 2) การคัดเลือกนักแสดง นักแสดงมีทักษะนาฏยศิลป์ตะวันตกน้อยต้องอาศัยเวลาในการฝึกฝน 3) การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ผู้วิจัยใช้รูปแบบนาฏยศิลป์สมัยใหม่ (Modern Dance) ยังสื่อสารไม่ชัดเจน ผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการทดลองการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค่นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 3 ต่อไป

4.2.1.3 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค่นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 3

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค่นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ในครั้งที่ 2 นั้นผู้วิจัยได้นำปัญหามาแก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค่นาฏยศิลป์ในครั้งที่ 3 ซึ่งได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 3

การออกแบบบทการแสดงผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ครั้งที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้พบปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดของจำนวนนักแสดง เนื่องจากการใช้นักแสดงมีเงื่อนไขการหมุนเวียนที่มีอย่างจำกัด ในการออกแบบบทการแสดงครั้งนี้ผู้วิจัยยังคงให้ความสำคัญกับเกณฑ์มาตรฐานการยกย่อง

ศิลปินต้นแบบนาฏศิลป์และทดลองสลบองค์การแสดงโดยเรียงลำดับองค์การแสดงใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) นำเสนอชิ้นแสดที่จารึกตัวหนังสือ ถ่ายทอดออกผลงานเป็นลวดลายตัวหนังสือจีน

องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) นำเสนอความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) นำเสนอการค้นหาผู้ที่มีความสามารถ

องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) นำเสนอการเดินบัลเลต์ในสมัยนั้นถือว่าแปลกใหม่

องค์ 5 หลงใหล (Passion) นำเสนอความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ

องค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) นำเสนอการส่งมอบประสบการณ์ที่ส่งต่อฝีมือ การสืบทอดรอยมือรอยเท้าของศิลปิน

องค์ 7 รสนิยม (Taste) นำเสนอความนิยมในสมัยปัจจุบัน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์ จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 3 ออกแบบการแสดง 3 องค์แรกก่อน อันประกอบด้วย องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) และองค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) เพื่อค้นหารูปแบบให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์ก่อน ซึ่งในการส่วนที่เหลือจะได้นำไปอธิบายในการทดลองครั้งที่ 4 เนื่องจากระยะเวลาในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์อยู่คนละเวลากัน

2) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 3

การคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ผ่านมา ผู้วิจัยพบปัญหาทักษะของนักแสดงในด้านศิลปะการละครที่ยังสื่อสารไม่ชัดเจน ดังนั้นในการคัดเลือกนักแสดงครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกนักแสดงให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ โดยการคัดเลือกคุณสมบัติของนักแสดงที่แตกต่างไปจากเดิม โดยการมุ่งเน้นการผสมผสานทักษะศิลปะการแสดงละคร ละครใบ้ (Mime) และทักษะการเต้นแจ๊ส (Jazz Dance) นำมาสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ให้มีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น ตามที่ จิรายุทธ พนมรัักษ์ ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

ผู้สร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ต้องคัดเลือกนักแสดงให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ เพื่อเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความคิด อารมณ์และลีลาการเคลื่อนไหว เพื่อให้ผู้ชมเกิดการรับรู้ในสิ่งที่นักแสดงนำเสนอ (จิรายุทธ พนมรักษ์, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2563)

ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในครั้งนี้ได้คัดเลือกนักแสดงในการปฏิบัติการสร้างสรรค์เพื่อหารูปแบบครั้งที่ 3 นี้ เป็นนักแสดงทั้งหมด 2 คน แบ่งออกเป็น นักแสดงหญิง 1 คน และนักแสดงชาย 1 คน

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงมาประกอบในการคัดเลือกนักแสดงด้วย เช่น ความมีวินัยต่อตนเอง ความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น การอุทิศตนในการฝึกซ้อม และความพยายามมุ่งมั่น เป็นต้น การนักแสดงในการคัดเลือกนักแสดงในครั้งนี้ นักแสดงมีทักษะความสามารถที่หลากหลาย ทักษะในด้านศิลปะการละคร (Drama) นาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) และนาฏศิลป์ตะวันตกใช้เทคนิคบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ประกอบกับคุณลักษณะความมีวินัยต่อตนเอง ความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่นอีกด้วย นับเป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะส่งผลให้นักแสดงมีพัฒนาการทางการแสดงที่ดีขึ้นตามลำดับ นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 3 มีรายนามที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.8 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 3 รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 3

ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	นายสุชาติ เอกกฤษร นักแสดงอิสระ	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	นางสาวมนทิรา มะโนรินทร์ นักแสดงอิสระ นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร ดุขฎิบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น 13	บัลเลต์คลาสสิก ศิลปะการละคร ละครใบ้ การเต้นแจ๊ส

จากตารางที่ 4.8 สรุปการคัดเลือกนักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) บัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) และทักษะศิลปะการแสดงละคร (Drama) ทั้งสิ้นจำนวน 2 คน เพื่อทำการพัฒนาผลงานด้านนาฏศิลป์องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) และองค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) ให้มีความชัดเจน

3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ครั้งที่ 3

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์โดยให้ความสำคัญกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ใช้การเคลื่อนไหวในรูปแบบลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) เพื่อค้นหารูปแบบที่นำมาพัฒนาผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ให้มีความแปลกใหม่ ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ไว้ว่า

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ลีลาการเคลื่อนไหวเป็นการบ่งบอกความหมายเชิงสัญลักษณ์โดยใช้ร่างกายผู้สร้างสรรค์ อาจหยิบยืมแนวคิดจากทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปะแห่งการหิมยืมมาใช้เป็นเป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ (จิรายุทธ พนมรักษ์, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2563)

ในการออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวเป็นการบ่งบอกความหมายเชิงสัญลักษณ์โดยใช้ร่างกายผู้วิจัยใช้แนวคิด ศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) มาใช้เป็นเป็นแนวทาง จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการศึกษารูปแบบของผลงานการสร้างสรรค์ซึ่งกล่าวไว้ในบทที่ 2 ในหัวข้อ 2.4 อีกทั้งผู้วิจัยได้นำแนวคิดศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) ซึ่งเป็นแนวคิดของศิลปินหลังสมัยใหม่ที่ปฏิเสธแนวทางการสร้างสรรค์แบบเดิม ด้วยวิธีการหยิบยืมผลงานต้นฉบับของศิลปินสร้างสรรค์ให้เกิดผลงานที่แปลกใหม่ที่ยังไม่มีผู้ใดเคยทำมาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยได้นำแนวคิดศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) ในแนวทางนาฏศิลป์ที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในบทที่ 2

ในการปฏิบัติการแสดงสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้หยิบยืมแนวคิดศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) มาปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอลีลาการเคลื่อนไหวที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตการณ์จากการแสดงหุ่นสายพม่า ตัวหุ่นทำจากไม้แกะเป็นชิ้นส่วนต่าง ๆ แล้วนำมาร้อยต่อกันเป็นตัวหุ่นที่สมบูรณ์และใส่สายสำหรับการเชิด โดยโยงสายตามลำตัว แขน และขา เพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวเป็นท่าทางตามบทบาทการแสดง จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัยในการเคลื่อนไหวของตัวหุ่นเป็นการเคลื่อนไหวเข้าหาจุดศูนย์ถ่วงของโลกที่อาศัยแรงโน้มถ่วงตกลงสู่พื้น เนื่องจากมีแรงดึงดูดของโลกถ้าไม่มีสายคอยดึงรั้งอยู่

นอกจากนี้ผู้วิจัยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้เทคนิคละครใบ้ (Mime) นำเสนอการแสดงอากัปกิริยาจักรวาลประจำวัน ที่ทุกคนต้องทำเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ในองก์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) จรรยาบรรณ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจเพราะเนื้อหาที่มีความซับซ้อน ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี อธิบายว่า

เรื่องของจรรยาบรรณเป็นเรื่องที่น่าสนใจเพราะเนื้อหาที่มีความซับซ้อนฉะนั้น ในฐานะผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการออกแบบจึงคิดว่า การนำเสนอด้วยรูปแบบของการแสดงที่สามารถทำให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่าย เช่น การแสดงละคร (Drama) โดยให้ความสำคัญกับละครใบ้ (Mime) ซึ่งมีรูปแบบใกล้เคียงกันละครพูดมากที่สุด (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 1 มกราคม 2564)

ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้เทคนิคของละครใบ้ (Mime) อธิบายเนื้อหาที่มีความซับซ้อนให้สื่อสารออกมาได้เข้าใจง่าย โดยใช้สรีระร่างกายเป็นเครื่องมือโดยปราศจากคำพูด จึงเป็นรูปแบบที่ดีที่สุดที่จะอธิบายเรื่องจรรยาบรรณ

ดังนั้นในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการทดลองครั้งที่ 3 นี้ ผู้วิจัยได้เลือกเทคนิคของละครใบ้ (Mime) ออกแบบลีลาในองค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) และใช้ศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation) มาเป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในองค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) โดยเลือกใช้เทคนิคการลีลาการเล่นกับพื้น การพุงตัวลุกขึ้นจากพื้น และการกลิ้งตัวไปมาเป็นต้น เพื่อสื่อสารถึงการเพินหาผสมผสานลีลานาฏศิลป์ที่ทำให้เกิดการค้นหาผู้ที่มีความสามารถหลากหลาย ซึ่งภาพที่เห็นจะแสดงความคลุมเครือที่มีได้เป็นภาพที่ชัดเจน

4) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง ครั้งที่ 3

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดสัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์ จึงเริ่มต้นจากการค้นหาแรงบันดาลใจในการเลือกอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายในการสื่อสารตามองค์การแสดงที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ได้รับแรงบันดาลใจที่มาจากภาพสิ่งเร้า

ในการออกแบบอุปกรณ์การแสดง อุปกรณ์การนั้นส่งต่อผลงานทางด้านนาฏศิลป์ผู้ออกแบบอาจจะได้รับแรงบันดาลใจที่มาจากภาพสิ่งเร้า (Visual Stimuli) ซึ่งภาพสามารถนำไปต่อยอดแสดงเรื่องราวที่ผู้ออกแบบทางด้านนาฏศิลป์สามารถนำไปใช้ในการออกแบบผลงานได้ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 1 มกราคม 2564)

ในการออกแบบอุปกรณ์การแสดงครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจที่มาจากภาพสิ่งเร้า (Visual Stimuli) จากการแสดงนาฏศิลป์ ชุด โซโล่แดนซ์ (Solo Dance) คาวบอย ดันซ์ (Cowboy Dance) จัดแสดงขึ้นที่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ศิลป์ พีระศรี พ.ศ.2525 ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงชุดการแสดงและการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

การแสดงชุด คาวบอยแดนซ์ (Cowboy Dance) เป็นส่วนหนึ่งในการแสดง โซโลแดนซ์ (Solo Dance) จัดขึ้น ใน พ.ศ. 2525 เป็นผลงานร่วมสมัยชิ้นแรกที่จัดแสดงในประเทศไทยซึ่งเป็นครั้งแรกที่แสดง โดยการแสดงเดี่ยวของไทยและการแสดงเดี่ยวร่วมสมัยครั้งแรกในประเทศไทย เฉลิมฉลองความรักของฉันในการเคลื่อนไหวที่ราบรื่นและกลมกลืน ซึ่งในการแสดงใช้อุปกรณ์ คือความโค้งของแขน ผสมผสานการใช้ลีลานาฏยศิลป์วาดเป็นรูปเป็นตัวอักษร A B C บนอากาศ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 1 มกราคม 2564)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำลีลานาฏยศิลป์วาดเป็นรูปเป็นตัวอักษร A B C บนอากาศ มาวิเคราะห์ตามแนวคิดความเรียบง่าย (Simplicity) โดยออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในองค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) นำเสนอชิ้นแสดจีนที่ถ่ายทอดลีลาการวาดตัวหนังสือจีนลงบนอากาศและพื้นผ้า

ภาพที่ 4.1 ภาพการแสดงชุด คาวบอยแดนซ์ (Cowboy Dance)

ที่มา: ภาพถ่ายส่วนบุคคล นราพงษ์ จรัสศรี

จากการสังเกตการณ์การแสดงชุด คาวบอยแดนซ์ (Cowboy Dance) ผู้วิจัยได้นำลีลานาฏยศิลป์วาดเป็นตัวอักษร A B C บนอากาศ มาออกแบบแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้อุปกรณ์ผ้าสีขาว เพื่อสื่อการวาดลายเส้นตัวหนังสือจีนบนอากาศและการวาดลงบน

พื้นผ้าสีขาวใช้การสื่อสารความหมายในเชิงลักษณะ โดยใช้ปรัชญาขงจื๊อที่ได้กล่าวถึงการจุดมุ่งหมาย การจารึกไว้ว่า

จุดหมายสำคัญของปรัชญาขงจื๊อก็คือ ต้องการให้คน สังคม ประเทศชาติ และโลกสงบสุข ขงจื๊อต้องการให้คนในโลกนี้ไม่แบ่งชั้นวรรณะ ต้องการให้มีประเทศเดียว คือ ประเทศมนุษย์หากเป็นได้ดังกล่าว ทุกคนจะเป็นพี่น้องกันมีความปรารถนาดีต่อกัน ช่วยเหลือกัน โลกก็จะสงบร่มเย็นโดยแท้เพราะฉะนั้น ความสงบสุขในโลกนี้ จึงเป็นยอดปรารถนาและจุดหมายสูงสุดของปรัชญาขงจื๊อ (พิน ดอกบัว, 2539: 177-178)

ภาพที่ 4.2 ภาพอุปกรณ์ผ้าสีขาว ประกอบการแสดงองค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy)
ที่มา: ผู้วิจัย

5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ครั้งที่ 3

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้พิจารณาในการออกแบบเสียงที่ใช้สำหรับการแสดงการสร้างสรรค์ในแต่ละองค์การแสดง เนื่องด้วยเสียงที่ใช้ประกอบการแสดงเป็นองค์ประกอบที่ช่วยสร้างบรรยากาศในการแสดงให้เกิดความสมจริงช่วยสร้างอารมณ์ให้การแสดง อีกทั้งเสียงยังสามารถเป็นสิ่งที่กำหนดลีลาการเคลื่อนไหวที่สามารถสื่อสารกับ

ผู้ชมได้อย่างชัดเจนซึ่งตรงกับ คำมรงค์ บุญราช อธิบายในเรื่องการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงไว้ว่า

เสียงและเครื่องดนตรีประกอบจังหวะในการแสดงนาฏยศิลป์มีความสัมพันธ์ควบคู่กันมาอย่างยาวนาน ซึ่งได้มีการพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องจะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไปไม่ได้ เนื่องจากเสียงและดนตรีทำให้สร้างบรรยากาศในการแสดงให้เกิดความสมจริงและช่วยสร้างอารมณ์ให้การแสดงที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น (คำมรงค์ บุญราช, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ในครั้งที่ 3 โดยการกำหนดอัตราจังหวะ ระยะเวลา และเสียงที่เสริมอารมณ์ความรู้สึก เพื่อให้สัมพันธ์กันระหว่างลีลาการเคลื่อนไหว ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกมิชซ์เพลง (Music Mix) เป็นการเลือกเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงที่มีความสอดคล้องกับลีลานาฏยศิลป์ในแต่ละองค์การแสดง เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมเกิดการรับรู้ช่วยสร้างจินตนาการไปกับการแสดง

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 3

การออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและ รวบรวมผลในการออกแบบเครื่องแต่งกายให้เกิดความสมบูรณ์ เพื่อหาข้อสรุปให้สอดคล้องระหว่างบทการแสดงกับเครื่องแต่งกายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและกลมกลืน

7) การออกพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 3

การออกแบบพื้นที่การแสดงในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและ รวบรวมผลในการออกแบบพื้นที่การแสดง กำหนดวันในการแสดง และสถานที่ในการจัดแสดง เพื่อหาข้อสรุปให้สอดคล้องระหว่างบทการแสดงกับการออกแบบพื้นที่แสดงให้เหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

8) การออกแบบแสง ครั้งที่ 3

การออกแบบแสงในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและรอสรุปลผลในการออกแบบแสง กำหนดวันในการแสดงและสถานที่ในการจัดแสดง เพื่อให้สอดคล้องระหว่างการออกแบบพื้นที่การแสดงกับการออกแบบแสง เพื่อหาข้อสรุปในการออกแบบแสงให้เหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคทางด้านนาฏยศิลป์ การสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ในครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ออกแบบการสร้างสรรคผลงานนาฏยศิลป์ครั้งที่ 3 ซึ่งประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่ การออกแบบบทรการแสดง การคัดเลือกนักแสดง และการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง และการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เนื่องจากผู้วิจัยต้องใช้ระยะเวลาในการทดลองเพื่อพิจารณาโครงสร้างบทรการแสดงให้เกิดข้อสรุปที่ชัดเจน จึงยังขาดไปอีก 3 องค์ประกอบได้แก่ การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง ดังนั้นผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4.9 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์
ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 3

ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือขวาของผู้ชม

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy)</p>	 <p>นักแสดงชายถือผ้าขาว เดินถอยหลังออกมา จากด้านซ้ายเวที</p> <p>นักแสดงชายเดินมาตรงกลางเวที แล้วก้มตัว คำนับ</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น ศิลปินผู้ถ่ายทอดผลงาน ซึ่งมาจากจิตวิญญาณของ ตัวศิลปิน ซึ่งเป็นรูปแบบ การแสดงออกของ กิจกรรม ความเชื่อ ความ ยึดมั่น</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p>นักแสดงออกลีลาการวาดลายเส้นเป็นตัวหนังสือจีนบนอากาศ และวาดลายเส้นตัวหนังสือจีนลงบนผืนผ้าสีขาว</p> <p>นักแสดงปฏิบัติลีลาการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวการดันสด (Improvisation) วาดลายเส้นตัวหนังสือจีนในอากาศและวาดลงบนผ้า 3 ตำแหน่งซ้าย กลางและขวาของเวที</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอปรัชญาจีนที่ถ่ายทอดออกมาเป็นลวดลายจีน ออกแบบลีลาในเชิงสัญลักษณ์ที่แสดงปรัชญาถูกถ่ายทอดออกมาจากลีลาที่มีจากการใช้แขนวาดลายเส้นของตัวหนังสือจีนในอากาศ และวาดลงไปบนผืนผ้า</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 2</p> <p>จรรยาบรรณ (Ethic)</p>	 <p>นักแสดงหญิงรับบทบาทแสดงการทำกิจวัตรประจำวันในห้องนอน</p> <p>นักแสดงหญิงรับบทบาทแสดงการทำกิจวัตรประจำวันในห้องครัว</p> <p>นักแสดงหญิงออกมาเคลื่อนไหวโดยใช้เทคนิคละครใบ้ (Mime) ปรากฏเป็นภาพการแสดงกิจวัตรประจำวัน</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม โดยผ่านการทำกิจวัตรประจำวัน ที่ทุกคนต้องรับผิดชอบต่อตนเอง และการใส่หน้ากากอนามัย เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
<p>องค์ 3</p> <p>ความสามารถ</p> <p>หลากหลาย (Versatile)</p>	 <p>นักแสดงชายเดินออกมาทางด้านขวาแล้วก้มตัวลงต่ำ แล้วพุ่งตัวขึ้นจากพื้น</p> <p>นักแสดงชายนอนราบตัวลงต่ำ คว่าตัวกับพื้น แล้วยื่นแขนขวาออกด้านหน้า</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นการค้นหา โดยการใช้ไฟฉายและแสงของไฟฉายผสมผสานลีลานาฏยศิลป์ โดยใช้เทคนิคการล้มลงสู่พื้นการพุ่งลุกขึ้น (Fall & Recovery)</p>

บทการแสดง	ภาพการแสดงและคำอธิบาย	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	 <p data-bbox="596 667 938 712">นักแสดงนอนหงายแล้วชูมือขึ้น</p> <p data-bbox="596 1093 1046 1205">นักแสดงออกมาแสดงลีลาการเคลื่อนไหว การล้มตัวลงพื้น และพุ่งตัวขึ้น</p>	<p data-bbox="1118 367 1401 591">การใช้ไฟฉาย และแสง เป็นสัญลักษณ์แสดงการ ค้นหาผู้มีความสามารถที่ หลากหลาย</p>

จากตารางที่ 4.9 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์ จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ 5 องค์ประกอบการแสดงได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดง 2) การคัดเลือกนักแสดง โดยการคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะนาฏศิลป์ตะวันตก บัลเลตคลาสสิก (Ballet Classic) และทักษะการแสดงศิลปะละคร (Drama) 3) การออกแบบลีลนาฏศิลป์ โดยการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้ลีลาการด้นสด (Improvisation) การใช้เทคนิคการล้มลงสู่พื้น การพุ่งลุกขึ้น (Fall & Recovery) และการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) 4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง ผ้าขาว 5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงเป็นการมิคซ์เพลง (Music Mix) จากเครื่องดนตรีไทยและสากล ดังนั้นหลังจากการออกแบบสร้างสรรค์องค์ประกอบตามข้างต้นเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์

ประเด็นปัญหาที่พบหลังจากการออกแบบสร้างสรรค์องค์ประกอบข้างต้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานครั้งต่อไป ซึ่งปรากฏรายละเอียดดัง ตารางที่ 4.10 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุง การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 3

ที่มาของตาราง: ผู้วิจัย

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การคัดเลือกนักแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบลีลานาฏศิลป์	การออกแบบลีลานาฏศิลป์ในครั้งที่ 3 นี้ ผู้วิจัยต้องการใช้เทคนิคของละครใบ้ (Mime) นักแสดงมีทักษะการเคลื่อนไหวที่ดีเกินไปจึงทำให้ภาพการแสดงลีลาละครใบ้ ไม่ชัดเจน	ในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยการเพิ่มการใช้เทคนิคละครใบ้ (Mime) ตลอดทั้งองค์การแสดง เพื่อเพิ่มความชัดเจนของลีลาการเคลื่อนไหว และเพิ่มท่าทางกิจวัตรประจำวัน โดยให้นักแสดงเล่าเรื่องราวกิจวัตรประจำวันของตนเองผ่านลีลาการเคลื่อนไหว
การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง	อุปกรณ์ประกอบการแสดง ผ้าขาว มีขนาดที่เล็กเกินไปจึงไม่สามารถแสดงท่าทาง สื่อสารประเด็นได้อย่างชัดเจน	ในการออกแบบครั้งต่อไป ผู้วิจัยออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์โดยใช้ผ้าขาว ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ทั้งจำเป็นต้องสร้างความเชี่ยวชาญในการใช้

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
		อุปกรณ์กับนักแสดง ในการประกอบกับลีลาการเคลื่อนไหว
การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง	เสียงประกอบการแสดงมีความขัดแย้ง และคลาดเคลื่อนในเรื่องของจังหวะไม่สอดคล้องกับลีลานาฏยศิลป์	ใน ครั้งต่อไป ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยของจังหวะกับลีลานาฏยศิลป์ของนักแสดงเพื่อความแม่นยำของจังหวะ และ การใช้เสียงมิกซ์เพลง (Music Mix) ให้ สอดคล้องกับลีลานาฏยศิลป์ในแต่ละองค์การแสดง

จากตารางที่ 4.10 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรณ์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยพบปัญหา 3 ประการได้แก่ 1) การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ผู้วิจัยต้องการออกแบบลีลานาฏยศิลป์โดยใช้เทคนิคของละครใบ้ (Mime) นักแสดงมีทักษะการเคลื่อนไหวที่ดีเกินไปทำให้ภาพการแสดงลีลาละครใบ้ไม่ชัดเจน 2) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงมีขนาดเล็กเกินไปจึงไม่สามารถแสดงท่าทางสื่อสารประเด็นได้อย่างชัดเจน 3) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง เสียงประกอบการแสดงคลาดเคลื่อนในเรื่องของจังหวะไม่สอดคล้องกับลีลานาฏยศิลป์ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำปัญหาที่พบไปใช้เป็นแนวทางในการทดลองการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรณ์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 4 ต่อไป

4.2.1.4 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 4

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ครั้งที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้นำปัญหาที่แก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 4 โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการค้นหารูปแบบการแสดงซึ่งอธิบายได้ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 4

การออกแบบผลงานนาฏยศิลป์ครั้งที่ 4 นี้ ผู้วิจัยยังคงมุ่งประเด็นสำคัญเกี่ยวกับเกณฑ์การยกย่องมาตรฐานศิลปินมาเป็นโครงสร้างของบทการแสดง เพื่อที่จะได้สื่อสารกับผู้ชมให้เข้าใจได้ง่ายและลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยนำเสนอภาพการแสดงในรูปแบบการปะติด หรือคอลลาจ (Collage) ดังที่ ลักขณา แสงแดง ได้อธิบายรูปแบบการปะติด หรือคอลลาจ (Collage) ไว้ว่า

การสร้างสรรคงานนาฏยศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏยศิลป์ ได้นำศิลปะการปะติด (Collage) มาใช้ในการเปลี่ยนฉากแต่ละฉาก โดยการนำส่วนต่าง ๆ ของช่วงการแสดงที่มีได้ต่อเนื่องสืบสานเรื่องราว หรืออาจจะมี ความหมายเดียวกันมาเรียงร้อยให้เป็นการแสดงที่นำเสนอประเด็นจริยธรรมทางการวิจัยนาฏยศิลป์มารวมอยู่ด้วยกัน (ลักขณา แสงแดง, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2563)

การออกแบบบทการแสดงในครั้งนี้ ได้นำศิลปะการปะติด หรือคอลลาจ (Collage) มาใช้ในการเปลี่ยนฉากแต่ละฉาก โดยการนำส่วนต่าง ๆ การแสดงที่มีได้ต่อเนื่องสืบสานเรื่องราว แต่มีความหมายเดียวกันมาเรียงร้อยในประเด็นของความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยจึงเรียงลำดับองค์การแสดงทั้ง 7 องค์ประกอบด้วย

องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) นำเสนอชิ้นแสดที่จารึกตัวหนังสือถ่ายทอดออกผลงานเป็นลวดลายตัวหนังสือจีน

องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) นำเสนอความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) นำเสนอการค้นหาผู้ที่มีความสามารถ

องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) นำเสนอการค้นพบสิ่งใหม่ในสมัยนั้นที่ไม่มีผู้ใดยอมรับและถือว่าเป็นแปลกใหม่

องค์ 5 หลงใหล (Passion) นำเสนอความชื่นชอบในผลงานที่ตนเองได้รับ

องค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) นำเสนอการสั่งสมประสบการณ์ที่สั่งทอดฝีมือ

องค์ 7 รสนิยม (Taste) นำเสนอความนิยมในสมัยปัจจุบัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การออกแบบบทการแสดงครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปการแสดงและวางโครงเรื่องมาตั้งแต่การทดลองครั้งที่ 3 โดยการทดลองในครั้งนี้ได้อธิบายรูปแบบการแสดงโดยเรียงลำดับตั้งแต่ องค์ 1-7 สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจน

2) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 4

การคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มนักแสดงที่มีทักษะให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ โดยการคัดเลือกคุณสมบัติของนักแสดงที่มุ่งเน้นนักแสดงที่มีความหลากหลายทักษะที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ผ่านการลีลานาฏศิลป์ที่หลากหลายรูปแบบ อาทิ บัลเลตคลาสสิก (Ballet Classic) การเต้นแท็ป (Tap Dance) การเต้นแจ๊ส (Jazz Dance) ที่เป็นการใช้ลีลาทางด้านนาฏศิลป์ที่มีการแสดงอารมณ์ การพัฒนาผลงานในครั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกนักแสดงเพิ่มมาอีก 2 คน เนื่องจากการทดลองนั้นครบจำนวน 7 องค์การแสดงทักษะของนักแสดงยังคงมีรูปแบบที่มีความหลากหลายมากขึ้น ดังที่ จิรายุทธ พนมรักษ์ ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคัดเลือกนักแสดง ไว้ว่า

ผู้วิจัยสามารถออกแบบลีลาการเคลื่อนไหวของการแสดงที่มีความหลากหลายได้ จึงส่งผลต่อทักษะความสามารถของนักแสดงที่มีความหลากหลาย ผู้วิจัยอาจให้ผู้แสดงใช้ทั้งลีลาแบบนาฏศิลป์ตะวันตกบัลเลตคลาสสิก (Ballet Classic) การเต้นแท็ป (Tap Dance) การเต้นแจ๊ส (Jazz Dance) รวมถึงลีลา

ท่าท่าการเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) เพื่อ
สื่อสารถึงวัตถุประสงค์ในองค์การต่าง ๆ (จिरायुथ พนมรักษ์, สัมภาษณ์,
30 ธันวาคม 2563)

ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงในการปฏิบัติการสร้างสรรค์เพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์
นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 4
เพื่อให้สื่อสารถึงวัตถุประสงค์ในองค์การต่าง ๆ คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะบัลเลต์คลาสสิก (Ballet
Classic) การเต้นแท็ป (Tap Dance) การเต้นแจ๊ส (Jazz Dance) รวมถึงลีลาท่าทางการเคลื่อนไหว
ร่างกายในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ประกอบด้วยเป็นนักแสดงหญิงจำนวน 2 คน
และนักแสดงชายจำนวน 1 คน รวมนักแสดง 4 คน

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงมาประกอบใน
การคัดเลือกนักแสดงด้วย เช่น ความมีวินัยต่อตนเองและผู้อื่น ความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อตนเองและ
ผู้อื่น การอุทิศตนในการฝึกซ้อมและความพยายามมุ่งมั่นเป็นต้น ซึ่งแม้ว่านักแสดงจำนวน 1 คน
มิได้มีทักษะในด้านนาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) นาฏศิลป์ตะวันตกใช้เทคนิคบัลเลต์คลาสสิก
(Ballet Classic) และการเต้นแจ๊ส (Jazz Dance) ครบทุกอย่าง แต่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักแสดงดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น นับเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งผลให้นักแสดงมีพัฒนาการ
ทางด้านการแสดงที่ดีขึ้นตามลำดับ นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์
นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 4
มีรายนามที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.11 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์
ครั้งที่ 4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 4
ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	<p>นายสุชาติ เอกกฤษุช นักแสดงอิสระ</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย ศิลปะการละคร การเต้นแจ๊ส</p>
	<p>นางสาวมนทิรา มะโนรินทร์ นักแสดงอิสระ นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎี บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น13</p>	<p>บัลเลต์คลาสสิก ละครใบ้ การเต้นแจ๊ส ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวธนภรณ์ วีระเดช นักแสดงอิสระ นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎี บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น13</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย บัลเลต์คลาสสิก ศิลปะการละคร การเต้นแจ๊ส</p>
	<p>นายโอม วรรณะ นักแสดงอิสระ</p>	<p>ศิลปะการละคร</p>

จากตารางที่ 4.11 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยยังคงเล็งเห็นถึงความสามารถของนักแสดงที่ความหลากหลาย ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถด้านนาฏยศิลป์ไทย (Thai Dance) นาฏยศิลป์ตะวันตก บัลเลตคลาสสิก (Ballet Classic) การเต้นแจ๊ส (Jazz Dance) และทักษะศิลปะละครใบ้ (Mime) ทั้งสิ้นจำนวน 4 คน ประกอบด้วยนักแสดงชาย 2 คน นักแสดงหญิง 2 คน รวมไปถึงการคำนึงถึงควมมีวินัย ความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลา เป็นต้น

3) การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ครั้งที่ 4

การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์โดยให้ความสำคัญกับการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้ใช้การเคลื่อนไหวในรูปแบบลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) เข้ามาเป็นพื้นฐานในการออกแบบการเคลื่อนไหว อีกทั้งลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้เทคนิคของบัลเลตคลาสสิก (Ballet Classic) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองการปฏิบัติการสร้างสรรค์ในครั้งที่ 1 – 3 นำมาพัฒนาและปรับใช้การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ในครั้งนี้เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวางแผนเพื่อค้นหารูปแบบการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ทำให้การสื่อสารของการแสดงแต่ละองค์สามารถแสดงรูปแบบได้อย่างชัดเจนตรงไปตรงมา ในการทดลองการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นักแสดงเคลื่อนไหวท่าทางโดยการด้นสด (Improvisation) ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายการเคลื่อนไหวแบบการด้นสด (Improvisation) ไว้ว่า

การด้นสด (Improvisation) การด้นสดที่มีคุณภาพจะต้องมาจากกระบวนการคิด เทคนิคการแสดง การรับรู้การสื่อสารเพราะว่าสิ่งเหล่านี้จะประกอบกันจะทำให้การแสดงที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันมีคุณภาพครบถ้วน ทักษะความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการและการสร้างสรรค์ การด้นสด (Improvisation) ปฏิบัติง่ายใคร ๆ ก็ทำได้ แต่ถ้าหวังเรื่องคุณภาพต้องมีสิ่งอื่นทำให้เกิดคุณภาพของการแสดง (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 16 สิงหาคม 2563)

การด้นสด (Improvisation) จะสามารถสื่อสารกับผู้ชม เนื่องจากสิ่งเหล่านี้จะประกอบกันจะทำให้การแสดงที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันมีคุณภาพครบถ้วน ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางออกแบบลีลานาฏศิลป์แบบการด้นสด (Improvisation) โดยการกำหนดให้ใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) เพื่อมาพัฒนาการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในองค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) ให้มีความเหมาะสมกับบทการแสดง ดังนั้นในการทดลองครั้งที่ 4 ผู้วิจัยนำเสนอการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ โดยใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic)

ภาพที่ 4.3 ภาพลีลาการเคลื่อนไหวที่เทคนิคการเคลื่อนไหวบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic)

ในการแสดงองค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)

ที่มา: ผู้วิจัย

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่ผสมผสานการใช้เทคนิคบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงการใช้นาฏศิลป์บัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) มาใช้ในการแสดง ครอสซิง เดอะ วอเตอร์ (Crossing the water) ซึ่งในยุคนั้นนักเต้นบัลเลต์ผู้ชายจะถูกห้ามมิให้ใช้เทคนิคของการขึ้นปลายเท้า

ครอสซิง เดอะ วอเตอร์ (Crossing the water) เป็นการแสดงนาฏศิลป์สร้างสรรค์ที่มีเนื้อหาแบบปะติด (Collage) ทั้งในเรื่องการเมือง วัฒนธรรม สิทธิมนุษยชน สงคราม ซึ่งมีเรื่องราวที่กล่าวถึงการอพยพของชาวเวียดนามจากสงครามเวียดนาม ตำนานการถูกมัดเท้าของผู้หญิงชาวจีน ด้วยการแสดงชุดนี้มีฉากที่ต้องแสดงการรัดเท้า จึงทำให้ผู้วิจัยได้นำเทคนิคของการขึ้นปลายเท้าของนักเต้นบัลเลต์

ผู้หญิงมาใช้ในการแสดง ซึ่งในยุคนั้นนักเต้นบัลเลต์ผู้ชายจะถูกห้ามมิให้ใช้เทคนิคของการขึ้นปลายเท้า ซึ่งคนในยุคนั้นเห็นว่าการขึ้นปลายเท้าเป็นอากัปกิริยาท่าทางการแสดงของผู้หญิง จากการที่ได้นำเทคนิคการขึ้นปลายเท้ามาใช้ในการแสดงครั้งนั้น จึงเป็นเรื่องที่แปลกสำหรับสายตาของผู้ชมด้วยเหตุนี้จึงทำให้การแสดงครั้งนั้นดูมีความแปลกและความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 1 มกราคม 2564)

ภาพที่ 4.4 ภาพลีลาการแสดงชุดครอสซิง เดอะ วอเตอร์ (Crossing the water)

ที่มา: ภาพถ่ายส่วนบุคคลของ นราพงษ์ จรัสศรี

ดังนั้นในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการทดลองครั้งที่ 4 นี้ผู้วิจัยใช้การด้นสด (Improvisation) จะสามารถสื่อสารกับผู้ชมได้อย่างมีคุณภาพครบถ้วน ออกแบบลีลานาฏศิลป์ที่ผสมผสานการใช้เทคนิค บัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) มาเป็นแนวทางในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในการแสดงองค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)

4) การออกแบบอุปกรณ์การแสดง ครั้งที่ 4

ผู้วิจัยเริ่มให้ความสำคัญกับประเด็นของหัวข้อการออกแบบบทรการแสดงพัฒนาไปสู่การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับประเด็นและการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงในครั้งที่ 4 เพื่อมาเสริมให้การแสดงมีความหมายเด่นชัดมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงเพิ่มขึ้นมา จึงเห็นได้ว่าการออกแบบอุปกรณ์จึงได้มาปรากฏในครั้งที่ 4

ผู้วิจัยจะได้อธิบายถึงเหตุผลและความสำคัญในการใช้อุปกรณ์เรียงลำดับตามองค์การแสดงตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดสัญลักษณ์ในงานนาฏศิลป์ จึงเริ่มต้นจากการค้นหาแรงบันดาลใจในการเลือกอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายในการสื่อสารเป็นไปตามองค์การแสดงที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาการออกแบบอุปกรณ์จากการแสดง ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากการแสดงชุดราชอาณาจักรไทย ซึ่งจัดแสดงในปี พ.ศ. 2516 ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงไว้ว่า

การแสดง ชุดราชอาณาจักร เป็นงานชิ้นแรกของพินนี่บอย ซึ่งสนับสนุนโดย โรงแรมมณเฑียร เป็นการแสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นสำหรับพิธีลอยกระทง เป็นการแสดงที่ผสมผสานตะวันตก ตะวันออก ประยุกต์ระหว่างความเป็นตะวันออกและตะวันตก แต่ในขณะเดียวกันก็แสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ลีลานาฏศิลป์ใช้รูปแบบโมเดิร์น โดยใช้เทคนิคของบัลเลต์และใช้ทำนองเพลงไทย ซึ่งใช้เครื่องดนตรีไฟฟ้าใช้บรรเลงเพลงไทยเดิม ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง เลือกใช้ไฟฉาย ซึ่งแทนแสงของไฟฉายเป็นสัญลักษณ์ในด้านของความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้สำหรับการแสดงและอีกความหมายหนึ่ง คือ แสงของไฟฉายแทนแสงของเทียนมักใช้แสงเทียนในวันลอยกระทง (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 1 มกราคม 2564)

จากข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงสำหรับผลงานสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้พิจารณาการใช้สัญลักษณ์ประกอบการแสดงเป็นหลัก โดยเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงไฟฉายที่มีขนาด 30 เซนติเมตร เพื่อใช้แสงของไฟฉายนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์แทนการค้นหา ปรากฎ อยู่ใน องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile)

ภาพที่ 4.5 ภาพอุปกรณ์ไฟฉาย ประกอบการแสดงองค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile)
 ที่มา: ผู้วิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงใน องค์ 5 หลงไหล (Passion) โดยการใช้ถ้วยรางวัลขนาดความสูง 60 เซนติเมตร อีกทั้งออกแบบที่จับเพื่อความสะดวกในการเคลื่อนไหว และสามารถแสดงลีลาได้ตามเป้าหมาย ถ้วยรางวัลที่ผู้วิจัยออกแบบนั้นเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ แสดงให้เห็นว่ากว่าที่ตนเองจะได้รับรางวัล ต้องมีความมุ่งมั่น อุตุนและความชื่นชอบในสิ่งที่ตนเองทำ ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการนำถ้วยรางวัลมาใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดง ไว้ว่า

ในการแสดงการแจกรางวัลของสมาพันธ์ภาพยนตร์ไทย มีการแสดงเปิดงาน การรับรางวัลในสาขาต่าง ๆ ของภาพยนตร์ไทย จัดแสดงที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย การแสดงประกอบไปด้วย การปรากฏตัวของศิลปินผู้ร่วมงาน ได้เข้าสู่พื้นที่แสดงบนเวทีและจบลงด้วยภาพสุดท้ายของการที่นักแสดงทุกคนจัดแถวประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของรางวัลของสมาคมสมาพันธ์ที่ทุกคนมีความปรารถนาจะได้รับ (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 1 มกราคม 2564)

ภาพที่ 4.6 ภาพอุปกรณ์ถ้วยรางวัล ประกอบการแสดงองค์ 5 หลงไหล (Passion)

ที่มา: ผู้วิจัย

นอกจากนี้ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยสังเกตการณ์จากการแสดงชุด นอสตราเจีย (Nostalgia) จัดแสดงเมื่อ พ.ศ. 2533 ณ หอประชุม กรุงเทพมหานคร ออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดย นราพงษ์ จรัสศรี ซึ่งอธิบายการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ไว้ว่า

การเคลื่อนไหวลีลานาฏศิลป์ของนักแสดงชายและหญิง 4 คนเอามือคนลงไปโน้ล แล้วทาบมือลงไปโน้ลที่บรรจุน้ำ ซึ่งผู้สร้างงานแสดงถึงความหมายของรอยมือที่เกิดขึ้นแทนของลายมือมนุษย์และสันมือเพื่อให้น้ำเกิดการเคลื่อนไหวของน้ำจากช้าไปหาเร็ว ทำให้เกิดเสียงของน้ำที่ถูกมือมนุษย์มากระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนไหว (นราพงษ์ จรัสศรี, **สัมภาษณ์**, 1 มกราคม 2564)

จากการแสดงความหมายของรอยมือที่เกิดขึ้นแทนของลายมือมนุษย์ในการแสดง นอสตราเจีย (Nostalgia) ผู้วิจัยได้เห็นเป็นภาพของการใช้มือเป็นส่วนประกอบของการแสดงที่สื่อสารกับผู้ชมให้เห็นถึงความสำคัญของสรีระส่วนนี้ของร่างกายมนุษย์ ผู้วิจัยนำไปใช้เป็นการถ่ายทอดความรู้ฝีมือ ในการแสดงองค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) แต่ผู้วิจัยได้ปรับเป็นการสวมถุงมือและถอดถุงมือ เพื่อแสดงถึงความหมายในการถ่ายทอดความรู้ โดยการใช้ถุงมือซึ่งมีขนาด

ความยาว 30 เซนติเมตร ถุงมือที่ผู้วิจัยออกแบบนั้น มีลักษณะของเนื้อผ้าโปร่งแสงเมื่อสวมใส่สามารถมองเห็นสรีระของมือและสามารถแสดงลีลานาฏศิลป์ออกมาได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.7 ภาพอุปกรณ์ถุงมือ ประกอบแสดง องค์กร 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้
(Passing the Knowledge)

ที่มา: ผู้วิจัย

จากข้อมูลข้างต้น การสังเกตการณ์การแสดง นوستราเจีย (Nostalgia) ซึ่งผู้วิจัยได้เห็นเป็นภาพของการใช้มือเป็นส่วนประกอบของการแสดงที่สามารถสื่อสารกับผู้ชมให้เห็นถึงความสำคัญของสรีระส่วนนี้ของร่างกายมนุษย์ ผู้วิจัยนำไปใช้สื่อความหมายการถ่ายทอดฝีมือในองค์การแสดง องค์กร 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) ผู้วิจัยได้ปรับเป็นการใช้ถุงมือและถอดถุงมือเพื่อแสดงถึงความหมายในการถ่ายทอดความรู้

5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ครั้งที่ 4

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้พิจารณาในการออกแบบเสียงที่ใช้สำหรับการแสดงการสร้างสรรค์ในแต่ละองค์การแสดง เนื่องด้วยเสียงที่ใช้ประกอบการแสดงเป็นองค์ประกอบที่ช่วยสร้างบรรยากาศในการแสดงให้เกิดความสมจริงช่วยสร้างอารมณ์ให้การแสดง อีกทั้งเสียงยังสามารถกำหนดลีลาการเคลื่อนไหวที่สามารถสื่อสารกับผู้ชมได้อย่างชัดเจน ซึ่งตรงกับคำอธิบายในเรื่องการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง

เสียงและเครื่องประกอบจังหวะในด้านนาฏศิลป์มีความสัมพันธ์มีความสำคัญควบคู่กับการออกแบบบทรูปการแสดง ถ้าขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไปไม่ได้

เนื่องจากเสียงและดนตรีทำให้การแสดงนาฏศิลป์มีบรรยากาศในการแสดงให้เกิดความสมจริงช่วยสร้างอารมณ์ให้กับการแสดงที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบกับการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินนั้น ต้องเลือกใช้เสียงและเครื่องดนตรีให้เหมาะสมกับแต่ละองค์การแสดงด้วย (จิรายุทธ พนมรักษ์, **สัมภาษณ์**, 21 พฤศจิกายน 2563)

ทั้งนี้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ผู้วิจัยได้ออกแบบเสียงและเครื่องดนตรีประกอบการแสดงโดยการสร้างบรรยากาศให้สอดคล้องกับบทการแสดง ดังรายละเอียดดังนี้

องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) นำเสนอจีนแสดจีนที่ถ่ายทอดออกผลงานเป็นลวดลายตัวหนังสือจีน โดยการใช้เสียงของเครื่องดนตรีไทยเน้นเครื่องสายที่สื่อถึงพิธีกรรมและความเชื่อ

องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) นำเสนอความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม โดยการใช้เสียงที่สื่อการในการทำจิตวัตรประจำวัน เช่น เสียงการอ่านข่าวประจำวัน เป็นต้น

องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) นำเสนอการค้นหาผู้ที่มีความสามารถ โดยการใช้เสียงที่มีระดับขึ้นลง ดังและเบา ไม่เท่ากันทำให้เกิดความตื่นเต้น

องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) นำเสนอการเดินบัลเลต์ซึ่งในสมัยนั้นที่ไม่มีผู้ใดยอมรับและถือว่าแปลกใหม่ โดยการใช้เสียงเครื่องดนตรีสากลที่นำเสนอการเดินบัลเลต์

องค์ 5 หลงใหล (Passion) นำเสนอความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ โดยการใช้เสียงระดับเดียวกัน ฟังแล้วเกิดความสบาย

องค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) นำเสนอการสั่งสมประสบการณ์ที่ส่งทอดฝีมือ โดยการใช้เสียงที่สื่อสารถึงการสั่งสอนและการถ่ายทอดความรู้

องค์ 7 รสนิยม (Taste) นำเสนอความนิยมในสมัยปัจจุบัน โดยการใช้เสียงที่สื่อสารถึงการสร้างอารมณ์ สร้างความเร้าใจ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ในครั้งที่ 4 โดยการกำหนดอัตราจังหวะ ระยะเวลาและเสียงที่เสริมอารมณ์

ความรู้สึก เพื่อให้สัมพันธ์กันระหว่างบทการแสดง ลีลาการเคลื่อนไหว ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกมิชซ์เพลง (Music Mix) เป็นการเลือกเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงที่มีความสอดคล้องกับลีลานาฏศิลป์ในแต่ละองค์ เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมเกิดการรับรู้และช่วยสร้างจินตนาการไปกับการแสดงตรงตามวัตถุประสงค์

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 4

การออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในการทดลองในครั้ง นี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงการใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบการแสดงองค์ 1-7 เป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยได้แรงบันดาลใจมาจากชุดทหารของการแสดงชุดคัตเตอร์ (Cutter) จัดแสดงเมื่อ พ.ศ. 2528 ณ โรงละคร เดอะเพลส (The Place Theatre) และทิวสทราฮาอาณาจักรอังกฤษ จัดแสดงโดยคณะ เอ็กเทมโพรารี ดานซ์เธียเตอร์ (Extemporary Dance Theatre) ออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดย ริชาร์ด อัลสตัน (Richard Alston) เป็นการออกแบบลีลานาฏศิลป์แบบหลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) ไม่มีเรื่องราวและใช้การเคลื่อนไหวของร่างกาย (Movement for Movement's Sake) เพื่อแสดงอารมณ์เพียงอย่างเดียว ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี ได้อธิบายถึงการออกแบบเครื่องกายของทหารในการแสดงชุดนี้ ไว้ว่า

การแสดงชุดคัตเตอร์ (Cutter) เป็นการแสดงชุดหนึ่งที่สามารถแสดงคุณสมบัติที่โดดเด่นของการออกแบบเครื่องแต่งกายของนักแสดงที่รับบาทบทของทหารที่สวมใส่ชุดการแสดงที่เลือกใช้ผ้าบางเบา ความบางนั้นสามารถมองเห็นสรีระเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใส แสดงถึงความเปิดเผยถึงการปฏิบัติหน้าที่ของทหารในยุคนั้น (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 1 มกราคม 2564)

จากการออกแบบเครื่องแต่งกายของนักแสดงที่รับบาทบทของทหารที่สวมใส่ชุดการแสดงที่เลือกใช้ผ้าบางเบา ความบางนั้นสามารถมองเห็นได้ถึงสรีระ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใส เปิดเผยถึงการปฏิบัติหน้าที่ของทหารในยุคนั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบการออกแบบเครื่องแต่งกายและองค์ประกอบในด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย การออกแบบบทการแสดงเพื่อให้สอดคล้องกับโครงเรื่องของการแสดงทั้ง 7 องค์ การออกแบบลีลานาฏศิลป์

เพื่อให้นักแสดงสามารถเคลื่อนไหวท่าทางได้อย่างสะดวกและการออกแบบแสงโดยสามารถจัดให้แสงตกกระทบกับเครื่องแต่งกายเพื่อให้เกิดมิติในการแสดงมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.8 ภาพเครื่องแต่งกายของการแสดงชุดคัตเตอร์ (Cutter)
ที่มา: ภาพถ่ายส่วนบุคคลของนราพงษ์ จรัสศรี

ดังนั้นผู้วิจัยได้นำแนวทางของการออกแบบเครื่องแต่งกาย ดังตัวอย่างการแสดงชุดคัตเตอร์ (Cutter) มาเป็นแนวทางทางในการออกแบบเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับองค์การแสดงแต่ละองค์ เพื่อเป็นการสื่อสารการสร้างสรรค่านาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ได้อย่างเหมาะสม

ภาพที่ 4.9 ภาพการออกแบบเครื่องแต่งกายการสร้างสรรค่านาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์
ที่มา: ผู้วิจัย

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเครื่องแต่งกาย ในครั้งที่ 4 โดยเลือกใช้คุณสมบัติที่โดดเด่นผ้าบางเบาสามารถมองเห็นสรีระ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใสในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ประกอบกับองค์ประกอบในด้านอื่น ๆ เช่น การออกแบบบทการแสดง เพื่อให้สอดคล้องกับโครงเรื่องของการแสดงทั้ง 7 องค์กร และผู้วิจัยคำนึงถึงการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ เพื่อให้นักแสดงสามารถเคลื่อนไหวท่าทางได้อย่างสะดวก และการออกแบบแสงโดยสามารถจัดให้แสงตกกระทบกับเครื่องแต่งกายเพื่อให้เกิดมิติในการแสดงมากยิ่งขึ้น

7) การออกพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 4

การออกแบบพื้นที่การแสดงในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาและ รวบรวมผลในการออกแบบพื้นที่การแสดง กำหนดวันในการแสดงและสถานที่ในการจัดแสดง เพื่อหาข้อสรุปให้สอดคล้องระหว่างบทการแสดงกับการออกแบบพื้นที่แสดงให้เหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

8) การออกแบบแสง ครั้งที่ 4

การออกแบบแสงในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาในการ ออกแบบแสง กำหนดวันการแสดง และสถานที่ในการจัดแสดง เพื่อให้สอดคล้องระหว่าง การออกแบบพื้นที่การแสดงกับการออกแบบแสงและเหมาะสมกับการแสดงในลำดับต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคทางด้านนาฏยศิลป์ในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ออกแบบการสร้างสรรคผลงานนาฏยศิลป์ประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ ยังขาดไปอีก 2 องค์ประกอบได้แก่ การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงในการ พัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือก ศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 5 ต่อไป

ตารางที่ 4.12 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคณาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ใน
กระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 4

ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือขวาของผู้ชม

องค์ 1	
ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงเดินถอยหลังออกมาจากทางด้านซ้ายของเวที มือทั้งสองถือปลายผืนผ้าเดินมาจนสุดเวทีด้านขวา</p> <p>นักแสดงเดินถือผ้ามาจนสุดเวทีด้านขวา แล้ววางผ้าลงจากนั้นมากกลางเวที</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น ศิลปินผู้ถ่ายทอดผลงาน ซึ่งมาจากจิตวิญญาณของตัวศิลปิน ซึ่งเป็นรูปแบบการแสดงออกของกิจกรรม ความเชื่อ โดยออกแบบลีลาในเชิงสัญลักษณ์ที่แสดงปรัชญาถูกถ่ายทอดด้วยท่าทางที่แสดงความเคารพต่อสิ่งที่ตนเองนับถือ</p>

องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>เมื่อนักแสดงถึงจุดกลางเวทีแล้วก้มตัวลงคำนับ</p> <p>นักแสดงเคลื่อนตัวไปที่ด้านซ้ายของเวที จุดที่ 1 แล้ว วาดลายเส้นตัวหนังสือเงินในอากาศ</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นศิลปินผู้ถ่ายทอดผลงานทางศิลปะ ด้วยการมีจิตวิญญาณของศิลปินที่มีหลักยึดเหนี่ยวจิตใจซึ่งแทนด้วยภาพนักแสดงรับบทบาทซินแสกำลังสร้างสรรค์ผลงานลงบนผืนผ้า แสดงความเคารพด้วยก้มคำนับ แล้วแสดงลีลาการวาดลายเส้นตัวหนังสือเงินบนอากาศและเขียนลายเส้นลงบนผืนผ้า</p>

องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงปฏิบัติลีลาการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวการด้นสด (Improvisation) วาดลายเส้นตัวหนังสือเงินในอากาศ ปฏิบัติแบบเดียวกัน 3 จุดคือ จุดที่ 1 ซ้าย จุดที่ 2 กลาง และจุดที่ 3 ขวา</p> <p>นักแสดงทุกคนเดินถอยหลังเข้าเวทีและภาพที่ปรากฏขึ้นทั้งหมดก็ค่อย ๆ เลื่อนลง จางหายไป</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นคุณสมบัติของศิลปินที่มีปรัชญาในการทำงานแสดงลีลาการวาดลายเส้นตัวหนังสือเงินบนอากาศ และเขียนลายเส้นลงบนพื้นผ้า จากนั้นคุณสมบัติของศิลปินที่กล่าวมาทั้งหมดถูกมองข้ามไป โดยการแสดงภาพที่ชัดเจนของคุณสมบัติแล้วเลือนหายไปไม่มีผู้ใดให้ความสำคัญ ดังคุณสมบัติที่มีแต่กลับมองผ่านคุณสมบัติ โดยการตีมไฟลงเฟดเอาท์ (Fade-out) และใช้ลีลาการเดินถอยหลังเข้าเวที</p>

องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงหญิงแสดงการทำกัจวัตรในห้องนอน</p> <p>นักแสดงชายแสดงกัจวัตรในห้องนอน</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การทำกัจวัตรประจำวันของทุกคนที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยผ่านการแสดงละครใบ้ (Mime)</p>
 <p>นักแสดงหญิงปฏิบัติลีลาการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง แสดงกัจวัตรประจำวันในห้องนั่งเล่น และ</p> <p>นักแสดงชายปฏิบัติลีลาการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง แสดงกัจวัตรประจำวันในห้องนอน</p>	

องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงหญิงปฏิบัติลีลาการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง แสดงกิจวัตรประจำวันในห้องนอน และนักแสดงชายปฏิบัติลีลาการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง แสดงกิจวัตรประจำวันในห้องน้ำ</p> <p>นักแสดงหญิงปฏิบัติลีลาการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง แสดงกิจวัตรประจำวันขณะขับรถบนท้องถนน และนักแสดงชายปฏิบัติลีลาการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง แสดงกิจวัตรประจำวันการแต่งตัว</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การทำกิจวัตรประจำวันของทุกคนที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยผ่านการแสดงละครใบ้ (Mime) ใช้นักแสดง 2 คนเปรียบเทียบการกระทำที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้ชมเห็นภาพที่ชัดเจน</p>

องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงชายและนักแสดงหญิงแสดงการทำกิจกรรมที่แตกต่างกัน แต่ยืนอยู่ใกล้กัน</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การมองผ่านคุณสมบัติของศิลปินในด้านจรรยาบรรณ (Ethic) ด้วยการใช้ภาพแทนคุณสมบัติดังกล่าว แล้วภาพที่ปรากฏก็ค่อย ๆ เลื่อนลงจางหายไป ตั้งคุณสมบัติที่มีแต่กลับถูกมองผ่านคุณสมบัติ โดยการใช้แสงไฟเฟดเอาท์ (Fade-out) และการใช้ลีลาเดินถอยหลังเข้าเวที</p>
 <p>นักแสดงชายเดินข้ามนักแสดงหญิงขึ้นมาด้านหน้าเวทีขณะที่นักแสดงหญิงกำลังนอน</p>	
 <p>นักแสดงทุกคนเดินถอยหลังเข้าเวที</p>	

องค์ 3	
ความสามารถหลากหลาย (Versatile)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงออกมาทางด้านขวา พร้อมกับในมือถือไฟฉาย ส่องแสงของไฟฉายไปรอบ ๆ</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การค้นหาโดยใช้ไฟฉายเป็นอุปกรณ์การแสดง แสงไฟเป็นสิ่งที่ช่วยในการค้นหาผู้ที่มีความสามารถหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยกำหนดอุปกรณ์ที่ค้นหาเป็นสัญลักษณ์ แทนความสามารถที่หลากหลายเช่น รองเท้าบัลเลต์ แก้วอี๋ และหนังสือ</p>
 <p>นักแสดงเดินมาตรงกลางเวทีแล้วหมุนรอบตัวเอง เพื่อให้แสงไฟฉายส่องแสงไปรอบอีกครั้ง</p>	
 <p>นักแสดงส่องแสงไฟฉาย ไปเจอแก้วอี๋ ซึ่งอยู่บริเวณด้านซ้ายของเวที</p>	

องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>จากนั้น นักแสดงส่องแสงไฟฉาย แล้วยืนบนเก้าอี้</p>	<p>ผู้วิจัยกำหนดอุปกรณ์ที่ค้นหาเป็นสัญลักษณ์แทนความสามารถที่หลากหลาย เช่น รองเท้าบัลเลต์แสดงถึงความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ เก้าอี้แสดงถึงตำแหน่งหน้าที่การงาน และหนังสือแสดงถึงวิชาความรู้</p>
 <p>นักแสดงแสดงลีลาการค้นหาด้วยการส่องแสงไฟฉายไปเจอรองเท้า ซึ่งอยู่บริเวณ ด้านขวา</p>	
 <p>นักแสดงแสดงลีลาการค้นหาด้วยการส่องแสงไฟฉายไปเจอหนังสือ ซึ่งอยู่บริเวณกลางเวที</p>	

องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
  	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การมองผ่านคุณสมบัติของศิลปินในด้านความสามารถที่หลากหลาย (Versatile) ด้วยการใช้ภาพที่ปรากฏขึ้นทั้งหมดแทนคุณสมบัติดังกล่าว แล้วภาพก็ค่อย ๆ เลื่อนกลางจางหายไป ดังคุณสมบัติที่มีแต่กลับถูกมองผ่านคุณสมบัติ โดยการใช้แสงไฟช่วยเฟดเอาต์ (Fade-out) และใช้ลีลาการเดินถอยหลังเข้าเวที</p>
<p>นักแสดงทุกคนเดินถอยหลังเข้าเวที และภาพที่ปรากฏขึ้นทั้งหมดก็ค่อย ๆ เลื่อนกลางจางหายไป</p>	

องค์ 4	
ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น ผู้ที่ค้นคิดการเต้นบัลเลต์ในสมัยนั้น ซึ่งปรากฏว่ายังไม่เป็นที่ยอมรับ แสดงถึงความต่างที่โดดเด่น แต่กลับเป็นผู้นำและผู้บุกเบิกการเต้นมาถึงปัจจุบัน</p>
 <p>นักแสดงเดินถือรองเท้าบัลเลต์ออกมาจากทางด้านซ้าย</p>	
 <p>นักแสดงมานั่งที่เก้าอี้แล้วทำท่าทาง แสดงกริยาสำรวจรองเท้าบัลเลต์</p>	

องค์ 4	
ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นลีลาการใส่รองเท้าบัลเลต์ก่อนการเต้น ซึ่งปรากฏว่ายังไม่เป็นที่ยอมรับ แสดงถึงความต่างที่โดดเด่น แต่กลับเป็นผู้ที่นำและบุกเบิกการเต้นมาถึงปัจจุบัน</p>
 <p>นักแสดงนั่งลงกับพื้นแล้ว แสดงท่าทางการใส่รองเท้าบัลเลต์</p>	
 <p>นักแสดงหันตัวอีกทางหนึ่ง แล้วแสดงท่าทางใส่รองเท้าบัลเลต์อีกข้างหนึ่ง</p>	

องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	<p>ผู้วิจัยใช้ลีลานำเสนอการเตรียมความพร้อมของร่างกายก่อนการแสดง ด้วยวิธีการอบอุ่นร่างกายยืดหยุ่นให้กล้ามเนื้อมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเป็นการป้องกันอาการบาดเจ็บจากการแสดง</p>
	
	
<p>นักแสดงแสดงท่าทางการวอร์มอัพ (Warm Up)</p>	

องค์ 4	
ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การมองผ่านคุณสมบัติของศิลปินในด้านผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) ด้วยการใช้ภาพที่ปรากฏขึ้นทั้งหมดแทนคุณสมบัติดังกล่าว แล้วก็ค่อย ๆ เลื่อนกลางจางหายไป ตั้งคุณสมบัติที่มีแต่กลับถูกมองผ่านคุณสมบัตินั้น โดยการใช้แสงไฟช่วยเฟดเอาท์ (Fade-out) และใช้ลีลาการเดินถอยเข้าเวที</p>
 <p>นักแสดงออกท่าทางการเต้นบัลเลต์</p>	
 <p>นักแสดงทุกคนเดินถอยหลังเข้าเวที และภาพที่ปรากฏขึ้นทั้งหมดก็ค่อย ๆ เลื่อนกลางจางหายไป</p>	

องค์ 5 หลงไหล (Passion)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น นำเสนอความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ ด้วยการให้นักแสดงถือถ้วยรางวัลอยู่ตลอดเวลาของการแสดงท่าทางการเคลื่อนไหว เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของรางวัลที่ทุกคนมีความปรารถนาจะได้</p>
 <p>นักแสดงชายเดินออกมาทางด้านซ้าย นักแสดงหญิงด้านขวาของเวทีในมือชูถ้วยรางวัล</p>	
 <p>นักแสดงเดินมาเจอกันตรงกลางเวทีแล้วชูถ้วยรางวัลเข้าหากัน มองถ้วยรางวัลด้วยความหลงไหล</p>	

องค์ 5 หลงไหล (Passion)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงชายเดินออกด้านซ้ายหน้าของเวที นักแสดงหญิงเดินออกมาทางด้านขวาหน้าของเวที มือทั้งสองข้างชูด้วยรางวัลขึ้นเหนือศีรษะ</p> <p>นักแสดงทั้งคู่วิ่งเข้าหากันแล้วเดินวนเป็นวงกลม มือทั้งสองข้างชูด้วยรางวัลขึ้นเหนือศีรษะ</p> <p>ยืนเป็นหน้ากระดานแล้วสได์สเท้าไปทางด้านขวา จากนั้นสได์สเท้าไปทางด้านซ้าย ในมือชูด้วยรางวัล</p>	<p>นำเสนอความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ ด้วยลีลาการเคลื่อนไหวไปพร้อม ๆ กับคู่ของตนเอง ซึ่งมีทิศทางการเดินเข้าหากันและการใช้ท่าทางที่เหมือนกัน</p>

องค์ 5 หลงไหล (Passion)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงทั้งคู่ยืนหันหลังชนกันบริเวณกลางเวที แล้วนักแสดงชายก้มตัวลงต่ำ นักแสดงหญิงยืดตัวขึ้น สายทั้งคู่ตามองไปที่ถ้วยรางวัลของตนเอง</p> <p>จากนั้นทำสลับกันนักแสดงชายยืดตัวสูงขึ้น นักแสดงหญิงก้มตัวต่ำลง สายตาทั้งคู่มองไปที่ถ้วยรางวัลของตนเอง</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอความชื่นชอบที่แสดงด้วยลีลาการเคลื่อนไหวเข้าคู่กัน ซึ่งใช้การเคลื่อนไหวที่เป็นวงกลม แสดงถึงความหลงไหลที่นักแสดงจะหมกมุ่นอยู่กับสิ่งทำไปเรื่อย ๆ</p>

องค์ 5 หลงไหล (Passion)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงทั้งเดินเข้าหากันแล้ว นักแสดงหญิงนั่งลงบน ขาของนักแสดงชาย</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นความชื่นชอบ โดยการ เคลื่อนไหวที่เป็นวงกลม และหมุนรอบตัวเอง นักแสดงถึงความหลงไหลที่ในรางวัล</p>
 <p>นักแสดงชายยกนักแสดงหญิงขึ้น แล้วหมุนตัว มือถือ ถ้วยรางวัลกางออกข้างดำตัว</p>	
 <p>นักแสดงชายนั่งลง นักแสดงหญิงยืนขึ้น</p>	

องค์ 5 หลงไหล (Passion)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงหญิงยืนบนขาของนักแสดงชาย</p> <p>นักแสดงทุกคนเดินถอยหลังเข้าเวที และภาพที่ปรากฏขึ้นทั้งหมดก็ค่อย ๆ เลื่อนกลาง จางหายไป</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การมองผ่านคุณสมบัติของศิลปินในด้านหลงไหล (Passion) ด้วยการถ่ายภาพที่ปรากฏขึ้นทั้งหมดแทนคุณสมบัติดังกล่าว แล้วค่อย ๆ เลื่อนกลางจางหายไป ตั้งคุณสมบัติที่มีแต่กลับถูกมองผ่าน โดยการใช้แสงไฟช่วยเฟดเอาท์ (Fade-out) และการใช้ลีลาเดินถอยหลังเข้าเวที</p>

องค์ 6	
ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงเดินออกมาจากทางด้านซ้าย และขวาของเวที</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การสั่งสมประสบการณ์ที่ส่งต่อฝีมือ การสืบทอดรอยมือของศิลปิน โดยผู้วิจัยใช้ถุงมือเป็นสัญลักษณ์แทนความรู้ด้วยลีลาการถอดถุงมือและการใส่ถุงมือ เพื่อแสดงถึงความหมายในการถ่ายทอดความรู้</p>
 <p>นักแสดงเดินแล้วมองไปที่ถุงมือเพื่อเตรียมมอบให้นักแสดงอีกคน</p>	<p>มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY</p>
 <p>นักแสดงหญิงเดินมาพบกัน แล้วมอบถุงมอบให้</p>	

องค์ 6	
ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงเดินแยกออกจากกัน</p> <p>นักแสดงชาย และนักแสดงหญิงเดินมาพบกัน นักแสดงชายถอดถุงมือและมอบให้กับนักแสดงหญิง</p> <p>นักแสดงหญิงที่ได้รับถุงมือเดินออกห่างจากกันและสวมใส่ถุงมือที่ได้รับ</p>	<p>นักแสดงเดินเข้าหากัน แล้วถอดถุงมือ แลกเปลี่ยนกัน เพื่อแสดงถึงการถ่ายทอดความรู้ จากนั้นนักแสดงใส่ถุงมือ เพื่อแสดงถึงความรู้ที่ตนเองได้รับ</p>

องค์ 6	
ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงชายเดินมาพบกับนักแสดงหญิงแล้วมอบถุงมือให้อีกคนหนึ่ง</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การมองผ่านคุณสมบัติของศิลปินในด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) ด้วยการใช้ภาพที่ปรากฏขึ้นทั้งหมดแทนคุณสมบัติดังกล่าว แล้วก็ค่อย ๆ เลื่อนลางจางหายไป ตั้งคุณสมบัติที่มีแต่กลับถูกมองผ่านคุณสมบัติ โดยการใช้แสงไฟเฟดเอาต์ (Fade-out) และใช้ลีลาการเดินถอยหลังเข้าเวที</p>
 <p>นักแสดงแยกออกจากกัน แล้วสวมใส่และชื่นชมในถุงมือที่ตนเองได้รับ</p>	
 <p>นักแสดงทุกคนเดินถอยหลังเข้าเวที</p>	

องค์ 7 รสนิยม (Taste)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงหญิงเดินออกมาจากกลางเวทีด้านหลัง</p> <p>จากนั้นเดินเป็นเส้นตรงขึ้นมาด้านหน้าของเวที และนำเสนอเสื้อผ้าที่ตนเองสวมใส่</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น ความนิยมในสมัยปัจจุบัน ซึ่งสะท้อนผ่านการจัดการเดินแฟชั่นโชว์ มีความชื่นชอบส่วนบุคคลต่อกระแสความนิยมในสมัยปัจจุบัน นำเสนอเสื้อผ้าที่กำลังได้รับความนิยมสะท้อนถึงรสนิยมการออกแบบเสื้อผ้า</p>

องค์ 7 รสนิยม (Taste)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงหญิงอีก 1 คนออกมาทางด้านขวา แล้วมายืนให้จุดกลางด้านหลังเวที</p> <p>จากนั้นนักแสดงหญิงคนเดิมเดินขึ้นมาเป็นเส้นตรงหยุดยืน และนำเสนอเสื้อผ้าที่ตนเองสวมใส่</p>	<p>นักแสดงใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน(Everyday Movement) เดินแฟชั่นโชว์โดยใช้ผ้าบางเบา ความบางนั้นสามารถมองเห็นสรีระ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใส</p>

องค์ 7 รสนิยม (Taste)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงชายเดินออกมาทางด้านซ้าย และมายืนจุดกลาง ด้านหลังของเวที</p> <p>จากนั้นนักแสดงชาย เดินขึ้นมาเป็นเส้นตรง และยื่นนำเสนอเสื้อผ้าที่ตนเองสวมใส่</p>	<p>นักแสดงใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) การเปลี่ยนเสื้อผ้า นำเสนอในรูปแบบการเดินแฟชั่นโชว์ โดยเลือกใช้ผ้าบาง สามารถมองเห็นสรีระ</p>

องค์ 7	
รสนิยม (Taste)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงชายอีก 1 คน เดินออกมาทางด้านขวา และมายืนจุดกลาง ด้านหลังของเวที</p> <p>จากนั้นนักแสดงชาย เดินขึ้นมาเป็นเส้นตรง และยื่นนำเสนอเสื้อผ้าที่ตนเองสวมใส่</p> <p>นักแสดงทั้งหมด 4 คนเดินออกมายืนเรียงหน้ากระดาน พร้อมกับนำเสนอเสื้อผ้าที่ตนเองสวมใส่</p>	<p>นักแสดงใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน(Everyday Movement) การเปลี่ยนเสื้อผ้าบนเวทีเพื่อแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนและความโปร่งใส</p>

องค์ 7	
รสนิยม (Taste)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>จากนั้นนักแสดงทั้งหมดเดินขึ้นด้านหน้ามาเป็นเส้น แล้วหันเข้าหากัน เดินสวนแถวกัน</p> <p>จากนั้นมายืนจุดด้านหน้าของเวที เพื่อนำเสนอเสื้อผ้าอีกครั้ง</p> <p>นักแสดงทุกคนเดินถอยหลังเข้าเวที และภาพที่ปรากฏขึ้นทั้งหมดก็ค่อย ๆ เลื่อนกลางจางหายไป</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การมองผ่านคุณสมบัติของศิลปินในด้านรสนิยม (Taste) ด้วยการใช้ภาพที่ปรากฏขึ้นทั้งหมดแทนคุณสมบัติดังกล่าว แล้วก็ค่อย ๆ เลื่อนกลางจางหายไป ตั้งคุณสมบัติที่มีแต่กลับถูกมองผ่านคุณสมบัตินั้นไป โดยการใช้แสงไฟช่วย เฟดเอาท์ (Fade-out) และการใช้ลีลาเดินถอยหลังเข้าเวที</p>

จากตารางที่ 4.12 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์ จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ 6 องค์ประกอบการแสดง ได้แก่ 1) การออกแบบบทการแสดง นำเสนอภาพการแสดงในรูปแบบปะติด หรือคอลลาจ (Collage) 2) การคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยคัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะนาฏศิลป์ตะวันตกบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) และทักษะศิลปะการละครละครใบ้ (Mime) 3) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้ลีลาการต้นสด (Improvisation) การใช้เทคนิคการล้มลงสู่พื้น การพุงลุกขึ้น (Fall & Recovery) และการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) 4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยใช้อุปกรณ์ที่มีความหลากหลายได้แก่ ผ้าขาว ไฟฉาย ถุงมือ และถ้วยรางวัล 5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เป็นการมิกซ์เพลง (Music Mix) จากเครื่องดนตรีไทยและสากล 6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย เลือกใช้คุณสมบัติที่โดดเด่นผ้าบางเบาสามารถมองเห็นสรีระ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใสในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

ดังนั้นหลังจากการออกแบบสร้างสรรค์องค์ประกอบตามข้างต้นเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่พบหลังจากการออกแบบสร้างสรรค์องค์ประกอบการแสดงข้างต้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานครั้งต่อไป ซึ่งปรากฏรายละเอียดดัง ตารางที่ 4.13 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.13 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค
นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 4

ที่มาของตาราง: ผู้วิจัย

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทการแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การคัดเลือกนักแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบลีลานาฏยศิลป์	การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ในครั้งที่ 3 นี้ ผู้วิจัยต้องการใช้เทคนิคของละครใบ้ (Mime) นักแสดงมีทักษะการเคลื่อนไหวที่ดีเกินไปจึงทำให้ภาพการแสดงลีลาละครใบ้ไม่ชัดเจน	ในการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏยศิลป์ โดยการเพิ่มการใช้เทคนิคละครใบ้ (Mime) ตลอดทั้งองค์การแสดง เพื่อเพิ่มความชัดเจนของลีลาการเคลื่อนไหว และเพิ่มท่าทางกิจวัตรประจำวัน โดยให้นักแสดงเล่าเรื่องราวกิจวัตรประจำวันของตนเอง
การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง	อุปกรณ์ไฟฉาย ผ้าขาว พู่กันหมึกดำ มีขนาดเล็กเกินไปจึงไม่สามารถแสดงท่าทาง สื่อสารประเด็นได้อย่างชัดเจน	ในการออกแบบครั้งต่อไป ผู้วิจัยออกแบบสร้างสรรค์อุปกรณ์โดยใช้ไฟฉาย ผ้าขาว พู่กัน ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ทั้งจำเป็น ต้อง สร้าง ความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์กับนักแสดง ในการประกอบกับลีลาการเคลื่อนไหว

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ในการประกอบการแสดง	ผู้วิจัยได้ทำการทดลองออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ในการประกอบการแสดงด้วยการต้นสด ทำให้การเคลื่อนไหวลีลานาฏศิลป์มีความคาดเคลื่อนในเรื่องของจังหวะ และเวลาที่ใช้ในการแสดง	ในการออกแบบครั้งต่อไปผู้วิจัยต้องสร้างความแม่นยำของจังหวะและลีลานาฏศิลป์เพื่อให้นักแสดงมีความคุ้นเคยในเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ผู้วิจัยระบุเวลาในการแสดงของแต่ละองค์การแสดงเพื่อให้มีความชัดเจนของเรื่องเวลาทั้งยังสอดคล้องกับบทการแสดง
การออกแบบเครื่องแต่งกาย	ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องแต่งกายเลือกใช้ผ้าบางเบาสามารถมองเห็นสรีระ แต่ยังมีอุปสรรคในการแสดงลีลาการเคลื่อนไหวร่างกาย	ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งต่อไปโดยเพิ่มความเหมาะสมของเครื่องแต่งกายในแต่ละองค์การแสดงและให้มีความคล่องตัวกับลีลาการเคลื่อนไหวร่างกาย

จากตารางที่ 4.13 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยพบปัญหา 4 ประการ ได้แก่ 1) การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยต้องการใช้เทคนิคของละครใบ้ (Mime) นักแสดงมีทักษะการเคลื่อนไหวที่ดีเกินไปจึงต้องใช้นักแสดงที่ไม่ได้รับการฝึกฝน 2) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงไฟฉาย ผ้าขาว พู่กัน หมึกดำ มีขนาดเล็กเกินไปจึงไม่สามารถแสดงท่าทางสื่อสารประเด็นได้อย่างชัดเจน ต้องเพิ่มขนาดที่ใหญ่ขึ้น อีกทั้งต้องสร้างความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์กับนักแสดง 3) การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดงด้วยการต้นสด ทำให้การเคลื่อนไหวลีลานาฏศิลป์มีความคาดเคลื่อนในเรื่องของจังหวะ

จึงจำเป็นต้องสร้างความมั่นใจของจังหวัดและลีลานาฏศิลป์เพื่อให้นักแสดงมีความคุ้นเคย

4) การออกแบบเครื่องแต่งกายเลือกใช้ผ้าบางเบาสามารถมองเห็นสรีระ แต่ยังมีอุปสรรคในการแสดงลีลาการเคลื่อนไหวร่างกาย ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำปัญหาที่พบไปใช้เป็นแนวทางในการทดลองการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 5 ต่อไป

4.2.1.5 การพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 5

การแสดงในครั้งนี้เป็นการพัฒนาครั้งสุดท้าย ผู้วิจัยขอสรุปการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้นำปัญหาที่แก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคผลงาน โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการค้นหารูปแบบการแสดงซึ่งอธิบายได้ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การออกแบบบทการแสดง ครั้งที่ 5

การออกแบบผลงานนาฏศิลป์ครั้งที่ 5 นี้เป็นการแสดงนี้เป็นครั้งสุดท้าย ผู้วิจัยจึงขอสรุปบทการแสดงซึ่งผู้วิจัยได้เรียงลำดับองค์การแสดงทั้ง 7 องค์ อันประกอบด้วย

เกริ่นนำการแสดงเพื่อเป็นการปูพื้นฐานสร้างความเข้าใจในเรื่องราวเบื้องต้นก่อนเข้าการแสดง ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอคณะกรรมการพิจารณารางวัลทั้ง 7 คน

องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) นำเสนอปรัชญาจีนที่ถ่ายทอดออกมาเป็นลวดลายตัวหนังสือจีน

องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) นำเสนอความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) นำเสนอการค้นหาผู้ที่มีความสามารถ

องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) นำเสนอการเดินบัลเลต์ซึ่งในสมัยนั้นที่ไม่มีผู้ใดยอมรับและถือว่าเป็นแปลกใหม่

องค์ 5 หลงใหล (Passion) นำเสนอความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ

องค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) นำเสนอการสั่งสมประสบการณ์ที่ส่งทอดฝีมือ

องค์ 7 รสนิยม (Taste) นำเสนอความนิยมในสมัยปัจจุบัน

บทสรุป นำเสนอวิกฤตของศิลปินที่ได้กล่าวถึงปัญหาที่ใหญ่ที่สุดคือศิลปินที่มีผลงานไม่ได้ถูกยกย่องและทำให้หมดกำลังใจ ดังที่ มนุศักดิ์ เรื่องเดช กล่าวว่

ศิลปินบางท่านมีผลงานรับใช้สังคม เช่น คุณบุญช่วง เต็นดวง ศิลปินอีสาน อายุ 76 ปี โดนกีดกันในเรื่องการส่งผลงาน ซึ่งศิลปินเป็นผู้ที่อุทิศเสียสละ ทุ่มเท แรงกาย แรงใจในการสร้างสรรค์ ฟิ้นฟู สืบสาน ประยุกต์ และถ่ายทอด ศิลปวัฒนธรรมด้วยจิตวิญญาณของศิลปิน การสร้างงานวัฒนธรรมด้วยความเข้มแข็ง เมื่อมีการเสนอพิจารณาการมอบรางวัลทำให้เกิดขวัญและกำลังใจเป็นแบบอย่างของ ศิลปินภาคอีสาน เมื่อตัดสินรางวัลไปแล้วทำให้สูญเสียกำลังใจในการทำบำรุงรักษา วัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้ข้อมูลเลือนลางหายไปตามเวลา จนกระทั่งการอนุรักษ์ สืบสานหายไปไม่อยากจะสืบสาน (มนุศักดิ์ เรื่องเดช, **สัมภาษณ์**, 28 กุมภาพันธ์ 2564)

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าขวัญและกำลังใจของศิลปินที่ทุ่มเทแรงใจและ กายเพื่อสร้างสรรค์และสืบสานวัฒนธรรม ถูกทำลายลงด้วยการตัดสินผลรางวัลซึ่งทำให้ศิลปินโดน ทำลาย ผลของการที่ศิลปินโดนปิดกั้นทำให้ประวัติศาสตร์ผิดเพี้ยน วัฒนธรรมของชาติหายไป ผลกระทบที่มาจากปิดกั้นศิลปิน ผู้วิจัยต้องการสื่อสารให้เห็นความสำคัญของศิลปิน ในฉาก สุดท้ายที่ศิลปินถูกฝังกลบ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การออกแบบบทการแสดงครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปบทการแสดงและ วางโครงเรื่องมาตั้งแต่การทดลองครั้งที่ 3 โดยการทดลองในครั้งนี้ได้อธิบายรูปแบบการแสดงโดย เรียงลำดับตั้งแต่ องค์ 1-7 โดยเพิ่มการเกริ่นนำในช่วงแรกเพื่อเป็นการปูพื้นฐานสร้างความเข้าใจใน เรื่องราวเบื้องต้นก่อนเข้าการแสดงและเพิ่มบทสรุปของการแสดงเพื่อเป็นการสื่อสารเรื่องราวทั้งหมด ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2) การคัดเลือกนักแสดง ครั้งที่ 5

การคัดเลือกนักแสดงครั้งที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มนักแสดงให้มีทักษะให้สอดคล้องกับเป้าหมาย โดยการคัดเลือกคุณสมบัติของนักแสดงที่มุ่งเน้นนักแสดงที่มีทักษะหลากหลายที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ผ่านการลีลานาฏศิลป์ที่หลากหลายรูปแบบ อาทิ บัลเลต์ คลาสสิก (Ballet Classic) ละครใบ้ (Mime) ที่เป็นการใช้ลีลาทางด้านนาฏศิลป์ที่มีการแสดงอารมณ์ การพัฒนาผลงานในครั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกนักแสดงเพิ่มมาอีก 8 คน ซึ่งนักแสดงมีทักษะศิลปะการละคร (Drama) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น นับเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งผลการคัดเลือกนักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ครั้งที่ 5 มีรายนามที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 4.14 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคครั้งที่ 5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.14 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค ครั้งที่ 5
ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	นายสุชาติ เอกกฤษุขร นักแสดงอิสระ วิทยาลัยการพัฒนมหาวิทยาลัย SALONGKORN UNIVERSITY	นาฏศิลป์ไทย ศิลปะการละคร

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	<p>นางสาวมนทิรา มะโนรินทร์ นักแสดงอิสระ นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์ ดุซงญอบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>บัลเลต์คลาสสิก ละครใบ้ การเต้นแจ๊ส ศิลปะการละคร</p>
	<p>นางสาวธนาภรณ์ วีรเดช นักแสดงอิสระ นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์ ดุซงญอบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>นาฏยศิลป์ไทย บัลเลต์คลาสสิก ศิลปะการละคร การเต้นแจ๊ส</p>
	<p>นายโอม วรรณะ นักแสดงอิสระ</p>	<p>ศิลปะการละคร</p>
	<p>นายณชาล จินทร์เพ็ญ นักแสดงอิสระ</p>	<p>ศิลปะการละคร การเต้นแจ๊ส</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	<p>นายภูธิป กำจัดภัย นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ</p>	<p>ศิลปะการละคร การเต้นแจ๊ส</p>
	<p>นางสาวชนกนันท์ หวังบุษยวิสุทธิ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ</p>	<p>ศิลปะการละคร การเต้นแจ๊ส</p>
	<p>นายณภัทรศรา บรรลือพรมราช นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ</p>	<p>ศิลปะการละคร</p>
	<p>นายธนกร แซ่อึ้ง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ</p>	<p>ศิลปะการละคร</p>

ภาพนักแสดง	ชื่อ-สกุล	ความสามารถ
	<p>นายอัศรพล แก้วผัด นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาศิลปการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ</p>	<p>ศิลปการละคร</p>
	<p>นายธีรพล มาลีวงศ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาศิลปการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ</p>	<p>ศิลปการละคร</p>
	<p>นายรัชกฤษ วัชรเสถียร นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาควิชาศิลปการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ</p>	<p>ศิลปการละคร</p>

จากตารางที่ 4.14 นักแสดงในการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยยังคงสังเกตเห็นถึงความสามารถของนักแสดงที่หลากหลาย ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีทักษะความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) นาฏศิลป์ตะวันตก บัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) และทักษะศิลปะละครใบ้ (Mime) โดยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มนักแสดงที่มีทักษะศิลปะการละคร (Drama) เพิ่มจำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 คน ประกอบด้วยนักแสดงชาย 9 คน นักแสดงหญิง 3 คน รวมไปถึงการคำนึงถึงคามมีวินัย ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา เป็นต้น

3) การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ครั้งที่ 5

การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ในครั้งนี้อาจมีความคล้ายคลึงกับการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยเพิ่มเติมการออกแบบลีลานาฏยศิลป์การเกริ่นนำก่อนเข้าการแสดงที่เป็น การปูเรื่องราวของการแสดง ผู้วิจัยใช้การแสดงศิลปะการละคร นำเสนอคณะกรรมการแต่ละคน จำลองเหตุการณ์ในการประชุมคัดเลือกศิลปิน ซึ่งการเกริ่นนำนั้นสามารถนำมาเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการวางโครงเรื่องของการแสดง ดังที่ นราพงษ์ จรัสศรี กล่าวไว้ว่า

การเกริ่นนำหรือที่เรียกว่าอินโทรดักชั่น (Introduction) เป็นการวางโครงเรื่องของการแสดง ซึ่งเป็นจุดที่เริ่มต้นของเรื่องราวโดยผู้ออกแบบการแสดงควร นำเสนอการเริ่มต้นที่มีความสำคัญต่อการแสดงนั้น ซึ่งการเกริ่นนำสามารถนำเสนอ เพียงแค่การแสดงสั้น ๆ เพื่อให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจพื้นฐานของเรื่องที่จะนำเสนอ แล้วจึงนำผู้ชมเข้าไปสู่เรื่องราวของการแสดงในลำดับต่อไป (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2564)

ภาพที่ 4.10 ภาพการออกแบบลีลานาฏยศิลป์การเกริ่นนำก่อนเข้าการแสดง
ที่มา: ผู้วิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เพิ่มเติมการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ในแต่ละองค์การแสดง เพื่อแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการไม่เลือกคุณสมบัติที่ศิลปินพึงมีโดยใช้นาฏยศิลป์การแสดง (Dance Theatre) มาออกแบบเพื่อเชื่อมโยงเข้ากับความเป็นมา ซึ่งสามารถสร้างเรื่องราวการแสดงให้มีความเข้าใจและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

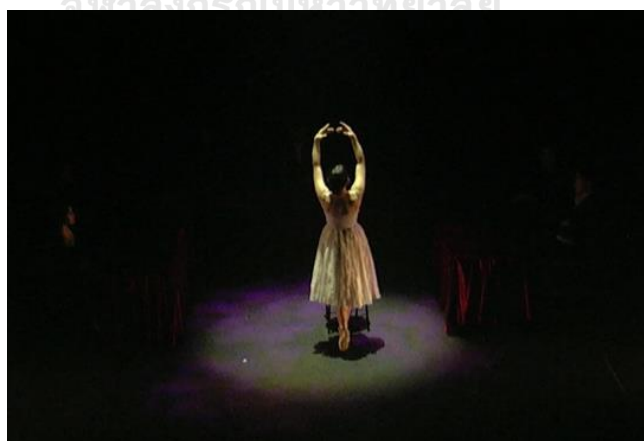

ภาพที่ 4.11 ภาพการออกแบบลีลานาฏศิลป์การแสดง (Dance Theatre)

ของคณะกรรมการไม่เลือกคุณสมบัติที่ศิลปินพึงมี

ที่มา: ผู้วิจัย

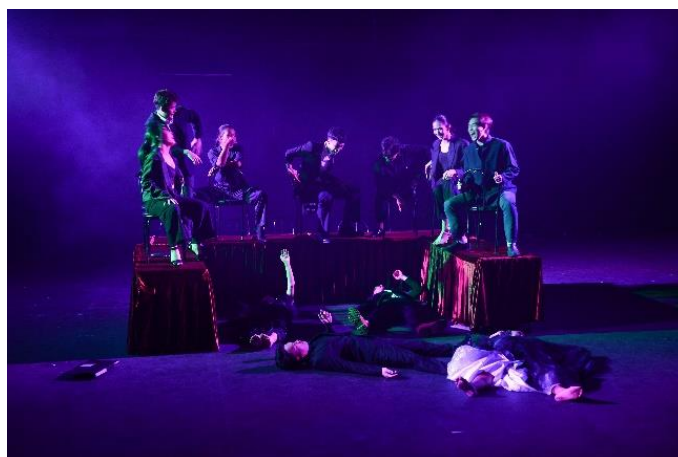
ผู้วิจัยมีแนวทางในการนำเสนอลีลานาฏศิลป์แบบปะติด หรือคอลลาจ (Collage) โดยมีได้เรียงร้อยภาพการแสดงที่ต่อเนื่องกัน แต่มีบทบาทการแสดงภายใต้แนวคิดของประเด็นความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินที่เป็นประเด็นเดียวกัน ประกอบด้วย การด้นสด (Improvisation) การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ลีลานาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) และการใช้ลีลานาฏศิลป์ตะวันตกใช้เทคนิคบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic)

ภาพที่ 4.12 ภาพการใช้ลีลานาฏศิลป์ตะวันตกใช้เทคนิคบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic)

ที่มา: ผู้วิจัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้เพิ่มเติมการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในช่วงบทสรุปการแสดง โดยใช้ศิลปะการละคร (Drama) โดยการใช้ระดับสูง ต่ำ ของนักแสดงกรรมการนั่งอยู่บนโต๊ะ และศิลปินนอนอยู่ที่พื้นเพื่อแสดงถึงศิลปินที่โดนทำลายจากการตัดสินผลรางวัลของคณะกรรมการ

ภาพที่ 4.13 ภาพการออกแบบลีลานาฏศิลป์บทสรุปการแสดง
ที่มา: ผู้วิจัย

จากการออกแบบลีลานาฏศิลป์ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์จนมาถึงครั้งที่ 5 ผู้วิจัยสามารถสรุปการออกแบบลีลานาฏศิลป์ได้ดังนี้

1) ด้านลีลาการเคลื่อนไหวของนักแสดงที่รับบทบาทเป็นกรรมการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบลีลานาฏศิลป์ โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวแบบศิลปะการละครรูปแบบนาฏศิลป์การแสดง (Dance Theatre) เป็นหลัก เพื่อสื่อสารการแสดงให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2) ด้านลีลาการเคลื่อนไหวของนักแสดงที่รับบทบาทเป็นศิลปิน โดยผู้วิจัยได้ออกแบบลีลานาฏศิลป์โดยใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) อีกทั้งลีลานาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) ลีลาการเคลื่อนไหวแบบบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ซึ่งผู้วิจัยออกแบบการเคลื่อนไหวให้มีลักษณะช้า (Slow Motion) เพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างนักแสดงที่รับบทบาทเป็นศิลปินกับคณะกรรมการ ซึ่งสร้างความแปลกใหม่และหลากหลายของรูปแบบการแสดง

4) การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ครั้งที่ 5

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงครั้งที่ 5 นี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบอุปกรณ์จากการจำลองภาพในห้องพิจารณาผลรางวัล ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้โต๊ะและเก้าอี้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงหลัก ตั้งแต่เริ่มการแสดงจนถึงจบการแสดง อีกทั้งออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ถ้วยรางวัล แฟ้มสีดำ ผ้าสีขาว พู่กัน ไฟฉาย และถุงมือ

ภาพที่ 4.14 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดงโต๊ะและเก้าอี้
ที่มา: ผู้วิจัย

นอกจากนี้การพัฒนาการสร้างสรรค์ในครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดของผ้าสีขาวให้มีขนาดใหญ่ขึ้น โดยการนำผ้าอีก 1 ผืนมาเย็บต่อกัน เพื่อให้นักแสดงสามารถวาดลายเส้นตัวหนังสือเงินลงบนผ้าได้อย่างชัดเจนดังจะปรากฏในองก์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy)

ภาพที่ 4.15 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผ้าสีขาวขนาดใหญ่
ที่มา: ผู้วิจัย

อีกทั้งผู้วิจัยได้ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่นำมาจากของใช้ใน
ชีวิตประจำวัน โดยยึดแนวคิดการใช้สัญลักษณ์ในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ได้แก่ ถ้วย
รางวัล และแฟ้มสีดำ ปรากฏในการเกริ่นนำการแสดงและองค์หลังไหล (Pission) พู่กันและผ้าสีขาว
ขนาดใหญ่ ปรากฏในองก์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) ไฟฉาย หนังสือ และรองเท้าบัลเลต์
ปรากฏในองก์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) ถุงมือปรากฏในองก์ การถ่ายทอดความรู้
(Passing the Knowledge)

ภาพที่ 4.16 ภาพอุปกรณ์ประกอบการแสดง ถุงมือ

ที่มา: ผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

5) การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ครั้งที่ 5

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
ออกแบบโดยยึดจากการสร้างสรรค์ในครั้งที่ 4 โดยการใช้วงเครื่องดนตรีในการบรรเลงดนตรี ได้แก่
โทน กู่เจิง จะเข้ ซอฮู้ โปงกลาง และรามะนาลำตัด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงการออกแบบเสียงและ
ดนตรีประกอบการแสดง โดยการคำนึงถึงเสียงที่ช่วยสนับสนุนการแสดงให้มีความชัดเจนและ
เหมาะสมมากที่สุดในทุกองค์การแสดง ซึ่งสอดคล้องกับบทการแสดงเพื่อสื่อสารการแสดงอย่าง
ตรงไปตรงมา

ภาพที่ 4.17 ภาพนักดนตรีและเครื่องดนตรีในการแสดง

ที่มา: ผู้วิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้เสียงประกอบการแสดงให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยการใช้รูปแบบการบรรเลงผสมวงและแยกบรรเลงเดี่ยว เพื่อให้ได้เสียงดนตรีที่สื่ออารมณ์ความรู้สึกตามองค์การแสดงนั้น ๆ นอกจากนี้ยังใช้เสียงเคาะพื้น อีกทั้งใช้การเปล่งเสียงหัวเราะของนักแสดงและนักดนตรีด้วยความเยาะเย้ย ปรากฏดังบทสรุปของการแสดง นอกจากนี้ยังใช้แนวคิดความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) มาเป็นแนวคิดในการออกแบบเสียง โดยใช้เสียงอ่านข่าวเพื่อเชื่อมโยงกับการกระทำในชีวิตประจำวัน ปรากฏในองก์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้กล่าวถึงการใช้นวัตกรรมแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) เชื่อมโยงกับการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง ไว้ว่า “การออกแบบเสียงนอกจากเสียงจากเครื่องดนตรีแล้ว เสียงที่เกิดขึ้นในองก์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) อาจจะใช้เสียงที่มาจากการทำงานจวัตรประจำวัน เช่น เสียงอ่านข่าวในโทรทัศน์ หรือวิทยุ” (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2564)

จากที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการออกแบบเสียงให้เกิดความกลมกลืนกับบทการแสดงทั้ง 7 องก์ ซึ่งมีรายละเอียดในการประพันธ์เพลงปรากฏดังตารางที่ 4.15 การออกแบบเสียงและเครื่องดนตรีประกอบการแสดง

ตารางที่ 4.15 การออกแบบเสียงและเครื่องดนตรีประกอบการแสดง

ที่มา: ผู้วิจัย

บทการแสดง	การประพันธ์เพลง	ความหมาย
เกริ่นนำ	ใช้ความเงียบ	เพื่อให้เห็นการเคลื่อนไหวของ คณะกรรมการแต่ละคนอย่าง ชัดเจน
องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy)	ผู้วิจัยให้นักดนตรีบรรเลงกู่เจิง อย่างมีอิสระ ทั้งทำนองและจังหวะ โดยกำหนดให้ใช้โทนเสียงต่ำ (Bass)	ผู้วิจัยใช้โทนเสียงต่ำเพื่อ ต้องการสื่อให้เห็นถึงความเงียบ สงบของการมีปรัชญาในการ ทำงาน
องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic)	เสียงประกาศข่าว	ผู้วิจัยต้องการสื่อให้เห็นถึงเสียง ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของ บุคคลทั่วไป
องค์ 3 ความสามารถ หลากหลาย (Versatile)	ผู้วิจัยให้นักดนตรีบรรเลงเครื่อง ดนตรีที่หลากหลาย ได้แก่ โทณ กู่ เจิง จะเข้ ซอฮู้ โป่งกลาง โดยใช้ วิธีการบรรเลงอย่างมีอิสระ ทั้ง จังหวะและทำนอง	ผู้วิจัยต้องการสื่อให้เห็นถึง ความสามารถที่หลากหลาย ของผลงานจึงเลือกเสียงและ เครื่องดนตรีให้มีความ หลากหลายในการแสดงองค์นี้ เพื่อสื่อความหมายอย่าง ตรงไปตรงมา
องค์ 4 ผู้นำและผู้ บุกเบิก (Pioneer)	ผู้วิจัยให้นักดนตรีร้องเพลงหงส์เหิร สลับกับการตีกู่เจิง โดยการตี สายไปมาด้วยความรวดเร็ว	ผู้วิจัยต้องการสื่อให้เห็นถึง ความเป็นผู้นำและผู้บุกเบิกจึง เลือกใช้ท่อนเพลงหงส์เหิร โดย ลดทอนตามทฤษฎี แนวความคิดเรียบง่าย มินิมอลลิสม์ (Minimalism) สามารถแสดงลีลาได้อย่าง

บทการแสดง	การประพันธ์เพลง	ความหมาย
		ชัดเจน เลือกรับการบรรเลงที่มีความสร้างสรรค์และไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน กล่าวคือให้นักดนตรีร้องเพลงลูกกรุง สลับกับการใช้เครื่องดนตรีของจีน ซึ่งถือว่ามีความไม่เข้ากัน อันเป็นแนวทางของดนตรีแบบหลังสมัยใหม่ (Post-Modern Music)
องค์ 5 หลงใหล (Passion)	ผู้วิจัยให้นักดนตรีบรรเลงเครื่องดนตรี ได้แก่ กู่เจิง โป่งกลาง จะเข้ ด้วยทำนองอย่างมีอิสระ โดยให้จินตนาการถึงทำนองที่ตนเองต้องการบรรเลง	ผู้วิจัยต้องการสื่อให้เห็นถึงความหลงใหลในสิ่งที่ตนเองกำลังกระทำอยู่
องค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge)	ผู้วิจัยให้นักดนตรีบรรเลงโทนและรำมะนาลำตัด โดยการเลียนแบบหน้าทับซึ่งกันและกัน โดยให้โทนบรรเลงนำ ส่วนรำมะนาลำตัดบรรเลงตาม	ผู้วิจัยต้องการสื่อให้เห็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ จึงให้รำมะนาลำตัดตีเลียนแบบจังหวะและหน้าทับของการบรรเลงโทน ให้เป็นเสียงที่มาจาก การถ่ายทอดองค์ความรู้ซึ่งกันและกัน
องค์ 7 รสนิยม (Taste)	ผู้วิจัยได้ออกแบบการบรรเลงให้เข้ากับบรรยากาศของการแสดงให้องค์นี้ ซึ่งเป็นศิลปินที่รับบทบาทของวิญญาณออกมาเดินแบบจึงให้	ผู้วิจัยต้องการสื่อให้เห็นถึงบรรยากาศของโลกวิญญาณ จึงให้การบรรเลงด้วยความเยียบ สลับกับเสียงดนตรีที่นาน ๆ จะ

บทการแสดง	การประพันธ์เพลง	ความหมาย
	กู่เจิงกับซออุ้บรรเลงโหยหวนสลั้บกับความเจี๊ยบ กำหนดให้เสียงซออุ้บรรเลงเพี้ยนไปตลอดการแสดง	ตั้งขึ้นมาครั้งหนึ่ง เสียงซออุ้ส่งผลให้ผู้ชมรู้สึกผิดเพี้ยนไป
บทสรุป	ผู้วิจัยให้นักดนตรีบรรเลงดนตรีด้วยจังหวะวอลซ์ (Waltz) ให้ช่วงต้นของการแสดง และให้กู่เจิงตบสายของความแรงให้เหมือนเสียงที่เกิดการกระทบอย่างรุนแรงและจบด้วยเสียงหัวเราะของนักดนตรีด้วยความสะใจ	การบรรเลงดนตรีในจังหวะวอลซ์ (Waltz) สื่อให้เห็นถึงการเดินรำตามบทการแสดง ส่วนเสียงของกู่เจิงที่ตบสายด้วยความแรงสื่อให้เห็นถึงการโยนศึลปีนลงไปในหลุมฝังศพตามบทการแสดง และเสียงหัวเราะแสดงให้เห็นถึงความสะใจถึงการได้ฝังศึลปีนผู้นั้นตามบทการแสดง

6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย ครั้งที่ 5

การออกแบบเครื่องแต่งกายในครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบจากการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งที่ 4 ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยการสวมชุดสูทแบบสากลนิยม สวมใส่รองเท้าสีดำ ของนักแสดงที่รับบทบาทกรรมการพิจารณารางวัล นอกจากนี้ยังคำนึงถึงความสะดวกในการเคลื่อนไหวท่าทางของนักแสดงโดยไม่ให้เป็นอุปสรรคในการเคลื่อนไหว

ภาพที่ 4.18 ภาพเครื่องแต่งกายชุดสูทแบบสากลนิยม ปรากฏในช่วงเกริ่นนำ

ที่มา: ผู้วิจัย

อีกทั้งผู้วิจัยได้เพิ่มเติมรายละเอียดของเครื่องแต่งกายในองค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) โดยการสวมใส่เสื้อแขนยาวสีขาว กางเกงสีขาว เพื่อเน้นให้เห็นคุณสมบัติของศิลปิน ที่นำเสนอจีนแสดจีนที่ถ่ายทอดออกมาเป็นลวดลาย การวาดลายเส้นเป็นภาษาจีน

ภาพที่ 4.19 ภาพเครื่องแต่งกายแบบจีนแสดจีน สวมใส่เสื้อสีขาว กางเกงสีขาว

ปรากฏในองค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy)

ที่มา: ผู้วิจัย

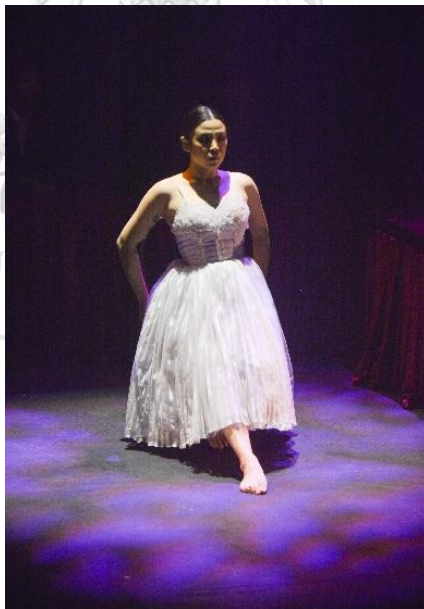
นอกจากนี้ ในองค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยเลือกใช้คุณสมบัติที่โดดเด่นผ้าบางเบาสามารถมองเห็นสรีระ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใสในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

ภาพที่ 4.20 ภาพเครื่องแต่งกายเสื้อโปรงแสงสีขาว ปรากฏในองก์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic)

ที่มา: ผู้วิจัย

การออกแบบเครื่องแต่งกายในองก์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) เครื่องแต่งกายสวมใส่เสื้อรัดรูป แขนกุด หรือลักษณะคล้ายเสื้อกล้ามเพื่อเน้นให้เห็นสัดส่วนของร่างกาย สวมกระโปรงฟูและบานสีขาว รองเท้ารัดรูปชนิดผ้านิ่ม ซอฟท์ ชู (Soft shoe)

ภาพที่ 4.21 ภาพเครื่องแต่งกายชุดสีขาว ปรากฏในองก์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)

ที่มา: ผู้วิจัย

นอกจากนี้การออกแบบเครื่องแต่งกายในองก์ 5 หลงใหล (Passion) นักแสดงชายสวมใส่เสื้อสีขาวและกางเกงสีดำ นักแสดงหญิงสวมใส่ชุดราตรีสีขาว ซึ่งชุดทั้งสองชุดที่ใช้สวมใส่ในงาน

รับรางวัลสำคัญต่าง ๆ ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายศิลปินโดยใช้สีขาวเป็นหลักเพื่อให้มีความแตกต่างจากคณะกรรมการที่สวมชุดสากลนิยมนีสีดำ

ภาพที่ 4.22 ภาพเครื่องแต่งกายศิลปิน ปราบกฏในองก์ 5 หลงใหล (Passion)

ที่มา: ผู้วิจัย

การออกแบบเครื่องแต่งกายในองก์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้สีขาวเป็นหลักเพื่อแสดงถึงความแตกต่างระหว่างศิลปินและคณะกรรมการที่สวมใส่ชุดสากลสีดำ โดยนักแสดงชุดสวมเสื้อสีขาวและกางเกงสีดำ นักแสดงนอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้คำนึงถึงความสะดวกของการเคลื่อนไหวลีลาท่าทางของนักแสดงโดยไม่ให้เป็นอุปสรรคในการแสดง

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 4.23 ภาพเครื่องแต่งกายศิลปิน
ปรากฏในองก์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge)
ที่มา: ผู้วิจัย

นอกจากนี้การออกแบบเครื่องแต่งกายในองก์ 7 รสนิยม (Taste) และบทสรุปผู้วิจัย ได้ยึดตามแบบการแต่งกายในยุคสมัยปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วยการแต่งกายของนักแสดงผู้ชาย โดยสวมใส่ชุดสูทสีดำ กางเกงสีดำ รองเท้าสีดำ ส่วนการแต่งกายของนักแสดงที่รับบทบาทศิลปินผู้ชาย สวมใส่ชุดสูทสีดำ กางเกงสีดำและรองเท้าสีดำ นักแสดงผู้หญิงสวมใส่ชุดราตรียาวสีดำ

ภาพที่ 4.24 ภาพเครื่องแต่งกายคณะกรรมการและศิลปิน
ปรากฏในองก์ 7 รสนิยม (Taste) และบทสรุป
ที่มา: ผู้วิจัย

7) การออกพื้นที่การแสดง ครั้งที่ 5

การออกแบบพื้นที่การแสดงในครั้งที่ 5 ผู้วิจัยมุ่งคัดเลือกสถานที่ที่เหมาะสมกับการยึดโครงสร้างของขนาดของพื้นที่ ทิศทางการเข้าและออกของนักแสดง อีกทั้งสามารถเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ประกอบการแสดงได้อย่างสะดวก รวมถึงการใช้ลีลาการเคลื่อนไหวได้อย่างหลากหลาย ดังที่ สุเมธ ป้อมป้องภัย ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของโรงละคร แบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) ไว้ว่า

โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) มีความเหมาะสมในการออกแบบพื้นที่ในลักษณะของการออกแบบพื้นที่ ผู้ที่สร้างสรรค์ผลงานสามารถกำหนดลักษณะการใช้พื้นที่เฉพาะ ให้มีความเหมาะสมกับการแสดงนั้น ๆ และการออกแบบพื้นที่ของผู้ชมได้รอบทิศทาง รวมทั้งการจัดวางพื้นที่ของวงดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงที่นักดนตรีสามารถมองเห็นการแสดงได้อย่างชัดเจน (สุเมธ ป้อมป้องภัย, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2564)

ผู้วิจัยได้เลือกใช้โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต) เป็นพื้นที่นำเสนอการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ เนื่องจากมีคุณสมบัติตรงกับที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งมีลักษณะเป็นโรงละครสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีพื้นที่ขนาดกว้างเปลา่ มีความกว้าง ความลึก สามารถนำอุปกรณ์ประกอบการแสดงเข้าออกได้อย่างสะดวก เช่น โต๊ะจำนวน 4 ตัว และเก้าอี้จำนวน 7 ตัว รวมไปถึงการเข้า-ออก และการเคลื่อนไหวตามความต้องการได้อย่างสะดวก

8) การออกแบบแสง ครั้งที่ 5

การออกแบบแสงในครั้งที่ 5 ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบการแสดงทั้ง 7 องค์กร โดยการออกแบบสื่ออารมณ์ความรู้สึกตามองค์การแสดง สถานการณ์ และบรรยากาศตามท้องเรื่องทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษานาฏยศิลป์สร้างสรรค์ในประเทศไทยพบว่า การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ร่วมสมัยร่วมกับการฉายภาพสำหรับการแสดงชุด มาย แท็งก์ (My Tank) โดย สิริธร ศรีชลาคม มีการออกแบบแสงที่มีความสอดคล้องกับผู้วิจัย ดังที่ สิริธร ศรีชลาคม ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการออกแบบแสงไว้ว่า “การ

ออกแบบแสงต้องคำนึงถึงการสร้างบรรยากาศที่สื่อถึงเรื่องราวตามโครงสร้างของการแสดง” (สิริธร ศรีชลาคม, **สัมภาษณ์**, 20 มีนาคม 2564) ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายแนวทางการออกแบบแสง รายละเอียดดังต่อไปนี้

เกริ่นนำ ออกแบบแสงโดยการใช้แสงจากมุมซ้ายและขวา เพื่อให้เกิดภาพที่ได้ะกรรกรรมการทั้ง 7 คนแสดงลีลาและเป็นการแนะนำกรรกรรมการแต่ละคน

องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) ออกแบบแสงโดยใช้แสงจากทางด้านซ้ายของเวที เป็นด้านที่นักแสดงเดินออกมาเพื่อให้เห็นภาพเป็นเงาหรือวิญญูณของศิลปินที่นำเสนอปรัชญาเงินที่ถ่ายทอดออกมาเป็นลวดลายตัวหนังสือจีน

องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) ออกแบบแสงโดยให้เน้นแสงไปที่นักแสดง 2 คน เพื่อเปรียบเทียบการกระทำที่ผิดจรรยาบรรณ

องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) ออกแบบแสงโดยการใช้ความมืดเพื่อให้เห็นแสงจากไฟฉายที่ค้นหาผู้ที่มีความสามารถ

องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) ออกแบบแสงโดยใช้แสงสีม่วงเพื่อให้เห็นภาพความรู้สึกมหัศจรรย์ของการขึ้นปลายเท้าซึ่งในสมัยนั้นที่ไม่มีผู้โดยอมรับและถือว่าเป็นแปลกใหม่

องค์ 5 หลงใหล (Passion) ออกแบบแสงโดยใช้แสงจากทางด้านซ้ายและขวาของเวที ซึ่งเป็นด้านที่นักแสดงเดินออกมาเพื่อให้เห็นภาพเป็นเงาหรือวิญญูณของศิลปินที่เคลื่อนไหวมีลักษณะช้า (Slow Motion) และใช้แสงไฟจากด้านบนเพื่อให้เห็นภาพความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ

องค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) ออกแบบแสงโดยให้แสงแสงมายังนักแสดง 3 เพื่อให้เห็นภาพการสวมและถอดถุงมืออย่างชัดเจน

องค์ 7 รสนิยม (Taste) ออกแบบแสงโดยใช้แสงจากทางด้านขวาของเวที เป็นด้านที่นักแสดงเดินออกมาเพื่อให้เห็นภาพเป็นเงาหรือวิญญูณของศิลปินที่เคลื่อนไหวมีลักษณะช้า (Slow Motion) เพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างนักแสดงที่รับบทบาทเป็นศิลปินกับคณะกรรการ

บทสรุป ออกแบบแสงโดยใช้แสงสีแดง เพื่อให้เห็นภาพความวิฤตของศิลปินที่ถูกเหล่าคณะกรรการโยนลงในหลุมเหมือนโดนฝังกลบ

จากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค้ นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์
ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ในครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ออกแบบสร้างสรรค้
ผลงานครบทั้ง 8 องค์ประกอบได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบ
ลีลานาฏยศิลป์ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการ
แสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่การแสดง และการออกแบบแสง ซึ่งผู้วิจัยจะได้
อธิบายรายละเอียดต่อไป ดังปรากฏในตารางที่ 4.16

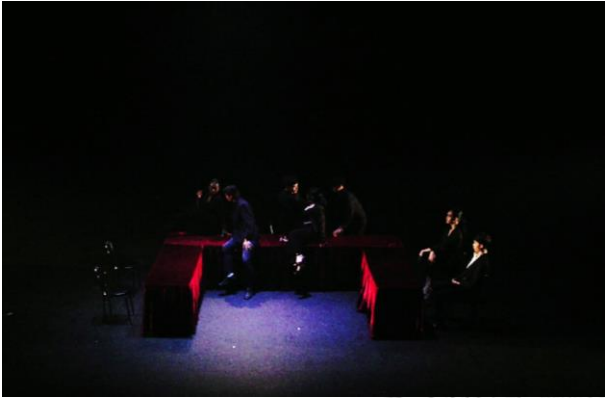

ตารางที่ 4.16 สรุปพัฒนาการผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรคณาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ใน
กระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 5

ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือขวาของผู้ชม

เกริ่นนำ	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>เปิดฉากด้วยคณะกรรมการทั้ง 7 คนนั่งอยู่ จำลอง การประชุมคัดเลือกศิลปิน</p> <p>กรรมการทั้ง 7 คนลุกขึ้นยกมือทั้งสองประสานกัน</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอตัวคณะกรรมการทั้ง 7 คน ก่อนเข้าการแสดงเป็นการปูเรื่องราวของการ แสดง ผู้วิจัยใช้การแสดงศิลปะการละคร (Drama) นำเสนอคณะกรรมการแต่ละคนใน การประชุมคัดเลือกศิลปิน</p>

เกริ่นนำ	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p data-bbox="288 958 863 1003">นั่งแสดงยืนขึ้นทีละคนและแสดงลีลา แล้วกลับไปนั่ง</p>	<p data-bbox="922 555 1406 987">ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นความไม่โปร่งใสของกรรมการทั้ง 7 คน นำก่อนเข้าการแสดงที่เป็นการปูเรื่องราวของการแสดง ผู้วิจัยใช้การแสดงศิลปะการละคร (Drama) นำเสนอคณะกรรมการแต่ละคนในการประชุมคัดเลือกศิลปินแสดงลีลาที่สื่อถึงการเล่นพรรคเล่นพวก เอื้อประโยชน์ให้แก่กัน</p>
 <p data-bbox="288 1422 639 1467">คณะกรรมการจับมือกันทีละคน</p>	
 <p data-bbox="288 1861 858 1906">นักแสดงเดินถือแฟ้มผลงานออกมาแจกให้กรรมการ</p>	

องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงเดินออกมาจากทางด้านซ้าย</p>	<p>ศิลปินผู้ถ่ายทอดผลงาน ซึ่งมาจากจิตวิญญาณของตัวศิลปิน ซึ่งเป็นรูปแบบการแสดงออกของกิจกรรม ความเชื่อ โดยออกแบบลีลาในเชิงสัญลักษณ์ที่แสดงปรัชญาถูกถ่ายทอดด้วยท่าทางที่แสดงความเคารพต่อสิ่งที่ตนเองนับถือ</p>
 <p>นักแสดงดึงปลายผ้าจากด้านซ้ายมาสุดที่ด้านขวา</p>	
 <p>นักแสดงเคลื่อนตัวไปที่ด้านซ้ายของเวที จุดที่ 1 แล้ววาดลายเส้นตัวหนังสือเงินในอากาศ</p>	

องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
  <p>นักแสดงปฏิบัติลีลาการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวการเดินสด (Improvisation) วาดลายเส้นตัวหนังสือจีนในอากาศ ปฏิบัติแบบเดียวกัน 3 จุดคือ จุดที่ 1 ซ้าย จุดที่ 2 กลาง และจุดที่ 3 ขวา</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น ศิลปินผู้ถ่ายทอดผลงาน ซึ่งมาจากจิตวิญญาณของตัวศิลปิน ซึ่งเป็นรูปแบบการแสดงออกของกิจกรรม ความเชื่อ โดยออกแบบลีลาในเชิงสัญลักษณ์ที่แสดงปรัชญาถูกถ่ายทอดด้วยท่าทางที่แสดงความเคารพต่อสิ่งที่ตนเองนับถือ</p>

องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงเดินออกมาจากคนละด้านของเวที</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การทำกิจวัตรประจำวันของทุกคนที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยผ่านการแสดงละครใบ้ (Mime)</p>
 <p>เดินมาส่วนกันตรงกลางเวที</p>	
 <p>นักแสดงหญิงแสดงการทำกิจวัตรในห้องนอน นักแสดงชายแสดงกิจวัตรในห้องครัว</p>	

องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงแสดงท่าทางขั้บรถ โดยนักแสดงหญิงเล่นโทรศัพท์ท้ขณะขั้บรถ นักแสดงชายขั้บรถอย่างถูกกฎ</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การทำกิจวัตรประจำวันของทุกคนที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยผ่านการแสดงละครใบ้ (Mime) ใช้นักแสดง 2 คนเปรียบเทียบการกระทำที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้ชมเห็นภาพที่ชัดเจน</p>
 <p>นักแสดงที่หญิงโดนรุมประณาม</p>	
 <p>นักแสดงชายได้รับคำชื่นชม</p>	

องค์ 3	
ความสามารถหลากหลาย (Versatile)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงออกมาทางด้านขวา พร้อมกับในมือถือไฟฉาย ส่องแสงของไฟฉายไปรอบ ๆ ส่องพบรองเท้าบัลเลต์ เก้าอี้ และหนังสือ</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การค้นหาโดยใช้ไฟฉายเป็นอุปกรณ์การแสดง แสงไฟเป็นสิ่งที่ช่วยในการค้นหาผู้ที่มีความสามารถหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยกำหนดอุปกรณ์ที่ค้นหาเป็นสัญลักษณ์ แทนความสามารถที่หลากหลาย เช่น รองเท้าบัลเลต์แทนการเต้นที่เชี่ยวชาญ เก้าอี้แทนตำแหน่งหน้าที่การงาน และหนังสือแทนวิชาความรู้</p>
 <p>นักแสดงเดินมาตรงกลางเวทีแล้วหมุนรอบตัวเอง เพื่อให้แสงไฟฉายส่องแสงไปรอบอีกครั้ง</p>	

องค์ 4	
ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงหญิงแสดงกริยาสำรวจรองเท้าบัลเลต์</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นผู้นำการเต้นบัลเลต์ในสมัยนั้น ซึ่งปรากฏว่ายังไม่เป็นที่ยอมรับ แสดงถึงความต่างที่โดดเด่น แต่กลับเป็นผู้นำและบุกเบิกการเต้นมาถึงปัจจุบัน</p>
 <p>นักแสดงนั่งลงเพื่อเตรียมใส่รองเท้า</p>	
 <p>นั่งลงกับพื้นแล้ว แสดงท่าทางการใส่รองเท้าบัลเลต์</p>	

องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นการขึ้นปลายเท้าของการเต้นบัลเลต์ในสมัยนั้น ซึ่งปรากฏว่ายังไม่เป็นที่ยอมรับ แสดงถึงความต่างที่โดดเด่น แต่กลับเป็นผู้ที่นำและบุกเบิกการเต้นมาถึงปัจจุบัน</p>
 <p>นักแสดงขึ้นปลายเท้าใช้เทคนิคบัลเลต์</p>	
 <p>นักแสดงออกท่าทางการเต้นบัลเลต์จนจบด้วยท่าหันหลังกางแขนทั้ง 2 ข้าง</p>	

องค์ 5 หลงใหล (Passion)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงเดินอย่างช้าออกมา</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ ด้วยการให้นักแสดงถือถ้วยรางวัลอยู่ตลอดเวลาของการแสดงท่าทางการเคลื่อนไหว เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของรางวัลที่ทุกคนมีความปรารถนาจะได้</p>
 <p>นักแสดงทั้ง 2 ชูถ้วยรางวัล</p>	
 <p>นักแสดงเดินมาเจอกันตรงกลางเวทีแล้วชูถ้วยรางวัลเข้าหากัน มองถ้วยรางวัลด้วยความหลงใหล</p>	

องค์ 5 หลงใหล (Passion)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>คณะกรรมการยื่นบนโต๊ะทำท่าสบูบหรือรับโต๊ะ</p> <p>นักแสดงทั้งคู่ยืนหันหลังชนกันบริเวณกลางเวที แล้วนักแสดงชายก้มตัวลงต่ำ นักแสดงหญิงยึดตัวขึ้น สายทั้งคู่ตามองไปที่ถ้วยรางวัลของตนเอง โดยมีกรรมการออกมาแสดงท่าทางไม่สนใจ</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอความชื่นชอบที่แสดงด้วยลีลาการเคลื่อนไหวเข้าคู่กัน ซึ่งใช้การเคลื่อนไหวที่เป็นวงกลม แสดงถึงความหลงใหลด้วยรางวัลที่ทุกคนปรารถนาจะได้รับ</p>

องค์ 6	
ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงเดินอย่างช้า ออกมาหน้าเวที</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การสั่งสมประสบการณ์ที่ส่งต่อฝีมือ การสืบทอดรอยมือของศิลปิน โดยผู้วิจัยใช้ถุงมือเป็นสัญลักษณ์แทนความรู้ด้วยลีลาการถอดถุงมือและการใส่ถุงมือ เพื่อแสดงถึงความหมายในการถ่ายทอดความรู้</p>
 <p>นักแสดงเดินแล้วมองไปที่ถุงมือเพื่อเตรียมถอดและมอบให้นักแสดงอีกคน แลกกันสวมใส่และถอดถุงมือ</p>	
 <p>นักแสดงแยกออกจากกัน แล้วนั่งบนโต๊ะสวมใส่และชื่นชมในถุงมือที่ตนเองได้รับ</p>	

องค์ 7	
รสนิยม (Taste)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>คณะกรรมการทั้ง 7 ย้ายมานั่งตรงกลางเวที</p>	<p>นักแสดงใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) นำเสนอในรูปแบบการเดินแพชชั่นโชว์ เคลื่อนไหวให้มีลักษณะช้า (Slow Motion) เพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างนักแสดงที่รับบทบาทเป็นศิลปินกับคณะกรรมการ</p>
 <p>ศิลปินเดินช้าเคลื่อนไหวไปมาคล้ายวิญญาณ</p>	
 <p>การเดินแพชชั่นโชว์ เคลื่อนไหวให้มีลักษณะช้า (Slow Motion) แล้วมาหยุดยืนบนโต๊ะ</p>	

บทสรุป	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น ความวิกฤตของศิลปินที่ได้กล่าวถึงปัญหาที่ใหญ่ที่สุดคือศิลปินที่มีผลงานไม่ได้ถูกยกย่องและทำให้หมดกำลังใจเหมือนโดนคณะกรรมการฝึงบกลบ</p>
<p>คณะกรรมการ 2 คนออกมาเต้นรำ</p> 	
<p>ศิลปินยืนนิ่งบนโต๊ะ</p> <p>กรรมการทั้ง 7 คนยกศิลปินวางลงกับพื้นทีละคน</p>	

จากตารางสรุปการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ออกแบบจากการปฏิบัติการทดลองการแสดงในครั้งที่ 4 ซึ่งนำมาสู่การคัดเลือกนักแสดงและปรับเปลี่ยนบทบาทของนักแสดงในช่วงเกริ่นนำ และบทสรุป นอกจากนี้ยังได้ปรับลีลานาฏยศิลป์ไทยให้มีความเหมาะสมกับบทบาทการแสดงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ยังได้ข้อสรุปของการเลือกเครื่องดนตรีและเสียงประกอบการแสดงซึ่งได้ใช้เสียงในจังหวะที่ช้า เร็วแตกต่างกันในแต่ละองค์การแสดง ตลอดจนได้ออกแบบแสงให้ตรงตามบรรยากาศของบทบาทการแสดงซึ่งปรากฏรายละเอียดดัง ตารางที่ 4.17 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 5 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.17 ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงจากการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค
นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ครั้งที่ 5

ที่มาของตาราง: ผู้วิจัย

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
การออกแบบบทบาทการแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การคัดเลือกนักแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบลีลานาฏยศิลป์	ลีลาของนักแสดงที่รับบทบาท ศิลปินและคณะกรรมการไม่มี ความแตกต่างกัน	ในการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ครั้งที่ 5 ซึ่งผู้วิจัยออกแบบการ เคลื่อนไหวให้มีลักษณะช้า (Slow Motion) เพื่อให้เกิด ความแตกต่างระหว่างนักแสดง ที่รับบทบาทเป็นศิลปินกับ คณะกรรมการ ซึ่งสร้างความ แปลกใหม่และหลากหลายของ รูปแบบการแสดง
การออกแบบอุปกรณ์	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการปรับปรุง
ประกอบการแสดง		
การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ในการประกอบการแสดง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบเครื่องแต่งกาย	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบพื้นที่	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา
การออกแบบแสง	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา	ผู้วิจัยไม่พบประเด็นปัญหา

จากตารางที่ 4.17 การพัฒนาเพื่อค้นหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบการพัฒนาผลงานเพื่อหารูปแบบการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ จำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง ซึ่งผู้วิจัยขอสรุปการพัฒนาองค์ประกอบในแต่ละด้าน เพื่อความชัดเจนในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ปรากฏดังตารางที่ 4.18 สรุปพัฒนาการการออกแบบองค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์

จากตารางสรุปการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยได้ออกแบบครบทั้ง 8 องค์ประกอบการแสดง นอกจากนี้ยังได้การออกแบบให้มีความเหมาะสมกับบทรการแสดงมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปพัฒนาการการออกแบบองค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.18 สรุปพัฒนาการการออกแบบองค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์

ที่มา : ผู้วิจัย

ลำดับการพัฒนาผลงาน	การออกแบบพัฒนาองค์ประกอบการแสดง
การพัฒนาผลงาน ครั้งที่ 1	การออกแบบบทรการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบลีลานาฏยศิลป์
การพัฒนาผลงาน ครั้งที่ 2	การออกแบบบทรการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบลีลานาฏยศิลป์
การพัฒนาผลงาน ครั้งที่ 3	การออกแบบบทรการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบลีลา

ลำดับการพัฒนาผลงาน	การออกแบบพัฒนาองค์ประกอบการแสดง
	นาฏยศิลป์ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง
การพัฒนาผลงาน ครั้งที่ 4	การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย
การพัฒนาผลงาน ครั้งที่ 5	การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ การออกแบบพื้นที่การแสดง การออกแบบแสง

จากตารางที่ 4.18 ตารางสรุปพัฒนาการออกแบบองค์ประกอบทางด้านนาฏยศิลป์ ข้างต้นในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ทางด้านนาฏยศิลป์ได้ออกแบบพัฒนางานทั้งสิ้นจำนวน 5 ครั้ง และสามารถสร้างสรรค์ผลงาน นาฏยศิลป์ผ่านองค์ประกอบทั้งสิ้น 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือก นักแสดง การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเสียง และดนตรีประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบพื้นที่การแสดง และการ ออกแบบแสง

4.2.2 การวิเคราะห์แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ใน กระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

การศึกษาแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่ สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้พัฒนาผลงานสร้างสรรค์ จำนวน 5 ครั้ง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แนวคิดในครั้งนี้ เพื่อค้นหาคำตอบจากแนวคิดที่ได้ หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดตามประเด็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้

4.2.2.1 การคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน

การสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์จะมีหัวข้อที่มีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งกล่าวได้ว่าหัวข้อเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้วิจัยได้มุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตรงกับหัวข้อนั้น ๆ ฉะนั้นการให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงหัวข้อผู้สร้างสรรคต้องศึกษาหัวข้อให้ลึกซึ้ง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงประเด็นหัวข้อความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด

เนื่องจากการคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดของการสร้างสรรคการแสดงชุดนี้ ผู้วิจัยได้พบการแสดงเรื่องการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ ออกแบบการแสดงโดยลักษณา แสงแดง จากการเข้าร่วมสังเกตการณ์การแสดง ซึ่งบทการแสดงนำเสนอถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ทั้ง 10 ประการ อันเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดของการแสดงชุดนี้ การแสดงแบ่งออกเป็น 2 องก์ ประกอบด้วย องก์ 1 สัมมนาจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ ได้แก่ ฉากที่ 1 เบิกโรงออกแขก ฉากที่ 2 สัมมนาจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ และฉากที่ 3 นางงามจริยธรรมจบลงด้วยองก์ 2 คำสาป การแสดงชุดนี้นำเสนอการลอกเลียนแบบที่ถูกถ่ายทอดผ่านการแสดงโดยการแสดงให้เห็นถึงการลอกเลียนลีลาและท่าทางการเคลื่อนไหวที่เหมือนกัน

ภาพที่ 4.25 ภาพการแสดงการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์
ปรากฏแนวคิดการคำนึงหัวข้อของงานวิจัย

ที่มา: ลักษณา แสงแดง, 2561: 157

ในขณะที่การผลงานสร้างสรรค์ละครเพลงร่วมสมัย เรื่องศิลปินผู้บุกเบิก นาฏยศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย ของ ฐาปนีย์ สังข์ทอง พบว่ามีการคำนึงหัวข้อของงานวิจัยในด้านการออกแบบบทการแสดง จากงานวิจัยเรื่องการสร้างมาตรฐานการยกย่องศิลปินต้นแบบ นาฏยศิลป์ ประกอบกับแนวคิดคอลลาจ (Collage) ประกอบด้วย 3 องค์ ได้แก่ องค์ 1 ประกอบไปด้วย 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 จิตวิญญาณ ตอนที่ 2 รสนิยม ตอนที่ 3 ความหลงใหล ความอยาก ตอนที่ 4 ความหายาก ตอนที่ 5 ปรัชญา องค์ 2 ประกอบไปด้วย 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ความสามารถ หลากหลาย ตอนที่ 2 การสร้างสรรค์ ตอนที่ 3 ผู้นำ ผู้บุกเบิก ตอนที่ 4 ประสบการณ์ องค์ 3 ประกอบไปด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 จรรยาบรรณ และตอนที่ 2 การถ่ายทอดองค์ความรู้

ภาพที่ 4.26 ภาพการสร้างสรรค์ละครเพลงร่วมสมัยเรื่องศิลปินผู้บุกเบิกนาฏยศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย ปรากฏแนวคิดการคำนึงหัวข้อของงานวิจัย

ที่มา: ฐาปนีย์ สังข์ทอง, 2558: 373

การสร้างผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ของผู้วิจัยได้คำนึงถึงประเด็นความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ในด้านการออกแบบบทการแสดงซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเกณฑ์ยกย่องมาตรฐานศิลปินขนานรับกับประเด็นดังกล่าว จึงนำมาเป็นโครงการสร้างของบทการแสดงซึ่งแบ่งออกเป็น 7 องค์ ประกอบด้วย องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) องค์ 5 หลงใหล (Passion) องค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) องค์ 7 รสนิยม (Taste) การคำนึงถึงหัวข้อวิจัยยังได้ปรากฏในด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย ซึ่งผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการเลือกเนื้อผ้าที่มีลักษณะบางและโปร่งแสง เพื่อสื่อถึงกระบวนการขั้นตอนของการคัดเลือกศิลปินระดับชาติที่มีความโปร่งใส

ภาพที่ 4.27 ภาพการแสดงที่นำเกณฑ์ยกย่องมาตรฐานศิลปินโครงการสร้างของบทรการแสดง
ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน

ที่มา: ผู้วิจัย

จากผลงานสร้างสรรค์ดังกล่าวข้างต้น คำนึงถึงการออกแบบบทรการแสดง และการออกแบบเครื่องแต่งกาย โดยใช้ประเด็นหัวข้อมาออกแบบโครงสร้างบทรการแสดงซึ่ง สอดคล้องกับการออกแบบผลงานการสร้างสรรค์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน ระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ที่ปรากฏในองค์ประกอบการแสดง ด้านการออกแบบบทรการแสดง ดังนั้นผลงานการสร้างสรรค์ของผู้วิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ใน กระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์จึงมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงประเด็นหัวข้อ เป็นสำคัญเปรียบเสมือนหัวใจของการสร้างสรรค์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

4.2.2.2 การคำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคม

การสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์เป็นเครื่องมือที่สะท้อนถึงสภาวะ แวดล้อมที่เกิดขึ้นในสังคม เนื่องจากเรื่องราวของการสร้างสรรค์นำเสนอผ่านองค์ประกอบของการ แสดงทั้ง 8 องค์ประกอบ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคม ด้วยการนำเสนอประเด็นความ ไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อวงการ ศิลปะการแสดง เพราะรางวัลเป็นเครื่องการันตีคุณภาพของศิลปิน แต่กลับมีความไม่สมบูรณ์ใน กระบวนการคัดเลือกเกิดขึ้นในสังคม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำนาฏศิลป์มาเป็นเครื่องมือสื่อสารสร้างความ ตระหนักในประเด็นหัวข้อ ผู้วิจัยได้ศึกษานาฏศิลป์สร้างสรรค์ของ นราพงษ์ จรัสศรี ชุดการแสดง วีณีสแห่งวิลเลนดอร์ฟ วิญญาณอิสระปลดปล่อยโลก (Venus of Willendorf : Free Spirit, Free

the World) จัดแสดงระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม – 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ณ โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theaters) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งบทรการแสดงสื่อถึงคุณธรรมด้าน รักร์โลก สะท้อนความคิด ความหวังใยในธรรมชาติ ซึ่งถ่ายทอดท่วงท่าลีลา นาฏยศิลป์ ทำให้ผู้ชมได้ เห็นถึงการผสมผสานระหว่าง มนุษย์ ศิลปะและธรรมชาติ ทำให้การแสดงวินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ เป็น การแสดงที่สมบูรณ์และสามารถสะท้อนให้ผู้ชมตระหนักถึงคุณธรรมของการหวังใยธรรมชาติมาก ยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.28 ภาพการแสดงวินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ วิทยุณอิสระปลดปล่อยโลก (Venus of Willendorf : Free Spirit, Free the World) ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงการสะท้อนสภาพของ

สังคม

ที่มา: นราพงษ์ จรัสศรี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในขณะที่ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ของ ดาริณี ชำนาญหมอ ชุด การสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อผู้หญิงกับการยุติความรุนแรง ผู้สร้างสรรค์ผลงานได้ให้ความสำคัญกับการคำนึงถึงการสะท้อนสภาพสังคมในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์เช่นเดียวกันแต่อาจมีประเด็น การสะท้อนสภาพสังคมที่แตกต่างไปจากผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่ง นราพงษ์ จรัสศรี ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับการสะท้อนสภาพสังคมโดยใช้นาฏยศิลป์ของการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์เพื่อ ผู้หญิงกับการยุติความรุนแรงไว้ว่า “การสะท้อนสภาพสังคมที่แสดงถึงความเป็นใหญ่ของผู้ชายกับ ความรุนแรงที่ผู้ชายกระทำต่อผู้หญิงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ” (นราพงษ์ จรัสศรี, สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2564)

ภาพที่ 4.29 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เพื่อผู้หญิงกับการยุติความรุนแรง ปรากฏแนวคิดการ
คำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคม
ที่มา: ดาริณี ชำนาญหมอ, 2557: 204

การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ได้คำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคมอย่างชัดเจนในการคัดเลือกนักแสดงใช้นักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝน (Untried Dance) เข้ามาร่วมแสดงในการแสดงชุดนี้ด้วย เพื่อให้เกิดลีลาท่าทางที่ดูแล้วสมจริงไม่ปรุงแต่งเหมือนกับนักแสดงที่ได้รับการฝึกฝนมาและในด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายออกแบบได้โดยใช้เครื่องแต่งกายที่สวมใส่ในชีวิตประจำวันที่คำนึงถึงเครื่องแต่งกายในสมัยปัจจุบัน อีกทั้งการเลือกเครื่องแต่งกายจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหวของนักแสดง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4.30 ภาพนักแสดงที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝน (Untried Dance)
ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคม
ที่มา: ผู้วิจัย

จากผลงานข้างต้นมีความสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งคำนึงถึงการสะท้อนภาพสังคมผ่านองค์ประกอบการแสดง ด้านออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง และการออกแบบเครื่องแต่งกาย โดยใช้ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์เป็นเครื่องมือที่สะท้อนถึงสภาวะแวดล้อมที่เกิดขึ้นในสังคม ดังนั้นผลงานการสร้างสรรคของผู้วิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์จึงมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคมเป็นสิ่งสำคัญทำให้สร้างสรรค์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

4.2.2.3 การคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม

การคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคมเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยจำเป็นต้องตระหนักถึงนำเสนอผ่านการแสดงผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงได้ ฉะนั้นการรับรู้ของคนในสังคมเกี่ยวกับผลรางวัลที่ประกาศออกมาเป็นการรับรู้ผ่านผู้ชมการแสดงของทุกคนในสังคม ผู้วิจัยได้นำนาฏยศิลป์มาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่สามารถเข้าใจได้ง่ายอย่างสร้างสรรค์ ดังที่ ผลงานการสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากข้อถกเถียงเรื่องเพศ ได้คำนึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคมในประเด็นเรื่องเพศวิถีและความเท่าเทียมในมนุษย์ ในด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายตามทฤษฎีของวิทยาศาสตร์ มานุษยวิทยาและสังคมวิทยา ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในทุกมิติทางเพศของสังคม จึงได้แรงบันดาลใจการออกแบบเครื่องแต่งกาย มินิมอลลิสม์ (Minimalism) ที่มีความเรียบง่าย แบ่งระดับและลักษณะทางกายภาพระหว่างเพศ ถือได้ว่าคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม ดังที่ วิทวัส กรมณีโรจน์ กล่าวว่

การสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากข้อถกเถียงเรื่องเพศแสดงให้เห็นถึงสภาพสังคมหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ เพื่อสะท้อนประเด็นมุมมองปัญหาเรื่องเพศวิถีและความเท่าเทียมกันในมนุษย์ รวมไปถึงการแบ่งแยก ตีตรา สร้างความแตกต่าง การใช้ความรุนแรง รวมไปถึงการละเมิดและเสรีภาพทางเพศ ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้เกิดข้อถกเถียงเรื่องเพศเกิดขึ้น (วิทวัส กรมณีโรจน์, 2561: 253)

ภาพที่ 4.31 ภาพการนำเสนอการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากข้อถกเถียงเรื่องเพศ ปรากฏแนวคิดการ
 คำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม
 ที่มา: วิทวัส กรมณีโรจน์, 2561: 255

นอกจากนี้การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ได้นำนาฏศิลป์เป็นเครื่องมือในการสื่อสารในประเด็นจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์ซึ่งปรากฏอยู่ในองค์ประกอบการแสดง ด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายแบบพิธีการอย่างสากลนิยม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นวิชาการในงานสัมมนา การแต่งกายแบบล้อเลียนสังคม โดยการแต่งกายของนักแสดงที่รับบทเป็นสาวประเภทสองได้สวมใส่ชุดไทยและชุดราตรี ในบทบาทของนางงามจากการประกวดนางงามจริยธรรม

ภาพที่ 4.32 ภาพการนำเสนอการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่สะท้อนจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์
 ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม
 ที่มา: ลักขณา แสงแดง, 2561: 158

จากผลงานข้างต้นมีความสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคมในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผ่านองค์ประกอบการแสดงในด้านการออกแบบบทการ

แสดงและด้านเครื่องแต่งกายที่ผู้วิจัยออกแบบชุดสูทแบบสากลนิยม สวมใส่รองเท้าสีดำ การแต่งกายแบบล้อเลียนสังคมโดยนักแสดงรับบทบาทเป็นกรรมการพิจารณารางวัลและเลือกใช้ชุดที่สวมใส่ในชีวิตประจำวันสะท้อนถึงการแต่งกายที่ภายนอกดูดีเพื่อปกปิดความผิดภายใน นอกจากนี้ยังคำนึงถึงความสะดวกในการเคลื่อนไหวท่าทางของนักแสดงโดยไม่ให้เป็นอุปสรรคในการเคลื่อนไหว

ภาพที่ 4.33 ภาพการออกแบบเครื่องแต่งกาย ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม
ที่มา: ผู้วิจัย

จากผลงานข้างต้นมีความสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคมผ่านองค์ประกอบการแสดงนาฏยศิลป์ ด้านบทบาทการแสดง อุปกรณ์ประกอบการแสดงและเครื่องแต่งกาย ดังนั้นผลงานการสร้างสรรค์ของผู้วิจัยเรื่องการสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ จึงมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคมเป็นสำคัญ ทำให้การสร้างสรรคบรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

4.2.2.4 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏยศิลป์

การสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏยศิลป์มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ผลงานมีความแปลกใหม่ น่าสนใจและไม่ซ้ำกับผลงานที่เคยมีมาก่อนหน้า ดังเช่นผลงานการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากสัญลักษณ์โอม ในความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ปรากฏในองค์ 2 เส้นโค้งแห่งการปกป้องดูแล ออกแบบอุปกรณ์โดยใช้ร่วมสร้างสรรค์ใหม่ โดยการเปลี่ยนรูปทรงของร่มที่ให้การมองเห็น 3 มิติ ลดทอนลงมาเหลือ 2 มิติ แทนลายเส้นในสัญลักษณ์ ภาพเส้นโค้งในตัวอักษรสัญลักษณ์โอม

ภาพที่ 4.34 ภาพการแสดงการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากสัญลักษณ์โอม ในความเชื่อของศาสนา
พราหมณ์-ฮินดู ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏยศิลป์
ที่มา: อภิโชติ เกตุแก้ว, 2561: 270

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้พบงานวิจัยสร้างสรรค์โดย จูฑารีย์ คำภีร์ เรื่องการ
สร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากกระบวนการทำรำอาทมาภู ดาบพระนเรศวร โดยใช้ลีลานาฏยศิลป์ที่มาจาก
หลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่ นาฏศิลป์ไทย ในบทตัวละครนาง ตัวละครลิง นาฏศิลป์สมัยใหม่และการ
วาดดาบที่มาจากศิลปะการต่อสู้ ซึ่งมีการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อ
ให้เห็นลักษณะของอาวุธ คือ ดาบที่ใช้เป็นเครื่องมือป้องกันตัวในการต่อสู้ โดยงานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นการ
ออกแบบดาบในลักษณะที่ยังไม่มีปรากฏที่ใดมาก่อน รูปแบบของดาบได้รับอิทธิพลมาจากดาบแบบ
ดั้งเดิมถูกออกแบบให้มีการผสมผสานและพันธนาการโดยรอบด้วยลวด เปรียบเสมือนนักรบที่ถูก
กำหนดให้อยู่กับการต่อสู้

ภาพที่ 4.35 ภาพการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากกระบวนการทำรำอาทมาภู ดาบพระนเรศวร ปรากฏ
แนวคิดการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏยศิลป์
ที่มา: จูฑารีย์ คำภีร์, 2562: 164

จากผลงานข้างต้นมีความสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้คำนึงถึง
ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้นำลีลานาฏยศิลป์วาดเป็นรูปเป็นตัวอักษรบนอากาศ
มาวิเคราะห์ตามแนวคิดความเรียบง่าย (Simplicity) โดยออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ปรากฏ

ในองค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) นำเสนอจีนแสดจีนที่ถ่ายทอดลีลาการวาดตัวหนังสือจีนลงบนอากาศและพื้นผ้า

ภาพที่ 4.36 ภาพลีลานาฏศิลป์วาดเป็นรูปเป็นตัวอักษร ปรากฏแนวความคิดการคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์
ที่มา: ผู้วิจัย

จากผลงานข้างต้นมีความสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ผ่านองค์ประกอบการแสดง ด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ดังนั้นผลงานการสร้างสรรคของผู้วิจัยเรื่องการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ จึงมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์เป็นสำคัญทำให้ผลงานสร้างสรรค์บรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.2.2.5 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคนาฏศิลป์

การออกแบบสร้างสรรคงานนาฏศิลป์สามารถนำสัญลักษณ์มาใช้ในการสื่อความหมายของการแสดงเพื่ออธิบายและแทนการสื่อความหมายให้สามารถเข้าใจได้ชัดเจน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าผลงานทางด้านนาฏศิลป์มีการใช้องค์ประกอบการแสดงเป็นสัญลักษณ์ของการสื่อความหมายโดยผู้วิจัยพบว่า ผลงานสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์เรื่อง การสร้างสรรคนาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพความเชื่อเรื่องกุมารทองในสังคมไทย ออกแบบการแสดงโดย สุนันทา เกตุเหล็ก ผลงานสร้างสรรคชุดนี้มีการนำสัญลักษณ์เข้าไปใช้ในสื่อความหมายผ่านการออกแบบลีลานาฏศิลป์และทิศทางการเคลื่อนที่ ซึ่งผู้ออกแบบการแสดงได้นำการเคลื่อนที่ในลักษณะการหมุนตามเข็มนาฬิกามาใช้

ในการสื่อความหมายถึงกาลเวลาที่ยังคงมีความเชื่อเรื่องกุมารทองในอนาคต โดยการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงตั้งที่ สุนันทา เกตุเหล็ก ได้อธิบายว่า

การแสดงนาฏศิลป์ในตอนท้ายที่ผู้แสดงทั้งหมดยกเตียงขึ้นแล้วหมุนตามเข็มนาฬิกา เพื่อแสดงความหมายว่าความเชื่อเรื่องกุมารทองนี้จะยังคงปรากฏ ส่องต่อและวนเวียนอยู่กับสังคมไทยต่อไป ซึ่งการหมุนเป็นวงกลมนั้นแสดงถึงการไม่มีจุดสิ้นสุด ดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ การหมุนตามเข็มนาฬิกาแทนการบ่งบอกถึงเวลาที่ดำเนินไป (สุนันทา เกตุเหล็ก, 2561: 279)

ภาพที่ 4.37 ภาพการแสดงการสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพความเชื่อเรื่องกุมารทองในสังคมไทย ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรคานาฏศิลป์

ที่มา: สุนันทา เกตุเหล็ก, 2561: 251

CHULALONGKORN UNIVERSITY

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้พบการสร้างสรรคานาฏศิลป์ที่สะท้อนจริยธรรมทางการวิจยนาฏศิลป์ ในด้านการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง โดยใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่เป็นสัญลักษณ์ของการจัดงานสัมมนา เช่น โต๊ะหมู่บูชา เก้าอี้ และโพเดียม การออกแบบพื้นที่แสดงโดยใช้สัญลักษณ์ที่แสดงถึงระดับที่แตกต่างกัน โดยใช้เทคนิคแบบไฮดรอลิกส์ (Hydraulic) เพื่อลดระดับพื้นที่แสดงบนเวทีให้มีระดับลดหลั่นกัน เป็นสัญลักษณ์ของความเชื่อเรื่องโลกมนุษย์สวรรค์และนรก ดังที่ปรากฏภาพการแสดงตอนที่ผู้คุมวิญญูณได้สาปให้ผู้กระทำความผิดจริยธรรมทางการวิจยนาฏศิลป์ต้องชดใช้กรรมด้วยการตกนรก

ภาพที่ 4.38 ภาพการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ที่สะท้อนจริยธรรมทางการวิจัยนาฏยศิลป์ ปรากฏแนวคิด
การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์
ที่มา: ลักษณ์า แสงแดง, 2561: 232

จากผลงานข้างต้นมีความสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้คำนึงถึง
การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์งานนาฏยศิลป์ โดยใช้การออกแบบตำแหน่งของนักแสดงโดยใช้
สัญลักษณ์ที่แสดงถึงระดับที่แตกต่างกันบนเวทีให้มีระดับลดหลั่นกัน เป็นสัญลักษณ์ของความเชื่อของ
ชนชั้นที่แตกต่างกัน และการใช้อุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ของการพิจารณาผลรางวัลของศิลปิน เช่น
โต๊ะประชุม เก้าอี้ ถ้วยรางวัลและแฟ้มผลงาน ดังที่ปรากฏอุปกรณ์โต๊ะและเก้าอี้ตลอดการแสดง

ภาพที่ 4.39 ภาพการใช้อุปกรณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ของการพิจารณาผลรางวัลของศิลปิน ปรากฏแนวคิด
การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์
ที่มา: ผู้วิจัย

จากผลงานข้างต้นมีความสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งคำนึงถึงการใช้
สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ผ่านองค์ประกอบการแสดง ด้านการออกแบบอุปกรณ์
ประกอบการแสดง การออกแบบพื้นการแสดง โดยใช้ผลงานทางด้านนาฏยศิลป์เป็นสัญลักษณ์ ดังนั้น
ผลงานการสร้างสรรค์ของผู้วิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการ

คัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ จึงมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์เป็นสำคัญทำให้สร้างสรรค์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

4.2.2.6 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

การใช้รูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ที่มีความหลากหลายในเวทีเดียวกัน จะทำให้การแสดงน่าสนใจและแปลกใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าผลงานทางด้านนาฏศิลป์ที่มีการใช้รูปแบบของการแสดงที่หลากหลาย ดังผลงานการสร้างสรรค์ละครเพลงร่วมสมัย เรื่องศิลปินผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย ของ ฐาปนีย์ สังสิทธิ์วิงศ์ พบว่ามีการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงปรากฏในด้านบทการแสดง โดยการนำลีลานาฏศิลป์สกุลต่าง ๆ มาบูรณาการผสมผสานเข้าด้วยกัน เช่น นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ตะวันตก นาฏศิลป์ร่วมสมัย การเดินแจ๊สดานซ์ ลีลาศและการขับร้อง เป็นต้น

ภาพที่ 4.40 ภาพการสร้างสรรค์ละครเพลงร่วมสมัย เรื่องศิลปินผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง
ที่มา: ฐาปนีย์ สังสิทธิ์วิงศ์ ,2558: 270

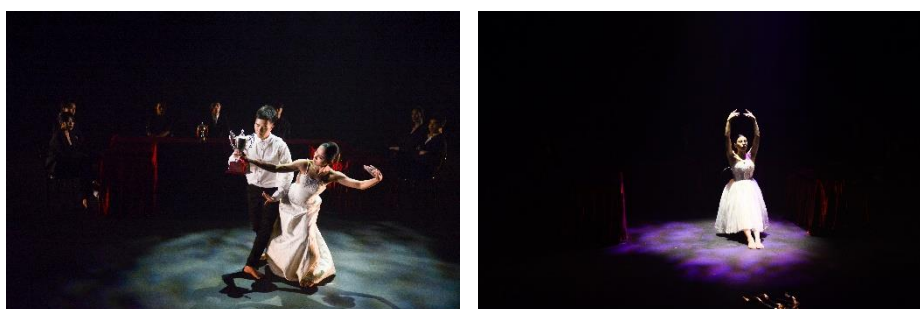
นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้พบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์โดย ภัคพร พิมสาร เรื่องการสร้างสรรคจากนิทรรศการผลงานทางนาฏศิลป์ของ นราพงษ์ จรัสศรี ที่คำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงในด้านการออกแบบบทการแสดงที่สะท้อนเอกลักษณ์ผลงานทางนาฏศิลป์ของ นราพงษ์ จรัสศรี ตั้งแต่ภูมิหลัง ประวัติการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับโลกทั้งในและต่างประเทศ ด้านการคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยคำนึงถึงความหลากหลายของนักแสดงมีทักษะทางด้านการแสดงละคร ทักษะด้านนาฏศิลป์ เนื่องด้วยการสร้างสรรค์งานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยต้องการใช้เทคนิคทางด้านการแสดงเข้ามาบูรณาการการแสดงออกซึ่งสีหน้าและอารมณ์ความรู้สึกตามรูปแบบนาฏศิลป์การแสดง (Dance Theatre)

ภาพที่ 4.41 ภาพการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากนิทรรศการผลงานทางนาฏศิลป์ของ นราพงษ์ จรัสศรี ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

ที่มา: ภัคพร พิมสาร, 2560: 340

จากแนวคิดความหลากหลายรูปแบบการแสดงที่ผู้วิจัยได้คำนึงถึงเป็นประเด็นที่สำคัญ ได้ปรากฏในองค์ประกอบการแสดง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ที่ผู้วิจัยออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่มีความหลากหลาย ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ แฟ้ม พู่กัน ไฟฉาย และถ้วยรางวัล เป็นต้น ทั้งนี้ด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยคำนึงถึงความหลากหลายของนักแสดงผู้ที่มีทักษะทางด้านศิลปะการละครและทักษะด้านนาฏศิลป์ เนื่องด้วยการสร้างสรรค์งานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยต้องการใช้เทคนิคทางด้านการแสดงเข้ามาบูรณาการ การแสดงออกซึ่งสีหน้าและอารมณ์ความรู้สึกตามลักษณะนาฏศิลป์การแสดง (Dance Theatre) ให้สอดคล้องกับบทการแสดง เช่น การเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ลีลานาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) และการใช้ลีลานาฏศิลป์ตะวันตกใช้เทคนิคบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic)

ภาพที่ 4.42 ภาพลีลานาฏศิลป์ ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

ที่มา: ผู้วิจัย

จากผลงานดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงผ่านองค์ประกอบการแสดง ด้านการคัดเลือกนักแสดง การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ดังนั้นผลงานการสร้างสรรคของผู้วิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ จึงมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง เป็นสำคัญทำให้สร้างสรรค์บรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

4.2.2.7 การคำนึงถึงทฤษฎีนาฏยศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์

ทฤษฎีและแนวคิดนาฏยศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ถือเป็นสิ่งผู้วิจัยควรนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบผลงานให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ ดังนั้นการคำนึงถึงทฤษฎีและแนวคิดดังกล่าว จึงถือเป็นเครื่องมือหนึ่งจะทำให้ผู้วิจัยสร้างสรรคงานได้อย่างเหมาะสม ดังที่ ผลงานสร้างสรรค์ของ ธรากร จันทนะสาโร เรื่องนาฏยศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา จึงคำนึงถึงทฤษฎีนาฏยศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ โดยนำเสนอผ่านผลงานที่เรียกว่า งานพุทธศิลป์ ดังที่ ธรากร จันทนะสาโร กล่าวว่

นาฏยศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา นำเสนอผ่านผลงานที่เรียกว่า งานพุทธศิลป์ เพราะศิลปกรรมหลากหลายชั้นที่ได้รับอิทธิพลจากงานดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ ยังเป็นเรื่องราวของพระพุทธศาสนาก็ยังพบตัวอย่างได้อย่างมากมาย เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังที่เล่าเรื่องธรรมะและอธรรม ดนตรีหรือบทสวดมนต์ต่าง ๆ องค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วยนาฏยศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันมาโดยตลอดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ธรากร จันทนะสาโร, 2557: 247-248) (ธรากร จันทนะสาโร, 2557)

นอกจากนี้ผลงานการสร้างสรรคของ ญัฐพร เพ็ชรเรือง เรื่องการสร้างสรรคนาฏยศิลป์จากความหมายของสี ได้คำถึงทฤษฎีทางทัศนศิลป์ ปรากฏในด้านการออกแบบบทรการแสดง ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับทฤษฎีทางทัศนศิลป์ แบ่งบทรการแสดงออกเป็น 2 องค์ คือ องค์ 1 ประกอบด้วยสีชั้น 1 และองค์ 2 ประกอบด้วยสีชั้นที่ 2 ตามทฤษฎีสีทางทัศนศิลป์ ด้านการออกแบบบทรแสดงที่ใช้สีของแสงอย่างตรงไปตรงมา และในด้านการออกแบบพื้นที่การแสดงให้มีความเชื่อมโยง

กับวงล้อของสี่ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ตามทฤษฎีสีทางทัศนศิลป์ ซึ่งนำมาสู่การปรากฏตัวหรือการจัดวางตำแหน่งของนักแสดงบนเวทีให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับวงล้อของสีทางทัศนศิลป์

ภาพที่ 4.43 ภาพการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสี
ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์
ที่มา: ธีรพร เทีชรเรือง ,2562: 278

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงในผลงานนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ โดยการบูรณาการความหลากหลายของเครื่องดนตรี 6 ชนิด ได้แก่ โทน กู่เจิง จะเข้ ซอฮู้ เปิงลาง และรำมะนาลำตัด มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเสียงประกอบการแสดงใหม่ทั้งหมด ก่อให้เกิดเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงมีเอกลักษณ์เฉพาะทางการแสดง และไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน อีกทั้งนักดนตรีใช้เสียงเคาะพื้นและเสียงหัวเราะช่วยสร้างบรรยากาศให้กับการแสดงอีกด้วย

ภาพที่ 4.44 ภาพนักดนตรีและเครื่องดนตรีประกอบการแสดง ปรากฏแนวคิดการคำนึงถึงทฤษฎี
นาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์
ที่มา: ผู้วิจัย

จากผลงานดังกล่าวข้างต้นมีความสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดงผ่านองค์ประกอบการแสดง ด้านการออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ดังนั้นผลงานการสร้างสรรคของผู้วิจัยเรื่องการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์จึงมีความจำเป็นต้องคำนึงถึงทฤษฎีนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์ทำให้การสร้างสรรคบรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

4.3 อภิปรายผล

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์เรื่อง การสร้างสรรคนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์และแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลที่ได้จากการอภิปรายผล โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.3.1 รูปแบบของการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ผลจากการค้นหารูปแบบการแสดงการสร้างสรรคนาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์เป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น ผู้วิจัยจะนำเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์มาร่วมเทียบเคียงในการอภิปรายผลงานวิจัย เพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของผลงาน วิจัยสร้างสรรคฉบับนี้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1.1 การออกแบบบทการแสดง

การออกแบบบทการแสดงในการสร้างสรรคนี้ เนื่องจากหัวข้อนี้ยังไม่มีผู้ใดเคยทำมาก่อนและค่อนข้างเป็นไปได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเกณฑ์ยกย่องศิลปินชานรับกับประเด็นหัวข้อนำมาเป็นโครงสร้างของบทการแสดง จึงสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ๆ ในด้านความเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก ซึ่งยังไม่มีผู้ใดสร้างสรรคเกี่ยวกับประเด็นความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน มาทำเป็นผลงานสร้างสรรคทางด้านนาฏศิลป์ ถือได้ว่าไม่เคยพบเห็นว่าปรากฏมาก่อน

ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้เรียงร้อยเนื้อหาของบทการแสดงในประเด็นเดียวกัน โดยนำเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์มาทำเป็นโครงสร้างบทการแสดง ถือว่าผลงานชิ้นนี้ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มเป็นองค์การแสดงเมื่อศึกษาดูแล้วพบว่ากลุ่มต่าง ๆ ที่ได้จัดไว้ไม่เคยปรากฏในงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์มาก่อนเช่นกัน จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ในด้านความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาเป็นเรื่องเกี่ยวกับจรรยาบรรณที่นำมากำหนดให้เป็นเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ซึ่งมีได้ถูกนำมาพิจารณาในการตัดสินใจคัดเลือกศิลปินจึงเท่ากับเป็นการกระตุ้นให้มีการคำนึงถึงเรื่องของจรรยาบรรณในผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ชิ้นนี้

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้มีคุณสมบัติทำให้เห็นมาตรฐานของการออกแบบบทการแสดงตรงกับเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ที่ตรงกับคุณสมบัติในด้านความเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก ความคิดสร้างสรรค์ และจรรยาบรรณ

4.3.1.2 การคัดเลือกนักแสดง

การคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยใช้นักแสดงที่ผสมกันระหว่างนักแสดงที่มีประสบการณ์และนักแสดงที่ไม่มีประสบการณ์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องของสิทธิมนุษยชนเปิดโอกาสให้คนที่มีความพรสวรรค์ แต่ไม่มีโอกาสไม่ได้ฝึกฝนจึงตรงกับคุณสมบัติมาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ในด้านจรรยาบรรณ

ความสามารถหลากหลาย ผู้วิจัยได้คัดเลือกนักแสดงที่มีความสามารถหลากหลายโดยใช้นักแสดงที่มีทักษะทางด้านทักษะด้านนาฏศิลป์ ทักษะทางการแสดงละคร แต่ยังคงคุณสมบัติทางด้านทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ นอกจากนี้ยังมีความหลากหลายทางกายภาพ ได้แก่ รูปร่าง สัดส่วน เพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง สีผิว เป็นต้น นักแสดงที่เข้าร่วมในการแสดงมีทั้งหมด 12 คน ผลที่ได้จากการคัดเลือกนักแสดงข้างต้นพบว่าตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ทางด้านความหลากหลายของผลงานสร้างสรรค์ในประเด็นของการ

คัดเลือกนักแสดง ซึ่งทำให้นักแสดงสามารถเป็นตัวแทนในสื่อสารการแสดงผ่านลีลานาฏศิลป์อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบทบาทการแสดงที่มีความหลากหลาย

นอกจากนี้ผู้วิจัยมีประสบการณ์ด้านการสอนนาฏศิลป์ จึงรู้จักนักแสดงที่หลากหลายที่มีทักษะทางด้านนาฏศิลป์ สามารถคัดเลือกนักแสดงทางด้านนาฏศิลป์ไทยที่มีความสามารถทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทยอย่างเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ สามารถสื่อสารผ่านลีลานาฏศิลป์ได้อย่างชัดเจนตามบทบาทการแสดง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้มีคุณสมบัติทำให้เห็นมาตรฐานของการออกแบบการแสดงตรงกับเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ตรงกับคุณสมบัติในด้านจรรยาบรรณ ความสามารถหลากหลาย และประสบการณ์

4.3.1.3 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

การออกแบบลีลานาฏศิลป์นำเสนอด้วยแนวคิดปะติด หรือคอลลาจ (Collage) โดยมีได้ร้อยเรียงภาพการแสดงที่ต่อเนื่องกัน ตามแนวคิดของนาฏศิลป์แบบหลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) ซึ่งในงานผลงานชิ้นนี้การออกแบบลีลานาฏศิลป์สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของรูปแบบลีลา ได้แก่ ลีลานาฏศิลป์ที่ผสมผสานการใช้เทคนิคบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ละครใบ้ (Mime) และการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ซึ่งมีรูปแบบนาฏศิลป์การแสดง (Dance Theatre)

ด้านความคิดสร้างสรรค์ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการออกแบบลีลานาฏศิลป์จากแนวคิดนาฏศิลป์ เพื่อสื่อสารตามบทบาทการแสดง ซึ่งประกอบไปด้วยลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน ลีลาการเคลื่อนไหวแบบต้นสด การเคลื่อนไหวในศิลปะการละคร รวมทั้งมีการใช้เทคนิคในการสร้างสรรค์เพื่อขยายความหมายของลีลานาฏศิลป์ เช่น การใช้ระดับของลีลา การใช้ทิศทาง และการใช้เวลา ผลที่ได้จากการออกแบบลีลานาฏศิลป์ข้างต้นพบว่าตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านความคิดสร้างสรรค์

เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการปฏิบัติการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ประกอบด้วยลีลานาฏศิลป์ไทยที่ผู้วิจัยมีความถนัด และลีลานาฏศิลป์ตะวันตก ซึ่งได้เห็นจากการสังเกต และมีความหลงใหลการเคลื่อนไหวแยกส่วนแบบแจ๊ส (Jazz Dance) และเกิดความประทับใจในความสง่างามของบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ที่มีบุคลิกของการจัดสรรระนาบในคูลงามมาจากการยึดตัวหนักจุดศูนย์กลางของโลก

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ลีลานาฏศิลป์ที่ปรากฏในผลงานการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ มีคุณภาพตามเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ในด้านความหลากหลาย ความคิดสร้างสรรค์ และความหลงใหล

4.3.1.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

ผู้วิจัยออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงตามความเหมาะสมกับเหตุการณ์ตามบทการแสดงเป็นหลัก ซึ่งผลที่ได้จากการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานศิลปินฯ พบว่าผู้วิจัยออกแบบอุปกรณ์ที่นำมาใช้ประกอบการแสดงนั้นมาจากสิ่งที่สามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ถ้วยรางวัล แฟ้มสีดำ ผ้าสีขาว พู่กัน ไฟฉาย และถุงมือ จะเห็นได้ว่าอุปกรณ์ประกอบการแสดงในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้มีความหลากหลายในการนำมาประกอบการแสดงทำให้เกิดคุณสมบัติทางด้านความหลากหลาย

ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยออกแบบลีลานาฏศิลป์ตะวันตกใช้เทคนิคบัลเลต์มาผสมผสานและการใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงมาสวมใส่บนเวทีนั้น ออกแบบให้นักแสดงนั่งสวมรองเท้าบัลเลต์อยู่บนเวที นอกจากนี้นักแสดงยังสวมและถอดถุงมือบนเวทีอีกด้วย จะเห็นได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้มีแปลกใหม่ทำให้เกิดคุณสมบัติทางด้านความคิดสร้างสรรค์

การออกแบบอุปกรณ์การเลือกใช้อุปกรณ์จึงเป็นคุณสมบัติด้านรสนิยมในการใช้เลือกใช้โต๊ะและเก้าอี้ ที่ใช้ในการประชุมในชีวิตจริง ซึ่งใช้แนวคิดความเรียบง่ายแบบ

มินิมอลลิสม์ (Minimalism) มาเป็นแนวคิดในการออกแบบอุปกรณ์ จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านรสนิยม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้มีคุณสมบัติให้เห็นมาตรฐานของการออกแบบการแสดงตรงกับเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ตรงกับคุณสมบัติในด้านความหลากหลาย ความคิดสร้างสรรค์ และรสนิยม

4.3.1.5. การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง

การออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงทั้ง 7 องค์กร ผลที่ได้จากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้เลือกเครื่องดนตรีอันประกอบด้วย โทน กู่เจิง ซอฮู้โป่งกลาง และรามะนาลำตัด มาใช้ประกอบการแสดงโดยผู้วิจัยได้พิจารณาจากเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละประเภท เมื่อผู้วิจัยฟังเสียงของเครื่องดนตรีก็เกิดจินตนาการและอารมณ์ความรู้สึกถึงความสอดคล้องกับบทการแสดงนั้น ๆ จึงส่งผลให้ผู้วิจัยเลือกเสียงของเครื่องดนตรีไทยมาใช้ในการสื่ออารมณ์ ผลที่ได้จากการออกแบบเสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงข้างต้นพบว่าตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านความหลงใหล

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้เสียงประกอบการแสดงให้มีความหลากหลาย โดยการใช้รูปแบบการบรรเลงผสมวงและแยกบรรเลงเดี่ยว เพื่อให้ได้เสียงดนตรีที่สื่ออารมณ์ความรู้สึกตามองค์การแสดงนั้น ๆ นอกจากนี้ยังใช้เสียงเคาะพื้น อีกทั้งยังใช้การเปล่งเสียงหัวเราะของนักแสดงและนักดนตรีด้วยความเยาะเย้ย ปรากฏดังบทสรุปของการแสดงจึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านความหลากหลาย

ผู้วิจัยยังใช้แนวคิดความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) มาเป็นแนวคิดในการออกแบบเสียง โดยใช้เสียงอ่านข่าวเพื่อเชื่อมโยงกับการกระทำในชีวิตประจำวัน จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านรสนิยม

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า เสียงและดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงที่ปรากฏในผลงานสร้างสรรค์มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในด้านหลงใหล ความหลากหลาย และรสนิยม

4.3.1.6. การออกแบบเครื่องแต่งกาย

การออกแบบเครื่องแต่งกายผลที่ได้จากการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ผ้าที่มีคุณสมบัติโดดเด่นลักษณะของผ้าบางเบาสามารถมองเห็นสรีระ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใสในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผลที่ได้จากการออกแบบเครื่องแต่งกายข้างต้นพบว่าตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านจรรยาบรรณ

นอกจากนี้การออกแบบเครื่องแต่งกายในองก์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) เครื่องแต่งกายสวมใส่เสื้อรัดรูป แขนกุด หรือลักษณะคล้ายเสื้อกล้ามเพื่อเน้นให้เห็นสัดส่วนของร่างกาย สวมกระโปรงฟูและบานสีขาว รองเท้ารัดรูปชนิดผ้านิ่ม ซอฟท์ ชู (Soft shoe) และในองก์ 5 หลงใหล (Passion) นักแสดงชายสวมใส่เสื้อสีขาวและกางเกงสีดำ นักแสดงหญิงสวมใส่ชุดราตรีสีขาว ซึ่งชุดทั้งสองชุดที่ใช้สวมใส่ในงานรับรางวัลสำคัญต่าง ๆ ซึ่งการเครื่องแต่งกายมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมจึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านความคิดสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้ออกแบบการแต่งกายแบบชุดบัลเลต์ในการแสดงองก์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาสร้างสรรค์ให้มีความทันสมัย โดยการลดทอนรูปแบบของการแต่งกายแบบชุดบัลเลต์ดั้งเดิมลง ผสมผสานเครื่องแต่งกายในชีวิตประจำวันจึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านความหลากหลาย

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การออกแบบเครื่องแต่งกายที่ปรากฏในผลงานการสร้างสรรค์ก็มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ในด้านจรรยาบรรณ ความหลากหลาย และความคิดสร้างสรรค์

4.3.1.7. การออกแบบพื้นที่แสดง

การออกแบบพื้นที่การแสดงในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประสบการณ์ทางด้านการแสดงของผู้วิจัยมาร่วมออกแบบพื้นที่การแสดงในครั้งนี้ อีกทั้งผู้วิจัยได้มีประสบการณ์ทางด้านการแสดง

ในโรงละครแบล็ค บอกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) ด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าพื้นที่ในโรงละครและพื้นที่แสดงส่วนมากมีพื้นที่เวทีเป็นลักษณะสี่เหลี่ยม จากประสบการณ์ของผู้วิจัยจึงมีความสำคัญต่อการออกแบบพื้นที่การแสดงให้มีความสมดุลในการจัดวางองค์ประกอบภาพของการแสดง ดังนั้นจึงสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านการมีประสบการณ์ โดยประสบการณ์ทางการแสดงของผู้วิจัยได้นำมาซึ่งประโยชน์ในการออกแบบพื้นที่การแสดง

นอกจากนี้ผู้วิจัยพิจารณาความเหมาะสมของการแสดงรวมถึงการรับชมของผู้ที่สามารถมองเห็นได้ในหลายระดับ รวมทั้งโรงละครแบล็ค บอกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) สามารถปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยในการแสดงได้รอบทิศทาง ซึ่งลักษณะโรงละครเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีพื้นที่ว่างเปล่า มีขนาดความกว้าง ความลึก อีกทั้งสามารถจัดวางตำแหน่งผู้ชมการแสดงได้เพียงด้านเดียวจึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านความหลากหลายในการจัดพื้นที่การแสดงสามารถปรับเปลี่ยนทางเข้าทางออก

ผู้วิจัยรู้สึกชื่นชอบในเรื่องของการใช้พื้นที่ที่ไม่มีกรอบ สามารถปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยในการแสดงได้รอบทิศทาง ผู้วิจัยยังใช้แนวคิดความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) มาเป็นแนวคิดในการออกแบบพื้นที่การแสดง จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านความหลงใหล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Chulalongkorn University

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้มีคุณสมบัติให้เห็นมาตรฐานของการออกแบบการแสดงตรงกับเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ในด้านประสบการณ์ ความหลากหลาย และความหลงใหล

4.3.1.8. การออกแบบแสง

การออกแบบแสงผู้วิจัยออกแบบแสงในองค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) ออกแบบแสงโดยการใช้ความมืดเพื่อให้เห็นแสงจากไฟฉายที่ค้นหาผู้ที่มีความสามารถ การใช้ไฟฉายประกอบการแสดง จึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านความคิดสร้างสรรค์

นอกจากนี้การออกแบบแสงในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาและเลือกการออกแบบแสง ทางด้านระดับของแสง ตำแหน่งของแสง พร้อมกับการออกแบบแสงให้มีแสงหลักและแสงรองในการสร้างบรรยากาศของการแสดง โดยให้สอดคล้องกับบทการแสดงซึ่งการออกแบบแสงในครั้งนี้จึงสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ทางด้านรสนิยม

อีกทั้งมีคุณสมบัติในด้านความหลากหลายของการใช้แสงในงานวิจัยชิ้นนี้ ซึ่งมาจากการเลือกใช้แสงที่สร้างอารมณ์ที่แตกต่างกันเช่น ใช้แสงจากไฟฉายปรากฏใน องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) การใช้แสงสีม่วงปรากฏในองค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) เพื่อให้เห็นภาพความรู้สึกมหัศจรรย์ของการขึ้นปลายเท้าบัลเลต์ และองค์ 7 รสนิยม (Taste) ออกแบบแสงโดยใช้แสงจากทางด้านขวาของเวที เป็นด้านที่นักแสดงเดินออกมาเพื่อให้เห็นภาพเป็นเงาหรือวิญญานจึงตรงกับคุณสมบัติเกณฑ์การสร้างมาตรฐานศิลปิน ด้านความหลากหลาย

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การออกแบบแสงที่ปรากฏในผลงานการสร้างสรรค์มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ ด้านความคิดสร้างสรรค์ รสนิยม และด้านความหลากหลาย

สรุปผลการอภิปรายเรื่องรูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ จากองค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ทั้ง 8 องค์ประกอบ ปรากฏพบคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏศิลป์ ในผลงานชิ้นนี้ จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความหลากหลาย ด้านการเป็นผู้นำและผู้บุกเบิก ด้านจรรยาบรรณ ด้านประสบการณ์ ด้านความหลงใหล และด้านรสนิยม

นอกจากนี้ยังพบว่า ผลงานชิ้นนี้ได้ประกอบไปด้วยการแบ่งแยกบทบาทและลีลาอย่างชัดเจนระหว่างผู้แสดง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกรรมการใช้ทักษะศิลปะการละครจึงมีบุคลิกภาพบทบาทอย่างละคร เพื่อแสดงพฤติกรรมที่ซับซ้อน ส่วนอีกกลุ่ม ศิลปินถ่ายทอดการเคลื่อนไหวด้วยลีลานาฏศิลป์แสดงเพียงอย่างเดียว เพื่อแสดงความซื่อตรงและบริสุทธิ์

4.3.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

จากการพัฒนาผลงานการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยจึงได้แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรคผลงานในรูปแบบเดียวกันนี้ที่ปรากฏอยู่ในองค์ประกอบการแสดงด้านต่าง ๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้โดยจำแนกเป็นประเด็น ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังต่อไปนี้

4.3.2.1 การคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ จากการปฏิบัติการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบในการคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดของผลงานการสร้างสรรคานาฏศิลป์ในครั้งนี้

การออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยนำเกณฑ์ยกย่องมาตรฐานศิลปินมาเป็นโครงเรื่องเพื่อออกแบบบทการแสดงที่คำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติ 7 องค์การแสดง ประกอบด้วย เกริ่นนำเพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นก่อนการแสดงโดยแสดงลีลาของเหล่าคณะกรรมการทั้ง 7 คน องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) นำเสนอปรัชญาจีนที่ถ่ายทอดออกมาเป็นลวดลายตัวหนังสือจีน องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) นำเสนอความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) นำเสนอการค้นหาผู้ที่มีความสามารถ องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) นำเสนอการเดินบัลเลต์ซึ่งในสมัยนั้นที่ไม่มีผู้ใดยอมรับและถือว่าเป็นแปลกใหม่ องค์ 5 หลงใหล (Passion) นำเสนอความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ องค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) นำเสนอการสั่งสมประสบการณ์ที่ส่งทอดฝีมือ องค์ 7 รสนิยม (Taste) นำเสนอความนิยมในสมัยปัจจุบัน บทสรุป วิกฤตของศิลปินที่ได้กล่าวถึงปัญหาที่ใหญ่ที่สุดคือศิลปินที่มีผลงานไม่ได้ถูกยกย่องและทำให้หมดกำลังใจ

การออกแบบเครื่องแต่งกาย ในองค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยการเลือกใช้คุณสมบัติที่โดดเด่นผ้าบางเบาสามารถมองเห็นสรีระ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใสในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้เลือกใช้โต๊ะประชุม กรรมการพิจารณาผลรางวัลซึ่งเป็นอุปกรณ์ในชีวิตจริง จำลองภาพในห้องพิจารณาผลรางวัล ผู้วิจัยเลือกใช้โต๊ะและเก้าอี้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงหลักตั้งแต่เริ่มการแสดงจนถึงจบการแสดง อีกทั้งการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ถ้วยรางวัล แฟ้มสีดำ ผ้าสีขาว พู่กัน ไฟฉาย และถุงมือ

ฉะนั้น การคำนึงถึงความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินปรากฏในการออกแบบบทการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

4.3.2.2 การคำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคม

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบการคำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคม ในด้านการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงโดยใช้โต๊ะและเก้าอี้ ในองค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) ออกแบบให้คณะกรรมการทั้ง 7 คนขึ้นไปนั่งบนโต๊ะส่วนศิลปินอยู่กับพื้นด้านล่างแสดงให้เห็นถึงระดับที่ไม่เท่ากันจึงสะท้อนการแบ่งชนชั้นวรรณะของสังคมไทย

การออกแบบเครื่องแต่งกายโดยการสวมชุดสูทแบบสากลนิยม สวมใส่รองเท้าสีดำ ซึ่งชุดสากลนิยมมีอิทธิพลตะวันตกสามารถบ่งบอกถึงฐานะทางสังคม สถานะ เพศ และรสนิยมของผู้สวมใส่ ดังจะกล่าวได้ว่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายนั้นเป็นเครื่องที่ทำให้บุคลิกภายนอกของคณะกรรมการดูดี ภูมิฐาน เป็นสิ่งที่ใช้ปกปิดพฤติกรรมนั่นเอง

การออกแบบบทการแสดง เนื้อหาในบทการแสดงเป็นเรื่องเกี่ยวกับศิลปิน ซึ่งศิลปินมีบทบาททางด้านสังคมในทุกวัฒนธรรม มักจะถูกดูถูกว่าเป็นพวกที่ เด่นเกินรำกิ้น คณะกรรมการจึงสามารถทำอะไรก็ได้ เพราะศิลปินไม่มีปากมีเสียง โดยเฉพาะในสังคมไทยที่ไม่มีคามเข้มแข็งไม่ค่อยมีพลังเหมือนดังสายอาชีพอื่น ๆ

ฉะนั้น การคำนึงถึงการสะท้อนสภาพของสังคม ปรากฏในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย และการออกแบบบทการแสดง

4.3.2.3 การคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม

การแสดงผลงานทางด้านนาฏศิลป์เป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงได้โดยเฉพาะเป็นการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม ไม่ว่าจะในวงการศึกษา หรือกรรมการตัดสินรางวัล ผู้วิจัยนำเสนอคุณสมบัติของศิลปินเพ็ญมีและสุดท้ายเกิดความอยู่ดีธรรมในบทสรุปการแสดงให้เห็น ภาพความวิฤตของศิลปินที่ถูกเหล่าคณะกรรมการโยนลงในหลุมเหมือนกับการโดนฝังกลบ

การออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยออกแบบบทการแสดงโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ๆ มาเป็นโครงสร้างของบทการแสดง ซึ่งมีเนื้อหาที่ปรากฏในบทการแสดง เตือนสติ กระตุ้นให้ผู้ชมและคนในสังคม ตระหนักถึงปัญหาที่ใหญ่ที่สุดคือศิลปินที่มีผลงานไม่ได้ถูกยกย่องและทำให้หมดกำลังใจไปในที่สุด

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ออกแบบการเคลื่อนไหวให้มีลักษณะช้า (Slow Motion) เพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างนักแสดงที่รับบทบาทเป็นศิลปินกับคณะกรรมการในทุกองค์ ในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) ซึ่งลีลานาฏศิลป์สร้างความสนใจให้แก่ผู้ชม

การออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดงในรูปแบบอนุรักษ์ โดยนำเครื่องดนตรีไทยมาเล่นรูปแบบหลังสมัยใหม่ (Post-Modern) ซึ่งยังคงปรากฏรากเหง้าของวัฒนธรรมดั้งเดิม ส่วนที่เป็นรากเหง้าของวัฒนธรรมดั้งเดิมนั้นกลุ่มผู้ชมแนวอนุรักษ์ก็ยังคงความสนใจ การเล่นในรูปแบบหลังสมัยใหม่ (Post-Modern) นี้มีส่วนที่ไม่เข้ากันแต่มาอยู่ในการแสดงเดียวกันจะได้ใจของคนรุ่นใหม่ด้วยเช่นกัน

ฉะนั้น การคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม ปรากฏในการออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ และการออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

4.3.2.4 การคำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการสร้างสรรค์

องค์ประกอบการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ในการออกแบบบทการแสดง ซึ่งผู้วิจัยนำเกณฑ์มาตรฐานยกย่องศิลปิน ฯ มาเป็นโครงสร้างบทการแสดง ซึ่งประเด็นนี้ไม่เคยปรากฏมาก่อน

ด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยนำลีลาศิลปะการละคร ละครใบ้ (Mime) มาเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงและนำเสนอในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) ซึ่งถือว่าการแสดงที่นำรูปแบบการแสดงต่างวัฒนธรรมกันที่เข้ากันไม่ได้แต่มาอยู่ในการแสดงเดียวกัน

การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยเลือกใช้อุปกรณ์ในชีวิตประจำวัน เช่น ถุงมือ ไฟฉาย และพู่กัน โดยการใช้ผสมผสานอุปกรณ์หลาย ๆ อย่างรวมในฉากเดียวกัน เช่น การใช้ไฟฉายในองก์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) ซึ่งมีอุปกรณ์อยู่ในฉากเดียวกัน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ รองเท้าบัลเลต์ และหนังสือ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ และการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

4.3.2.5 การคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบการคำนึงถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ ปรากฏในด้านการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ปรากฏในองก์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) ใช้ความมืดเพื่อให้เห็นแสงจากไฟฉาย เพื่อค้นหาผู้ที่มีความสามารถหลากหลายโดยการใช้แสงจากไฟฉายแสดงถึงการค้นหาบุคคลที่มีความสามารถหลากหลาย

การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยออกแบบการวาดเป็นรูปตัวอักษรจีนบนอากาศและบนผืนผ้าตามแนวความคิดความเรียบง่าย (Simplicity) ปรากฏในองก์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) นำเสนอซินแสจีนที่ถ่ายทอดลีลาการวาดตัวหนังสือจีนลงบนอากาศและผืนผ้าเป็นสัญลักษณ์ของเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

การออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบให้นักดนตรีร้องเพลงหงส์เหิร ซึ่งเพลงนี้เป็นเพลงที่แสดงถึงการแสดงบัลเลต์ของคนในสังคมชั้นสูงและการใช้จังหวะวอลซ์ (Waltz) ประกอบการเต้นรำ ซึ่งจังหวะนี้ใช้เป็นจังหวะในการเต้นรำของชนชั้นสูงเช่นกัน

ฉะนั้น การคำนึงถึงการสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม ปรากฏในการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบลีลานาฏศิลป์ การออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดง

4.3.2.6 การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

จากการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบการคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ปรากฏในด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ อันประกอบด้วยลีลานาฏศิลป์ตะวันตกใช้เทคนิคบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ศิลปะการละคร (Drama) และลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement)

การคัดเลือกนักแสดง ผู้วิจัยใช้นักแสดงที่มีทักษะหลากหลาย เช่น ทักษะความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทย (Thai Dance) นาฏศิลป์ตะวันตกบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) และทักษะศิลปะการละคร ละครใบ้ (Mime)

การออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบเครื่องดนตรีในการบรรเลง ได้แก่ โทณ กู๋เจิ้ง จะเข้ ซออู้ โปงกลาง และรำมะนาลำตัด ทั้งนี้ใช้รูปแบบการบรรเลงผสมวงและแยกบรรเลงเดี่ยว อีกทั้งใช้การเปล่งเสียงหัวเราะของนักแสดงและนักดนตรีด้วยความเยาะเย้ย ดังปรากฏบทสรุปของการแสดงใช้แนวคิดความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) มาเป็นแนวคิดในการออกแบบเสียงโดยใช้เสียงอ่านข่าวเพื่อเชื่อมโยงกับการกระทำในชีวิตประจำวัน

ฉะนั้น การคำนึงถึงความหลากหลายของรูปแบบการแสดง ปรากฏในการออกแบบลีลานาฏศิลป์ การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดง

4.3.2.7 การคำนึงถึงแนวคิดและทฤษฎี นาฏยศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์

จากการปฏิบัติการสร้างสรรคผลงานทางด้านนาฏยศิลป์ ผู้วิจัยได้คำตอบ การคำนึงถึงแนวคิดและทฤษฎี นาฏยศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ ปรากฏในด้านการออกแบบ ลีลานาฏยศิลป์ไทย ปรากฏในองค์ 5 หลงไหล (Passion) การเคลื่อนไหวโดยใช้เทคนิคของนาฏยศิลป์ ไทย ลีลานาฏยศิลป์ตะวันตก ในรูปแบบลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) เข้ามาเป็นพื้นฐานในการออกแบบการเคลื่อนไหว อีกทั้งลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้เทคนิคของบัลเลต์ คลาสสิก (Ballet Classic)

การออกแบบเครื่องดนตรีและเสียงประกอบการแสดง ผู้วิจัยใช้เครื่องดนตรี ตะวันออกบรรเลง นักดนตรีร้องเพลงลูกกรุงสลับกับการใช้เครื่องดนตรีของจีน ซึ่งถือว่ามีความไม่เข้า กันและออกแบบการบรรเลงในจังหวะเพลงช้าเร็วสลับกัน อันเป็นแนวทางของดนตรีแบบหลัง สมัยใหม่ (Post-Modern Music)

การออกแบบพื้นที่การแสดง การใช้พื้นที่แนวนอนและแนวตั้งในบทสรุปซึ่ง คณะกรรมการนั่งอยู่บนโต๊ะในระดับแนวตั้ง ส่วนศิลปินนอนนอนราบไปกับพื้นของเวที จึงตรงกับ ทฤษฎีทางทัศนศิลป์ของการแสดงแบบรูปแนวตั้งและแนวนอน

ฉะนั้น การคำนึงถึงแนวคิดและทฤษฎี นาฏยศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และ ทัศนศิลป์ ปรากฏในการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ การออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดง และการออกแบบพื้นที่การแสดง

4.4 สรุปบท

บทที่ 4 ผู้วิจัยได้อธิบายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรคผลงานนาฏยศิลป์ และการ อภิปรายผล ในส่วนของบทที่ 5 จะเป็นการสรุปผลที่ได้จากการวิจัย เรื่องการสร้างสรรคนาฏยศิลป์ จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ข้อเสนอแนะเพื่อ การศึกษาค้นคว้าและการวิจัยต่อไปในอนาคต ซึ่งจะอธิบายอย่างละเอียดในบทถัดไป

บทที่ 5

บทสรุป

5.1 อารัมภบท

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูล การทดลองปฏิบัติการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ การวิเคราะห์แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์และการอภิปรายผล ทั้งนี้ในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลที่ได้จากการวิจัย รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการทำวิจัยต่อไปในอนาคต

5.2 ผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

จากการศึกษาวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญของงานวิจัยฉบับนี้ ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ได้แก่ รูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ โดยการวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ และแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานนาฏยศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 รูปแบบของปฏิบัติการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

รูปแบบของการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏยศิลป์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การออกแบบบทการแสดง การคัดเลือกนักแสดง การออกแบบลีลานาฏยศิลป์ การออกแบบเสียงที่ใช้ประกอบการแสดง การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง การออกแบบพื้นที่แสดง และการออกแบบแสง รายละเอียดตามหัวข้อดังต่อไปนี้

5.3.1.1 การออกแบบบทการแสดง

การออกแบบบทการแสดงผู้วิจัยนำเกณฑ์การสร้างมาตรฐานในการยกย่องบุคคลต้นแบบทางด้านนาฏยศิลป์มาเป็นโครงสร้างบทการแสดงประกอบด้วย 7 องค์ เกริ่นนำเสนอ

ลีลาของคณะกรรมการพิจารณารางวัลเพื่อสร้างความก่อนเข้าการแสดง องค์กร 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) นำเสนอปรัชญาจีนที่ถ่ายทอดออกมาเป็นลวดลายตัวหนังสือจีน องค์กร 2 จรรยาบรรณ (Ethic) นำเสนอความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม องค์กร 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) นำเสนอการค้นหาผู้ที่มีความสามารถหลากหลาย องค์กร 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) นำเสนอการเดินบัลเลต์ซึ่งในสมัยนั้นถือว่าเป็นแปลกใหม่ องค์กร 5 หลงใหล (Passion) นำเสนอความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ องค์กร 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) นำเสนอการสั่งสมประสบการณ์ถ่ายทอดฝีมือ องค์กร 7 รสนิยม (Taste) นำเสนอความนิยมในสมัยปัจจุบันและบทสรุป นำเสนอวิกฤตของศิลปินที่ได้กล่าวถึงปัญหาที่ใหญ่ที่สุดคือศิลปินที่มีผลงานไม่ได้ถูกยกย่องและทำให้หมดกำลังใจ

5.3.1.2 การคัดเลือกนักแสดง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มนักแสดงให้มีทักษะสอดคล้องกับบทการแสดง โดยการคัดเลือกคุณสมบัติของนักแสดงที่มุ่งเน้นนักแสดงที่มีทักษะหลากหลาย เช่น บัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ละครไ้ (Mime) การใช้ลีลาทางด้านนาฏศิลป์ที่มีการแสดงอารมณ์ทักษะศิลปะการละคร (Drama) จำนวนทั้งหมด 12 คนประกอบไปด้วยนักแสดงหญิง 3 คน และนักแสดงชาย 9 คน

5.3.1.3 การออกแบบลีลานาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบลีลานาฏศิลป์ในแต่ละองค์การแสดง เพื่อแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการไม่เลือกคุณสมบัติที่ศิลปินพึงมี โดยใช้รูปแบบนาฏศิลป์การแสดง (Dance Theatre) มาออกแบบเพื่อเชื่อมโยงเข้ากับความไม่สมบูรณ์ โดยแบ่งการอธิบายลีลานาฏศิลป์ตามองค์การแสดงทั้ง 7 องค์ ได้แก่ องค์กร 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) ใช้ลีลาการวาดแขนเป็นลวดลายตัวหนังสือจีนเพื่อนำเสนอปรัชญาจีน องค์กร 2 จรรยาบรรณ (Ethic) ใช้เทคนิคของละครไ้ (Mime) อธิบายเนื้อหาที่มีความซับซ้อนให้สื่อสารออกมาได้เข้าใจง่าย องค์กร 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) ใช้ลีลาผสมผสานลีลานาฏศิลป์ไทยนำเสนอการค้นหาผู้ที่มีความสามารถหลากหลาย องค์กร 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) ใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวบัลเลต์

คลาสสิก (Ballet Classic) นำเสนอการเต้นบัลเลต์ซึ่งในสมัยนั้นที่ไม่มีผู้ใดยอมรับและถือว่าเป็นแปลกใหม่
 องค์กร 5 หลงใหล (Passion) ใช้ลีลาผสมผสานลีลานาฏยศิลป์ไทยนำเสนอความชื่นชอบในผลรางวัลที่
 ตนเองได้รับ องค์กร 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวใน
 ชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) นำเสนอการสั่งสมประสบการณ์ที่ส่งทอดฝีมือ องค์กร 7
 รสนิยม (Taste) ใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) นำเสนอความนิยม
 ในสมัยปัจจุบัน

5.3.1.4 การออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง

ผู้วิจัยออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงโดยใช้ความหมายเชิงสัญลักษณ์
 ในงานนาฏยศิลป์ ได้แก่ การใช้อุปกรณ์จากการจำลองภาพในท้องพิจารณาผลรางวัล ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้
 โต๊ะและเก้าอี้เป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงหลักตั้งแต่เริ่มการแสดงจนถึงจบการแสดง ใช้ผ้าสีขาว
 ขนาดใหญ่เพื่อให้นักแสดงสามารถวาดลายเส้นตัวหนังสือจีน ปราภฏในองค์กร 1 ปรัชญาในการทำงาน
 (Philosophy) การใช้แสงของไฟฉายเป็นสัญลักษณ์แทนการค้นหาผู้ที่มีความสามารถหลากหลาย ดัง
 ปราภฏใน องค์กร 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) การใช้ถ้วยรางวัลขนาดความสูง 60
 เซนติเมตรและออกแบบที่จับเพื่อความสะดวกในการเคลื่อนไหวแทนความหลงใหลที่ทุกคนปรารถนา
 ปราภฏในองค์กร 5 หลงใหล (Passion) การใช้ถุงมือแทนการถ่ายทอดความรู้ สั่งสมฝีมือ ปราภฏในองค์กร
 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

5.3.1.5 การออกแบบเสียงและดนตรีประกอบการแสดง

ผู้วิจัยออกแบบเสียงโดยใช้เครื่องดนตรีในการบรรเลงดนตรี ได้แก่ โทณ กู่
 เจึง จะเข้ ซอฮู้ โป่งกลาง และรำมะนาลำตัด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงการออกแบบเสียง โดยการ
 คำนึงถึงเสียงที่ช่วยสนับสนุนการแสดงให้มีความชัดเจนสอดคล้องกับบทการแสดง เพื่อสื่อสารการ
 แสดงอย่างตรงไปตรงมา นอกจากนี้ยังใช้เสียงเคาะพื้น อีกทั้งใช้การเปล่งเสียงหัวเราะของนักแสดง
 และนักดนตรีด้วยเสียงที่ตั้งเพื่อแสดงถึงการเยาะเย้ย ดังปราภฏบทสรุปของการแสดง นอกจากนี้ยังใช้
 แนวคิดความเรียบง่ายแบบมินิมอลลิสม์ (Minimalism) มาเป็นแนวคิดในการออกแบบเสียง โดยใช้
 เสียงอ่านข่าวเพื่อเชื่อมโยงกับการกระทำในชีวิตประจำวัน ปราภฏในองค์กร 2 จรรยาบรรณ (Ethic)

5.3.1.6 การออกแบบเครื่องแต่งกาย

ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายนักแสดงที่รับบทบาทกรรมการพิจารณารางวัล สวมชุดสูทแบบสากลนิยม ใส่รองเท้าสีดำเพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงความภูมิฐาน บุคลิกภายนอกที่ดี เพื่อใช้เป็นสิ่งที่ปกปิดพฤติกรรมภายในและการเลือกเสื้อผ้าที่มีคุณลักษณะบางเบาสามารถมองเห็นสรีระ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใสในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ปรากฏในองค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic)

5.3.1.7 การออกแบบพื้นที่การแสดง

ผู้วิจัยได้เลือกใช้โรงละครแบล็ค บ็อกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต) เป็นพื้นที่นำเสนอการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ ซึ่งมีลักษณะเป็นโรงละครสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีพื้นที่ขนาดกว้างเปล่า มีความกว้าง ความลึก สามารถนำอุปกรณ์ประกอบการแสดงเข้าออกได้อย่างสะดวก เช่น โต๊ะจำนวน 4 ตัว เก้าอี้จำนวน 7 ตัว รวมไปถึงการเข้า-ออก และการเคลื่อนไหวตามความต้องการได้อย่างสะดวก

5.3.1.8 การออกแบบแสง

ผู้วิจัยออกแบบแสงอย่างตรงไปตรงมาให้สอดคล้องกับองค์ของการแสดงทั้ง 7 องค์ โดยออกแบบแสงให้สื่ออารมณ์ตามบทการแสดง องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) ออกแบบแสงโดยใช้แสงจากทางด้านซ้ายของเวทีเพื่อให้เห็นภาพเป็นเงาหรือวิญญาน องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) ออกแบบแสงโดยให้เน้นแสงไปที่นักแสดง 2 คน เพื่อเปรียบเทียบการกระทำที่ผิดจรรยาบรรณ องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) ออกแบบแสงโดยการใช้ความมืดเพื่อให้เห็นแสงจากไฟฉายที่ค้นหาผู้ที่มีความสามารถ องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) ออกแบบแสงโดยใช้แสงสีม่วงเพื่อให้เห็นภาพความรู้สึกมหัศจรรย์ของการขึ้นปลายเท้าบัลเลต์ องค์ 5 หลงใหล (Passion) ออกแบบแสงโดยใช้แสงจากทางด้านซ้ายและขวาของเวทีเพื่อให้เห็นภาพเป็นเงาหรือวิญญานของศิลปินเคลื่อนไหวลักษณะช้า (Slow Motion) และใช้แสงไฟจากด้านบนเพื่อให้เห็นภาพ

ความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ องค์กร 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) ออกแบบแสงโดยให้แสงส่องมายังนักแสดง 3 เพื่อให้เห็นภาพการสวมและถอดถุงมืออย่างชัดเจน องค์กร 7 รสนิยม (Taste) ออกแบบแสงโดยใช้แสงจากทางด้านขวาของเวที เป็นด้านที่นักแสดงเดินออกมาเพื่อให้เห็นภาพเป็นเงาหรือวิญญานของศิลปินที่เคลื่อนไหวมีลักษณะช้า (Slow Motion) เพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างนักแสดงที่รับบทบาทเป็นศิลปินกับคณะกรรมการ และใช้แสงสีแดง เพื่อให้เห็นภาพความวิกฤตของศิลปินที่ถูกเหล่าคณะกรรมการโยนลงในหลุมเหมือนโดนฝังกลบ

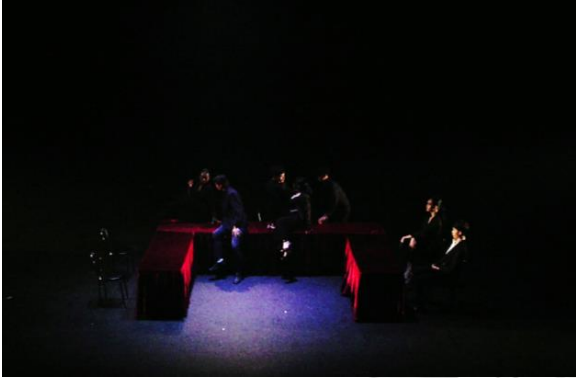

จากการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ทางด้านนาฏยศิลป์ เรื่องการสร้างสรรคานาฏยศิลป์ จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอผลงานดุษฎีนิพนธ์ทางด้านนาฏยศิลป์ ประจำปีการศึกษา 2563 ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ณ โรงละครแบล็ค บอกซ์ เธียเตอร์ (Black Box Theatre) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ทั้งนี้การอธิบายภาพประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้อธิบายภาพประกอบการแสดงอย่างละเอียดไปแล้วในบทที่ 4 ดังนั้นผู้วิจัยจึงประมวลภาพการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ เพื่อให้เห็นโครงสร้างของการแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 ประมวลภาพการแสดงผลงานนาฏศิลป์สร้างสรรค์การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความ
ไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

ที่มาของภาพและตาราง: ผู้วิจัย

* ข้อมูลที่จะกล่าวต่อไปนี้ผู้วิจัยได้กำหนดด้านซ้ายหรือขวาของผู้ชม

เกริ่นนำ	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงในบทบาทคณะกรรมการทั้ง 7 คนนั่งที่โต๊ะประชุม</p>	<p>เปิดตัวคณะกรรมการทั้ง 7 คน ก่อนเข้าการแสดงเพื่อเป็นการปูเรื่องราวและเป็นการเกริ่นนำการแสดง จำลองภาพห้องประชุมคณะกรรมการในการพิจารณาคัดเลือกศิลปิน</p>
 <p>นักแสดงเดินถือแฟ้มผลงานออกมาแจกให้กรรมการ</p>	

เกริ่นนำ	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p data-bbox="288 875 866 920">นั่งแสดงยืนขึ้นทีละคนและแสดงลีลา แล้วกลับไปนั่ง</p>	<p data-bbox="896 488 1406 920">ผู้วิจัยปูเรื่องเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ชม นำเสนอประเด็นคณะกรรมการพิจารณารางวัลทั้ง 7 ท่าน ผู้วิจัยใช้การแสดงศิลปะการละครนำเสนอคณะกรรมการแต่ละคนในการประชุมคัดเลือกศิลปิน ใช้ลีลาที่แสดงถึงการเล่นพรรคเล่นพวก เอื้อประโยชน์ให้แก่กันของกรรมการ</p>
 <p data-bbox="288 1323 866 1368">กรรมการทั้ง 7 คนลุกขึ้นแล้วเดินไปแตะไหล่กัน</p>	

องค์ 1	
ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
  <p>นักแสดงปฏิบัติลีลาการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคนิคการเคลื่อนไหวการด้นสด (Improvisation) วาดลายเส้นตัวหนังสือจีนในอากาศ ปฏิบัติแบบเดียวกัน 3 จุดคือ จุดที่ 1 ซ้าย จุดที่ 2 กลาง และจุดที่ 3 ขวา</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น ศิลปินผู้ถ่ายทอดผลงาน ซึ่งมาจากจิตวิญญาณของตัวศิลปิน ซึ่งเป็นรูปแบบการแสดงออกของกิจกรรม ความเชื่อ โดยออกแบบลีลาในเชิงสัญลักษณ์ที่แสดงปรัชญาถูกถ่ายทอดด้วยท่าทางที่แสดงความเคารพต่อสิ่งที่ตนเองนับถือ แต่เหล่าคณะกรรมการไม่ได้ให้ความสำคัญ</p>

องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงแสดงท่าทางขับรถ โดยนักแสดงหญิงเล่นโทรศัพท์ นักแสดงชายขับรถอย่างถูกกฎ</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การทำกิจวัตรประจำวันของทุกคนที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยผ่านการแสดงละครใบ้ (Mime) ใช้นักแสดง 2 คนเปรียบเทียบการกระทำที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องเพื่อให้ผู้ชมเห็นภาพที่ชัดเจน</p>
 <p>นักแสดงที่หญิงโดนรุมประณาม</p>	
 <p>นักแสดงชายได้รับคำชื่นชม</p>	

องค์ 3	
ความสามารถหลากหลาย (Versatile)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงออกมาทางด้านขวา พร้อมกับในมือถือไฟฉาย ส่องแสงของไฟฉายไปรอบ ๆ ส่องพบรองเท้าบัลเลต์ เก้าอี้ และหนังสือ</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การค้นหาโดยใช้ไฟฉายเป็นอุปกรณ์การแสดง แสงไฟเป็นสิ่งที่ช่วยในการค้นหาผู้ที่มีความสามารถหลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยกำหนดอุปกรณ์ที่ค้นหาเป็นสัญลักษณ์ แทนความสามารถที่หลากหลาย เช่น รองเท้าบัลเลต์แทนทักษะความสามารถ เก้าอี้แทนตำแหน่งหน้าที่ และหนังสือแทนความรู้ แต่คณะกรรมการทั้ง 7 คนมิได้ให้ความสำคัญ</p>
 <p>นักแสดงเดินมาตรงกลางเวทีแล้วหมุนรอบตัวเอง เพื่อให้แสงไฟฉายส่องแสงไปรอบอีกครั้ง</p>	

องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงหญิงแสดงกริยาสำรวจรองเท้าบัลเลต์</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นผู้นำการขึ้นปลายเท้าของเทคนิคบัลเลต์ ในสมัยนั้นแสดงถึงความต่างที่โดดเด่นเป็นผู้นำและบุกเบิกการเดินมาถึงปัจจุบัน แต่คณะกรรมการที่นั่งดูมิได้ให้ความสำคัญกับคุณสมบัตินั้น</p>
 <p>นักแสดงนั่งลงเพื่อเตรียมใส่รองเท้า</p>	
 <p>นักแสดงขึ้นปลายเท้าใช้เทคนิคบัลเลต์</p>	

องค์ 5 หลงใหล (Passion)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงเดินมาเจอกันตรงกลางเวทีแล้วชูถ้วยรางวัลเข้าหากัน มองถ้วยรางวัลด้วยความหลงใหล</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นความชื่นชอบในผลรางวัลที่ตนเองได้รับ ด้วยการให้นักแสดงถือถ้วยรางวัลอยู่ตลอดเวลาของการแสดงท่าทางการเคลื่อนไหว เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของรางวัลที่ทุกคนมีความปรารถนาจะได้รับ ซึ่งใช้การเคลื่อนไหวที่เป็นวงกลม แสดงถึงความหลงใหลที่ศิลปินต้องมียุอยู่ในผลงานลัตัวของศิลปินเอง แต่เหล่าคณะกรรมการกลับเพิกเฉย</p>
 <p>คณะกรรมการยื่นบนโต๊ะทำท่าสับสนหรือบนโต๊ะนักแสดงทั้งคู่ยืนหันหลังชนกันบริเวณกลางเวที แล้วนักแสดงชายก้มตัวลงต่ำ นักแสดงหญิงยึดตัวขึ้น สายตาทั้งคู่ตามองไปที่ถ้วยรางวัลของตนเอง โดยมีกรรมการออกมาแสดงท่าทางไม่สนใจ</p>	

องค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>นักแสดงเดินอย่างช้า ออกมาหน้าเวที</p>	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น การสั่งสมประสบการณ์ที่ส่งต่อฝีมือ การสืบทอดลายมือของศิลปิน โดยผู้วิจัยใช้ถุงมือเป็นสัญลักษณ์แทนความรู้ด้วยลีลาการถอดถุงมือและการใส่ถุงมือ เพื่อแสดงถึงความหมายในการถ่ายทอดความรู้ คณะกรรมการเพิกเฉยต่อคุณสมบัติเหล่านี้</p>
 <p>นักแสดงเดินแล้วมองไปที่ถุงมือเพื่อเตรียมถอดและมอบให้นักแสดงอีกคน แลกกันสวมใส่และถอดถุงมือ</p>	
 <p>นักแสดงแยกออกจากกัน แล้วนั่งบนโต๊ะสวมใส่และชื่นชมในถุงมือที่ตนเองได้รับ</p>	

องค์ 7	
รสนิยม (Taste)	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
 <p>คณะกรรมการทั้ง 7 ย้ายมานั่งตรงกลางเวทีศิลปิน เดินขึ้นบนโต๊ะ เคลื่อนไหวช้าเดินไปมาคล้ายวิญญาน</p> <p>การเดินแพชชั่นโชว์ เคลื่อนไหวให้มีลักษณะช้า (Slow Motion) แล้วมายืนหยุดนั่งบนโต๊ะ</p>	<p>นักแสดงใช้ลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) นำเสนอในรูปแบบการเดินแพชชั่นโชว์ เคลื่อนไหวให้มีลักษณะช้า (Slow Motion) เพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างนักแสดงที่รับบทบาทเป็นศิลปินกับคณะกรรมการ คณะกรรมการนั่งดูด้วยความเพิกเฉย</p>

บทสรุป	
ภาพประกอบการแสดงและคำอธิบายภาพ	คำอธิบายภาพเพิ่มเติม
	<p>ผู้วิจัยนำเสนอประเด็น ความวิกฤตของศิลปินที่ได้กล่าวถึงปัญหาที่ใหญ่ที่สุดคือศิลปินที่มีผลงานไม่ได้ถูกยกย่องและทำให้หมดกำลังใจเหมือนโดนคณะกรรมการฝึงกลบ</p>
<p>ศิลปินยืนหยุดนิ่งบนโต๊ะ</p> <p>กรรมการทั้ง 7 คน ยกศิลปินวางลงกับพื้นทีละคน แล้วยกเก้าอี้ขึ้นไปนั่งบนโต๊ะพร้อมกับเสียงหัวเราะดังด้วยการเยาะเย้ย</p>	

5.2.2 แนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ ผู้วิจัยมีแนวคิดที่ได้หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยคำนึงถึงประเด็น ดังต่อไปนี้

5.2.2.1 ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน

ความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินได้ปรากฏในด้านการออกแบบบทการแสดงเกณฑ์ยกย่องมาตรฐานศิลปิน ฯ ขานรับกับประเด็นดังกล่าวจึงนำมาเป็นโครงการสร้างของบทการแสดงซึ่งแบ่งออกเป็น 7 องค์ ประกอบด้วย องค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) องค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) องค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) องค์ 4 ผู้นำและผู้บุกเบิก (Pioneer) องค์ 5 หลงใหล (Passion) องค์ 6 ถ่ายทอดองค์ความรู้ (Passing the Knowledge) องค์ 7 รสนิยม (Taste) และปรากฏในด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย ในองค์ 2 จรรยาบรรณ (Ethic) ผู้วิจัยออกแบบเครื่องแต่งกายโดยการเลือกใช้คุณสมบัติที่โดดเด่นผ้าบางเบาสามารถมองเห็นสรีระ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใสในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ อีกทั้งด้านการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ผู้วิจัยได้เลือกใช้โต๊ะประชุมพิจารณาผลรางวัลที่ใช้ในชีวิตจริงเป็นอุปกรณ์ประกอบการแสดงหลัก ตั้งแต่เริ่มการแสดงจนถึงจบการแสดง อีกทั้งการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ถ้วยรางวัล แฟ้มสีดำ ผ้าสีขาว พู่กัน ไฟฉายและถุงมือ

5.2.2.2 การสะท้อนสภาพของสังคม

การสะท้อนสภาพของสังคมปรากฏในงานนาฏศิลป์ด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายโดยการสวมชุดสูทแบบสากลนิยม สวมใส่รองเท้าสีดำของนักแสดงที่รับบทบาทกรรมการพิจารณารางวัล ซึ่งชุดสากลนิยมมีอิทธิพลตะวันตก บ่งบอกถึงชนชั้น ดังจะกล่าวได้ว่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายนั้นเป็นเครื่องที่สามารถบ่งบอกถึงฐานะทางสังคม สถานะ เพศ ของนักแสดงที่รับบทบาทกรรมการพิจารณารางวัลรู้สึกถึงความภูมิฐาน บุคลิกภายนอกดูดีเพื่อใช้เป็นสิ่งที่ปกปิดพฤติกรรมภายใน อีกทั้งการออกแบบบทการแสดง เนื้อหาในบทการแสดงเป็นเรื่องเกี่ยวกับศิลปิน ซึ่งศิลปินมีบทบาททางด้านสังคมในทุกวัฒนธรรม มักจะถูกดูถูกว่าเป็นพวกที่ เต้นกินรำกิน คณะกรรมการจึงสามารถทำอะไรก็ได้ เพราะศิลปินไม่มีปากมีเสียง โดยเฉพาะในสังคมไทยที่ไม่มี ความเข้มแข็งไม่ ค่อยมีพลังเหมือนดังสายอาชีพอื่น ๆ และในด้านการออกอุปกรณ์ประกอบการแสดง ในด้านการ

ออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดงโดยใช้โต๊ะและเก้าอี้ ในองก์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) ออกแบบให้คณะกรรมการทั้ง 7 คนขึ้นไปนั่งบนโต๊ะส่วนศิลปินอยู่กับพื้นด้านล่างเห็นถึงระดับตำแหน่งของนักแสดงที่รับบทคณะกรรมการนั่งอยู่บนโต๊ะและศิลปินนอนอยู่ที่พื้น เพื่อแสดงถึงศิลปินที่โดนทำลายจากการตัดสินผลรางวัลของคณะกรรมการอย่างยุติธรรมและระดับที่ไม่เท่ากัน แสดงถึงการแบ่งชนชั้นวรรณะในสังคมไทย

5.2.2.3 การสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคม

การสื่อสารกับผู้ชมและคนในสังคมงานนาฏศิลป์ปรากฏในงานนาฏศิลป์ด้านการออกแบบบทการแสดง ผู้วิจัยออกแบบโดยใช้เกณฑ์ยกย่องมาตรฐานศิลปินมาเป็นโครงสร้างของบทการแสดง ซึ่งมีเนื้อหาที่ปรากฏในบทการแสดงเพื่อเตือนสติ กระตุ้นให้ผู้ชมและคนในสังคมตระหนักถึงปัญหาที่ใหญ่ที่สุดคือศิลปินที่มีผลงานไม่ได้ถูกยกย่องและทำให้หมดกำลังใจ การออกแบบลีลานาฏศิลป์ ออกแบบการเคลื่อนไหวให้มีลักษณะช้า (Slow Motion) เพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างนักแสดงที่รับบทบาทเป็นศิลปินกับคณะกรรมการในทุกองค์การแสดง ในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) ซึ่งลีลานาฏศิลป์สร้างความสนใจให้แก่ผู้ชม อีกทั้งการออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดงในรูปแบบหลังสมัยใหม่ (Post-Modern) แต่ยังคงมีรากเหง้าของวัฒนธรรม ส่วนที่เป็นรากเหง้าของวัฒนธรรมดั้งเดิมกลุ่มผู้ชมแนวอนุรักษ์ยังคงความสนใจ และมีส่วนที่ไม่เข้ากันแต่มาอยู่ในการแสดงเดียวกันจะได้ใจของคนรุ่นใหม่ในเรื่องแนวคิดของการสร้างสรรค์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

5.2.2.4 ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์

ความคิดสร้างสรรค์ในงานนาฏศิลป์ได้ปรากฏในด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ ผู้วิจัยนำลีลานาฏศิลป์ละครใบ้ (Mime) มาเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงและนำเสนอในรูปแบบนาฏศิลป์หลังสมัยใหม่ (Post-Modern Dance) ซึ่งถือว่าการแสดงที่นำรูปแบบการแสดงต่างวัฒนธรรมกันที่เข้ากันไม่ได้ แต่มาอยู่ในการแสดงเดียวกัน ด้านการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง อุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ถังมือ ไฟฉาย พู่กัน โดยการใช้ผสมผสานอุปกรณ์หลาย ๆ อย่างรวมในฉากเดียวกัน เช่น การใช้ไฟฉายในองก์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) ซึ่งมีอุปกรณ์อยู่ในฉากเช่น โต๊ะ เก้าอี้ รองเท้าบัลเลต์ อีกทั้งด้านการออกแบบบทการแสดง

แสดง ซึ่งผู้วิจัยนำเกณฑ์ยกย่องมาตรฐานศิลปป็นมาเป็นโครงสร้างบทการแสดง ซึ่งประเด็นนี้ไม่เคยมีปรากฏมาก่อน

5.2.2.5 การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์

การใช้สัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์นาฏยศิลป์ปรากฏในงานด้านนาฏยศิลป์ด้านการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง ปรากฏในองค์ 3 ความสามารถหลากหลาย (Versatile) เลือกใช้ไฟฉายเพื่อใช้แสงจากไฟฉายค้นหาผู้ที่มีความสามารถหลากหลาย ด้านการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ ผู้วิจัยออกแบบลีลาการวาดเป็นรูปตัวอักษรจีนบนอากาศและบนผืนผ้าตามแนวคิดความเรียบง่าย (Simplicity) ปรากฏในองค์ 1 ปรัชญาในการทำงาน (Philosophy) นำเสนอจีนแสดจีนที่ถ่ายทอดลีลาการวาดตัวหนังสือจีนลงบนอากาศและผืนผ้าเป็นสัญลักษณ์ของเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ อีกทั้งการออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดง นักดนตรีร้องเพลงหงส์เหิร ซึ่งเป็นเพลงที่แสดงถึงการเต้นบัลเลต์ที่มีลักษณะของการเต้นตะวันตก และการใช้จังหวะวอลซ์ (Waltz) ซึ่งเป็นการเต้นรำของคนในสังคมชั้นสูงเช่นกัน

5.2.2.6 ความหลากหลายของรูปแบบการแสดง

ความหลากหลายของรูปแบบการแสดงปรากฏในงานนาฏยศิลป์ด้านการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ อันประกอบด้วยลีลานาฏยศิลป์ตะวันตกใช้เทคนิคบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ศิลปะการละคร (Drama) และลีลาการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) ด้านการคัดเลือกนักแสดงทักษะของนักแสดงที่หลากหลาย ด้านนาฏยศิลป์ไทย (Thai Dance) นาฏยศิลป์ตะวันตกบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) และทักษะศิลปะละครใบ้ (Mime) ทักษะศิลปะการละคร อีกทั้งการออกแบบดนตรีและเสียงประกอบการแสดง ผู้วิจัยออกแบบเครื่องดนตรีในการบรรเลง ได้แก่ โทณ กู่เจิง จะเข้ ซอฮู้ โป่งกลาง และรำมะนาลำตัด ทั้งนี้รูปแบบการบรรเลงผสมวงและแยกบรรเลงเดี่ยว

5.2.2.7 แนวคิดและทฤษฎี นาฏยศิลป์ ดุริยางคศิลป์และทัศนศิลป์

แนวคิดและทฤษฎี นาฏยศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และทัศนศิลป์ปรากฏในงานนาฏยศิลป์ด้านการออกแบบลีลานาฏยศิลป์ไทย ปรากฏในองค์ 5 หลงใหล (Passion) การเคลื่อนไหวโดยใช้เทคนิคของนาฏยศิลป์ไทย ลีลานาฏยศิลป์ตะวันตกในรูปแบบลีลาการเคลื่อนไหวใน

ชีวิตประจำวัน (Everyday Movement) เข้ามาเป็นพื้นฐานในการออกแบบการเคลื่อนไหว อีกทั้งลีลาการเคลื่อนไหวโดยใช้เทคนิคของบัลเลต์คลาสสิก (Ballet Classic) ด้านการออกแบบเครื่องดนตรีและเสียงประกอบการแสดง ผู้วิจัยใช้เครื่องดนตรีตะวันออกบรรเลง นักดนตรีร้องเพลงลูกกรุงสลับกับการใช้เครื่องดนตรีของจีน ซึ่งถือว่ามีความไม่เข้ากัน อันเป็นแนวทางของดนตรีแบบหลังสมัยใหม่ (Post-Modern Music) และออกแบบการบรรเลงในจังหวะเพลงช้าเร็วสลับกัน อีกทั้งการออกแบบพื้นที่การแสดง การใช้พื้นที่แนวนอนและแนวตั้งในบทสรุป ซึ่งคณะกรรมการนั่งอยู่บนโต๊ะในระดับแนวตั้ง ส่วนศิลปินนอนนอนราบไปกับพื้นของเวที จึงตรงกับทฤษฎีทางทัศนศิลป์ของการแสดงแบบรูปแนวตั้งและแนวนอน

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบของการแสดงที่ให้ความสำคัญกับการแบ่งแยกบทบาทและลีลาอย่างชัดเจนระหว่างผู้แสดง 2 กลุ่ม กลุ่มกรรมการใช้ทักษะละครจึงมีบุคลิกภาพบทบาทอย่างละคร เพื่อแสดงพฤติกรรมที่ซับซ้อน ส่วนอีกกลุ่ม ศิลปินถ่ายทอดการเคลื่อนไหวด้วยลีลานาฏศิลป์แสดงเพียงอย่างเดียว เพื่อแสดงความซื่อตรงและความบริสุทธิ์

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการวิจัยต่อไปในอนาคต

งานวิจัยเรื่องการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ มีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ เพื่อเป็นแนวทางศึกษาค้นคว้าและการวิจัยต่อไปในอนาคต ดังนี้

5.3.1 ผลงานการสร้างสรรค์ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างสรรค์เพื่อบุกเบิก มิได้มุ่งเน้นการชี้นำสังคมและผู้ชม ผู้วิจัยจึงไม่ได้ใช้ผลความพึงพอใจหรือความคิดเห็นของผู้ชมการแสดงมาเป็นส่วนหนึ่งในการสรุปผลงานวิจัยชิ้นนี้ การวิจัยในครั้งนี้เปรียบเสมือนใบเบิกทางในการคิดค้นเรื่องรูปแบบการสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากการประเด็นความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน ซึ่งในการทำวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยอาจจะมุ่งหาประเด็นทางสังคมอื่น ๆ มาบูรณาการเข้ากับสาขาวิชาทางด้านนาฏศิลป์เพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการวิจัยและการสร้างสรรค์ต่อไป

5.3.2 ผลงานการสร้างสรรคานาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์ สามารถเป็นแนวทางให้กับผู้ที่สนใจประเด็นที่เกี่ยวกับความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปิน เพื่อทำให้เกิดเป็นงานสร้างสรรค์ที่มีรูปแบบอื่น ๆ เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากผู้วิจัยสร้างสรรค์ผลงานไม่ควรนำเสนอการออกแบบองค์ประกอบการแสดง ทั้ง 8 ประการที่เป็นการชี้นำผู้ชมมากเกินไป แต่ควรให้อิสระภาพแก่ผู้ชมในการแสดงความคิดเห็นจากการแสดงนั้น

บรรณานุกรม

กมล เผ่าสวัสดิ์. อาจารย์ประจำภาควิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2561.

กุลนาถ พุ่มอำภา. อาจารย์สาขานาฏศิลป์และศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. *สัมภาษณ์*, 7 มกราคม 2564.

จันท์ เทียงสุรินทร์. ผู้กำกับการแสดงร่วมสมัย โครงการเสาวนาและนำเสนอการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย.

สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2562.

จิรายุทธ พนมรักษ์. นักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์. *สัมภาษณ์*, 21 พฤศจิกายน 2563.

จำเรียง พุทธประดับ. *หนังสือที่ระลึกคุณครูจำเรียง พุทธประดับ*. เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ.

กรุงเทพฯ: กรีน พรีน, 2545.

ฐาปณีย์ สันติพิวงค์. *การสร้างสรรค์ละครเพลงร่วมสมัย เรื่องศิลปินผู้บุกเบิกนาฏศิลป์ร่วมสมัยในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2558.

ฐิตารีย์ คำภีร์. *การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากกระบวนการทำรำอาทมาภู ดาบพระนเรศวร*. วิทยานิพนธ์ปริญญา

ดุขฎิบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562.

ณัฐพร เพ็ชรเรือง. *การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากความหมายของสี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชชนบุรี. *สัมภาษณ์*, 21 กันยายน 2563.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชชนบุรี. *สัมภาษณ์*, 10 พฤศจิกายน 2563.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชชนบุรี. *สัมภาษณ์*, 11 พฤศจิกายน 2563.

ณัฐพัทธ์พัฒน์ ผลพิกุล. อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. *สัมภาษณ์*, 21 กรกฎาคม 2563.

- _____. อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์. *สัมภาษณ์*, 21 กันยายน 2563.
- ดาริณี ชานาณูหมอ. *การสร้างสรรคฺนาฏยศิลป์เพื่อผู้หญิงกับการยุติความรุนแรง*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.
- ธรากร จันทนะสาโร. *นาฏยศิลป์สร้างสรรคฺจากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธรศาสนา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.
- _____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2563.
- _____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2563.
- _____. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2563.
- อํามรงค์ บุญราช. นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการสำนักการสังคีต กระทรวงวัฒนธรรม และนิติต
หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต DFA 11. *สัมภาษณ์*, 16 มิถุนายน 2563.
- _____. นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการสำนักการสังคีต กระทรวงวัฒนธรรม และนิติตหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต DFA 11. *สัมภาษณ์*, 7 พฤศจิกายน 2563.
- _____. นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการสำนักการสังคีต กระทรวงวัฒนธรรม และนิติตหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต DFA 11. *สัมภาษณ์*, 30 ธันวาคม 2563.
- นราพงษ์ จรัสศรี. *ประวัตินาฏยศิลป์ตะวันตก*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2548.
- _____. ศาสตราจารย์วิจัยประจำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมภาษณ์*, 6 มิถุนายน 2563
- _____. ศาสตราจารย์วิจัยประจำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมภาษณ์*, 16 พฤษภาคม 2563.
- _____. ศาสตราจารย์วิจัยประจำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมภาษณ์*, 11 กรกฎาคม 2563.
- _____. ศาสตราจารย์วิจัยประจำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมภาษณ์*, 17 กันยายน 2563.
- _____. ศาสตราจารย์วิจัยประจำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมภาษณ์*, 18 ตุลาคม 2563.
- _____. ศาสตราจารย์วิจัยประจำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมภาษณ์*, 30 พฤศจิกายน 2563.

- _____. ศาสตราจารย์วิจัยประจำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมพันธ์*, 30 ธันวาคม 2563.
- _____. ศาสตราจารย์วิจัยประจำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมพันธ์*, 1 มกราคม 2564
- นิตยา ชูโต. *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: พรินซ์โพร, 2551.
- นัฏภรณ์ พูลภักดี. ประธานสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. *สัมพันธ์*, 18 ตุลาคม 2563.
- บรรยงค์ ไตรจินดา. *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์, 2545
- บุปผาชาติ อุปลัมนรากร.ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ด้านนาฏศิลป์ไทย. *สัมพันธ์*, 28 กันยายน 2563.
- ปิยวดี มากพา. *ศิลปินศิลปาธร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต. สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2556.
- ประวิทย์ ฤทธิบูลย์. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. *สัมพันธ์*, 12 กรกฎาคม 2563.
- พรรณศักดิ์ สุขี. ผู้อำนวยการศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยกรุงเทพ และหัวหน้าภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. *สัมพันธ์*, 23 พฤษภาคม 2563.
- _____. ผู้อำนวยการศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยกรุงเทพ และหัวหน้าภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. *สัมพันธ์*, 17 กันยายน 2563.
- พัชรินทร์ สันติอัครวรรณ. อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. *สัมพันธ์*, 15 สิงหาคม 2563.
- พิน ดอกบัว. ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณาคาร, 2539
- ภคพร หอมนาน. อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. *สัมพันธ์*, 24 กันยายน 2563.
- ภคพร พิมสาร. *การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากนิทรรศการผลงานทางนาฏศิลป์ของ นราพงษ์ จรัสศรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2561.
- มัทนี รัตติน. *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะการกำกับการแสดงละครเวที*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

มนูศักดิ์ เรืองเดช. ตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. *สัมภาษณ์*, 28 กุมภาพันธ์ 2564.

ฤทธิรงค์ จิวากานนท์. ภาพบนเวที. *ปริทัศน์ศิลปะการละคร*. พิมพ์ครั้งที่ 4. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2558.

รสลิน กาสต์. *แอ็พโพพรีเอชันอาร์ต ศิลปะแห่งการหยิบยืม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2558.

ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, 2546.

รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม. *การเขียนบทภาพยนตร์บันเทิง*. กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด, 2558.

รานี ชัยสงคราม. *ข้าราชการบำนาญสำนักการสังคีต กรมศิลปากร นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์*

ไทย. *สัมภาษณ์*, 24 กันยายน 2563.

ลักขณา แสงแดง. *การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ที่สะท้อนถึงจริยธรรมทางการวิจัยนาฏศิลป์*. วิทยานิพนธ์

ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. *สัมภาษณ์*, 26 มิถุนายน 2563.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. *สัมภาษณ์*, 12 กันยายน 2563.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช

ภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. *สัมภาษณ์*, 21 กันยายน 2563.

_____. อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช

ภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. *สัมภาษณ์*, 8 พฤศจิกายน 2563.

วรภาพ ตรีประสาน. อาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. *สัมภาษณ์*, 14 สิงหาคม 2563.

วิษุตา วุธาทิตย์. *ข้าราชการบำนาญ อดีตดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์*

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมภาษณ์*, 11 กรกฎาคม 2563.

_____. *ข้าราชการบำนาญ อดีตดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์*

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมภาษณ์*, 22 สิงหาคม 2563.

_____. ข้าราชการบำนาญ อดีตดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมพันธ์*, 5 กันยายน 2563.

วิหวัศ กรมณีโรจน์. *การสร้างสรรคานาฏศิลป์จากข้อถกเถียงเรื่องเพศ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรม
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561.

วิราณี แฉ้วนทอง อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์และการละครคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *สัมพันธ์*, 17 กันยายน 2563.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2542). *ศิลปวัฒนธรรม ศิลปกรรมและศิลปะอาชีพ*. กรุงเทพมหานคร: โครงการวิจัยเพื่อ
พัฒนาโฮมเพจและหนังสือชุดพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุเมธ ป้อมป้องภัย. อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และนิสิตหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต DFA 11. *สัมพันธ์*, 19 ตุลาคม 2563.

_____. อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และนิสิตหลักสูตรศิลปกรรม
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต DFA 11. *สัมพันธ์*, 15 พฤศจิกายน 2563.

สมชาย พูลพิพัฒน์. ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้าน
นาฏศิลป์ไทย. *สัมพันธ์*, 15 พฤศจิกายน 2563.

สุนันทา เกตุเหล็ก. *การสร้างสรรคานาฏศิลป์เพื่อสะท้อนภาพความเชื่อเรื่องกุมารทองในสังคมไทย*.

วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต. สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2561.

สุภางค์ จันทวานิช. *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

สิริธร ศรีชลาคม. *การสร้างสรรคานาฏศิลป์ร่วมสมัยกับการฉายภาพสำหรับการแสดงมาย แท็งก์ (My
Tank)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2559.

_____. ตำแหน่งรองคณบดีด้านกิจการนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *สัมพันธ์*,
20 มีนาคม 2564.

อมรา กล้าเจริญ. ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ
ด้านนาฏศิลป์ไทย. *สัมพันธ์*, 22 กรกฎาคม 2563.

อภิโชติ เกตุแก้ว. *การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากสัญลักษณ์โอมในความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู.*

วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุษาบัณฑิต. สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561.

_____. *นักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์. สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2563.*

_____. *นักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์. สัมภาษณ์, 24 กันยายน 2563.*

_____. *นักวิชาการทางด้านนาฏศิลป์. สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563.*

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก แบบประเมินการแสดงผลงานดุष्ฎีบัณฑิตการสร้างสรรค์
นาฏศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏศิลป์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบประเมินผลงานการสร้างสรรคานาฏยศิลป์

การแสดงผลงานดุชฎินิพนธ์ทางด้านนาฏยศิลป์ ประจำปีการศึกษา 2563

โดยนิตลัทธิสุตรศิลปกรรมศาสตรดุชฎินิพนธ์ิต สาขาศิลปกรรมศาสตร (นาฏยศิลป์) รุ่นที่ 11

คณะศิลปกรรมศาสตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความพึงพอใจของการเข้ารับชมผลงานการสร้างสรรคานาฏยศิลป์ โดยไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ซึ่งขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบประเมินทุกท่านในการให้คำตอบที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด และคำตอบของท่านจะเป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานการสร้างสรรคานาฏยศิลป์ในโอกาสต่อไป
2. การแสดงผลงานดุชฎินิพนธ์ทางด้านนาฏยศิลป์ ประจำปีการศึกษา 2563 ครั้งนี้ ประกอบไปด้วยการแสดงจำนวน 3 ชุด ได้แก่

ลำดับ	รายชื่อผลงานการสร้างสรรคานาฏยศิลป์	นิตลัทธิผู้สร้างสรรคผลงาน
2	การสร้างสรรคานาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์	นางสาวพรรณพัชร เกษประยูร

3. แบบประเมินฉบับนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 1 หน้า

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลงานการสร้างสรรคานาฏยศิลป์ จำนวน 2 หน้า

4. ขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมินฉบับนี้ให้ครบทุกการแสดงหรือมากที่สุดเท่าที่จะ เป็นไปได้ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มากที่สุดและนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยต่อไป

แบบสอบถามในครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 49 คน มีรายละเอียดของข้อมูลและระดับความพึงพอใจดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

1. เพศ	ชาย ร้อยละ 42.4 หญิง ร้อยละ 57.6
2. อายุ	15-20 ปี ร้อยละ 6.8 21-25 ปี ร้อยละ 47.5
26-30 ปี ร้อยละ 15.3 31-35 ปี ร้อยละ 11.9
36-40 ปี ร้อยละ 11.9 มากกว่า 40 ปี ร้อยละ 6.8
3. สถานภาพ	นักเรียน ร้อยละ 1.7
นิสิต/นักศึกษา ร้อยละ 55.2
ครู/อาจารย์/พนักงานมหาวิทยาลัย ร้อยละ 32.8
พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของรัฐ/พนักงานเอกชน ร้อยละ 1.7
ศิลปินอิสระ ร้อยละ 8.6
4. ประสบการณ์ในการรับชมการแสดงการสร้างสรรค์นาฏศิลป์/นาฏศิลป์สร้างสรรค์	1-3 ครั้ง/ปี ร้อยละ 23.7 4-6 ครั้ง/ปี ร้อยละ 36.6
7-10 ครั้ง/ปี ร้อยละ 16.9 มากกว่า 10 ครั้ง/ปี ร้อยละ 23.7
5. ท่านทราบข่าวการจัดการแสดงนาฏศิลป์ครั้งนี้จากช่องทางใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	ครู/อาจารย์ ร้อยละ 49.2
เพื่อน/คนรู้จัก ร้อยละ 8.5
คนในครอบครัว ร้อยละ 3.4
ป้ายประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 5.1
สื่อออนไลน์ ร้อยละ 29.9

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลงานการสร้างสรรคนาฏศิลป์

ลำดับ	หัวข้อรายการ	ระดับความพึงพอใจหรือความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	แนวความคิดในการแสดง (Concept)	40.70	55.9	3.40		
2	ด้านบทการแสดง (Script)					
	2.1 ความเหมาะสมของบทการแสดง กับการสื่อสารเรื่องราว	32.20	62.71	5.08		
	2.2 ความคิดสร้างสรรค์ของบทการแสดง แสดงกับผลงานการแสดง	40.68	57.63	1.69		
3	ด้านนักแสดง					
	3.1 ความเหมาะสมของนักแสดงกับ ผลงานการแสดงในด้านทักษะ	27.11	50.85	20.03		
	3.2 ความเหมาะสมของนักแสดงกับ ผลงานการแสดงในด้านบุคลิกภาพ	37.29	54.24	8.47		
	3.3 ความเหมาะสมของนักแสดงกับ ผลงานการแสดงในด้านการสื่อสาร เรื่องราวกับผู้ชม	35.59	50.85	13.56		
4	ด้านการออกแบบลีลานาฏศิลป์ (Choreograph)					
	4.1 ความคิดสร้างสรรค์ของลีลาหรือ ท่วงท่าในการแสดง	31.59	57.21	11.20		
	4.2 ความเหมาะสมของรูปแบบการ ลีลานาฏศิลป์	42.37	55.93			
5	ด้านการออกแบบอุปกรณ์ประกอบการแสดง (Pop)					
	5.1 ความคิดสร้างสรรค์ของอุปกรณ์ ประกอบการแสดง	43.19	50.85	5.96		
	5.2 ความเหมาะสมของอุปกรณ์ ประกอบการแสดง	37.59	52.85	11.56		

ลำดับ	หัวข้อรายการ	ระดับความพึงพอใจหรือความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
6	ด้านการออกแบบดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง (Sound)					
	6.1 ความคิดสร้างสรรค์ของดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง	25.59	47.85	13.56		
	6.2 ความเหมาะสมของดนตรีที่ใช้ประกอบ	35.59	50.85	13.56		
7	ด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย (Costume)					
	7.1 ความเหมาะสมของเครื่องแต่งกายกับผลงานการแสดง	21.45	64.33	14.22		
	7.2 ความคิดสร้างสรรค์ของเครื่องแต่งกายกับผลงานการแสดง	25.73	70.88	3.39		
8	ด้านการออกแบบพื้นที่ (Performance Area)					
	7.1 ความเหมาะสมของในใช้พื้นที่แสดง	21.73	69.88	8.39		
	7.2 ความคิดสร้างสรรค์ของเครื่องแต่งกายกับผลงานการแสดง	25.73	63.41	10.86		
9	ด้านการออกแบบแสง (Lighting)					
	9.1 ความเหมาะสมของแสงกับผลงานการแสดง	27.47	65.44	7.09		

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ร่วมตอบแบบประเมินและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อคิดเห็นของท่านจะสามารถนำไปพัฒนาผลงานการสร้างสรรค้ นาฏยศิลป์ในโอกาสต่อไป

ภาคผนวก ข บรรยากาศการแสดงผลงานดุษฎีนิพนธ์การสร้างสรรค์
นาฏยศิลป์จากความไม่สมบูรณ์ในกระบวนการคัดเลือกศิลปินระดับชาติทางด้านนาฏยศิลป์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดก่อนเริ่มการแสดงผลงาน

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพนักแสดงหลังการแสดง

ที่มา: ผู้วิจัย

ผู้วิจัยบันทึกภาพร่วมกับ ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี (อาจารย์ที่ปรึกษา)

และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่มา: ผู้วิจัย

ผู้วิจัยบันทึกภาพร่วมกับ นักแสดง

ที่มา: ผู้วิจัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	พรรณพัชร์ เกษประยูร
วัน เดือน ปี เกิด	29 สิงหาคม 2531
สถานที่เกิด	สมุทรสงคราม
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2553 ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง (วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2559 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา (กลุ่มวิชาศิลปะการแสดงศึกษา) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2563 ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 48 พระราม 2 ซอย 62 แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร 10150